

László Fános:

AZ ÉLET ISKOLÁJA

+SZENT+BESZÉD+VÁZLATOK+

PÁL GYÖRGY

KORDA+RT+KIADÁSA+BPEST+

AZ ÉLET ISKOLÁJA

RÖVID SZENTBESZÉD-VÁZLATOK MINDEN
VASÁRNAPRA ÉS ÜNNEPRE

ÖSSZEGYÜJTÖTTE:
LÁSZLÓ JÁNOS
győriegyházmegyei áldozópap

BUDAPEST, 1941
KORDA R. T. KIADÁSA

Nihil obstat, P. Joannes Hemm S. J. censor dioeceseanus. Nr. 4196/1940. Imprimatur.
Strigonii, die 15. Junii 1940. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepregy-utca 2.

ELŐSZÓ

Ezek a szentbeszéd-vázlatok nem rendszeresen kidolgozott vázlatok, hanem főcéljuk, hogy gondolatokat, leginkább pedig anyagot adjanak az egyházi szónoknak minden vasárnapra és ünnepre. Eredetiségre nem tartanak számot, mert a legtöbb forrásmunkák alapján készült. Azt akarom velük elérni, hogy az egyházi szónokoknak — különösen az ötperces prédikációkhoz — minél több gyakorlati példa, továbbá a Szentírásból és a szentatyák műveiből merített nagyszámú idézet álljon rendelkezésére. Azonkívül a jámbor hívek is használhatják, különösen olyanok, akik nem hallgathatnak prédikációt, vagy akik szívesen olvasnak komoly lelki dolgokról.

Váljanak e vázlatok Isten nagyobb dicsőségére, az egyházi szónokok hathatós segítségére, a hívek és mindnyájunk lelki üdvösségére!

Forrásmunkák: 1930—1935. évf. Evangélium katolikus hitszónoklati és lelkipásztori folyóirat, Győr. — A Szív ujság, Budapest. — Dr. Petró József: Pázmány Péter prédikációi, Eger. — Nagy Antal: Hitelemzés példákban, Komárom. — Dr. Walter János: Napsugarak, Komárom. Üdvözlégy Mária, Budapest. — Fattinger—Solymoss: Tanít az élet, Budapest. — Szűcs Géza: Példatár, Győr. — Dr. Wolkenberg Alajos: Missziós szentbeszéddek, Budapest. — Bangha Béla: Örök élet igéi, Budapest. — Dr. Tóth Kálmán: A Mária-ünnepek fényözönében, Esztergom. —

Dr. Aitner Edgar: Az ünnepek története, Budapest. — Borromeus hitsz. folyóirat régebbi számai, Győr. — Bos-suet—Acsay: Szentbeszédek, Esztergom. — Dr. Gálos László: Szent az év, Budapest. — Acsay Ferenc: Ifjúsági beszédek, Győr. — Szuszai Antal: Kalauz a krisztusi életre, Kolozsvár. — Fischer—Kertész: Példatár a pogány missziókból, Budapest. — Spirago—Bezerédj: Példatár, Budapest. — Dr. Tóth Tihamér: A szenvedő és diadalmas Krisztus, Budapest. — Oberhammer—Kertész: Példák az életből, Budapest. — Marton Bernát: Szűz Mária dicsérete a rózsafüzérben, Budapest. — Mária-Kongregáció folyóirat, Budapest.

LASZLÓ JANOS

I. AZ ÚR ÜNNEPEI

Ádvent I. vasárnapja

1. Új életprogramm

1. Józanul, 2. igazán, 3. ájtatosan éljünk e világon!

A keresztségben örök szövetségre léptünk Krisztussal, aki itt a földön édes békét ad nekünk a lelkiismeret nyugalmában, holtunk után pedig együtt fogunk Vele uralkodni az örök boldogság országában. — Ég és föld elmúlnak...

Mik a feltételek? — Lemondván az istentelenségről és a világi kívánságokról, józanul, igazán és ájtatosan éljünk e világon. (Tit. 2, 12.)

Józanul akkor élünk, ha nem teszünk semmi olyast, ami akár lelkileg, akár testileg kárunkra lenne: részegkedés, fajtalankodás, dorbézolás, szenvedélyes kártyázás, fényűzés. Továbbá, ha mindent megteszünk, ami javunkra válik: szorgalmas munkásság, az egészség gondozása, okos takarékoság.

Igazán akkor élünk, amikor megadjuk mindenkinek a magáét, senkit meg nem károsítunk: lopás, lusta szolgálat, megszólás, rágalmazás. Amikor mindenkivel jót teszünk tehetségünk szerint: alamizsna, betegek látogatása, árvák felkarolása.

Ájtatosan akkor élünk, ha Istennek buzgón szolgálunk, ha megadjuk Neki azt a nagy tiszteletet és hódolatot, amely Őt megilleti: ima, imádás, prédikáció, szentmise, litánia. Ha semmi olyasmit nem teszünk, amivel a felséges Istent megbántjuk: káromkodás, hitetlenség, rossz könyvek olvasása.

A világ fiai a földi javakat keresik elsősorban, mi pedig keressük az égieket!

2. Adventi előkészület

1. Emeljétek fel fejetekeket, mert közelget a ti váltáságtok. (Lk. 21, 8.) — Aki engem szeret, megtartja az én beszédemet és Atyám is szereti őt, és hozzá megyünk és lakóhelyet szerzünk nála. (Ján. 14, 23.) — Nem jöttem hívni az igazakat, hanem a bűnösöket... Értsük meg Keresztelő Szent János felhívását: — Tartsatok bűnbánatot!... Nagy öröm van mennyekben egy megtérő bűnösön... Jó gyónás a legjobb előkészület az adventre.

2. Gyakran áldozzunk! — Aki eszi az én testemet... A hajnali szentmisék nagyon alkalmasak a szentáldozásra. Munkát nem mulasztunk, ellenkezőleg szentmishallgatással és szentáldozással Isten bőséges kegyelmét nyerjük el és méltóan készülünk a kis Jézus fogadására.

3. Bőjtöljünk! — Nincs előírt adventi böjt, de a jó keresztény többet tesz, mint ami szigorúan kötelessége. Legalább egyszer böjtöljünk hetenkint, tartózkodjunk a bűntől, tegyünk minél több jót!

4. Advent arra az időre emlékeztet bennünket, amikor az emberek készültek a Megváltó eljövetelére. Az Egyház négyhetes adventje évenként december hónapra esik, hogy a tél zord időjárása eszünkbe juttassa a nyári kellemes időt; mintha így szólna híveihez: — Jézus hívei! Ebben a zord időben gondoljatok a nyárra, amikor a rétek zöldelnek, a fák virágoznak és gyümölcsöt hoznak, hogy ezekben mint képekben lássátok az ember bűn előtti és bűn nélküli állapotát, az ember édeni boldogságát! E kép mellé helyezétek a most dúló telet! Nincs most élet a mezőn, nincs virág, nincs gyümölcs, ezek helyett van hó, fagy, jég, pusztaság. Ez a pusztaság hangosan szónokol a bűnös ember szomorú, sivár állapotáról.

Hozzá még a nyári napok hosszúak, fényesek, világosak, kedvesek, a téli napok pedig rövidek, ködösek, sötétek, esősek. A nyári nappalok képe a bűn nélküli embernek, amikor értelme világos, akarata jó volt; ellenben a téli napok az embernek a bűntől elhomályosított értelmét és rosszra való hajlandóságát tükrözik vissza.

3. Öltözzünk Jézus Krisztusból

— Hozzád emelem, Uram, lelkemet, én Istenem, Te benned bízom, meg ne szégyenüljek... Utadat mutasd meg nekem, Uram, és ösvényeidre taníts meg engem. (Zsolt. 84, 13.)

Imádságunk kettős óhaj: — Harmatozzatok eget és nyíljék meg a föld! — Az elsőt az égtől várjuk, a másodikat a földtől. De Isten jósága annyira biztató, hogy ez a kérés-óhaj a Communióban már biztos reménység: az ég harmatozását az Isten fogja megadni, a föld pedig meg fogja teremni az ő sarjadozását: Máriát. Majd Betlehemben Isten is kibontja szívét és valóra váltja, amit annyira óhajtunk: a békességet a földön.

A mai szentleckében az Egyház hatalmas adventi programot ad. Szent Agostont is ezek a szavak térítették meg: — Itt az óra az álomból felkelnünk... Járjunk tisztességesen, nem tobzódásban és részegeskedésben, nem bujálkodásban és kicsapongásban, nem civódásban és versengésben — hanem öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust és ne gondozzatok testeteket a vágyakozásokra. (Róm. 13, 11. skk.)

Itt fel van sorolva minden baj: az álom, azaz az erkölcsi tudat ébersége helyett a félálom bizonytalansága. A sötétség cselekedetei: zúgolódás, imádságtalan élet, lustaság, mértéktelenségek, szemérmertlenségek, gyűlölködés, hangosság, kényelemszeretet, hazugság. Mindebből ki kell tisztulnunk adventben! Az álommal szemben virrasztani fogunk, ott hagyjuk az ágyat és hajnali misére megyünk. A sötétség cselekedeteivel szemben felvesszük az imádság, a szeretet, az áldozatosság fegyvereit. A mértéktelenséggel szembeállítjuk a bőjtöt; a kényelemszeretetet megfékezi a jászol és istálló közelsége, és most, adventben nem tekintünk más ruhátlanságra, mint a kisded Jézuséra.

Mindebből meg kell tisztulnunk! De ez csak negatív munka. Öltözködjetek Krisztusba: ez a pozitív teendő. Tehát: Krisztus az eszme, életem ezt az eszmét kifejező anyag, az ihlet pedig az Ő malasztja. Igazzá kell tennünk életünk anyagát, át kell adnunk magunkat az ihlet finom, illatos kezének és nem szabad kímélnünk az önfegyelmzés

vésőjét, nem szabad lanyhán tanulmányoznunk az eszmét, Krisztust. Ez a tanulmányozás: az imádság, a vésés pedig: az önmegtagadás. (Dr. Gálos László: Szent az év.)

4. A renegát rordtője

Ahmed, az egykori katolikus főúr, először protestánssá, majd mohamedánná lett. Azzal volt megbízva, hogy Bécs városát kikémlelje és a törökkel szövetkezett Thökölynek átadja ennek tervrajzát. Amint dicstelen szerepét teljesítette 1682 december 5-én, egyszercsak magyar ének csendült fülébe: — Harmatozzatok, égi magasok! Tégedet vár lelkem, hogy oltalmat nyerjen, jöjj el, édes Údvözítő!

Már régen nem hallott ilyen szép éneket. Bement a templomba és meglátta ott a magyar pazmanitákat. A szép ének egészen megváltoztatta és elhatározta, hogy hitehagyását jóváteszi.

Megvitte a tervet a török fővezérnek, aki nagy jutalmat helyezett neki kilátásba, de ő nem kért mást, mint hogy ő vezethesse az ostromot. A fővezér készségesen beleegyezett.

Az aknák mind visszafelé sülték el vagy csütörtököt mondtak. Ez az ő műve volt. Közben 1683 szeptember 12-én megérkezett Szobieszky János felmentő seregével és a törököt elkergette a város alól.

A megtért Ahmed bűnbánóan betért az Egyetemi templomba és így imádkozott: — Uram, hálát adok Neked, hogy a pogány hatalma nem lett úr szent hajlékodon. Rajtam kívül csak Te tudhatod, Uram, hogy ebben nekem is részem volt. Ott a török táborban én is a keresztényekkel küzdöttem. Uram, elfogadod-e ezt sok-sok tévelygésem csekély jóvátételéül?

5. Jófeltételek az új egyházi évrre

Jófeltételünk legyen: 1. az Istenbe vetett bizalom, 2. Isten szeretete.

Vezetőre van szükségünk. Legjobb vezetőnk maga a felséges Isten. — Ha a halál torkában járok is, nem félek semmi gonosztól, mert Te, Uram, velem vagy... Senki sem jó, csak egyedül az Isten... Ki az Úrban bízik, ren-

dületlenül áll, mint Sion hegye, s nem fog ingadozni mindörökké...

— Aki meg akarja ízlelni Isten szeretetét az égben, az már most, itt a földön tanulja meg szeretni az Istent, aki maga a szeretet. (Szent Vazul.) — Akkor szeretjük igazán az Istent, ha az újévben gondosan kerüljük a halálos bűnöket, különösen azokat, amelyeket gyakran el szoktuk követni; ha gyakran járulunk a szentáldozáshoz; ha mindennapi keresztjeinket türelmesen elviseljük; ha a bűnre vezető alkalmakat szorgosan kerüljük; ha az önmehtagadást gyakoroljuk.

Bizonyos halász halakat vitt ajándékba egy szentéletű apátnak. Az apát és tanítványai sajnálkozva nézték a szegény állatokat, amint a földön kínosan vergődtek: — Szegény állatkák, látszik rajtuk, hogy mennyire gyötrődnek — mondotta az egyik. — Meglátszik rajtuk, hogy egyedüli elemük, a víz után mennyire vágyódnak. — Épp így vagyunk mi is, emberek, — szolt az apát — mi is kinlódunk, vergődünk, ha a tulajdonképeni elemünkön kívül vagyunk: nekünk sem a föld, hanem csak az ég ad nyugalmat, boldogságot, miért is itt a földön csak ha az Istennel, a mi egyedüli Elemünkkel a hit, remény és szeretet által egyesülünk, érezhetjük jól magunkat.

Ádvent II. vasárnapja

1. Az önmehtagadás

1. Mi az önmehtagadás? 2. Szükségessége az üdvösségre.

1. Mit mentetek ki látni a pusztába? Lágy ruhákba öltözött embert-e? — Keresztelő Szent János előkelő csatládból való volt, mégis teveszörnyű ruhát viselt, mely testét pirosra dörzsölte és erdei mézet meg sáskát evett, amely ételek a szegény ember eledelei közé tartoztak.

Szalézi Szent Ferenc egyszer éppen Lyonban volt, mikor a francia király odaérkezett. Az ünnepélyes menet Szentünk ablaka előtt ment el, de ő nem nézett ki: mehtagadta szemeit. — Szent Margitunk szeget vert a csizma

talpába, hogy minden lépésnél fájdalmat okozzon neki: megtagadta tapintását. — Szent Bernát nem akart újságot hallani: megtagadta hallását. Csak egyszer történt, hogy rokonai meglátogatták a zárdában, akiktől örömet meghallgatta az otthoniakról hozott híreket. — Kláver Szent Péter sohasem szagolt virágot: megtagadta szaglását. — Eleonóra királynő egyszer meglátogatta a betegeket a kórházban. Udvarhölgye így szólt hozzá: — Felség, menjünk innen, nagy itten a bűz! — Bűzősebbek az Ürsten előtt az én bűneim, mégis eltűr engem! — felelte. — Páli Szent Vince szerint a keresztény élet ABC-je: izlésünket megtagadni. — Temesvári Pelbárt mondja: — Fülelj, láss, de hallgass, hogy békében maradhass!

Stolz Albán írja: — A jámbor élet nem abban áll, hogy érzékeinket, testünket féken tartjuk, hanem abban, hogy egyúttal a lélek, a szív valóban alája legyen rendelve az Úrnak. A szentség nem valami rendkívüli nagy önsanyargatásban áll, hanem akaratunk megtagadásában. Meg kell tagadnunk magunkat testben, de még inkább lélekben. Ezért mondja az egyik nagy szent: A szűrő vezeklőövet a fejben kell viselni!

2. Némely önmehtagadás parancs, éspedig szigorú. Így például: pénteken húst nem enni, a paráznaságot kerülni stb. Néha azonban a megengedettet is szükséges megvonnunk magunktól. — Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát és kövessen engem. (Mt. 16, 24.) — Megsanyargatom testemet és szolgáságba vetem, nehogy mikor másokat tanítok, magam valamikép elvetésre méltó legyek. (Kor. I 9, 27.) — Bizony sokan drága áron vesznek meg maguknak az örök kárhozatot. (Szent Cyrill.) — A rosszra való hajlamok csak akkor halnak meg bennünk, midőn mi magunk is meghalunk. (Szalézi Szent Ferenc.) — Ha valaki már egyik lábával az égben volna, de a másikkal még a földön állna és abbahagyná az önmehtagadást, félnék, hogy nem jutna el a mennyországba. (Szent Ignác.) — Amennyire nem kíméled magadat, annyira irgalmas lesz hozzád az Isten. (Tertullian.)

2. Minden reményünk az Isten

Keresztelő Szent János minden tekintetben az Úrnak szolgált. Tanítványait is meg akarta nyerni a Megváltónak. Nekünk is minden reményünk, bizodalmunk Istenben legyen!

Uram, Istenem, miben bizakodhatom én e világon, és mi az én legnagyobb vigasztalásom az ég alatt? Nemde Te, én Uram, Istenem, akinek irgalmassága határtalan. Volt-e jó sorom Nélküled? És lehetett-e rossz sorom, ha Te velem voltál? Inkább legyek szegény Teéretted, mint gazdag Nélküled. Te vagy az én vágyódásom. Hisz senkiben sem bízhatom meg teljesen, hogy kellő időben segít szükségeimben, mint egyedül csak Tebenned, én Istenem! Mindenki a magáét keresi. Te kizárólag az én előmeneteletem és az én üdvösségemet akarod és mindent javamra fordítasz. Bár sok kísértést és bajt bocsátasz reám, de mindezt az én hasznomra rendeled, ki szeretteidet ezernyi módon szoktad próbára tenni.

Minden gyarló és állhatatlan, mi kívüled van. Mert mitsem használ a sok jóbarát, nem nyújtanak segítséget a hatalmasok, sem a bölcsek nem látnak el okos tanáccsal, sem a tudós könyvek nem vigasztalnak, sem nem adhat függetlenséget bármely drágakincs, sem a rejtett hely nem szolgál menedékül: ha Te nem vagy velem, ha nem segítsz, nem vigasztalsz, nem oktatsz és nem óvsz engem.

Minden jónak kútforrása, életünknek koronája, a bölcseségnek mélysége Te vagy; szolgálidnak legerősebb vigasztalás az, hogy Benned mindenekfölött megbízhatnak. Áldd meg és szenteld meg lelkemet mennyei áldásoddal, hogy szent hajlékodon örök dicsőségednek székhelyévé váljék, és istenségednek e templomában ne legyen semmi, ami szent Felséged szemeit bánthatná. (Kempis: Krisztus követése.)

3. A szenvedés értelme

1. Miért került Keresztelő Szent János fogságba? 2. Isten utai kifürkészhetetlenek. 3. Miért tűri Isten a gonoszok lázadását? 4. Miért sanyargatja Isten azokat, akiket szeret?

Ha meggondoljuk Keresztelő Szent János tökéletes szentségét, csodálkozva kérdezzük: miért ül a tömlöcben a

gonosztevők között? — Uram, miért hogy a gonoszokra nézesz és hallgatsz, mikor elnyelik az igazakat? Olyanokká teszed az embereket, mint a tengeri halakat vagy az égi madarakat, kiknek fejedelmük nincsen. (Hab. 1, 13.) — Az istentelenek azt vélik, hogy Isten nincsen, aki gondot viseljen a világra, vagy aki mennél gonoszabb, annál kedvesebb az Istennél, mert a gonoszokért teremtette Isten a világot, mivel ők bírják a föld javait. (Jób 9, 24.)

Az Isten tűri a gonoszok lázadását, hogy jópéldát mutasson nekünk a kegyetlenség távoztatására, a harag indulatának zabolázására, az isteni kegyelmességnek követésére. — Hol lehet erősebb és édesebb tanítása az emberi vakmerőségnek és bosszúálló kegyetlenségnek, mint ha meggondoljuk, hogy Isten nagy és hosszútűréssel szenved a veszendőket és nem akarja hirtelen süllyeszteni őket. (Róm. 9, 22.)

A bűnösök még idővel megtérhetnek. A búzáról és konkolyról szóló példabeszéd. Az Egyházban csodálatos változások történhetnek, és aki ma konkoly erkölcselen mocskosságával, holnap szent életével tiszta búza lehet Isten áldásából. A gonoszok gyermekei között szentek lehetnek, az ősök szent élete is mentségül szolgálhat.

A gonoszok sorsa rettenetes lesz. A jókat sokszor megsanyargatja az Isten, a végük úgyis teljes megdicsőülés lesz. — A gonoszok vigadnak, de egy szempillantásban, egy óra percentésében pokolra vitetnek (Jób 21, 13.), — az igazak pedig csodálkozva érzik kimúlásuk végét és abból ítélik, hogy jól bántik velük, mikor kínoztatnak. (Bölcs. 11, 24.)

Az igazak úgy járnak, mint a nyomorult Lázár. — Komédiás köntösök mind a világi színes öltözetek, mind a koldusrongyok, melyeket a halál leszakít róluk. Az igazak így megismerik a világ javainak értéktelenségét, a jó mód veszélyét. Nekik is vannak bűneik, ezért szenvednek. A világ javai könnyen bűnre viszik az embert. A szenvedés kitüntetés, mert Isten bizalmának a jele. Isten lassankint hozzászoktat bennünket a szenvedéshez. A gonoszok jóléte csak álom. Isten lesz a jók jutalma, aki minden boldogság forrása. (Pázmány Péter.)

Ádvent III. vasárnapja

1. Tanulságok az evangéliumból

1. Keresztelő Szent János a feltett kérdésekre csak azt feleli, amit a kérdezők tudni akartak tőle. Mily szép példa az igazmondásra, kivált napjainkban, amikor — sajnos — akárhányan az igazmondást nem veszik komolyan, jól-lehet az fontos kötelesség! — Az Úr maga int bennünket: — Legyen pedig a ti beszédetek: igen, igen, nem, nem, ami ezeken túl van, a gonosztól vagy. — Az emberek társas-élete az igazmondáson épül fel. Az őszinte, igazmondó a mennyei Atyának képmása, aki végtelen szent. Nem szégyenletes dolog, ha az, aki arra van hivatva, hogy a mennyei Atya gyermeke legyen, az ördög rabjává alacsonyítja le magát?!

2. Keresztelő Szent János az alázatosság gyönyörű példája. Alázatosságból még azt is elhallgatja a maga személyét illetőleg, amit pedig a kérdezőknek joggal felelhetett volna. Valódi próféta volt, sőt az asszonyok szülöttei között a legnagyobb, de magáról mégsem szolt egy szót sem. Alázatosságát leginkább e szavak jellemzik: — Ő az, aki utánam jöendő, aki megelőzött engem, akinek nem vagyok méltó sarusziját megoldani. (A saruk megoldása és megkötése Keleten a szolgák teendője volt. A hasonlat értelme: mivel a Messiás egyúttal Isten is, annyira felettem áll, hogy még arra sem vagyok méltó, hogy szolgája lehetnék.)

Kövessük Keresztelő Szent Jánost az alázatosságban! — Az Úr Jézus az alázatosakat szereti. Tartsuk mindig szem előtt, hogy milyen gyarló teremtmények vagyunk. Istentől vagyunk és Ő tart fenn bennünket; ha mindenható kezét megvonja tőlünk, visszaesünk a semmiségbe, ahol azelőtt is voltunk. Életünk elfogyna, mint a lámpavilág, melynek elfogyott olaja. — Mid van, amit nem kaptál? ... Mindezeket mérlegelve, alázatosak legyünk érzületben, szóban, viselkedésben, magunk felől alázatosan vélekedjünk!

3. Keresztelő Szent János bátor hitvallomást tett a követség előtt Krisztusról, pedig az nem szívesen hallotta.

Nekünk is kötelességünk Róla vallomást tenni, mert igen sokkal tartozunk Neki a hála és szeretet által. Ha meg nem váltott volna bennünket, akkor örökre elvesztünk volna... — Drága szent vére árán lettünk megváltva. — Az apostolok és vértanúk örültek, ha Krisztusért szenvedhettek. Ekkora áldozatot tőlünk nem kíván és mégis sokszor szégyeljük Öt megvallani az emberek előtt. Keresztelő Szent János legyen segítségünkre, hogy ezentúl bátrabbak és hálásabbak legyünk isteni Megváltónk iránt!

Adventben erősebben kopogtat az Úr szívünk ajtaján. Eresszük be Öt szívesen, használjuk fel kegyelmeit, hogy méltóan készülhessünk születésének ünnepére. (Dr. Paar István: Vasárnapi evangéliumi szakaszok magyarázata.)

2. Az önismeret

1. Mi voltál? 2. Mi vagy? 3. Mivé leszel?

Az önismeret szükséges. Isten maga, amikor azt parancsolta, hogy magunkat szemléljük, magunkra vigyázzunk (Tób. 4, 13.), — mikor az elesés után Ádámtól azt kérdezte: hol vagy, hová estél; mikor azt mondotta neki: por vagy és porrá leszel, nem egyebet akart, hanem hogy magunkat megismerjük, tudjuk, mik voltunk, mik leszünk. (Gen. III 9, 19.) — Jób alázatos szívvel kérte Istent, hogy mutassa meg és ismertesse meg vele fogatkozásait, bűneit, gonoszságait. (Jób 13, 23.) — Te előttem, Úram, és Te hozzád képest az én mivoltom és természetem olyan, mint a semmi. (Zsolt. 38, 6.) — A mennyei angyalokhoz micso-dák vagyunk mi, férgesek?

Mi voltál? — Semmiből lettél semmi, mert magadtól mindjárt semmi lennél, ha Isten nem tartaná létedet. Ezenfelül akár tested, akár lelked állapotát tekinted, veszedelem, rútság, fogyatkozás minden dolgod. — Ha mégis valami jót cselekszünk, nem a mienk az, hanem az Istené, akinek erejével munkálkodunk. (Kor. I 15, 10.)

Mivé leszel? — Testünk a férgek martaléka lesz, lelkünk Isten ítélőszéke előtt fog megjelenni, ahol prókátora és bátorítója nem lesz a léleknek, hanem csak az ő cselekedetei követik, és azok szerint ítéltetik meg örök kárhozatra vagy boldogságra. — Kerüljük a kevélységet!

Szent Isten, nyisd meg lelki szemeinket, hogy ismerjük meg magunkat! És miként megdicsérted a magát megalázó Keresztelő Szent Jánost, úgy bennünket is dicsérj meg szent Atyád előtt! (Pázmány Péter.)

3. Örüljetek!

A mai vasárnap introitusának első szava így hangzik: Örüljetek! Az öröm átrezdül az emberiségnek, ennek az öreg Simeonnak lelkén és ez az öröm az Úr közelségének érzetéből származik. Mintha már távolról szólnának a szent éjjel miséjének harangjai, mintha messziről idecsillannának a karácsonyfa gyertyácskái.

Miért tart az ádvent éppen négy hétig? — Egyesek szerint azért, mert jelezni akarja azt a négyezer évet, amely a világ teremtésétől az őszövetségben át Krisztus Urunk születéséig eltelt. De valószínűbb az a nézet, hogy négyféle eljövételére vonatkozik: Jézus eljött testben, eljön az Oltáriszentségben, a halálban és az utolsó ítélet napján.

1. Eljött Jézus mint gyermek, megszentelte az édesanyai hivatást, a gyermekszobát. Eljött testben, hogy őt szent sebével eleget tegyen az őt érzék által elkövetett bűnökért.

2. Az Oltáriszentségben való eljövetele hasonlít az elsőhöz, mert a kenyér színének fehér pólyájában éppoly tehetetlennek látszik, mint a jászolban. Lelkünk Betleheme talán valamikor istálló volt, benne álltak a halálos bűnök piszkos barmai, de a bánat seprűje kitakarítja, az erények felékesítik majd. Szívünk lesz a jászol, a szeretet meleg és puha pólya, szemünk mint a csillag ragyogni fog és hirdeti bennünk Istent másoknak.

3. Maga mondja Jézus: — Amely órában nem is vélték, eljön az Emberfia. — Ennek az eljövételnek az ádventje, előkészülete az egész földi élet, amely nem cél, hanem érdemszerzésre adott idő, folytonos utazás, melynek végső állomása maga Jézus.

4. Látni fogjátok az Emberfiát eljönni ítélni az ég felhőiben... — Nagy lesz a különbség az első és az utolsó eljövétel között. Jaj lesz azoknak, akik az Ő megváltói szent vérének nyomát eltakarja a bűnök szennye, akiknek

elszakadt a megszentelő kegyelem menyegzős ruhája, akiknek szívében kialudt a hitnek a mécsese, akik jócselekedetek kamatja nélkül kénytelenek a tehetségek talentumait visszaadni. Akik nem jöttek itt a földön készséggel Jézus békés, áldásos, édes jászolához, azok reszketve fognak gyülekezni ítélő trónjához.

Jaj lesz akkor nekem, ha a bakok közé állítanak, ha a konkoly kévéibe kötnek, ha — mint rossz halat — Isten bárkájából, az égből kidobnak. Ha keresik rajtam a meg nem fizetett tízezer talentumot, ha menyegzős ruhám hiányát észreveszik. Jaj lesz nekem, ha a tétlenség piacáu álldogálva ér a számadás, ha mint elgurult garast nem talál meg az irgalom seprője, ha mint elveszett bárányra nem lel rám a jó Pásztor, ha rablók kezébe jutottam és nem akad rám az irgalmas szamaritánus.

4. Keresztelő Szent János példaképünk az alázatosságban

Keresztelő Szent János sohasem beszélt magáról. Amíg nem kérdezték, addig teljesen hallgatott magáról, amikor meg kérdezték, akkor is alázatosnak mutatkozott. Hallgatott, pedig talán érdekes dolgok elmondásával a jó ügynek is használt volna. Elmondhatta volna, hogy milyen körülmények között született, hogy még anyja méhében megtisztult az eredeti bűntől és eltelt Szentlélekkel; mikor megszületett, atyjának visszaadta beszélő képességét; hogy mint gyermek a pusztában élt és utána is önmegtagadásban töltötte életét egész férfikoráig. És mindezt századokkal előbb megjövendőlte Izaiás és Malakiás próféta.

Az alázatosak és szelídek könyörgése volt előtted mindenkoron. (Judit 9, 16.) — Aki megalázza magát, dicsőségben leszen, s aki lesüti szemét, üdvösséget lel. (Zsolt. 33, 19.) — Minél nagyobb vagy, annál inkább alázkodjál mindenben, akkor kegyet találsz Istennél, mert egyedül Istennek nagy a hatalma, és Őt dicsérik az alázatosak. (Jéz., Sir. 3, 19—21.) — Alázkodjatok meg az Úr színe előtt és felmagasztal titeket. (Jak. 4, 10.)

Senki sem tudja igazán, mi az alázatosság, csak az, akinek Isten azt adományozta. (Just. Laurent.) — Az alázatosság abban áll, hogy Istennek magunkat mindenben

alárendeljük. (Hier.: Ep. ad Demetr.) — Az az igazi alázatosság, ha valaki keveset tart magáról, s másnak jócselekedetét irigység és féltékenység nélkül dicséri. (Greg. M.: In Ez.) — Az igazán alázatos nem akarja, hogy őt alázatosságáért magasztalják, hanem hogy semmibe se vegyék. (Bern.: Serm. 6. In CC.) — Mítsem lehet az alázatosság érényéhez hasonlítani. Anyja, gyökere, oszlopa, erőssége és köteléke minden jónak. Nélküle kárhozatra méltó gonoszok és tisztátalanok vagyunk. (Hier.: Hom. 30. in Act.) — Krisztus Urunk nem azt mondja, tanuljatok tőlem világot alkotni, látható és láthatatlan dolgokat teremteni, halottakat feltámasztani... hanem azt mondja: Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos Szívű. Mert a jó és alapos alázatosság biztosabb és hatalmasabb, mint a fellengző magasság. (Aug.: de verb. Dom. Serm. 18.) — A keresztény első érénye: az alázatosság. (Hier.: Ep. ad Eust.) — Uram, taníts meg akaratom végrehajtására, taníts meg, hogy színed előtt méltón és alázattal járjak! (Kempis: Kriszt. köv. 3, 3.)

Ádvent IV. vasárnapja

1. Hála a megváltásért

De kevés ember gondol arra még karácsonykor is, hogy mekkora hálával tartozunk az Úr Jézusnak a megváltás kegyelméért! Pedig mindennap térdenállva kellene hálát adnunk, mert ennél nagyobb kegyelemben nem részesülhetünk, mert ha az Úr Jézus nem váltott volna meg bennünket, soha be nem juthattunk volna a mennyországba.

Tanuljuk meg a hálát a következő történetből: Jung-Stilling nevű, nagyon híres német szemorvoshoz beállított serdülő fiával egy öreg zsidó. Hályog volt a szemén, amelyet azonban operációval el lehetett onnan távolítani. Az orvos szíve megesett az öregén és megígérte neki, hogy ingyen megoperálja. Másnapra be is rendelte. Az operáció sikerült. Néhány nap múlva, amikor a kötést levették az öreg szeméről és meglátta a napvilágot és a tárgyakat, reszketni kezdett, majd pedig felkiáltott: — Joel fiam, látok! Joel, látok!

Azután pedig így folytatta: — Joell! Csókold meg az orvos úrnak lábát! Csókold meg, fiam, azonnal a lábát! — És a fiú engedelmesen, atyja nagy örömén maga is odaadón örvendezve, letérdelt az orvos elé és megcsókolta annak lábát, mielőtt még megakadályozhatta volna.

Jézus, az isteni Orvos, leszállt az égből, hogy itt e földön tanításának kegyelmi eszközeivel felnyissa a mi szemünket és lássuk célunkat, lássuk az utat, amelyen az örök boldogságba el tudunk jutni. Mégis, mily kevés ember gondol Jézusnak erre a nagy világosságot nyújtó, lelket irányító jóságára. Az öreg zsidó sok keresztényt megsegényít. Hol vagyunk mi ennek a hálájától?

2. Szeretettel készülünk karácsonyra!

Az Úr Jézus 1. békességet, 2. szeretetet kér tőlünk karácsonyi ajándékkul.

1. Úgy szeretne Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adá... (Ján. 3, 16.) — A göröngyösök egyenesekké legyenek, a darabosak elsímíttassanak és a völgyek be-töltessenek. (Lk. 3, 5.)

Izaiás a békesség fejedelmének nevezi a Messiást. — Békességet hagyok nektek, az én békességemet hagyom nektek... — A betlehemi istálló a békesség tanyája. Nincs ott semmi civódás, hanem csak egyetértés. Minden különbséget kiegyenlít a megégyezés Jézus imádásában és szeretetében. A szegény, egyszerű pásztorok és a gazdag, előkelő napkeleti bölcsek olyan szépen megférnek egymás mellett a kis Jézus jászolánál.

Legalább most béküljenek ki a haragosok, tegye mindenki jóvá az okozott kárt, vonja vissza a rágalmat stb.! — Békesség a jóakarató embereknek...

2. A karácsony főleg a szeretet ünnepe, azért ezt várja el tőlünk legjobban Jézus. A szeretet tetteiben nyilvánul, leginkább a szegények felsegélyezésében.

Stolz Albán beszéli el a kis Jézusról nevezett Szent Ferencről — aki 1604-ben halt meg — a következőket: Ennek a szerzetestestvérnek különösen kedves és szent ünnepe volt karácsony, amikor a szegényeket bőségesen megajándékozta. Városban élt, ahol betegeket ápolt. Kará-

csony előtt való vasárnap minden templomban kihirdettette, hogy karácsonykor mindazok a szegények hivatalosak a kórházi ebédre, akik aznap a szentségekhez járulnak. Az első alkalommal igen sok húst, lisztet, pénzt stb. gyűjtött össze. Ezernél több szegény jelentkezett. Mindenki bőségesen jóllakott és még pénzt is kapott ajándékba. Azoknak a szegényeknek pedig, akik nem mertek megjelenni, vagy pedig öregség vagy betegség miatt nem jelenhettek meg, szépen odaküldte a viskójukba részüket.

Igy ment ez több éven át. Egyik karácsony előtt azonban egyáltalán nem gyűlt össze semmi alamizna. Szentünk azért nem esett kétségbe, hanem bement a kápolnába és így imádkozott a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt: — Jézusom, már tudod, hogy itt van az ünnepünk, amelyen nekem meg kell vendégelnem a Te házi népedet, a szegényeket. De lásd, a te szegény Ferenc testvérednek egy garasa sincs, és a népek semmit sem hoznak. Hát Te is elfeledkeztél rólam, Úram? . . .

Alighogy kiment a kápolnából, egy úr zörgetett a kolostor kapuján és egy zsák pénzt adott át neki. Szentünknek akkora lett erre az öröme, hogy azonnal visszament a kápolnába hálát adni és mire ismét kisetett, az ismeretlen jötevő már el is hagyta a kolostort.

3. No ítéletnek idő előtt!

Fenti szavakat a mai szentleckében olvassuk. Az emberi ítéletnél semmi sem bizonytalanabb. Emberi ítélet sokszor állítja a rosszat jónak, és viszont; főként ha önmaga is érdekelve van az ítéletben.

1. Tíz kínai dolgozott a mezőn, amikor hirtelen nagy zivatar keletkezett, és előle egy félig rom templomba kellett menekülniök. A zivatar egyre hevesebben dühöngött. Villámok cikáztak.

— Valaki van közöttünk, — mondotta az egyik — akinek bűnei miatt dühöng felettünk a vihar!

— Magam is azt gondoltam, csak azt nem tudom, hogy melyikünk lehet az — felelte a másik.

— Tegyük próbát! — indítványozta a harmadik. —

Akasszuk ki mindnyájan szalmakalapjainkat a templom előtt lévő fára! Amelyikünkét elviszi a szél, az lesz a bűnös.

Mindnyájan helyeselték és egymásután akasztották ki kalapjaikat a fára. Egy pillanat mulva el is vitte a szél az egyik kalapját. No de a többi kilencnek sem kellett több, megfogták szegényt és kilökték a legnagyobb viharba. Alig tett azonban néhány lépést, a villám beleütött a rozoga épületbe és meghalt az ott maradt 9 ember. — A vakmerő ítélet szomorú következménye!

2. Kölni Brúnóról — aki 1035 táján Kölnben született, Franciaországban pedig nevelkedett — olvassuk, hogy jelen volt a szentéletű ember hírében álló, Diocres Rajmund kiváló tanár temetésén, és az ott tapasztalt rettenetes esemény megváltoztatta egész életét. A temetési szertartásban azt olvasták: — Mondd meg nekem, mennyi az én gonoszságom és bűnöm?! — A holt felülve így szólt: — Istennek igazságos ítélete vádolt meg engem.

A borzalom lecsillapultával hozzáfogtak a szertartáshoz. Feltették ugyanazt a kérdést, amelyre feleletképpen a halott újból felülve ezt dörögte: — Istennek igazságos ítélete marasztalt el engem.

Még nagyobb volt a megdöbbenés és csak hosszabb szünet után folytathatták az abbahagyott szertartást. A kérdés harmadszori olvasása után azonban a viaszszárga holttest még egyszer elmondta a befejező szót: — Isten igazságos végzése sujt engem.

Karácsony

1. Üdvözlőnk jósága és embersége

Mikor Nagy Sándor az isszuszi csatában a perzsákat legyőzte és országukat birodalmához csatolta, a fegyverek erejében és a legyőzöttek kegyelemre való kiszolgáltatottságában nem bízott. Jól tudta, hogy lelküket csak úgy nyerheti meg, ha a nyers erő munkáját minél lényegesebb szeretet folytatja és tökéletesíti. Azért macedon királyi ruhája helyett perzsa öltözetben jelent meg, szokásaiknak hódolt és perzsa nevet vett fel. Új alattvalói közé vegyülve,

leereszkedő beszélgetésben, vigasztaló és bátorító szavakkal törekedett szívüket megnyerni.

III. Jenő pápa 1457 szeptemberében Cîteauxba ment. Szent Bernát is éppen ott időzött. Nagy volt a kolostor öröme az előkelő vendégek látogatása miatt, de az ünnep jelentőségét egész rendkívüli mértékben emelte a pápa nagy kegyessége és jóakarata: letette ugyanis nagy méltósága jelvényeit, nem vette igénybe udvarának szolgálatát. Úgy akart élni, mint akármelyik cisztercita atya: egyszerű ágyban, szalmán aludt. Az egész szerzetház örömben úszott.

Mindkét eseménynél múlhatatlanul többet jelent, hogy az Úr Jézus emberré lett. Ezzel nagyobb örömet nyújtott az egész emberiségnek, mint amennyit III. Jenő pápa nyújtott szerzeteseinek, akik bizonyára nem voltak annyira rászorulva a pápa kegyességére, mint ahogy a bűn átka alatt nyögő emberiség várta Üdvözítőjét. S nagyobb ragaszkodást biztosított, mint Nagy Sándor eljárása, aki legnagyobb kegyessége dacára is csak külső jeleit hagyta el királyi felségének, de az már nem sikerült neki, hogy természetét is megváltoztassa és valóban perzsa legyen.

Jézus nemcsak emberré lett értünk, hanem mindenhatóságában még ennél is többet tett azzal, hogy a kisgyermek szenvedéseitől kezdve az élet minden megpróbáltatásán keresztül akart menni. Sőt az emberek közt a megvetett, hajléktalan nyomorulthoz lett hasonlónak. Ez az Ő uralkodásának kiindulópontja. Hogy Nagy Sándor vagy Julius Cézár vagy Napoleon után a katonák a halálba mentek, azt részint az apától öröklött, részint a csellel megszerzett nagyhatalom magyarázza. Hogy a szegénységben és elhagyatottságban született és első követőit a pásztorok közt lelő Úr Jézus lemondásokkal teljesen új életre vezeti az emberiséget: ez Isten voltának bizonyossága. (Walter: Nap-sugarak. I.)

2. Példaképtünk

Az Úr Jézus a betlehemi jászolban 1. alázatosságra, 2. a szegénység szeretetére, 3. lemondásra tanít bennünket.

1. Isten létére a büszke rátartiságnak még csak az árnyékát sem találjuk meg Benne. Elrejti istenségét a bet-

lehermi istállóban, mint tehetetlen gyermek fázik és szenved érettünk.

2. Szegény szülőket választott. Barlangban, nem is istállóban született, később is sokszor nem volt fejét hova hajtania, az evangéliumot főleg a szegény lelkeknek hirdette. Lelkiekben gazdag volt és mindenkit így tanított: — Keressétek először az Isten országát...

3. A lemondás, az okos önmegtagadás a szabadság és függetlenség forrása. Mert minél kevesebbel beéri valaki, annál kevesebb emberre szorul.

— Ne kényeztesd el testedet, ne teljesítsd annak rendetlen vágyait, hanem kövesd Mesteredet, aki önmegtagadásra int! Mert ha testi vágyaidat mindig kielégíted, úgy a fejedre nőnek azok, hogy nem bírsz velük, és nemcsak hogy örömet nem leled bennük, hanem inkább sokat kell gyötrődnöd miattuk. Valamint ugyanis annak, aki mindig szomjazik, mitsem ér, ha ezer forrás csörgedezik is előtte, mivel nem győzi eloltani beteges szomját: éppen így az is folyton gyötrődik, aki gonosz szenvedélyeinek él. Ha pedig csak azt adod meg testednek, amire éppen szüksége van, hogy fönntartsad erőben, egészségben, ment maradsz a sok gyötrelemtől, amelyekbe a testiség keveri a szánalomra méltó áldozatait. Csak annyit egyél hát, amennyi éppen eloltja éhségedet. Ha túlterheled gyomrodat, ezzel nem gondozod, hanem inkább megrontod egészségedet. Úgy öltözködjél, hogy beföldjed a testedet és megóvjad a hideg ellen, de ne cicomázd és ne kényeztesd el azt fényűző, túl meleg ruhával, mert ezzel inkább elpuhítod és meghülésre, betegségre teszed fogékonnyá. Nem az a gazdag, akinek sokja van, hanem aki beéri azzal, amije van. (Aranyszájú Szent János: Hom. 24. in Ep. ad Rom.)

— Megjelent Üdvözítő Istenünk kegyelme minden embernek, s arra oktat minket, hogy tagadjuk meg az istentelenséget s a világi vágyakat, s éljünk józanul, igazán és jámborul e világon. (Tit. 2, 11. 12.)

3. Tegyük valami jót a szent ünnepen!

1. Egy orvos beszéli el: — Kisfiam halálát évekig nem tudtam elfelejteni. Még karácsonykor is szomorú voltam,

mert kisfiam nem tapsolhatott a karácsonyfának többi gyermekeimmal együtt. Három ilyen szomorú karácsonyt értem már. A negyediken egyszerű falusi szekér fordult be udvaromba és beteg gyermekhez hívtak. Nagyon hideg volt, majd megfagytam, de még jobban fájt a szívem elhalt fiamért. Szerencsére jókor érkeztem, a gyermek már fuldoklott, de az injekció még hatott, hamarosan meg is gyógyult. Az egész éjszakát ott töltöttem. Reggel már nem fáztam. Hangulatom is megváltozott. A megmentett gyermek képe kísértett. Egy nagy jótett karácsony estéjén . . . Mintha meghalt kisfiam ült volna mellettem, akin nem tudtam segíteni. Csacsogott arról, hogy ő boldog és mennyire örül az élőknek, kis testvéreinek és a megmentett idegen kis gyermeknek is. Rég nem voltam ilyen boldog, mint azon az éjszakán. Azóta csitult el szívemben a gyászos fájdalom és újra tudok örülni az élők között. Ezt a jutalmat kaptam a jó Istentől a jótettért, amelyet karácsony éjjelén egy gyermekért véghezvittem.

Legyen karácsonyi imánk és ígéretünk mindnyájunknak: — Kis Jézus, adj vigaszt és kegyelmet nekem, és én is megígérem, hogy felebarátaim vigaszára és segítségére leszek, amennyire csak tőlem telik!

2. 1932-ben történt Budapesten, hogy egyik hittanár cserkészeivel meglátogatta karácsony előtt a nyomortanyákat és ruhát, élelmet stb. vittek a szegény gyermekeknek. Volt nagy öröm a gyermekek között. Már el akartak a cserkészek távozni, amikor az egyik szegény gyermek így szólt hozzájuk: — Ne menjetek még! Mi is szeretnénk nektek viszonzásul valamit adni! — A hittanár növendékeivel kíváncsian várta a beígért valamit. Erre a kicsi gyermek vékony hangján elkezdte énekelni: — Mennyből az angyal . . . A harmadik szótól kezdve pedig együtt énekelte az egész nyomortanya. Mindenkinél könnyes volt a szeme. Az énekből a legdrágább földi érték csendült ki: a hálás szív szeretete.

4. Krisztus Urunk születése

Senki közülünk időt, módot és helyet nem választ születésére, hanem ezeket érdemünk nélkül Isten rendeli

kedves akarata szerint. De Krisztus isteni erejével és bölcsességével nagy okokból maga választotta és rendelte születésének minden állapotát, úgyhogy ennek dolgaiban semmi sem történt magától, elszánt, nagy okok nélkül.

1. Idejét ha tekintjük Urunk születésének, nem jött, mihelyt Adám elesett, hanem az után négyezer esztendő tájában. Mert az akarta, hogy az ember jól megismerje nyavalyás betegségét és eszébe vegye, hogy Isten kegyelme és orvoslása nélkül abból meg nem szabadulhat, mely ismeret nélkül oly buzgósággal nem kívántuk volna, oly becsülettel és hálaadással nem fogadtuk volna jövetelét.

a) Hogy világosabban megismertessék az Isten kegyessége, akkor illet Krisztusnak e földre jönnie, mikor Zsidóország rabságba jutott, mikor a pogány császár birtoka alatt pogányságból származott sok gonoszság teljességgel elfáradt. Mert az Istennek irgalmassága, hogy akkor küldötte hozzánk szent Fiát, amikor ellenségei voltunk és haragot érdemeltünk (Róm. 5, 8.), — akkor nyújtotta segedelmét, mikor az emberi segítségnek reményességéből kifogyott a zsidóság.

b) Ó, mily méltán írja Szent Pál, hogy a kisded gyermek semmiben sem különbözik a szolgától (Gal. 4, 1.), mivel az Istennek örökös Fia a római császár szolgálóinak lajstromába íratik. A császár könyvébe íratik, hogy minket az élet könyvébe írjon.

c) Mivel Krisztus a békességet szereti és minket is békességszeretővé akart tenni, oly időben született, amelyben a közönséges úrnak birtokában lévén e világ, nagy és általános békesség volt. Mert az Isten a békességnek és nem a visszavonásnak Istene. (I Kor. 14, 33.) — Az Ő lakhelye békesség (Zsolt. 75, 3.), amelyben nem részesek a gonoszok. (Iz. 57, 21.)

2. Azt mondja Izaiás, hogy Krisztus születésének módját emberi nyelvvel ki nem mondhatjuk. (Iz. 53, 8.) — Tisztaságát négy szép szentírási hasonlat mondja el:

a) Miképen a nap minden sérelem nélkül bocsátja fényességét a földre, azonképen jő hozzánk az Üdvözítő, aki nem egyéb, hanem az örök dicsőségnek fényessége.

b) Krisztus születése a termőfának virágzásához és vesszőneveléséhez hasonló... ami mag nélkül a legszebb. A Messiás is minden külső mag nélkül a Szentlélek árnyékozásából egy gyenge szűztől tisztán és minden éktelenség nélkül születik.

c) Dávid király Krisztus születését az égi harmathoz hasonlítja, mely Gedeon gypját megnedvesítette. (Zsolt. 71, 6.) — Csendesen jött, mint a harmat szokott a gypjúra szállni... Hogy az ördög ne ismerje Őt fel...

d) Ozeás próféta a mi Urunk születését a hajnalhoz hasonlítja (Oz. 6, 3.), mert miképen a piros hajnal az eget sérelme nélkül a világnak csodálatos örömekkel mutatja magát, úgy a mi Üdvözítőnk tisztaságos Anyjának méhéből minden alkalmatlanság nélkül született.

3. Betlehemben született. De lásd a világ hálátlanságát! Tulajdonába jött és övéi be nem fogadták. (Ján. 1, 11.) — Az ökör megismeri urát, a szamár feltalálja ura jászolát (Iz. 1, 3.), — Izrael népe között pedig senki sincs, aki megismerje Szabadítóját, házába fogadja Teremtőjét...

Fogadjuk mi Őt be szívünkbe! Szolgáljunk Neki, aki érettünk szolgálva lett!... (Pázmány Péter.)

5. Asszisi Szent Ferenc karácsonya

Szentünk legkedvesebb ünnepe volt a karácsony. Barátai előtt egyszer így példálózgatott: Ha hatalmamban volna, előíratnám a császárral, hogy karácsony éjtszakáján tiszta búzával hintsék tele az országutakat is, hadd legyen a madaraknak is e napon ünnepük. Az Isten Fia iránt való tiszteletből, akit ezen az éjtszakán a Boldogságos Szűz az ökör és szamár elé fektetett a jászolba, köteleznék minden jószágtartó gazdát, hogy ilyenkor bőséges és jó abrakot adjon állatainak. Ha módomban lenne, a gazdagokat is rákényszeríteném, hogy erre a napra lehetővé tegyék, hogy a szegények is izes ételekkel lakhassanak jól.

Élete vége felé berendezett egy istállót úgy, amint a kis Jézusé volt. Sokan zarándokoltak oda. Éjféli mise után gyönyörű prédikációt mondott a szegény, didergő és értünk gyermekké lett Jézusról.

Karácsonyt követő vasárnap

1. A nagy jel

— Ime, tétetett ez sokak romlására és feltámadására... Nézzük a két képet alaposabban! A háttér komor. A fájdalom töre kegyetlenül fogja átjárni a Szűzanya szívét. Ez Isten fenséges terve. Az egész emberiség a bűn átka alatt nyög. A terhen könnyíteni kell. A feladat a Kisdédre vár. Az Ő követőinek istengyermekséget szerez. Ám sokan ellenállanak, nem ismerik el Őt Megváltónak, ezeknek romlására lesz...

Csodákat művelt, mindent megtett az emberek érdekében és mégis sokan nem akarják elismerni. Felfeszítették a keresztfára, meghalt mindenkiért, és mégis a tömeg ellentmondott... Beteljesedett Simeon jóvendölése...

Régente így volt. És most hogyan van? Most is két párt van: hívő és hitetlen. Azóta sok minden történt és mégis sokan vannak az ellentmondás pártján. Én melyik párthoz tartozom? Ajkammal talán hiszek, de cselekedeteim ellentmondanak szavaimnak? Szép az eszmei hit, de csak akkor, ha tettekben testet ölt. Jól mondja Szent Jakab apostol: — Mutasd meg nekem a te hitedet cselekedetek nélkül! Én, látod, az én cselekedeteimből könnyen megmutatom neked az én hitemet. (Jak. 2, 18.)

Ha nem akarom, hogy ez a Kisdéd nekem is romlásomra legyen, meg kell magamat tagadnom és szenvedélyeimet megfékeznem, a keresztet vállamra vennem és úgy követnem Jézust.

2. A hálaadás kedves Isten előtt

1. Szűz Mária és Szent József hálát adtak Istennek, amikor a kis Jézust bemutatták a templomban. Ajándékuk szegényes volt: két gerlice, de annál nagyobb volt szívük hálája. Simeon így kiáltott fel: — Aldott legyen az Úr neve! — Anna prófétaasszony is hálát adott az Úrnak. (Lk. 2, 38.)

2. Az Úr Jézus is hálát adott, amikor megsziporította a kenyeret, feltámasztotta Lázárt, rendelte az Oltáriszent-

séget. A szentmisében is többször hálát ad a pap Istennek, főleg az előénekekben.

3. Szent Pál valósággal áradozik a sok hálaadástól: — Hálaadók legyetek! (Kolossz. 3, 15.) — Minden imádságban és könyörgésben a ti kéréseitek hálaadással szálljanak föl Istenhez! (Filip. 4, 6.) — Először hálát adok az én Istenemnek Jézus Krisztus által mindnyájatokért. (Róm. 1, 8.) — Hálát adok Istenemnek mindenkor érettetek, Istennek azért a malasztjáért, amely nektek adatott Krisztus Jézusban. (I Kor. 1, 4.)

4. A jósorsban háladosnak lenni nem nagy dolog, mert egészen természetes valami, hogy a jótéteményekért hálát az ember; hanem mikor nagy bajokban is hálát adunk Istennek, ez már nagy dolog. Nézd csak, micsoda dicső dolgot mívelsz, amikor az olyan látogatásokért is hálát adsz Istennek, amelyeket mások ugyancsak kelletlenül fogadnak, sőt miattuk még átkozódnak is!

— Hálaadásod által örömeire vagy Istennek, megszégyeníted az ördögöt, és semmibe sem véve a bajt, nem is érzed annak a keserűségét. Így elkotródik tőled a gonoszlélek, mert meghiúsítottad a tervét, aki tudniillik zúgolódásra, Isten ellen való kifakadásra kívánt volna feltüzelni. Isten ellenben veled marad, mert béketűrésed által megtisztelted Őt, aminek jutalmául szent nyugalommal tölti el lelkedet. A látogatásokért is hálados lélek nem érzi azok keresztjének terhét, mert nagy örömeire szolgál az ilyen léleknek az a tudat, hogy helyesen viselkedik, fölvidul a lelkiismerete és ujjong örömeiben. Ha pedig valaki kifakad Isten ellen, bajában a látogatás fájdalmát még a mardosó lelkiismeret is növeli.

— Nincs szentebb nyelv, mint amely bajokban hálát ad Istennek. Hasonlít az ilyen ember a vértanúkhöz, akikkel együtt mennyei koronát nyer. A vértanút arra hajszolta a zsarnok, hogy tagadja meg Urát Istenét és ezáltal káromolja az Ő szent nevét; a látogatások keresztje alatt görnyedező hívőt is arra ösztönzi a gonoszlélek, hogy keljen ki Isten ellen, és ledobván válláról a keresztet, a türelmetlenség által tagadja meg Urát, akinek így nem teljesíti akaratát. De ne hallgassunk rá, mert a gonosz csak gonoszat

hozhat ránk. Tartsunk a szent vértanúkkal a hálaadó béketűrésben, hogy társaik legyünk nekik a mennyei örömök elnyerésében! (Aranyászú Szent János: Hom. 8. in Ep. ad Coloss.)

Aranyászú Szent János nemcsak szépen tudott beszélni a hálaadásról, de gyakorolta is, amikor üldöztetésben volt része: — Mikor száműztek, hálát adtam; most hogy visszatértem, ismét hálát adok... Jób szavait használom, amikor ezt mondom: Legyen áldott az Úr neve mindörökké!

Mi is kövessük a szép példákat, főleg most az év végén!

3. Lakók vala Názáretben...

A mai evangélium bevezet bennünket abba az egyszerű otthonba, ahol az Úr Jézus nevelkedett, amely nem drága szőnyegekkel, cédrusfabéléssel, elefántcsont-berakásokkal ellátott lakás. Falai meszeltek, földje sárral van símítva. Étkezésre, szórakozásra nincsen külön terem. A gyermek Jézus 30 évig ebben élt és készült nagy feladatára, melyet az Úr eléje szabott és Ő örök elhatározással elvállalt.

Ma sok nagyralátó gyermek lenézi az ilyen egyszerű otthont és nem szereti benne az elvonult életet. Egy kis zeneértéssel művésznek tudja magát és szerepelni akar. Néhány könyv elolvasása után mint tudós kíván szóhoz jutni. A gyűjtés helyett fecsérli önmagát. Az idősebbek jelenlétében ő viszi a szót. Az emberiség nagyjait kegyetlenül leszólja, a tudomány nagy kérdéseit foghegyről emlegeti. Minden szava azt bizonyítja, hogy a lelket megmérgező szabadszellem áldozata. A legtöbb gyermek únja az otthont, kalandok után vágyik, kerüli a jót, hajhássza a rosszat és csakhamar koravénné lesz.

Ezzel szemben lebegjen a magyar ifjúság előtt a természet szava, amely drágaköveit a föld, gyöngyeit a tenger mélyén képezi és ezerféle fogásokkal rejtegetett gyümölcseit is a rejtekben érleli. Legyen szent a történelem tanúsága, amely szerint az emberiség fejlődése, a tudomány és társadalmi élet minden vívmánya azok elmélkedésének eredménye, akik a görög bölcs: — Elrejtve élj! — jelszavát tették életelvükké.

A magány minden szellemi élet szülőanyja. — Elszászban, az öllenbergi trappista kolostor falára e szavak vannak írva: — Magány az élet kapuja. — A középkor legvonzóbb egyéniségének, Kempis Tamásnak celláján e szavak voltak olvashatók: — Oh boldog magány, oh egyedüli boldogság! — Descartes, a modern bölcsélet atyja a XVII. században, ezt választotta életelvül: — Az élt helyesen, aki elrejtve élt. — Gauss Frigyes, a híres matematikus jelszava volt: — Kevés, de érett munkát végezni!... (Walter: Nap-sugarak I.)

Kiskarácsony

1. Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet

1. Utazás az élet. Hogy végső célját elérhessük, szükséges, hogy helyes irányt, jó ösvényt válasszunk. Mind-egyikünk boldogságra törekszik, csak a boldogság felfogásában nem tudnak az emberek megegyezni, azért járnak olyan különös utakon.

Az az út, amelyre az Üdvözítő hív, magyon is göröngyös, hisz maga mondja: — Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét és kövessen engem.

Bismarck, a XIX. század legkiválóbb, bálványozott alakja, az egész világ hódolata, saját nemzetének örömujjongása közt ülte meg 80 éves születésnapját, mégis e szavakra fakadt: — Ha összeolvasom életemnek igazán boldog óráit, alig kerül ki belőlük: 24.

Ilyen boldogságot ad a világ! De amit Jézus ígér, az nem mulékony, mert már itt a földön boldogíthat bennünket, a másvilágra pedig csak ezen az úton juthatunk el.

2. S hová vezet ez az út? Az igazsághoz! Ahhoz az igazsághoz, amelyet a földi dolgokban, tárgyokban, célokban nem találunk meg. A világtól hiába kérdezzük Pilátussal: — Mi az igazság? — Nem tud rá feleletet adni. Erre csak az evangélium tud biztosan válaszolni: — Az igazság pedig önmagunkról való teljes megfélelkezésben áll, hogy mindent önzetlenül cselekedjünk Istenért és felebará-

tunkért. — Ezt tanította, de ezt is cselekedte édes Üdvözítőnk, mert az egész emberiségért áldozta fel magát.

Dickens, a világirodalom egyik legnagyobb írója végrendeletében kettőt hagyott fiára: becsületes nevét és az evangéliumot. Daudet Alfonz, a híres francia író egymásután ábrándult ki nagynak mondott íróiból: — Számomra csak egyetlen könyv maradt: az evangélium. — Kiváló írónk, Eötvös József Karthauzijában így ír: — Csak az önzőnek nincs vigasztalása a földön.

3. Én vagyok az Élet! — mondotta Jézus. Valóban, Ő az Élet, mert Nála van minden kegyelem forrása lelki és testi javunkra, igazi boldogulásunkra itt a földön és a más-világon. — Ne féljete, én veletek leszek a világ végétéig...

Maga mindent végigcsinált és követőinek is megad minden kegyelmet, hogy az Ő nyomdokain járhassanak. Apostolok, hittérítők stb. munkája.

Nincs egyebüttl élet, csak Őbenne: — Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az énbennem él és én őbenne...

2. Újévi ajándékok

1. Az újévi ajándékozás pogány eredetű szokás. A rómaiak első évtizedeire vezethetjük vissza keletkezését. Tatus szabin király, aki öt éven keresztül Romulussal együtt uralkodott a római népen, az év első napján megszentelt fagallyat küldött ajándékba Romulusnak. Ez aztán viszonzta az ajándékot valamivel. Uralkodóik példáját a nép is követte és ilyenkor szintén ajándékokkal kedveskedett egymásnak. Amikor aztán a kereszténység uralomra jutott, az újévi alkalom helyett karácsonykor ajándékozáuk meg egymást az emberek az Üdvözítő szeretetének jeléül.

2. Egy férj a sok újévi borraivaló miatt nagyon boszszankodott. Felesége megkérdezte tőle:

— Dehát miért is adtad?

— Ez már társadalmi kötelesség, amely elől nem lehet kitérni.

— Igazad van! De ha a társadalmi kötelességnek eleget kell tenni, akkor miért nem teszel eleget az Isten iránt való kötelezettségeidnek is? Pedig azok nem kerülnek pénzbe, mint a borra való! Lám, attól félsz, hogy az emberek megítélnek?! Istenedtől nem félsz? Pedig Isten nemcsak szavakkal ítél, hanem örökké tartó büntetéssel!

3. Boldog újévvel

Valamennyien boldogok akarunk lenni. Boldogtalan senki sem akar lenni; sőt ezt nem is akarhatjuk. (Szent Ágoston.) — A babonás emberek szerint a négylevelű lóhere, az akasztott embernek egy kis kötél darabja szerencsét hoz.

Néhány évvel ezelőtt egy híres színésznő sálja rácsavarodott autójának kerekére és megfojtotta. Ezt a sálát 40,000 frankért — óriási összegért — megvette egy nő, s azóta, mikor Monte Carlóban játszik, mindig ezt viseli a nyakán, mert ez szerencsét hoz neki.

A földi gazdagság nem ad igazi boldogságot. — Salamon királynál olvassuk: — Gyűjtöttem magamnak ezüstöt, aranyat, a királyok és tartományok gazdagságát... Fölülhaladtam gazdagsággal azokat, akik előttem voltak Jeruzsálemben... S látok mindenben hiúságot és lélekgyötrelmet, és hogy semmi sem marad meg a nap alatt. (Préd. 2, 8—11.)

A hatalom, hír, dicsőség — mind mulandók. — Alapjában nem volt egyéb az életem, mint fáradtság és munka. Igazában mondhatom, hogy 75 éves életemben négy hétig sem voltam valójában megelégedett. Olyan volt életem, mint egy kő hengergetése, melyet folyton újra kellett emelgetnem. (Goethe.)

— Azt a napot tartottam életem legboldogabb napjának, mikor mint serdülő ifjú, az első nyulat lőttem. (Bismarck.)

— Ha a föld megnyitva aknáit, neked adja kincseit; ha a nap rád árasztja legmélyebb sugárzatát és a föld legédesebb illatát önti el körülötted; még akkor sem fogod boldognak érezni magadat, mert még valami van benned,

ami kielégítést nem talál: lelkednek egy része, amely sír. (Eötvös: Karthauzi.)

— Nyugtalan a mi szívünk, amíg Tebenned, Uram, meg nem nyughatik...

Egy szegény munkásemberről jegyezték fel, hogy a sok baj és szenvedés közepette is boldognak érezte magát. Kizárták a munkából nem egyszer csak azért, mert védte Istennek és az Egyháznak ügyét. Boldog volt saját mondanása szerint, mert bízott a jóságos Istenben, aki őt minden körülmények között megsegítette.

Boldogok a tisztaszívűek, boldogok az irgalmasok...

Boldogok, akik a mai rossz világban nem úsznak az erkölcstelen divat szennyes árával, akik a sok kísértés közepette megőrzik szívük tisztaságát, akik valódi keresztény családi életet élnek, a házassági hűséget és a felbontathatatlanságot egész életükben megtartják; akik tartózkodnak a felesleges kiadásoktól, fényűzéstől, akik a báli költségeket a szegényeknek adják, akik megelégszenek egyszerű ruházattal, étellel, hogy minél többet tudjanak adni a munkanélkülieknek; akik minél több erényt gyakorolnak az újévben és minél kevesebb bűnt követnek el.

4. Az újév eredete

1. Julius Caesar naptárjavítása után lett január 1-e a polgári év kezdete. Erről azonban a liturgia nem emlékezik meg, — mindössze a 650 táján keletkezett silosi lectionarium nevezi caput anninak, — hanem tárgya az Üdvözítő körülmétése, amely alkalommal első cseppjeit önté annak a szentséges vérnek, mely majd kereszthalálakor patakként fog váltságunkért folyni. (Nagy Szent Leo.) — Egyúttal karácsony nyolcada. A pogányok kicsapongásokkal ülték meg az év fordulátát, mely szokást az Egyház nehéz és hosszú küzdelem után tudott csak megszüntetni. A zsinatok megtiltották a keresztényeknek ezeken a mulatóságokon való részvételt.

2. Az ősi római nemesség minden újév alkalmával hódolatát szokta kifejezni a pápának. Egyik alkalommal Colonna herceg így beszélt: — Szentatya! Szent Pál szerint az előkelők kötelesek jópéldával elől járni a tudományban,

a tisztaságban és a komoly életfelfogásban. Örömmel biztosítjuk Szentségedet, hogy az elmúlt évben a római nemes-ség nagy igyekezettel törekedett ezeknek az intelmeknek megvalósítására. Példájával — amennyire csak tőle tellett — megkísérelte a divat és a tánc kinövéseit ellensúlyozni. A régi római hagyományoknak megfelelően kötelességének tartotta, hogy tiltott időben a táncmulatságoktól távol maradjon. Nemes tartózkodással és méltóságteljes magatartással megkülönböztette magát a kozmopolita és a világias társadalmi köröktől, amelyekbe — talán célzatosan — a nemesség azon köreit is szeretnék bevonni, amelyek Szentségedhez hívek maradnak.

5. Legszentebb köszöntés: Dicsőírtessék a Jézus Krisztusi

1. A mai korban már sokan szegyenlik, 2. újítsuk fel mindenütt a legszebb köszöntést!

— Fiat fog szülni, akit Jézusnak fogsz nevezni, mert Ő szabadítja meg népét bűneitől. (Mt. 1, 21.)

— Az olaj világít, táplál, gyógyít, tehát világosság, étel és orvosság. Így vagyunk Jézus nevével is. Világít az, midőn hirdetik; táplál, ha fölötte elmélkedünk; enyhít, vigasztal és gyógyít, ha Hozzá folyamodunk. (Szent Bernát: Serm. 15. in Cant.) — Minden kincse, minden orvossága, minden lelki vigasztalása a keresztény embernek Jézus nevének kisérd szelencéjébe rekesztetett. (Pázmány: Préd.: I 162.)

Egy vidéki nagyobb városban gyűlést tartottak. Egy falusi asszony véletlenül abba a terembe nyitott be. Mikor meglátta együtt a sok embert, megijedt. De csakhamar feltalálta magát és így szólt: — Dicsőírtessék a Jézus Krisztusi! — Nincs itt, nem lakik itt! — Elhiszem. Talán nem is érezné jól magát ebben a társaságban, mert megeshetnék, hogy ismét keresztre feszítik...

Öreg indián főnökhöz, aki nagy betegen feküdt, hivat-ták a misszionáriust. Mivel sok idő nem volt a magyaráz-kodásra, azért mindjárt hozzákezdett a legszükségesebb hitigazságok ismertetéséhez. Az öreg nagyon figyelmesen hallgatta a tanítást és különösen meghatotta Jézus szen-vedése és halála. Az indián így sóhajtott fel: — Oh, meny-

nyire szerettem volna Öt, ha előbb ismertem volna! Hogyan is nevezted Öt? Mondd csak még egyszer nevét!

— Jézus!

— Jézus, Jézus! — mondotta az indián többször is. — Olyan későn ismertelek meg s most már oly kevés időm van hátra, hogy szeresselek...

Hamarosan megkapta a keresztséget és még aznap boldogan meghalt.

Egy derék, vallásos asszony betegágyán felvette a halodklók szentségeit példás módon. Lelkiatyja, mielőtt eltávozott, azt kérdezte tőle:

— Nem nyugtalanítja még valami?

— Mindennel rendben vagyok, csak azt nem tudom, mit mondjak, ha bemegeyek a mennyországba?

— Mondja csak nyugodtan: Dicsértessék a Jézus Krisztus! És az egész mennyország majd ráfeleli: Mindörökké. Amen.

Vizkereszt

1. Leborulván, imádják Öt!

A három király ajándékot is adott Neki: aranyat, tömjént és mirhát... Azóta 20 évszázad jámbor lelkei hozzák Neki lelkük aranyát: szeretetüket; tömjénüket: hitüket és bízásukat az Ő szent akaratában és gondviselésében; mirhájukat: szenvedéseik érdemeit. Vigyük és ajánljuk fel ezeket mi is, és leborulván, imádjuk Öt!

Megváltó útjának ez a kezdete: Betlehem. Innét indult ki, hogy járja a világot a hithirdetés útjain, küldöttei által. Adjuk oda az Őrnek erre az útra, amely még mindig tart, szeretetünket a pogányok iránt. Körülbelül 800 millió pogány van a földkerekségen, akiknek szomorú állapota sürgeti a missziós munkát.

A misszió az emberek műve is. Meg kell gondolnunk, hogy minden pogánynak halhatatlan lelke van, amely mindennél drágább. Mindegyik vágyódik a világosság, a reménység és a szeretet után. És a lelke felett ugyanazon

egy igaz Isten van, akihez csak egy lépcső vezet: az igaz hit, az örök remények és a szeretet, amely meg nem hal soha.

Ajánljuk fel az Úrnak a hithirdetés apostoli útjára hitünket Őbenne és bízásunkat a missziók sikerében. Az ember csodálkozik az Isten végzésein, mert csak Ő tudja, miért került Európa megtérítése ezer évbe, miért nem akarja mindenhatósága egyetlen intésével kereszténnyé tenni a földet és miért akarja dicsősége koronáját annyi vértanú sírja felett átvenni? Miért akar éppen a hithirdetésben a kegyelem rendes útjain maradni és minden talpalatnyi földet az emberek munkája és áldozatai által meghódítani Magának?

Viszont a misszió elsősorban Isten műve, mert Ő állandóan dolgozik a lelkeken, hogy őket az Egyházba vezesse. Gondviselésszerű alkalmakat nyújt és ápolja a lelkekben a becsületességet, a tisztaságot, a bánatot. Csendben, a kegyelem útján, mindenhatóságának és irgalmának fátyola alatt hívja magához az embereket, akik pogányságban születtek.

Végül ajánljuk fel erre az útra a mirhát: az Ő szenvedéseit, melyekkel a pogányság tudatlanságának és mélyre-süllyedtségének borzasztó kálváriáján vonszolja keresztjét. Továbbá a hithirdetők szenvedéseit, melyeket a roppant szegénység, az elhagyatottság, a gyilkos klíma és az életveszélyek — emberektől, állatoktól — rónak reájuk. (Wolkenberg: Missziós szentbeszédék.)

1933-ban öt rabló megtámadott a fukiatsung-i kínai állomáson egy misszionáriust, P. Stimpfl ferences atyát. Mindenét elrabolták. Menekülni akart. Ütlegelve visszavezették szobájába és kétszer gyomrába lőttek. Összeesett. Így találták meg. Első kérése volt, hogy fel akarja venni a végső szentségeket. Borzasztó kínokat szenvedett, mégis így imádkozott: — Ő jószágos Jézus, köszönöm, hogy ennyire szenvedhetek Veled és Érted . . . Ha ez Érted van, szívesen szenvedek mindent . . . Köszönöm, nincs semmire szükségem; bármi történjék velem, mind jól van, a mi Üdvözítőnk is szenvedte a szomjúságot . . . Tegnap, mikor a keresztutat végeztem, kértem az Úr Jézust, engedje meg nekem, hogy

Őt kövessem a keresztúton; és ma megmutatta, melyik az az út, amelyen követnem kell Őt. Ó, köszönöm, Istenem, köszönöm, hogy méltónak ítélte a Veled együtt való meghalásra... Az Űrnak nincs szüksége rám ezen misszió számára. De hasonló megpróbáltatásoknak kell jönniök a misszióra, hogy újra virágzó legyen. Kérem Istent, hogy helyembe három más misszionáriust küldjön. Felajánlom szenvedéseimet főleg azért a misszióért, mely nekem olyan kedves és amelyről sohasem fogok megfélemedezni... Ez a halál verítéke... Az óra elérkezett... Hála Istennek... Jézus szentséges Szíve...

Mielőtt befejezhette volna imáját, lelke a boldog hazába szállt.

2. Az ünnep története

A IV. században Keleten már általánosan elterjedt ez az ünnep, de ugyancsak már Nyugaton is sokfelé találkozzunk vele. Az ünnep alap gondolata: Krisztus összeköttetése az Egyházzal. Tárgya pedig az Üdvözítőnek az egész világ előtt való megjelenése, mely különösen e 3 eseményben történt meg: a bölcseknek — csillag által, a zsidóknak — a Jordánban az Atya szavával, a tanítványoknak pedig az Úr maga igazolta istenségét — kánai csodája által. Nagyon szépen figyelmeztet egyik egyházi író arra a körülményre, hogy a távoli pogányokat csillag, a közelebbi zsidókat az isteni kinyilatkoztatás, a legközelebbi apostolokat pedig maga az Úr Jézus hívta meg Kánában csodája által az Isten országába.

Keleten e 3 ünnepség közül leginkább Jézusnak a Jordánban való megkereszteltetését emelték ki. Ezt az ünnepséget vízszenteléssel kapcsolták össze. Éjtszaka kivonultak a legközelebbi folyóhoz vagy patakhoz, és ott ünnepélyes áldás között megszentelték azt. Később az egész világon elterjedt ez a szokás, csakhogy már nem éjtszaka tartották, hanem megelőző nap délután.

A IV. századtól kezdve használatba jött a tömjén ördögűzőszer gyanánt. Különösen sokat tömjéneztek vízkereszt éjjelén a gonosz szellemek elűzésére. Így keletkezett a tömjénzentelés, melyhez azután a XIV. és XV.

században az arany és mirha megszentelése is hozzájárult. A vízkeresztli házszentelés német eredetű. Valószínűleg a XV. században keletkezett. Hasonlóképpen a krétaszentelésről sem maradt fenn a középkorból szentelési formula s ez is, valamint az ajtók megjelölése G. M. B. és az évszámmal, újabb keletű lehet.

Egyik egyházi író szerint e szentelések az egész látható természetet jelképezik, amennyiben a 3 adomány az öntudatlan teremtményeket képviseli, a ház pedig a családot, s így az eszes teremtményeket szimbolizálja. Dedek említ egy szép szokást e napokon, hogy tudniillik étkezés előtt a kenyérből egy jókora darabot levág a családapája e szavak kíséretében: — Ez az Úristen része! — amelyet aztán a koldusnak adnak. E szokás eredete egy kedves Mária-legendával van kapcsolatban.

3. A Gyermek-Jézus példaképünk az alázatosságban

1. Kicsiny vagyok én és megvetett... (Zsolt. 118, 141.) — A kis Jézus megalázta magát a napkeleti bölcsek előtt, mert mint tehetetlen gyermek feküdt előttük a jászolban. Később is elrejtette istenségét, mert mikor nevelőatyjával munkára ment, tiszta, de durva ruhát viselt, vállán súlyos fadarabokat cipelt, kezében pedig a nehéz szerszámokkal megrakott munkáskosarat vitte. 30 éves koráig annyira elrejtette magát a nyilvánosság elől, hogy még földieik sem ismerték, hogy kicsoda tulajdonképpen. Felnőtt korában is azt mondotta: — Ha nem leszek olyanok, mint e kisdedek, nem mentek be mennyek országába...

2. Sokan követték a Gyermek-Jézus példáját a szentek közül. Gonzaga Szent Alajos herceg léteire sem aranyláncot, sem ékszer, sem gyémántokat nem viselt soha életében. Hogy megmutassa megvetését a világ hiúsága iránt, egyik nagy ünnepségen egyszerű, szürke ruhában jelent meg szegényes lovon, amikor kortársai a legnagyobb pompát fejtették ki.

3. Berchmans Szent János igen kiváló tanuló volt, de azért sohasem dicsekedett tudományával. Gyakran emlegette, hogy szegény munkáscsaládból való. — Mindíg

eszemben kell lennie, — szokta mondani — hogy mi voltam. Semmi. Mi vagyok? Sebhely, amelyből romlás, fertőzés fakad. Mi leszek? Nyomorult holttetem.

4. Egy kis kovácsinas, Nunzio, aki 19 éves korában halt meg, az alázatosságnak szintén egyik mintaképe volt az Úr Jézus példájára. Akik csak ismerték, azt mondták róla, hogy tudatosan sohasem követett el semmiféle hibát. Koldus és nyomorék volt, mankóval járt Nápoly utcáin. Minden vagyonát a Szent Szűz officiuma és olvasója képezte. De alázatossága és megadása szemében és arcán elragadó nyugalmat és vidámságot árasztott. — Valóságos angyall — mondogatták. — Ő pedig így szokott beszélni magáról: — En bizony csak kovács vagyok, s Istenben is azért bízom, mert a szelíd és mindenható Údvözítő nem azért jött a földre, hogy az igazakat, hanem hogy a bűnösöket hívja magához. — Alázatosságból a legtöbbször hallgatott és imádkozott; sem magáról nem szeretett beszélni, sem azt nem szerette, hogy mások foglalkozzanak vele.

4. A napkeleti bölcsek példája

1. Isten nagy mennyei világossággal látogatta meg a három királyt, hogy Krisztust megismerjék, a zsidók pedig sötétségben maradtak, 2. nekünk is úgy kell szolgálnunk Istennek, mint ahogyan ők tettek.

Az 1. világosság részükre a fényes csillag volt, melyet Isten mutatott nekik. Megjövendölte Bálaám, hogy egy csillag támad Jákobban és oly királyi vessző növekedik, amely a pogányságot elrontja. (Num. 4, 11.) — A 2. világosság az Istennek belső oktatása volt, hogy ez a csillag annak a királynak csillaga, akit szegény hajlékocskában, foglyatkozott alacsonyságban kell imádni. — A 3. világosság az Isten ígéje volt. Tudták a bölcsek, hogy a papok nem mentek imádni az új királyt, akihez őket irányították, de abban meg nem botránkoztak, a papok erkölcsére nem néztek, hanem amit a Szentírásból eléjük adtak, azt követték.

A zsidók háromféle sötétségben voltak. Nemcsak Heródes, hanem az egész Jeruzsálem felzúdult és megháborodott, mihelyt hallották, hogy új király született. A zsidók

útbaigazították a bölcseket, hol keressék, magukat pedig nem tanították (Róm. 2, 21.), mert egy lépést sem tettek Krisztus keresésére. Azért olyanok voltak, mint a harangok (I Kor. 13, 1.), melyek templomba hívják az embereket és maguk kinn maradnak, vagy mint Noé bárkájának faragói, akik az özönvízben elvesztek, noha egyebeknek szabadítására hajót készítettek. Heródest megvakította az uraság szeretete, pedig megtudhatta volna az Írásból, hogy Isten tanítását gyarló ember fel nem forgathatja. (P. 21, 30.)

Nagy volt a 3 király hite, mert mihelyt a csillagot látták, mindjárt útnak indultak, minden fáradságukat, veszedelmüket semminek tartották, csak hogy Krisztushoz jussanak. Nagy volt állhatatosságuk, mert akkor sem estek kétségbe, amikor a csillagot nem látták, sem meg nem rettentek, amikor Heródes kegyetlenségét hallották, hanem félelem nélkül kérdezték, hol van az újonnan született király? Ajándékot is adtak az új királynak: aranyat, mint királynak, tömjént, mint Istennek, mirhát, mint halandó embernek. Aranyat, hogy azzal fogatkozásait segítsék, tömjént, hogy az istállónak bűdösségét jó szaggal elkergetse, mirhát, hogy Krisztus gyöngye testét annak kenésével erősítsék. Arannyal a szeretetüket, tömjénnel ájtatosságukat, a mirhával szenvedéseiket mutatták be jóillatú áldozatul. — Nagy volt engedelmességük, mert dacára a sok nehézségnek, mégis engedtek Isten szavának.

Mi is keressük fel ajándékainkkal Krisztust! De vajjon hol kell Őt keresni? Nem a világi gyönyörűségek és pompák között (Jób 28, 13.), nem a kevélyek és a dőzsölők társaságában, hanem a szentségekben, a tiszta erkölcsök gyakorlásában és az istenes, szent élet tökéletességében.

A finom arany, a tüzes, szép, fényes arany (Jel. 3, 18.) nem egyéb az isteni szeretetnél. A tömjén az Istenhez bocsátott gerjedező könyörgés. A mirha nem egyéb, mint akaratunknak, érzéseinknek, vágyódásunknak és testi kívánságunknak fojtogatása, zabolázása, öldöklése. (Pázmány Péter.)

Vízkereszt után I. vasárnap

1. Jézus példaképünk az engedelmisségben

1. Jézus Isten létre engedelmeskedett szüleinek, akik csak emberek voltak, 2. mi is engedelmeskedjünk nekik.

— Cselekedettel, szóval és minden türelemmel tiszteld atyádat! (Sir. 3, 9.) — Hallgasd atyádat, aki téged nemzett, és ne vesd meg anyádat, amikor megöregszik. (Péld. 23, 22.) — Tiszteld szüleidet, miután az Isten Fia is tisztelte szüleit. Krisztus szüleit a gyermeki szeretet köteleméből tisztelte, te is úgy tiszteled szüleidet! (Szent Ambrus: L. 8. in Luc. c. 7.) — A szülőket nem szeretni gonoszság, róluk megfélekezni vagy őket szégyelni, örültség. (Seneca: I. 3. de benef.)

Szent Pinto János szerzetes 1613 október 6-án halt meg. Élete végén megjelent neki Jézus, akitől azt a kegyet kérte, hogy teljes tökéletességre vihesse a szeretet és szűzesség erényét. — Hogyan? — válaszolá neki rögtön bizonyos meglepettséggel, szelíd szemrehányással az engedelmes Isten — hogyan, János, te nem kéred az engedelmisséget? — A Szent maga mondja el, hogy rögtön lábaihoz vetette magát és kérte az engedelmisség nagy erényének kegyelmét is.

Egy kis jámbor fiú szép képecskét kapott ajándékba, mely az isteni Megváltót mint gyermeket ábrázolta, amint jobbkezeiben egy szeretettől lángoló szívet tartott. A jó fiú nagy örömét lelte e képecskében, sokszor el-elnézegette s ilyenkor ő is elővette gondolatban szívecskéjét és azt Jézus Szívével hasonlítva össze, így szólt önmagához: — Olyan-e az én szívem is, mint Jézus szent Szíve? Hasonlítok-e én Jézushoz? Vagyok-e olyan engedelmes, mint Ő? Oly örömet imádkozom-e, tanulok-e, járok-e Isten házába, mint Ő? Úgy viselem-e ott magamat, mint Ő? Növekedem-e én is nemcsak korban, hanem kedvességben és bölcsességben is, miként Jézus? E jámbor gyakorlat által erényes és derék emberré nőtt fel a vallásos ifjú.

2. Milyen legyen a keresztény család?

1. Háziáldás: — Hol hit, ott remény. Hol remény, ott szeretet. Hol szeretet, ott béke. Hol béke, ott áldás. Hol áldás, ott Isten. Hol Isten, ott szükség nincsen.

2. Fiatal festő képet fejezett be. Zivatar kitörését rögzítette meg. Sötét felhők gomolyogtak. Zúgó szélben a fák koronái mélyen hajoltak. Villámok cikáztak. Két gyermek egy fa alá kuporodott és a menekülés fáradaibaiban elaludt. — A kép nagyszerű, — hangzott egy korosabb művész kritikája — de valamit elfelejtett, ifjú barátom, odafesteni. — Ugyan mit? — kérdezte a képtulajdonos. — A vallásos lelkületet. Pedig egyszerűen és könnyen lehetett volna azt kifejezni! Csak egy feszületet vagy Mária-képet kellett volna a fára festenie az alvó gyermekek fölé. És a vihar-képen is lett volna egy megnyugtató pont. — Az öreg festőnek igaza volt. Ma is igen sok család élete hasonlít az ifjú modern festő képéhez. A családok élete tele van az új idők, új nehézségek viharaival. De hiányzik ebben a viharban a megnyugtató pont, a vallásosság. Hiányzik a feszület, a Mária-kép villámhárító, gyógyító, óvó, erősítő pedagógiája.

3. Három kis gróf ült egy nevenapját ünneplő grófnő vendégszerető asztalánál. Az egyik fia volt, a másik kettő fiának pajtásai. A nemes háziasszony testvérbátyja odafordul az egyik kis vendéghez: — Fiam, mi szeretnél lenni? — Hunyadi János, hogy megverhetném a pogányt, valahányszor hazámat fenyegeti. — Hát te? — kérdi a másiktól. — Én meg Pázmány Péter, hogy Magyarországot egészen katolikussá tehetném. — És te, fiacskám? — kérdi a grófné szíve szülöttjét. — Én a legszívesebben ácsinas szerettem volna lenni abban az időben Názáretben, hogy a kis Jézust és a Boldogságos Szűz Máriát mindennap láthattam volna!

Szeressük a Szentcsaládot, utánozzuk és kérjük pártfogását! Ajánljuk fel családunkat Jézus szent Szívének a családfelajánlás szép szertartásával!

3. Hogyan kell készülni a házasságra?

Különösen imával, lelkiismeretes szentgyónással és a házastárs lelkének alapos megismerésével.

1. Egy fiatal leány naponkint szokott templomba járni és ott áhítatos imájával mindenkinek feltűnt. Egyik asszony ismerőse, mikor hallotta őt hirdetni, nem tudta megállni szó nélkül, amikor jókívánságát fejezte ki a leendő frigyhez, hanem így szólt hozzá: — Azt hittem, hogy apáca leszel. — Kedves néném, éppen mert házasságra lépek, azért imádkoztam olyan buzgón, hogy megkapjam Isten bőséges kegyelmét. Nézetem szerint ugyanis a házasság sok kötelezettséget és nehézséget hoz magával, úgyhogy nem győzünk ehhez elégséges kegyelmet kérni a jó Istentől.

Egyik francia közmondás erre vonatkozólag így szól: — Ha háborúba mész, imádkozzál; ha tengerre szállsz, kétszer imádkozzál; ha pedig házasságot akarsz kötni, akkor annyit imádkozzál, amennyit csak tudsz!

2. Párizs egyik templomában jegyesek végezték házasságkötés előtti gyónásukat. A vőlegény hamarosan végzett, a menyasszony gyónása azonban elég soká tartott. Ezen a vőlegény nagyon felháborodott és így gondolkodott magában: — Olyan leányt, akinek félóra kell bűnei megvallásához, nem óhajtok feleségül! — És abba is maradt házasságkötésük. — Ezt az esetet még az újságok is hozták, és az eredmény az lett, hogy megismerkedett a leánnyal egy igen gazdag kereskedő és hamarosan meg is kérte kezét. Az új vőlegényben a leány hosszantartó gyónása ilyen gondolatokat támasztott: — Az a leány, aki ily fontos lépésre ekkora lelkiismeretességgel készül, az bizonyára megbízható élettárs lesz.

3. Falusi leány részeges legényhez akart menni feleségül. Szülei nagyon ellenezték a házasságot, még a helybeli lelkipásztort is megkérték, hogy beszélje le leányukat az előrelátható boldogtalan házasságról.

— Erzsébet, ugyan mi jut eszedbe? — kérdezte a plébános. — Részeges legényhez akarsz férjhez menni?

— Plébános úr, majd leszoktatom róla!

— Jegyezd meg magadnak a közmondást: a macska nem hagy fel soha az egérfogással!

— Antal a község legszebb legénye és a szem is kívánhat valamit!

A leány nem engedett. Megesküdött a részeges Antal-lal. Az esküvő után hat héttel a lelkipásztor ismét talál-kozott Erzsébettel, akinek szeme be volt kötve. Kérdi a plébános:

— Erzszi, mi bajod?

— A részeges uram alaposan ellátott...

És ezzel megmutatta feldagadt szemét és elpanaszolta férje durvaságát. A lelkipásztor vigasztalta, de egyúttal figyelmeztette is nemrég mondott szavaira: — A szem is kívánhat valamit!...

Azért jól vizsgálj meg, ki köti le magát örökre, hogy rátalál-e szív a szívre. (Schiller.) — Ima a Szentcsaládhoz!

4. A Gyermek-Jézus a munka mintaképe

1. A názáreti kis ház, amelyet később az angyalok megmentettek a muzulmánok megszentégtelenítésétől, mert Loretóba vittek át — igen szerény volt. Vörös kövekből durván összetákolták, tetején teraszszerű rész, ahová a Szentcsalád esténként visszavonult, hogy bensőségben és imádságban szálljon magába.

— Nemde ő az ács és az ácsnak Fia? ... — Mily munkákkal foglalkoztak a Gyermek-Jézus gyöngéd és imáandó kezei? Ekékkal, jármokkal, villákkal, néhány kevés díszű szekrénnel, zsámolyokkal, egyes létrákkal. A názáreti ácsok tudománya és falusi megrendelőik szüksége nemigen terjedt többre. Így dolgozott Jézus egészen 30 éves koráig. Izzadott, hogy megkeresse kenyerét, Ő, aki egyszerű akaratával oly busásan öltözteti fel a mezők liliomait és aki oly dúsan táplálja az ég madarait.

2. Miként a madár repülésre, úgy az ember dologra született... Arcod verítékével eszed kenyeredet... Aki nem dolgozik, ne is egyék... Láttam a hanyagnak a meze-jét, ijesztően sok benne a gyom és gaz, sővénye tönkre ment... A tétlenség az anyja minden bűnnek...

3. Egy fiatal növendék, Mária gyermeke így követte a Gyermek-Jézust a munkában: — Tanulásom közben, az iskolában és később a műhelyben mindig Jézus társaságá-ban dolgozom, akit magam elé képzelek. Ha írok, ha lelki szemmel őrzőangyalomat látom, amint vállaim fölé hajlik

és tollam minden mozgását kíséri; ha tanulok, úgy hallom, hogy elmondhatja leckémet, hogy emlékezetemről meggyőződjenek; ha kézimunkához fogok, észreveszem, hogy ügyel eszközömrre, buzgalmamra. S őrzőangyalom így buzdít kötelességemre: A te korodban Jézus teljes tökéletességgel dolgozott, tégy te is hasonlóképp. Istened csak azért lett fiatal munkás, hogy tégedet megváltson és neked példát adjon a munkára.

4. Szent Ödön olyan keresztényül dolgozott ifjúkorában, hogy Jézus láthatólag ült mellette az iskolában; annyira kedve telt a názáreti Munkásnak, hogy a tanulásban való szorgalmát szemléljel!

5. Szent Idát is megihlette a kis Jézus példája. 7 éves korában annyira vágyott tanulni, hogy sem eső, sem hó, sem vihar nem tudta visszatartani, ha elérkezett az iskolába-menés ideje. Gyakran elsőnek érkezett oda, amikor még a kapu ki sem volt nyitva; megállt mellette békében, ismételtgette leckéjét, vagy imádkozott, míg bemehetett az osztályba.

6. A provencai Aixben élt egy fiatal tanuló, aki sohasem nyitotta ki könyvét, mielőtt térdenállva ki nem kérte a Gyermek-Jézus áldását, a Szent Szűz közbenjárását, akinek képe előtt volt. Nagy és szép siker koronázta mindig a názáreti isteni Munkás jámbor követőjét.

Vízkereszt után II. vasárnap

1. A vegyesházasság veszedelme

1. Az Egyház tiltja a vegyesházasságot, mert a katolikus fél hite veszedelemben forog, 2. a gyermekek katolikus nevelése is ritkán lehetséges.

1. Egy katolikus árvalány protestáns kereskedőhöz ment férjhez. Nagyon nehezen sikerült megszereznie a reverzálist. Eleinte jól indult a házasság, de pár év múlva a protestáns férj elhidegült feleségétől és nem egyszer kicsúfolta, amikor a szentmiséről hazament. Egyik napon meg a fészületet, a rózsafüzért és a szentképeket a padlásra hor-

datta fel. Amikor megszületett gyermekük, protestáns imaházban kereszteltette meg. Amikor az asszony ezért szemrehányást tett neki, így szólt: — A gyermekek vallását megszabom: az én dolgom! — Mikor pedig az asszony elment néhány hétre néniéhez, hogy kipanaszkodja magát, férje megindította ellene a válópert, egy gazdag asszonyt vett el, őt pedig elhagyta és az összes gyermekeket protestáns vallásban neveltette.

2. Felvidéki pap beszélt: — Volt egy katolikus tanár-ismerősöm, aki halálosan megbetegedett. Nagynehezen rávettem a gyónásra. Megígértem neki, hogy másnap reggel megáldoztatom és feladom neki az utolsó kenetet. Mikor mentem, minden ajtót zárva találtam. Zörgetésemre ki-nézett a lutheránus feleség és mérgesen ezt kiabálta:

— Nem bocsátom be, nekünk nem kell semmiféle hókuszpókusz.

3. Egy úr tavasszal megmunkálta kertjét. Egy ágyat üresen hagyott, amelybe később salátamagot vetett. Feleségének akart örömet szerezni. Az asszony erről mitsem tudott, ő meg zöldbabnak valót vetett bele ugyanabba az ágyba. Mindegyik csak saját vetésével törődött, a másikat azért gaznak nézte, és kölcsönösen kigyomláta: így nem lett se saláta, se bab. — Ugyanígy van a vegyesvallású házasságban is, mindegyik másra tanítja a gyermekeket, a végén pedig semmit sem hisznek, vallás nélkül nőnek fel.

4. Stolz Albán beszéli el: Párizs egyik nagy divat-áruházának tulajdonosa fiának feleségül szánta egyik kiszolgáló leányukat, aki szorgalmával és magaviseletével kivált a többiek közül. — Nem fogadhatom el az ajánlatot, mert ön protestáns, én meg katolikus vagyok. A katolikus vallás tiltja a vegyesházasságot, azért én sohasem lépek vegyesházasságra — mondotta a derék leány. — Néhány év múlva megint szerencsét próbált a milliomos, de a leány akkor is hajthatatlan maradt: — Inkább holtom napjáig szegény elárusító leány leszek, mint milliomosnő — vegyesházasság árán!

2. Mi a boldog házasság nyitja?

1. Asszonnyá építé az Úr a bordát, melyet Adámból kivett és odavezeté Adámhoz. Mondá ekkor Adám: Ez most csont az én csontomból és hús az én húsemből: ezt a férfi feleségének nevezzék, mert a férfiúból véteték. Ez okból hagyja el az ember az atyját és az anyját s ragaszkodik feleségéhez s lesznek ketten egy testté. (Móz. I 2, 22—24.) — Ti férjek, szeressétek feleségeket, amikép Krisztus is szerette az Egyházat... mindegyitek szeresse feleségét, mint önmagát, az asszony pedig félje az urát. (Ef. 5, 25—33.) — Hogyan tudjam ecsetelni annak a házasságnak boldogságát, amelyet az Egyház megalapít, a szentáldozat megerősít, az eskü megpecsétel, az angyalok hirdetnek és a mennyei Atya jóváhagy? (Tertullian: Ad ux. 2.) — Mindenelőtt tiszteld az Istent! Azután becsüld férjedet, mint szemedfényét, mert az ő feladata a te egész lényedet vezetni. Soha ne adj rá okot, hogy rád haragudjék. Engedj neki, ha haragra lobban! Légy oldalán és vigasztald őt szenvedéseiben és aggodalmaiban! Szeliden és gyengéden beszélj vele, légy szerény ellenérveiddel és kedvező pillanatot használj fel azok elmondására! Utánozd azokat, akik oroszlánokat akarnak szelidíteni, erőszak helyett kedveskednek, hízelegnek nekik. Légy részvétellel férjed gyengéi iránt és ne hányd azokat keserűen szemére! (Naz. Szent Gergely: Ad Olympiam.)

2. Bizonyos fiatalember nagyon beleszeretett egy kurtaszoknyás, festetthajú modern lányba. Édesanyja nagyon ellenezte a házasságot, mert a leány vallástalan is volt. A fiú így felelt anyjának: — Mit bánom én, ha nem hisz is a pokolban, csak engem szeressen. — Az anya is megmondta a magáét fiának: — No fiam, vigyázz! Mert ha feleséged nem hisz a pokolban, akkor majd te sem hiszsz benne. Éspedig azért nem, mert a poklot már itt ezen a földön érezni fogod. — Az anyának igaza lett.

3. Egy tapasztalt plébános ezt a tanácsot adta a falusi nősülni akaróknak: — A jövőndöbelit ne keressétek a parcellákban (gazdagot), sem a tükörben (szépet), hanem menjetek ki reggel 5 órakor a kúthoz és ott rejtőzködjetek el. Ha a leány megy vízért, akkor vegyétek el, mert anyját

hagyja pihenni és így dolgoz; de ha az anya megy vízért, akkor többet ne is nézzetek arra a lányra, mert lusta.

4. Nérei Szent Fülöphöz egyik alkalommal egy asszony ment panaszkodni férjére, aki igen durván bánt vele. Még azt is hozzátette: — Mit gondol, atyám, mit tegyek? — Úgy gondolom, menjen haza és legyen hozzá jobb feleség, és akkor az is jobb férje lesz önnek!

5. Cornelius a Lapide beszéli el: Egy fiatal menyecske öreg és tapasztalt férfiúhoz fordult tanácsért, mitévő legyen, hogy boldog legyen házasságlete. A tanácsadó így szólt: — Engedelmeskedjék férjének minden megengedett dologban és tegyen meg szívesen mindent, amit kíván! Ezáltal nagy befolyással lesz férjére és boldog lesz házassága.

Ezt az eszközt használta Szent Klotild, Klodvig francia király felesége is. Mindenkor engedelkeny volt és teljesítette férje akaratát. Azt szokta mondani: — Akaratomat atyám házában hagytam, és most nincs más akaratom, mint férjemé. — Klodvig megbecsülte feleségét és kedvéért áttért a katolikus hitre és ezt így magyarázta: — Klodvig legyőzte ellenségeit, Klotild pedig Klodvigot.

3. A Gyermek-Jézus a tisztaság példaképe

1. Ki vádolhat engem bűnről? ... — Minden rosszat ráfogtak Jézusra, de tisztaságát nem merte senki kétségbe vonni ... A legnagyobb művészek próbálták megörökíteni Jézus valódi arcát, de nem tudták visszatükröztetni a végtelen tisztaságnak a sugarát, amelyet szívünk Jézusban lát, s amelyet hiába keresünk a csodálatraméltó szobrokon, a bámulatos képeken.

2. A Gyermek-Jézus példájára maradjon mindenki a szeplőtelen Szent Szűz és Szent József oltalma alatt, aki a szűzek atyja és védője. — Oh, mily szép a szűzi nemzedék, amelyben az erény uralkodik! Halhatatlan, mert Isten magának tartja fenn, az angyalok tisztelik, az emberek szentül büszkék rá ... Én vagyok a völgynek a lilioma ... Boldog a liliomok között. (Én. Én. 2.)

3. De Ravinel Oktáv, aki életének 21. évében halt meg, midőn 12 éves korában kijött egyszer a templomból, ahol

ministrált, anyjának úgy mutatta be magát, mint aki áldozati füsttől illatos: — Mamám, nemde érzed rajtam az Istent?

4. Maguk a pogányok minden romlottságuk mellett is kénytelenek voltak magasztalni a tiszta ifjúságnak élő csodáját: — Igen, — mondá egyikük — én állítom s nem félek, hogy a tapasztalat megcáfol: egy jól nevelt ifjú, aki 20 éves koráig megtartotta ártatlanságát, e korban az emberek legnemesebbje, legjobbja, legkedveltebbje és legszeretetreméltóbbja.

5. Vigyázat! Szent Berchmans olyan szerény volt, hogy társai sohasem kaphatták rajta könnyelmű pillantáson. Mikor megjelent közöttük, így szóltak: — Íme, az angyal! — Szent Szaniszló elájult, mihelyt tisztességtelen szót hallott.

6. A provencei Aixben egy 16 éves növendék elhagyta állását, amelyben csúnya botrányokban élt, de később megjavult, amikor így szólt lelkiatyjához: — Ifjúságom első napjaitól kezdve rendkívül romlott voltam; mióta azonban mindennap áldozom, többé nem érzek kísértéseket. Mondja meg ezt, lelkiatyám, mindazoknak az ifjaknak, akik a rossz szokásoknak áldozatai, mint voltam magam is.

4. Minta-házasságok

1. Cyrus perzsa király egyik ütközetben elfogta Tigranes örmény királyt és feleségét. Cyrus mindkét foglyával emberségesen bánt és mindennap asztalánál étkeztek. A perzsa király egyik napon megkérdezte Tigranest, mit adna érte, ha feleségét szabadon bocsátaná? — Ha nem vesztettem volna el országomat, akkor feleségemért szívesen odaadnám azt, de mivel most másom nincs, mint életem, ezt szívesen odaadom drága feleségem szabadságáért. — Cyrusnak annyira megtetszett ez a nagy szeretet, hogy mindkettőjüket szabadon bocsátotta. Hazafelé menet Tigranes megkérdezte feleségétől, mi tetszett neki legjobban a királyi udvarban? Az asszony azt felelte: — Mióta meghallottam, hogy te az életedet is feláldoznád az én szabadságomért, azóta én a királyi udvarban nem törődtem semmi

fénnyel, te voltál minden örömöm, gondolatom és boldogságom.

2. III. Károly spanyol király 1788-ban elvesztette feleségét. Halálos ágyánál így szólt bánatában a király: — Ez az első bánat, amelyet okozott 22 éves házasságunk alatt.

Gróf Potocky Adám, galíciai helytartó, mikor 1908-ban ellenségei halálosan megsebeztek, így búcsúzott el feleségétől: — Te voltál életem öröme, napja.

3. Midőn III. Konrád császár legyőzte 1140-ben a welfeket, elfoglalta Weinsberg városkát, amelyben leghevesebb ellensége, a würtembergi herceg tartózkodott, aki oda vonult vissza. A városka igen nagy ellenállást tanúsított, azért a császár kiadta a parancsot, hogy mindent le kell benne rombolni, a menekülőket pedig meg kell ölni. A városka asszonyainak azonban megengedte, hogy kimeheszenek s magukkal vihessék legdrágább kincsüket a hátukon. Először is a hercegné vette vállára a férjét és kivonult a városból; a többi asszony is követte példáját. Midőn a császár öccse látta ezt a jelenetet, nem akarta engedni, de a császárnak nagyon tetszett az asszonyok bátorsága, és minden bántódás nélkül engedte őket kivonulni, mert anyyira megbecsülték férjüket.

4. Franklin Benjámín sokáig figyelte az egyik ház építésénél a munkásokat. Egyik mindig igen jókedvű volt köztük. A többiek sokat mérgelődtek, káromkodtak. Magához hívatta a mindig vig munkást és így szólt hozzá: — Mi annak a titka, hogy ön mindig olyan jókedvű? — Ez a titok az én feleségem, aki a világ legjobb asszonya. Ha reggel munkába megyek, búcsúcsókot ad és így szól: Isten oltalmazzon! Ne terheld magadat túl, kíméld egészségedet! — S ha este hazamegyek, az ajtónál fogad a gyermekekkel együtt, barátságos mosollyal köszönt és mindig megkérdi, nem vagyok-e nagyon fáradt? Ha belépek a szobába, mindent rendben talállok, mindenütt a legnagyobb tisztaság uralkodik. Az ennivaló már az asztalon vár és pompásan el van készítve. Sehol a világon nem érzem olyan jól magamat, mint saját otthonomban. Ebben rejlik vidámságom titka...

Vízkereszt után III. vasárnap

1. Urak és szolgák kötelességei

Isten akarta, hogy szegények és gazdagok legyenek, hogy egymást segítsék, ki pénzzel, ki munkával, ki okos gondviseléssel.

Három dologgal tartozik az úr cselédjének: 1. hogy cselédjét szeresse, lelkére gondot viseljen, isteni életre oktassa, vezesse; 2. hogy testi szükségében és fogyatkozásában őt gyámolítsa, segítse; 3. hogy a vétkekért őt dorgálja és büntesse.

Mihelyt Jákob Lábán házába ment, mihelyt József Putifár szolgálatára jutott, Isten azonnal megáldotta a gonosz urakat a jámbor szolgákért. (Gen. 30, 27; 39, 5.) Szolga létükre atyjuknak hívták urukat. (Kir. IV., 5, 13.) — Seneca is azt írja, hogy a szolgák olyan emberek, mint mi, úgy fogantatnak, úgy születnek, úgy vesznek lélekzetet, mint mi, azért kenyeres társaink, alacsony barátaink, sőt szolgatársaink, akik nekünk szolgálnak.

Nem elég a szép szó, példával kell az alattvalókat jámborságra vinni. Erre nézett Szent Pál, aki mennyei nyelven a példaadást készítésnek, ösztönzésnek nevezte, mellyel a jóra indítatunk. (Zsid. 10, 24.) — Az úr ne terhelje szolgáját, mint barmát, felettébb való munkával, hanem eszébe jusson, hogy Isten fegyverrel, döggel, éhséggel fenyegeti az urakat a szolgák rongálásáért. (Jer. 34, 17.)

Nem úgy bánik velünk az Isten, mint kegyetlen zsarnok, hanem mint kegyes Atya. Ez a példa, melyet követniök kell az uraknak. Az alattvalóval úgy bánjál, mint akarnád, hogy bánjék veled, aki náladnál feljebbvaló.

Betegségükben úgy kell a szolgákat segíteni, mint segítette az evangéliumi százados. Először lelkükre gondoljanak, aztán testük szükségét és orvoslását adják meg.

Nem kell egy lébe szőni és minden szolgát egyaránt feddni vagy büntetni. A büntetés mértékét a vétek mellé kell vetni és nem szabad a határt meghaladni.

A szolgák elégedjenek meg sorsukkal, szentül és tökéletesen viseljék abban magukat, továbbá híven, igazán és becsülettel engedelmeskedjenek uruknak, és a reájuk bízott

dologban eljárjanak. Gondolja meg a szolga, hogy Isten bölcsesége sokat szegénység által visz a mennyországba, akik elkárhoztak volna gazdagságában. Gyakran ösztönözzé magát Tóbiás szavaival (4, 23.), hogy noha most nyomorult életet visel, de sok java lesz, ha Istent féli, ha a bűnt el- távoztatja, ha jót cselekszik.

— Akik a szolgák igája alatt vannak, tartoznak urukat minden becsülettel tisztelni. (I Tit. 6, 1.) — A jámbor szolga ne csak színre szolgáljon! (Ef. 6, 6.) — Te szolga! Te kézimunkával élő szegény ember! Akármilyen külső fáradságot viselsz, abban ne csak a külső fizetésre és kisded nyereségre, hanem arra egyenesítsd fáradságodat, hogy azzal a munkával, melyet cselekszel, a mennyországot nyerjed, azaz Istenért és az Ő akaratának teljesítéséért cselekedjed munkádat! (Pázmány Péter.)

2. Hogyan szórakozzunk?

1. Mindennek van ideje... van ideje a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a kesergésnek és ideje a táncolásnak... Nincs jobb, mint vigadni és jót cselekedni. (Préd. 3, 1. 4. 12.) — A bor kezdettől fogva vidámságra teremtett és nem részegsége... Boros lakmározásban ne fedd meg felebarátodat és ne vesd meg őt vígságban. (Sir. 31, 35. 40.) — Tehát akár esztek, akár isztok, akár bármi mást tesztek, mindent Isten dicsőségére cselekedjete. (I Kor. 10, 31.) — Aranyszájú Szent János mondja: — Nem tiltom meg a szórakozást, de azt megkövetelem, hogy tisztességes legyen... A bor az Isten teremtménye, a részegség az ördög műve.

2. Meneden király fiának, aki el szokott menni az alsóbbrendű táncmulatságára, azt szokta mondani: — El-mehetsz, de el ne feledd ott, hogy te a király fia vagy!

3. Egy misszionárius Párizsba utazott a néger földről, hogy gyűjtsön a szent misszió céljaira. Előkelő táncterembe tévedt: — Állati kultúratlanságukból akarjuk kiemelni a szegény négereket. Segélyüket kérem, uraim! — Szavaiba belevágott a zene. A párok táncba léptek. A missziós majd-nem kővé meredt. Ugyanazt az érzékies, állati, szenvedéllyel tobzódó és rángatózó ugrándozást járták, mint Afrika

sötét négerei. Lelkét elfogta a keserűség, undorral hagyta el Párizs márványtermét e szavakkal: — Előbb lesz ilyenformán a keresztény pogánnyá, mint a pogány kereszténnyé.

4. Karinthiában, Villach közelében az ércbányáiról híres Bleiberg lábánál fekszik Bleiberg község. Itt a közelben régente 50 bánya volt üzemben. 1879-ben farsang utolsó napjaiban nagy szerencsétlenség érte ezt a helységet. Azokban a percekben, amidőn álarcosmenet haladt végig nagy lármával és illetlen taglejtésekkel az utcán, olyan sebesen, mint a nyúl, hógörgeteg gurult le a hegyről és elborította az egész embertömeget. A leeső hótömeg olyan nagy légnyomást idézett elő, hogy a közelben minden embert és állatot a földre sújtott. Oly erős volt a robaja, hogy a közeli falvakban lakó emberek ijedtükben kiszaladtak a házaikból. Mentésre gondolni sem lehetett, mert toronymagasságban borította a szerencsétleneket a hó, úgyhogy mind megfulladtak, vagy agyonnyomta őket a nagy súly.

5. A farsang 3 utolsó napját, különösen pedig húshagyókedd éjjelét a Riviérán gyalázatos módon szokták megünnepelni. A keresztény temetést utánozták, amellyel azt akarták jelképezni, hogy el kell temetni a világias élvezeteket. A farsang temetése ez. Rendesen valaki koporsóba fekszik (mosóteknő), lefödik fekete takaróval, melléje áll egy másik, aki a papot utánozza és az imákat mondogatja. Többször megtörtént, hogy azt, aki a koporsóban feküdt, szívszélhűdés érte és csakugyan meghalt. Általában a pajkos riviérai lakosságot már sok csapás érte. 1884 farsangján a nizzai színház égett le és 300 ember lelte a tűzben halálát. Ugyancsak a nizzai játéktermet is tűz pusztította el 1885-ben hamvazószerdán. 1886-ban hamvazószerdán történt a nagy vasúti szerencsétlenség Monte Carlo mellett. 1887-ben hamvazószerdán Nizzában földrengés kényszerítette a mulatozókat táncuk abbahagyására.

3. A Gyermek-Jézus az imádság példaképe

1. Az igaznak állhatatos imádsága nagybecsű. (Jak. 5, 16.)

Mihelyt a Gyermek-Jézus emberi szíve kialakult, rajta volt, hogy helyreállítsa az ég és föld között való üdvösséges

viszonyt. Szentséges Szívéből mint áldozati oltárról, folyton felszállt a mindenható Istenhez az imádság illatáldozata, amely nekünk mindenféle kegyelmet szerzett, minden tehetetlenségünket pótolta. Az isteni Gyermekek egyes órákat az imádságra szánt; kedves Őt látni, midőn a műhelyben térdelve, Mária és József társaságában beszélgetve Atyjával, kéri, hogy irgalmazzon nekünk, áldjon meg bennünket; imádkozik miértünk, megköszöni a jótéteményeket, amelyekkel Ő elhalmozott bennünket.

Nézzük csak közelebből az imádkozó isteni Gyermecket! Mily szeretetreméltó és felséges jelenet! Teste a földön van, lelke egy percre elhagyta! Az isteni Gyermekek térdre borulva alázkodik meg teljesen a végtelen Felség előtt. Majd kézösszetéve, szemlesütve, térdhajtva alázkodik meg kimondhatatlan leereszkedésben; majd csendes, szívreható könnyei védik ügyünket és eszközölnek bocsánatot bűneinkre; majd égre emeli kezét az imálandó Közbenjáró és ott szemléli tekintete az örökkévalóság titokzatos fényét. József és Mária elragadtatásban vannak, s a leszállt angyalok egyesülnek Királyuknak imádságával.

2. Gonzaga Szent Alajos már kicsi korában annyira vitte, hogy szórakozás nélkül bírt egy álló óráig imádkozni. Később meg már annyira összpontosította Istenben lelkét, hogy erőt kellett magán vennie, hogy gondolatait el tudja onnan terelni, ha emberekkel volt dolga. — Berchmans Szent János a szentmisén olyan épületesen imádkozott, hogy sokan csodájára jártak.

3. Imádkozzatok és sohasem szűnjetek meg imádkozni... Szalézi Szent Ferenc mondja: — Ha jól imádkoztok, jól éltek; ha közepesen imádkoztok, éltetek is közepes; s ha rosszul imádkoztok, akkor rosszul is éltek...

4. Milyen volt a szentek házassága?

1. Szent Monikát szülei egy Patricius nevű tekintélyes tagasztei polgárhoz adták feleségül. Ezzel óriási terhet vállalt magára. Férje ugyanis heves és lobbanékony természetű ember volt, aki zsarnoki módon követelte, hogy mindenben az ő akaratára érvényesüljön. Monika nem esett kétségbe. Mint keresztény nőhöz illett, készségesen aláren-

delte magát férje akaratának és házsártoskodás helyett szelídséggel, szolgálatkészséggel és nyájassággal igyekezett őt jobb belátásra bírni. A béke kedvéért még hűtlenségét is elnézte; ha pedig valami okból a szokottnál is jobban felindult, zokszó nélkül tűrte szidalmazásait és csak később — haragja lecsillapultával — magyarázta meg neki, miért tette ezt vagy azt. Türelmességével sikerült elérnie, hogy férje önként beismerte hibáját és minden eset után még nagyobb tisztelettel vette körül jámbor és okos hitvesét.

Szomszédasszonyai nem győzték eléggé bámulni Monika harmónikus házaseletét. Monika nem rejtette véka alá titkát, hanem kimondotta nyíltan: — Kevesebbet nyelveskedjete ti is és készségesebben engedelmeskedjetek férjeteeknek, akkor nálatok sem lesz baj.

Monika anyósától is sokat szenvedett, aki a cselédek rosszakaratú bemondása alapján jóideig ellenséges szemmel nézte menyének minden lépését. De Monika páratlan szelídséggel és tiszteletteljes készséggel lassankint leszerelte bizalmatlanságát és fokonkint annyira megnyerte szívét, hogy később már ő maga fenyegette meg az alaptalanul vádaskodó szolgálókat. Ettől fogva igen jó viszonyban voltak és együtt imádkoztak Patricius megtéréséért, ami meg is történt.

2. Római Szent Franciska házassága a názareti Szentcsalád otthonára emlékeztet: lelke Franciska. Leánykori áhítatgyakorlatait asszonykorában még komolyabban és sokszor titokban végzi. Étele legtöbbször száraz kenyér, melyet titkon koldusoktól cserél el jó ételéért. Itala víz, melyet koponya pohárból iszik. E mellett azonban vallja: — A férjes nőnek az Istent sokszor az oltáron kell hagynia, hogy megtalálja őt a házi gondok között. — Egyszer szoltárt másolt. Négyyszer kellett félbeszakítania egy megkezdett verset. Mikor végre be akarta fejezni, aranybetűkkel meg volt írva. 40 éves házasságuk alatt közte és férje között perlekedés egyetlenegyszer sem fordult elő. Hat gyermekük volt, akiket istenfélelemben nevelt. Ráillettek Szent Agoston szavai: — Adjatok jobb anyákat, és én jobb világot biztosítok nektek.

3. A megtestesülésről nevezett Boldog Mária a 16. században élt Franciaországban. A házaseletnek szép példáját adta. Mint hitves, anya és háziasszony mindenben Isten szándékát kereste és ezzel a szellemmel töltötte el férjét, gyermekeit és cselédjeit. Elve volt: — Ha minden időnket Istennek adjuk, még mindig akad elég időnk kötelességeink teljesítésére. — Ha férje a szobába lépett, azonnal felállt és a legnagyobb tisztelettel fogadta. Bárki időzött nála, mihelyt férje bement a szobába, őt részesítette legnagyobb figyelemben. Semmit sem tett tudta és akarata nélkül, és mindenben annak véleményét tartotta zsinórmértékül. Ezért a legsebb összhang érvényesült házaseletükben.

Férjét az akkori zavaros politikai viszonyok félrevezették, és miután IV. Henrik Párizs városát elfoglalta, a városból kiutasították, javaitól megfosztották és felségárulásért perbe fogták. Mária mindent megtett, hogy férje nehéz helyzetén könnyítsen. Családi vagyonát csaknem teljesen feláldozta férje érdekében. Nem nyugodott addig, míg férjét ki nem mentette szorult helyzetéből.

Mikor férje beteg volt, ami igen gyakran előfordult, az ápolást mindig Mária maga végezte, még akkor is, mikor maga is beteg volt. Férje utolsó betegségében egy pillanatra sem távozott ágya mellől és mindent megtett, hogy fájdalmait enyhítse, életét meghosszabbítsa. Halála után díszes temetést rendezett, azután kolostorba vonult.

Vizkereszt után IV. vasárnap

1. Az Egyház hajója sohasem süllyed el

1. Jézus megígérte, hogy vele lesz az Egyházzal, a Szentlélek is láthatatlanul tanítja és kormányozza.

— Ime, én veletek vagyok a világ végéig... És kérem az Atyát és vigasztalót küld nektek, az igazság Lelkét... Az Egyház Péterre van alapítva. Sem vihar megingatni, sem tomboló szélvész ledönteni nem tudja. (Szent Jeromos: Comment. in c. 16. Matth.)

2. Napoleon VII. Pius pápát arra akarta rábeszélni,

hogy tegye át székhelyét Rómából Párizsba. A pápa csak ennyit mondott rá: — Komédiás! — Mit, én komédiás? No, pap, ugyan neked véged! Nézd, — a Szent Péter-templomot ábrázoló mozaik műremeket földhöz vágta a pápa előtt, úgyhogy ezer darabra törött — nézd, így fogom szétzúzni országodat, Egyházadat, hatalmat! — A pápa csak ennyit mondott neki: — Tragédiás! — Azzal otthagytta a császári termet és az agg pápa megérte Napoleon halálát Szent Ilona szigetén.

3. A német kultúrharc alkalmával a katolikusok a következő mélyértelmű képpel vigasztalták magukat: Egy képen a tengerparthoz közel nagy szikla emelkedett, melyet hatalmas hullámok tomboltak körül. A parton neki-gyürkőzve néhány férfi dolgozott kötelekkel és láncokkal, melyek a szikla köré voltak csavarva. A háttérből az ördög nézte ezek fáradozását nagy vigyorgva: — Én ördögtársaimmal már kétezer év óta dolgozom azon, hogy ezt a sziklát megdöntsem, és nem sikerült. Ugyan mit tudtok ti, emberek elérni?

4. A Majna melletti Frankfurtban egy szabadgondolkodó társaságban az egyik szónok úgy nyilatkozott, hogy a katolikus Egyház már régen mállik, mint a pudvás fa. Mire egy öreg úr odaszólt: — Ezt már gyermekkoromban is sokszor hallottam, de úgy látszik, nagyon soká mállik.

5. Egy francia volt képviselő, a szociáldemokrata Roux, Fouenben 1914-ben a következő módon tette nevetségessé azt az állítást, hogy az Egyház el van temetve: — Meglátogattam azt a sírt, amelyben az Egyházat eltemették, és felemeltem a sírkövet, de a holttest már nem volt a sírban. Duzzadó egészséggel jár az Egyház a sír felett, amelyben eltemetni véltük.

2. A házasság főcélja a gyermek és annak jó nevelése

1. Szent anyáknak rendesen szent gyermekeik vannak. — Szent Monikának Szent Agoston; Szent Anthusának Aranyszájú Szent János; Szent Sylviának Nagy Szent Ger-gely; Szent Abundantiának Szent Benedek stb.

2. Adamshoz, az Egyesült Államok egykori elnökéhez egyik alkalommal így szólt egy úriember: — Tudom, honnét

van az, hogy ön olyan derék ember lett. — Ugyan halljuk, mit tud ön? — Olvastam ugyanis néhányat azok közül a levelek közül, amelyeket az édesanyja írt önnek...

3. Chopin Frigyesnek, a híres lengyel zenésznek, buzgó édesanyja volt, aki vallásosan nevelte. Azonban szabadgondolkozók közé jutott és teljesen elveszítette hitét. Párizsban élete vége felé súlyosan megbetegedett, és meglátogatta Jelowiecki nevű lengyel pap, aki jóbarátja volt. Rá akarta venni a végső szentségek felvételére, de a zene-művész erről hallani sem akart. Hiába kísérelt meg a lelkész minden eszközt, semmi sem használt. Végül kezébe vette a feszületet, a haldokló elé tartotta és így szólt hozzá: — Elhiszed-e, amire édesanyád tanított? — Ez a néhány szó csodát művelt. A művész egészen megváltozott: a legnagyobb ájtatossággal felvette a haldoklók szentségeit, utána pedig így szólt: — Most boldog vagyok. — Megtérését édesanyjának köszönhette.

4. Nagy Szent Gergely mély értelmű képet készíttetett édesanyjáról, melyben kifejezésre jutott, hogy a buzgó anya úgy örködik, mint a nap. A képen anyja fehérbe öltözve ül mellette, fején a tudósok fővegével. Jobbkezének két ujját áldólag nyújtja ki és baljában fiának szeme elé tartja az evangéliumos könyvet. — Ketteler mainzi püspök írásaiban olvassuk: — A jámbor keresztény anya Isten legnagyobb adománya. — De Maistre gróf mondotta: — Ha az anya igazán nem kímélte a fáradságot, hogy gyermeke lelkébe az isteni karaktert belevésse, akkor meglehetősen nyugodtak lehetünk, hogy azt a bűn fuallata kiirtani nem fogja.

5. 1934-ben történt nálunk Magyarországon, hogy egyik rab megszökött. Korcsmai verekedésért volt elítélve. Harmadnapra beállított a szökevény a fogház igazgatóságához és ezzel mentette ki szökését: — Nagyságos igazgató úr! Csak azért szöktem meg, mert hazulról rossz híreket hallottam. A feleségem beteg lett, a nagyobbik fiam rossz társaságba keveredett, a lányomat pedig egy gazdag helyre akarták adni szolgálatba, de olyanok közé, akiktől nem tanult volna jót. Ilyenkor a családapának kötelessége, hogy egyenesbe igazítsa a dolgokat. Hazamentem hát és elren-

deztem mindent. Feleségemhez elvittem az anyámat, a nagyobbik fiamat megvertem és megparancsoltam neki, hogy többé azok közé a cimborák közé ne menjen, a leányomnak pedig tisztességes helyet kerestem. Most aztán visszajöttem, hogy becsülettel eleget tegyek a bűnömért.

3. Krisztus Egyháza győzhetetlen

A Szentírást tudó doktorok azt mondják, hogy a világ a tenger és a hajó az Egyház.

1. Szent Pál írja, hogy az Egyház oszlopa és erőssége az igazságnak... Amíg tehát lesz igazság, lesz Egyház is... Gábor arkangyal mondotta: Krisztus országának nem lesz vége...

2. A vértanúk halált megvető bátorsága, a kínzások sok és különféle fajai bizonyítják, hogy az Egyház győzhetetlen, mert mindezek dacára él és virágzik, a sok kiöntött vér csak szaporította híveinek számát.

3. Az üldözők mind kegyetlen halállal múltak ki... Többen tértek a keresztény hitre, látván a mártírok szenvedéseit, mint a prédikálásokat hallgatván, és akinek gyémántszívű keménységét az Isten ígéjének verője meg nem rontotta, a mártírok vére meglágyította... És ha a tűz tisztítja az aranyat, a reszelő hegyesíti a vasat, a malomkő liszté teszi a búzát, az Egyházat is fényesítette, élesítette, Krisztus asztalára készítette az üldözők kegyetlensége.

4. Védelmezzük hitünket!... Isten nemcsak a papoknak, hanem minden embernek parancsolta, hogy gondot viseljen atyjafiára... Lelketek érdekében jár, hogy ne csak magatok maradjatok ebben a hajóban, mely minden időben, minden habok között állhatatos marad, hanem másokat is intéssel, tanítással, fenyítéssel, jópéldával az igaz Egyháznak társaságába hozzatok... (Pázmány Péter.)

Vizkereszt után V. vasárnap

1. Modern házasság és nevelés

1. Egyik előkelő úr elvált feleségétől. A gyermek felváltva volt anyjánál vagy apjánál. Amikor megkérdezték, hogy karácsonykor hol szeretne lenni, szomorúan így felelt: — Legjobban szeretnék karácsonykor meghalni, hogy olyan legyek, mint az angyalok, és repülhessek. Akkor apámnál, anyámnál is lehetnék egyszerre, legalább karácsonykor.

2. Vasúton utazott 5—6 éves fiú atyjával. A fiú igen sokat rendetlenkedett. Hiába figyelmeztette atya. Végül eltüntette az apa a fiú kalapját. Akkor a fiú még rosszabb lett és elkezdett ordítani. Az apa erre azt mondta neki: — Kisfiam, nézz hátra, egyet füttyentek, és a kalap ismét itt lesz. — Így is tett. Erre a rossz fiú vérszemet kapott, kidobta az ablakon a kalapot és azt mondta atyjának: — Füttyentsen megint egyet, a kalap majd megint visszajön. — Az apa alaposan megverte fiát, de hazugságát már jóvá nem tehetette, mert a kisfiú észrevette, és így szólt: — Lám, nem igaz, hogy a füttyre visszajött a kalap...

3. Moszkvában 1919-ben hétezer gyermeket választottak el anyjuktól. A rossz bánásmód következtében egy hónap alatt 1300 meghalt belőlük. Idegen emberekben nincs meg az a szeretet, ami az anyában.

Az orosz nevelőintézetek így fosztják meg a gyermekeket vallásuktól: A gyermekek óráig nem kapnak reggel enni, amíg el nem kezdenek keservesen sírni. Ekkor azt mondják nekik: — Imádkozzatok a jó Istenhez, hogy adjon enni... A gyermekek összekulcsolják kezüket és imádkozni kezdenek, amint a szülői házban tanulták. De az ima ellenére sem kapnak reggelit. Ekkor a vezetők így szólnak hozzájuk: — Minthogy a jó Istenhez intézett fohásztoknak nem lett semmi eredménye, forduljatok a szovjetkormányhoz és mondjátok: — Szovjetkormány, adj nekünk enni! — Alig mondják ki a gyermekek ezeket a szavakat, máris bőséges reggelit kapnak, miközben kioktatják őket, hogy nincs Isten: — Ha Isten lenne, akkor most

segített volna rajtatok. Mivel azonban imádságtok után sem jött segítség, magatok is átláthatjátok, hogy nincs Isten.

4. 1934-ben az északamerikai Egyesült Államokban rendeletileg kimondották, hogy a mexikói polgári elválások az Unió törvényei értelmében érvénytelenek. Oka az, hogy a válások elszaporodása kártékony hatással volt az erkölcsökre, és a házasságot valósággal nevetségessé tette.

A szabadkőműves és vörös uralom alatt lévő Mexikó valóban túlzásba vitte még a házassági elválás erkölcsrontó intézményét is. Ott ugyanis még házassági pert sem kellett lefolytatni, hogy a válást elérhessék, hanem elegendő volt, ha az egyik fél írásban megkereste a bíróságot, hogy élet-társától válasszák el. Erre a levélre aztán minden tárgyalás nélkül, akár volt rá ok, akár nem — akár tetszett a másik félnek, akár nem — felbontották a házasságot.

2. Legyenek a szülők jó magvetők!

A szülők 1. mindig csak jóra intsek gyermekeiket, 2. maguk mindig jópéldával járjanak elől, 3. vigyázzanak, hogy mások se rontsák el, amit ők építenek.

A szántóvető gazdának a legelső gondja arra irányul, hogy tiszta, gazmentes legyen a földje. A szülők legelső gondja szintén az legyen, hogy semmiféle gonosz, bűnös szokásokat ne engedjenek kifejlődni gyermekeik lelkében. Minden bűnért meg kell fenyíteni őket, az erőseket szigorubban, a gyengébbeket enyhébben, hogy megszokják már kicsiny korukban kerülni és utálni a bűnt.

Vigyázzanak a szülők, hogy rossz példát ne adjanak gyermekeiknek, nehogy tőlük tanulják meg a káromkodást stb.

Lemondásra, egyszerűsége szoktassák őket már kicsi korukban! Ne teljesítsék minden kívánságukat, mert akkor önzők, elbizakodottak lesznek és nem bírják kívánságaikat felnőtt korukban sem teljesíteni.

Az Isten iránt való szeretetet igyekezzenek már kicsi korukban beoltani gyermekeikbe, akkor jól nevelnek. A mai világban igen sok rossz példát láthat a gyermek másoktól is. A szülők igyekezzenek odahatni, hogy ilyen példák követésétől távoltartsák őket.

Szalézi Szent Ferenc édesanyja éber figyelemmel őrködött fia ártatlansága fölött. Vele volt mindig, elvitte magával a templomba. Felolvasott neki a szentek életéből. Magával vitte, amikor betegeket látogatott és a szegényeknek alamizsnát osztogatott. Mikor aztán Párizsba, az egyetemre ment, kifogyhatatlan volt az intelmekben. Számtalanszor ismételte előtte azokat a szavakat, amelyeket Blanka királyné intézett fiához, Szent Lajoshoz: — Inkább lássalak meghalni, fiam, mint egyetlen halálos bűnt elkövetni.

3. Isten a rosszat is jóra tudja fordítani

1. Istenem, Te a gonosztságot nem kedveled, gonosz ember nem maradhat meg melletted, nem állhatnak meg szemed előtt a hamisak. (Zsolt. 5, 5. 6.) — Senki se mondja, mikor kísértetik, hogy Istentől kísértetik: mert Isten nem kísérthet rosszra, maga pedig senkit sem kísért. (Jak. 1, 13.) — Nem késik az Úr az ő ígéretével, mint némelyek vélik, hanem türelemmel jár el miattatok, nem akarván, hogy némelyek elvessenek, hanem hogy mindnyájan bűnbánatra térjenek. (II Pét. 3, 9.)

2. A mi rosszakaróink távolról sem árthatnak nekünk, sőt akaratok ellenére koronát tesznek fejünkre és számtalan jót eszközölnek részünkre, miután Isten bölcsesége üdvünkre és dicsőségünkre változtatja az ő gonosz törekvéseiket. Annak, aki hisz, sem ember, sem ördög, sem más egyéb rossz nem árthat. Mert ha pénzét veszik el, jutalmat készítenek számára; ha rágalmazták őt, csak kedvesebbé teszik őt Isten előtt; ha, ami legrosszabbnak látszik, életétől fosztják meg, vértanúkoszorút fonnak számára. (Arany-szájú Szent János: Ep. ad Róm. 15. n. 2.)

3. Egy neufrankreichi virágzó keresztény missziós telepet az irokézek teljesen tönkre tettek. Minden elpusztult a templomtól az utolsó házig. A keresztényeket jórészt lemészárolták, sokat fogságba vetettek. Szomorúan ült a misszionárius a templom romjain és keserves könnyeket hullatott. Egy újonnan megtért keresztény mély részvétellel sokáig nézte a missziós keservét, végre gyengéden hozzáhajolva így vigasztalta: — Atyám, talán elfelejtetted azokat a szavakat, amelyeket előttünk a Nagyszellem-

ről annyiszor ismételtél? Bánkodik szíved a pusztuláson; ám mi gyarló emberek fel tudjuk ismerni a Nagyszellem akaratát? Ő nagyon jól tudja, miért engedte meg ezt a nagy pusztítást. Bármit tesz velünk a Nagyszellem, csak javunkra válik.

4. Miért tűri Isten az eretnekséget?

1. Hogy a gonoszságba merült emberek büntetésével igazságát ismertesse, az igazakat pedig üdvösséges félelem által vigyázásra és tökéletességre indítsa, 2. hogy végtelen bölcsességét és hatalmát ismertesse.

Megoldja és megszabadítja Isten a sátánt, hogy a tévelygések konkolyát hintse és az üdvösségnek fundamentumát, az igaz hitnek világosságát eloltsa azok között, akik erkölcsüket nem akarták az igaz hitnek vezérlése szerint rendelni, hanem gonoszságba merülve, az Isten igazságát ostromozásra gerjesztették.

Akik nem szolgálnak Istennek, elvétetik tőlük az Isten országa és oly nemzetnek adatik, mely annak gyümölcsét hozzá. (Mt. 21, 43.) — Addig helyet nem talál Krisztus földjében a konkoly, míg istenfélő emberek élnek, mert ezek paizs gyanánt tartóztatják szentségük tekintetével és imádságukkal Isten haragját.

Szent Ágoston írja, hogy az Isten jóvolta nem eresztené az embert gonoszra, ha nagy jót nem akarna belőle kihozni. Olyan az Isten, mint a nagytudományú orvos, aki a méregből orvosságot csinál. Méltán mondja tehát neki egy rest szolgál, hogy ott is arat, ahol nem vetett (Lk. 19, 21.), mert magából az eretnekségből semmi jó sem származik, de Isten abból is számtalan jót tud kihozni. 1. Ennyi pokolvaras tévelygés közepette Anyaszentegyházát tisztán tartja és minden tévelygéstől megoltalmazza. 2. Isten kard és vérontás nélkül, erő és hatalom nélkül, sőt ami legcsodálatosabb, nagytudományú, bölcs emberek mély okoskodása nélkül verte földhöz az eretnekséget.

Fárasztja, ütügeti és hányja az Egyházat az eretnekség, de lefaragván az undok tagokat, tisztítja az Egyházat, mert Szent Ágoston szerint az Egyház hulladéka az eret-

nek, akit kivetvén gyomrából, tisztábban marad, mint a tenger — a rútságokat kihányván.

Az eretnekséget igazán köszörűkönek mondhatjuk, melyet az ördög azért támaszt, hogy az Egyház tudományának és tökéletes erkölcsének élet kivonja és megtompítsa, de melyet Isten bölcsesége arra fordít, hogy élesítse és hegyesítse az ő jegyesének tudományát és tökéletességét. — Vigyázzunk és imádkozzunk, hogy kísértésbe ne essünk... Mert a lelki buzgóságnak és ájtatosságnak hidegítésére oly hatalmas az eretnek tanítás, mint a hideg víznek a forró közé való öntése. (II Tim. 2, 16, 17.)

— Ne vegyétek süketségre az Egyház átkát, hanem kövessétek a régi keresztények példáját, akik minden alkalmatlan könyvet megégettek, noha ötvenezer forintot megértek. (Ap. Csel. 19, 19.) (Pázmány Péter.)

Vízkereszt után VI. vasárnap

1. A keresztény szellem kovásza

Az emberek megjavításának, elméjük és akaratuk meg-nemesítésének a csodája szent hitünk isteni eredetének bizonyítéka.

Még a pogányok is megcsodálták az első keresztények hősiességét. Plinius helytartó arról tudósítja Trajánusz császárt, hogy a keresztények esküvel kötelezik magukat — nem valami bűntényre, hanem a lopástól és házasságtöréstől való tartózkodásra; hűségre és igazmondásra. S ő maga a vizsgálat alatt nem talált más bűnt bennük, mint hogy keresztények.

A pogány Galénusz orvos szerint a keresztények sokkal bátrabban néznek a halál elé, mint valamennyi pogány bölcselő, és annyira uralkodnak szenvedélyeik fölött, hogy szent szemérmetességben, tisztán élnek, és sok férfiú meg nő még a családi élet megengedett örömeiről is lemond.

Egy előkelő pogány, Diognetusz, keresztény barátjától felvilágosítást kért a kereszténység felől és ilyen választ kapott: — Nézd a keresztényeket! Nem különböznek a

többi emberektől sem nyelvre, sem hazára, sem külső szokásokra. Nem is tesznek semmi különöset. De figyeld csak meg őket! A földön laknak, de a menny felé zárandokolnak; testben vannak, de nem a test szerint élnek; üldözik őket és ők szeretik üldözőiket; szegények és mégis sokakat tesznek gazdagokká; megvetik őket és ők áldják megvetőiket. Ilyenek a keresztények! Hogy röviden megmondjam: ami a lélek a testben, azok a keresztények a világban. A lélek összetartja a testet, élteni a testet; minden jót és szépet a lélektől bír a test. Ezek keresztények és ez kereszténység! Valóban földöntúli hatalom ez, igazán csakis Isten taníthatott ilyesmire, csupán az Isten példája képe-síthetett minket ilyesmire; ez valóban nem emberi mű — ez Istennek ereje és műve!

2. A lelki élet folytonos növelése

Krisztus Urunk a mai evangéliumban a mustármag kicsinységének nagyánövéséhez hasonlítja azoknak tökéletességét, akikről azt mondotta, hogy őbenne van az Isten országa.

1. Krisztus Urunknak nem mértékre adattak a lelki ajándékok, hanem az Atya-Isten Őt teljes bőséggel és kinyitott kézzel minden szentséggel és bölcseséggel teljessé tette, mindazonáltal azt olvassuk, hogy Isten és emberek előtt szentséggel és bölcseséggel növekedett... Soha igaz ember azt nem állítja, — mondja Szent Bernát — ne tovább ennél, elég eddig, mivel Isten szava az, hogy aki igaz és szent, legyen igazabb és szentebb és az Isten keresésében soha meg ne szűnjék... Mennél előbbre megy valaki a lelki jóságokban, annál inkább eszébe jut, hogy sok van még hátra a dolgában... A lelki növekedés tehát szükséges.

2. Aki nem gyűjt, szétszór! Gyakorlás nélkül éretlenek az erkölcsök és apránként a gonosz szakadások fakadozásai elnyomják és elfojtják, ami jó van bennünk.

3. A lelki élet növelésére indítsanak: a) Mennyit fáradnak a világ fiai a múlandó kincsekért! — Az Istent szeretőknek minden hasznára szolgál... A világ fiainak fáradtsága pirongatja és szégyeníti a mi puha tunyaságunkat.

Legalább annyit tegyünk lelkünk üdvéért, mint a gonoszok a kárhozatért. b) A földi boldogság nem elégíti ki az embert. — Seneca mondja: Aki a világ javain kap, úgy jár, mint aki medvét vagy oroszlánt vadász. Sok veszedelemmel és munkával fogja ezeket és minekutána megfogta, veszélyt visz házába, mert sokszor a fogoly vadak összeszaggatják urukat... A Szentlélek szerint a világ javai annyit használnak a kívánságaink enyhítésére, amennyi haszna van az éhes embernek, mikor álmában jóllakik, de üres a gyomra... c) A buzgóság megkönnyíti Isten szolgálatát. — Akik Istennek szolgálnak vidám szívvel, szárnyuk nő, mint a sasnak, járnak és nem fogynak. (Iz. 40, 30.) — Nem elég az Isten parancsait puhán cselekedni, hanem nagy akarattal, buzgó kívánsággal, serény gyorsasággal.

4. Növekedjünk a jóban! — Legyünk hasonlók a mustármaghoz! Növekedjünk és öregedjünk naponként a jóságokban! Ne egyszerre akarjunk jók lenni, hanem apránként, mindig előbbre és előbbre...

3. Kövessük Szent Erzsébetet!

A mai vasárnapot legtöbbször novemberben ünnepeljük, azért nem lesz talán céltalan és tanulság nélkül, ha Szent Erzsébetről elmélkedünk. Kövessük őt: 1. a hitvesi szeretetben, 2. az igazi bűnbánatban, 3. a bántalmak türelmes elviselésében.

1. Szent Erzsébet boldogan élt férjének, thüringiai Lajosnak oldalán. Hitvesi kötelességeit odaadó alázatossággal teljesítette. Sokszor voltak kettesben együtt és ilyenkor nem győzték egymásnak kedvét keresni. Oly magasztos és felemelő társalgás folyt közöttük, hogy alig tudták egymást, hacsak rövid időre is — elhagyni. Lajos szívesen adta beleegyezését, hogy hitvese a szegényeket istápolja. Alamizsnáit és bőjtöléseit dicsérte, csak arra kérte, vigyázzon, hogy önsanyargatásával egészségét meg ne rontsa.

2. Egyik alkalommal a kápolnában kissé elszórakozott Szentünk. Talán azért, mivel férjét már régen nem látta, vagy talán hálából azért, hogy jótékonykodásait akadálytalanul gyakorolhatja, egyik napon szentmise alatt imádságát abbahagyva, sokáig nézte mellette térdeplő férjének

szép ifjú arcát, leomló szőke haját és hosszasan gyönyörködött benne. Mikor a pap mise közben a szentostyát fel-emelte, Szent Erzsébetre rápillantott, a szentostyán az Üdvözítő képe mellett öt piros vércseppet látott, az Úr öt szent sebének jelét. Szentünk mindjárt észrevette, hogy viselkedésével megbántotta az Istent, amiért a legszentebb áldozat bemutatása alatt hiú világi gondolatokkal foglalkozott.

Alig tudta bűnbánó könnyeit elrejtteni s mise végzetével nem ment ki férjével a kápolnából, hanem sokáig engesztelte Istent e gyarlóságaért. Már délfelé járt az idő, amikor férje érte ment a kápolnába. — Miért nem jössz, kedvesem? Vendégeink vannak! — szólt neki gyengéden. Szent Erzsébet szégyenkezve vallotta meg férjének gyarlóságát, mire ő nyájasan így szólt: Bizzunk a jó Istenben! Majd én is imádkozom veled, hogy az Üdvözítő megbocsásson. — Szentünk ezért a kis botlásért még éveken keresztül is külön vezekelt és egyre súlyosabb önsanyargatással igyekezett érzékei hatalmát teljesen megtörni.

3. Mikor Thüringia uralkodónőjét Wartburg várából kiűzték, bujdosása közben Eisenach városba érkezett. Egy kis patak folyt a városon keresztül. Rendes híd nem volt rajta. Vize oly sekély, iszapos és sáros volt, hogy csak néhány sorba rakott kő szolgált átjáróul. Mikor szentünk egy ilyen átjárón akart átmenni, egy öreg koldusasszony, akinek a fejedelemasszony oly sokszor adott alamizsnát a várban, utána ment és durván meglökte, úgyhogy Szent Erzsébet elvesztette egyensúlyát és beleesett a sáros patakba. A koldusasszony rikácsolva nevetett s így szólt: — A hercegnői palást nem kellett, szegény akartál lenni! Hát most koldus vagy és sárban hentelegsz. Nem húzlak ki, ne félj! — Szentünk nagynehezen felemelkedett. Ruhája csupa sár volt. Ránézett a gonosz asszonyra, és szelíden mondotta: — Ez a jutalom az ékességekért és drágakövekért, melyeket egykor viseltem!

És tovább ment, hogy a patak felső részén, ahol tiszta volt a víz, megmossa sáros öltönyét...

Hetvenedvasárnap

1. Küzdjünk a legnagyobb jutalomért: Istenért!

A mai világban a testi sportért nagy áldozatokat hoznak az emberek, a nemzetek, hozzunk mi is legalább ekkora áldozatot lelkünk üdvösségéért!

A régi világban a korinthusiak voltak a legjobb futók. A győzelemért bőjtöltek, hogy soványabbak legyenek; gyakorlatoztak, hogy izmaik erősek legyenek. A nép étlenszomjan nézte végig a versenyeket. Ennek a népnek Szent Pál lelkére köti, hogy az izmok fejlettsége, a tömeg tapsa és a hervatag koszorú helyett a hervadhatatlan mennyei koszorú után törekedjék!

A versenytéren felállított korintusi oszlopokon e felírások voltak olvashatók: — Légy férfi! Iparkodjál! Agonizálj!

Lélekben keresztény férfi az, aki látja az Istentől eléje tűzött célt s teljes erejével feléje tör. — Audubon természettudós Amerika madárvilágát akarta egészen megismerni. Sokat nélkülözött, ázott-fázott, életét veszélynek tette ki, de céljától semmi sem tudta eltéríteni. — Valami nehéz? — kérdezi Szent Bernát. — Helyezd vele szembe a még erősebb elhatározást. Semmi sem olyan nehéz, hogy a még erősebb fel ne emelje és el ne vigye. Semmi sem olyan kemény, hogy a még keményebb át ne törje.

Keresztény ifjú és felnőtt, iparkodjál és el ne csüggedj, mert nagy lesz a te jutalmad, maga az Isten! A mai pogány világban bátran álljunk a porondra, mutassuk meg, hogy mindenütt meg merjük vallani szent hitünket! Üzzünk lelki sportot, amely megszerezze számunkra a mennyei hervadhatatlan babért!

Agonizálj! — Tarts ki mindvégig a jóban, akkor megkapod az igazság koronáját, amelyet megad minden jó versenyzőnek az igaz Bíró, Jézus Krisztus.

2. A mai vasárnap jelentősége

Valószínűleg a keresztények régi buzgóságának emlékei ezek az elnevezések: hetvened-, hatvanad-, ötvenedvasárnap, amennyiben volt idő, amikor a hívek nem elé-

gedve meg a 40 napos böjttel, saját buzgalmukból már előbb megkezdtek üdvös önmegtagadásukat. Már a IV. orleansi zsinat említi ugyanezeket az elnevezéseket, de általánossá csak a 8. században váltak. E vásárnapok miséinek, melyeket már a Gelasianumban és Gregorianumban megtalálhatunk, eredetéről sokan azt állítják, hogy Itáliában a 6. században keletkeztek. Kívülről a longobárdok, belülről az éhség és dögvész szorongatták a népet, ennek a hangulatnak szülöttei azután e megható szertartások. Erre vall az is, hogy e napokon Szent Lőrinc, Szent Péter és Szent Pál templomában gyűlt össze a nép, tehát a Rómában legnagyobb tiszteltnek örvendő szentek közbenjárását kérték e nagy csapások elhárítására. A liturgiában már a bűnbánat szelleme tükröződik.

A középkorban allegórikusan szerettek mindent magyarázni. Hetvenedvasárnap elnevezéséből arra következtettek, hogy ez az időszak a 70 éves babiloni fogságot van hivatva az emberek eszébe juttatni és e miatt szűnnek meg a liturgiában az örömet kifejező énekek és színek. Vagy a világ 7 korszakával, vagy pedig a bűnbocsánat 7 módjával keresték az összefüggést.

Ezzel szemben alkalmasint az ősrégi Quadragesimo analógiájára alakultak e nevek, mint amely vasárnapok húsvét előtt az 50., 60. illetve 70. nap közelébe esnek.

A szentmisében előforduló minden zsoltárrész a gonosszal való állandó küzdelmet juttatja eszünkbe. A lélek sohasem nyughatik meg a kísértések támadásai közepette, amiért is erőre, kitartásra van szüksége. Ezt azonban csak Istentől nyerheti, mert egymagában gyenge a támadások özönével szemben. Istentől meg is kapja a segítséget, ha ezt alázattal kéri és bűneit megbánja. Ilyen módon azután a mindenhatóság részesévé lesz, és nem fog megszégyenülni, mert hozzá folyamodott.

Durandus így foglalja össze a szentmise jelentőségét: — *In summa autem officium missae continet afflictionem in introitu, ieiunium, in oratione, bellum in epistula, auxilium in graduali, in evangelio in vineam inducamur, ubi compatimur et conregnabimus.* — 17. zsoltár bekezdésében a Saul üldözéséből megszabadult Dávid hálaéneke. Jelen

alkalmazásában lelkünknek a bűnök veszélyéből való megmentését akarja az Egyház általa kifejezni. A szentlecke: küzdelem az ellenséges testtel.

3. Az Ifjúkor megszentelése

1. Isten mindenkit már ifjúkorában hív az üdvösségre. Maga a fölséges Isten az, aki minket szolgálatára hív. Nemcsak az egész emberiséget hívja kezdettől fogva, hanem minket is fejenként gyerekségünkől fogva életünk minden részében. A meghívás módjában is megnyilatkozik nagy irgalmassága. Nekünk kellene utána járnunk, hogy szolgálatába fogadjon, de Ő keres minket. Micsoda munkára hív? Hogy az Ő szőlőjében munkálkodjunk, és nem kíván mást tőlünk, mint hogy a magunk lelkét tisztogassuk, építsük és gazdagítsuk. Nem kívánja ingyen fáradságunkat, hanem rövid munkánkat nagy fizetéssel jutalmazza.

2. Már az ifjúkorban kell szolgálni Istennek. — Amit Jancsi nem tanult, nem tudja azt János sem. Aki dolgát jól kezdte, félig már véghez is vitte. — Salamon király komoly szavakkal int bennünket, hogy ifjúságunkban gondoljunk és törődjünk az isteni szolgálattal, mert ha megöregszünk, akkor már késő lesz kétfelé kapkodni, nehéz lesz akkor mindenre érkezni. Azért minden hiúságnál nagyobb hiúság az ifjúságról a vénségre halasztani a tökéletes életet.

Isten már az ószövetségben azt akarta, hogy az állatok elsőszülöttjét Neki szenteljék. A föld gyümölcseiből is a zsenget kívánta. Az újszövetségben olyan anyát választott, aki már 3 esztendősen korábban az Úrnak szenteltetett a templomban és ott neveltetett az angyali köszöntésig. Szerette és megölelte a gyermekeket, amikor legjobban el volt is fáradva a munkában... Ilyeneké az Isten országa — mondotta az Úr Jézus. Még nagyobb dolog, hogy a keresztség szentségét rendelte, hogy már kicsiny korunkban megszenteltessünk. Még ezzel sem elégedett meg Krisztus jósága, hanem más szentséget is szerzett, a bérnialást, melyet mihelyt okosságunkkal élni kezdünk, mindjárt fel kell vennünk, hogy ennek erejével a gyermekségnek síkos és csuszamlós gyengesége erősíttessék s a lelki ellenségek legyőzésére és a keresztségben vett szentség megtartására.

Nemcsak Isten előtt kedves, hanem nekünk is üdvösséges dolog ifjúságunkban kezdeni az isteni szolgálatot, mert a Szentírás sok istenfélő emberről feljegyzí, hogy kicsiny korukban kezdték a tökéletesség útját járni. Szülők! Tirajtatok keresi Isten gyermekeitek lelkét, ha gondoskodás hiánya miatt az ifjúságukat rosszul töltvén, gonosz vénségre és veszedelmes kárhozatra jutnak.

3. Nem szabad késlekednünk... — Ha eddig késlekedtünk, most azonnal lássunk hozzá az üdvösség kereséséhez. Mindenki igyekezzék megjavulni, míg nem késő, mert eljön az idő, amikor már nem munkálkodhatunk. Mindenben, de kiváltképen a vén emberekben, kiknek a jópéldaadásuk kívántatnék az ifjak tanulságára, csodálatosan gyűlöli Isten ezt az esztelen halogatást. (Pázmány Péter.)

Hatvanadvasárnap

1. Szívesen hallgassuk Isten ígését!

1. A mai világban minden jöttment embert szívesebben meghallgatnak az emberek, mint Isten ígését. 2. Ne kövessük ezeket, hanem szívesen és gyakran hallgassuk és főleg kövessük Isten szent ígését!

— Vegyétek ígéimet szívetekre és lelketekre! (V. Móz. 2, 18.) — Legyetek az ígéimnek cselekvői és nem csupán hallgatói, megcsalván önmagatokat. Mert ha valaki hallgatója az ígének és nem cselekvője, az ilyen hasonlít ahhoz a férfiúhoz, aki természetes ábrázatát a tükörben szemléli; megnézte ugyanis magát és elment és rögtön elfelejtette, hogy milyen volt... Aki... nem feledő hallgató, hanem tettel cselekvő, az boldog lesz cselekedete által.

— Őrizd Isten ígését, miként a testi táplálékot, mert az szintén eledel, a lélek eledele. A test eledelét ellophatja a tolvaj a szekrényből, vagy megemészthetik a hangyák, avagy megronthatja a penész. De ha megetted, nem kell többé félned. Valami ilyesfélét tégy Isten ígésével is: fogadd magadba, rejtsd el lelked redőibe és hadd átmenni erkölcsi-cseidbe. (Szent Bernát.)

Nagy Konstantin császár sokszor órákig elhallgatta az Isten ígését. Éspedig tiszteletből iránta, mindig állva. Midőn egyszer egyik püspök figyelmeztette a leülésre, így szólt: — Oh nem! Bűnnek tartanám magamat kényelembe tenni, mikor Isten szól hozzám.

Kapisztrán Szent János egyik alkalommal a játék és a nők hiú fényűzéseinek káros következményeiről prédikált. A szentbeszéd után a férfiak seregesen vitték hozzá kártyáikat és kockajátékaikat, a nők pedig piperezsereiket és nyilvánosan elégették azokat.

2. Az érzékiség veszedelme

Semmi vétek nincs az emberi nemből, mely úgy ki-gyökerezne minden jót, mint a testi buja gyönyörűségek, a kacér és tisztátalan fajtalanságok.

1. Isten feltűnően bünteti az érzékiséget. — Mert minekutána az eredeti igazságnak bástyáját letörte az első ember, kinek nem csalatkozásból, hanem egy asszony szerelméből lett eleste, mindnyájan érezzük a testi indulatok sértegető ösztönét. (II Tim. 14.) — 25,000 embert vágatott le Isten a Benjámín-nemzetségből. (Bír. 20. 5, 46.) — Két erős okát adja Szent Pál, amiért méltán gerjed Isten haragja a förtelmesekre. Első: mert a mi testünk Krisztus tagja. (I Kor. 6, 15.) — Ebből azt hozza ki, hogy aki paráználkodik, elszakítja Krisztus testét és paráznak testévé teszi. Második: a mi testünk a Szentlélek temploma. (I Kor. 6, 19.)

2. Az erkölcstelenség következményei: a) Nemcsak egyéb vétkeknek, hanem a hitetlenségnek is szülője és dajkája, mert olyan bölcs ember nincs, akit Istentől el ne szakítana a bujaság, mely minden lelki jóságnak mérge és pusztítója. (Eccl. 19, 22.) — b) A fajtalanságba könnyű beleesni, de nagyon nehéz belőle kitisztulni. — c) Salamon írja, hogy a parázna nemcsak drága lelkét veszíti el, hanem gyalázatot és undokságot gyűjt fejére. (Péld. 6, 26, 32, 33.)

3. Ezzel szemben a legnagyobb megbecsülést érdemli a szent tisztaság. Jusson eszünkbe, hogy az Isten tárházában semmi kincsnek nincs annyi becse, mint a tiszta életnek. (Eccl. 26.)

A tisztaságot igen nagyra becsülték és szorgalmasan őrizték, erős orvosságokkal oltalmazták a régi keresztények, sőt még a pogányok is. — Makárius 6 hónapig ruhátlanul a szűnyogok sokasága között maradt, hogy testének indultait megfékezze. — Szent Brigittát sokan szerették és feleségül kérték, de ő hosszú imádságokkal könyörgött, hogy Isten őt rútítsa meg, hogy senkinek szeme ne kapjon rajta. Meghallgatta Isten és egy szemét megvakítván, nagy, rút kelést adott helyébe.

4. A tisztátalanság elleni küzdelem eszközei: a) A testet ne tartsuk gyengén! b) Minden vigyázással őrizzük szívünket! c) Szemünket őrizet alatt tartsuk! d) Távolból kerüljük a másneműek nyájaskodását. Sok, még más orvosságot számlálnak a lelki tanítók ennek az undok véteknél eltávoztatására, kiváltképp az Oltáriszentség használatát, mivel abban a szűzeket nemző bor van (Zak. 9, 17.), a buzgó és ájtatos imádkozást, Krisztus kinszenvedésének emlékezetét stb.

3. A jó sajtó — jó magvető

1. Egyik régi német ujságban a következő olvasható: — A francia katolikusoktól 500 millió dollár értékű vagyont szekularizáltak. el. Ha ebből az összegből annakidején száz vagy akár 1 millió dollárt is odaáldoztak volna egy erőteljes katolikus sajtó kiépítésére, Franciaország még ma is katolikus ország volna és megmaradt volna a katolikus vagyon is. A francia katolikusok bőkezűsége szinte kimeríthetetlen mindenféle jótékonyági akciókkal szemben, éppen csak a sajtójukra nem volt soha pénzük. Most aztán se pénz, se posztó! A jámbor alapítványokat elsöpörte az egyházrablás, amelyet csupán a katolikus sajtó tudott volna megakadályozni.

2. Mc. Devitt amerikai püspök egyik 1927. évi körlevelében írja: — A jó keresztény sajtó életbevágó fontosságát hangsúlyoznunk felesleges. Manapság nélkülözhetetlen, olyannyira szükséges, mint a mindennapi kenyér. Csak katolikus ujság tudja katolikus szemüvegen át nézni a világ eseményeit és tudja megvédeni a hívek érdekeit. Ha valaki még kételkedik és nem tudja elhatározni magát, pillantson

a mexikói szomorú eseményekre. Azt várná az ember, hogy méltatlankodva zúdul fel a modern ember e szörnyűség láttára. És mi történik? Őlvetett kézzel nézi a világ, mint mészárolnak le napról-napra újabb áldozatokat, csak azért, mert keresztények. És a sajtó? Gyalázatos bérence a kegyetlen, Istentől elrugaszkodott hóhéroknak! Igen, a sajtó, a megfizetett sajtó még az Egyházat, a szegény szenvedő kereszténységet teszi felelőssé a történelemért. Hja, hiába, a pénz gurul. Soha ki nem fogyott a mesegyártásból és egymásután hozta a költött dolgokat, mint nyomja el zsarnokságával az Egyház a sajtó- és szólásszabadságot, mint gázolja el, tiporja lábbal a legszentebb állami törvényeket. Nem csoda, ha erre kitört az egyházüldözés!

3. Napoleon a sajtót a nagyhatalmak közé sorolta. — A katolikus zszurnalisztika a legnagyobb és leghasznosabb szolgálatot teszi. (IX. Pius pápa.) — Nincsen nemesebb misszió, mint az újságíróké. — Elődeim megáldották a keresztény harcosok kardjait, én áldást esdek a katolikus sajtó tollára. (X. Pius pápa.)

4. 1931-től kezdve minden évben összegyűlnek a magyar katolikus írók és újságírók Szalézi Szent Ferencnek, a katolikus újságírók védőszentjének ünnepét követő vasárnapon szentmisére, sőt újabban 3 napos lelkigyakorlatra. Ez már meg is hozta a szép eredményt. Eddig ugyanis nem volt igazi elfogadható katolikus sajtó, amíg protestánsok, zsidók és olyan katolikusok írták lapjainkat, akiknek lelkében szent hitünk nem volt a legdrágább kincs, hanem csak megélhetési forrás.

5. Egy laikus testvér Boroszlóban ingyen hordja ki a katolikus vasárnapi lapot. Ez beszélte, hogy egy ilyen körútján összetalálkozott valami mesterlegénnyel, aki kéregetett, hogy éhen ne haljon. Kevesen szánakoztak rajta, és még attól is kellett félnie, hogy a rendőrség lefogja. Nem csoda tehát, ha búsan lógatta fejét. Egy ajtó előtt találkoztak, a testvért a legény postásnak nézte és így szólt hozzá:

— Az úrnak még csak jól megy!

— Honnan gondolja?

— Mert van foglalkozása, nem lézeng munka nélkül, mint én.

— Hát kérem, segíthet, ha van kedve.
— Hogyne volna! Ezer örömmel! És mennyit kereshetek ezzel?

— Keresni? Én ingyen hordom ki az újságot!

— Ingyen? Akkor bizonyára valami jó újságot terjeszt?

— A katolikus vasárnapi lapot.

Felderül a siheder arca. Belenyúl egyik zsebébe, előhúz egy marék aprópénzt és a laikus testvér kezébe nyomja:

— Erre nekem is van pár garasom!

19 pfennig volt. A fiút bántja, miért nem kerekszám.

— Várjon csak, jó uram, tüstént meglesz a huszadik pfennig is!

Ismét belenyúl egyik zsebébe, vájkál benne, majd a másikba, végül a harmadikból kenyérmorzsza és sajtthéj közül kihalássza a huszadik pfennigét. Derűsen, mosolyogva adta oda utolsó fillérjét. És ekkor a nyomorult vándorló munkanélküli egyszerre gazdagnak érezte magát, sőt gyomra is abbahagyta a korgást egy időre. Ezt cselekedte egy éhező siheder, — aki még hozzá munkanélküli volt — Sziléziában — a katolikus sajtóért!

4. Klméne a magvető...

Miért mondta el Jézus ezt a példázatot és mire akar figyelmeztetni vele?

1. Arra, hogy vigyázzunk, amikor lelkünkben az isteni szózatot, a kegyelem szavát halljuk, mert életbevágó, ki-mondhatatlanul fontos dologról van szó: — Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket! (Zsolt. 94, 8.) — Mert lehet, hogy ennek, éppen ennek a kegyelmi szózatnak befogadásán vagy be nem fogadásán dől el örök sorsunk. A kopogás sokáig tart, de végül elhalkul, ennek főképp az az oka, hogy az előző kopogtatások válasz nélkül maradtak.

Ó, csodálatos várakozása az Istennek a lélek kapuján! ... Isten ví a lélekért, de nem kényszeríti őt semmire. Hív, de nem tesz erőszakot soha. A döntés mindenkinek a saját kezében marad; tőlem függ az élet és a halál! Ha

nem akarok Vele menni, ha Nélküle akarok boldog lenni, meghagy szabadságomban...

Csak aztán, ha eljön a nagy számadás napja, nem mondhatom majd, hogy nem volt, aki figyelmeztetett; hogy nem volt Egyház és evangélium, nem volt lelkiismeret s felelősségérzet, nem voltak példák és útmutatók, nem volt idő és alkalom a magambaszállásra, nem voltak kegyelmi eszközök és indítások.

— Híttalak és vonakodtatok! (Péld. 1, 24.) — Ne engedd, Úr Jézus, hogy az utolsó napon azok közé tartozzam, akik felé a Te megszégyenítő, leálcázó s büntető szemrehányásod irányulni fog!

2. Nekünk embereknek egymást is támogatnunk kell az üdvösség útján. Közre kell működünk abban, hogy az isteni magvetés az emberek szívében minél mélyebben s minél fogékonyabb talajra találjon. Ennek két eszköze van: a lelkipásztorkodás a papság révén és az actio catholica a világi hívek révén. Ki kell építenünk a lelkipásztori intézményeket, mert bizonyos, hogy minél több a pap, a templom, a prédikáció, a lelkigyakorlat, a gyóntatószék és főleg az oltáráldozat, annál többet gondolnak az emberek Istenre, lelkükre, az örökkévalóságra. Hiszen ezért robbantják fel Isten ellenségei is a templomokat és azért rendeznek sorozatos egyházüldözéseket, mert tudják, hogy az istenhitet és a vallásosságot csak a lelkipásztori intézmények megszüntetése révén lehet elhomályosítani a lelkekben.

És mivel ez sem elegendő s papokban úgyis nagy a hiány, hát be kell állni az apostoli lélekmentő munkába a világiaknak is, és ez a Katolikus Akció. A világiaknak kell olyan szociális és közéleti állapotokat biztosítaniok, hogy a vallásos, erkölcsös, keresztény élet csakugyan kivirágozhasson az emberek lelkében. Nekik kell azt az atmoszférát megteremteniök, amelyben az isteni mag kikelhet és erőteljesen fejlődhetik.

Ó örök magvető, Jézus! Fölséges mennyei teremtesek isteni áhítója! Nemes buzdulások, szent vágyak, életjavító elhatározások égi keltegetője: ne hagyd abba a magvetést közöttünk! Akkor se, ha sokszor oly késedelmes a mi közreműködésünk s oly siralmas az a vetés, amely magvető

munkád nyomán kisarjad! Csak hintsd tovább, szórd, mélyeszd belénk hited, szereteted éltető magvait! Engedd szomjazó lélekkel fogadnunk igazságaidat és kegyelmeidet, hogy százszoros aratás koronázza fáradozásodat, Neked örök dicsőségül, árva lelkünknek pedig örök boldogságul! (Bangha: Örök élet igéi.)

Ötvenedvasárnap

1. A látás átka és a vakság talentuma

1. Maeterlinck egyik színdarabja megrázó jelenettel kezdődik. A függöny felgördültekor a csillárok elalszanak s a színpad homályban marad. A világossághoz szokott szem először semmit sem lát, csak rendetlen, ritmustalan kopogás s elnyújtott csoszogás hallatszik. Később összevissza imbolygó és egymásba ütköző alakok bontakoznak ki a homályból és némán keresztezik egymás lépteit. A jelenet végén kitűnik a megdöbbentő valóság: ezek az alakok vakok.

Szomorú egy csoportban ennyi vakot látni! Még szomorúbb bennük típusát szemlélni a mai világ szellemi és erkölcsi vakjainak, akik számára az Örök Nap nem világít, s a szemek kívánságának átka alatt nyögve a helyes utat nem látják s minden erkölcsi törvénybe beleütköznek.

2. A testi vakság nem a legnagyobb szerencsétlenség a világon. A vak finomabb tapintásával szövést, fonást, szőnyeggyártást, kötést, esztergályozást kitűnően megtanul; precíz gépeket készít. A finom hallás miatt senki sem tud hozzá hasonlóan zongorát hangolni. Ha vak ül az orgona mellett, egy más világbeli melódia ömlik szét a templomon. S a szellemi világban még bámulatosabb a vakok képessége. A világ legnagyobb költőjét a vakok adták: Milton vakon írta műveit. Vak volt Stolz Albán freiburgi egyetemi tanár és híres egyházi író is.

— Isten nekem a vakság talentumát adta, — beszél önmagáról dr. Moon Vilmos, miután 50 évig dolgozott a vakokért — és azon voltam, hogy talentumomat minél jobban kamatoztassam. — Mikor látása meggyengült, majd megvakult, intézetet nyitott a vakok számára; több mint

tízezer vakot tanított meg olvasni. — Ha mi egyszer a mennyországban találkozunk, — írja neki egyik hálás tanítványa — én önt az Úr Jézushoz viszem és bemutatom neki, mint aki engem a hozzávívő útra állított és feléje indított. — A nápolyi vakok intézetének felírása: — Sötétben istenessé válik az ember.

3. Egyik orvoshoz beállít egy egyszerű asszony, aki süketnéma, a férje is. Megvizsgálja az orvos és azt állapítja meg, hogy a szem recehártyáján fellépő kóros elváltozásoknak a szív alatt fejlődő élet a legnagyobb ellensége. Ha azt elpusztítja, akkor nem vakul meg, de ha nem, akkor meg is vakul, meg a gyermek élete sincs biztosítva. A derék páciens félre nem érthető módon tudomására hozza az orvosnak, hogy ebbe nem egyezik bele. A gyermek születésével tényleg teljesen megvakult, de eljárása sok ép asszonyt is megcségyenít, akik ilyen körülmények között sem vállalják az anyaságot.

2. A tisztességes szórakozást megengedi az Egyház

1. Bűnös szórakozásban soha részt ne vegyünk! 2. A költséges szórakozástól is tartózkodjunk! 3. Ritkán vegyünk részt szórakozásban, mert a nehéz időkhöz nem illik a folytonos szórakozás; az arra szánt pénzt adjuk jótékony célra!

1. Akár esztek, akár isztok, akár bármit cselekesztek, Isten dicsőségére cselekedjétek! ... Az ember mulatságának, szórakozásának célja csak az, hogy az idő észrevétlenül múlt. (Pascal.) — Nem tiltom meg a szórakozást, de azt megkívánom, hogy tisztességes legyen. (Aranyszájú Szent János.)

2. Heliogabalus, római pogány császár, egy alkalommal víg cimborái körében mulatozott, akik hízeltételekkel halmozták el. Egyszer csak egyik cimborája így kiáltott fel:

— Hol van a rózsza, amellyel magunkat megkoronázzuk?

— Mit?! Rózsza kell? Lesz itt mindjárt annyi, hogy belefulladtok! — felelte a császár.

— Hadd lássuk! — ingerelték a zsarnokot.

A császár kiment, parancsára felnyílt a mennyezet és rózsasző kezdett hullani. Hullott a rózsza, hullott szüntelen, míg színültig meg nem telt a terem. Hullott mindaddig, míg a víg cimborák meg nem fulladtak a rózsák között.

3. 1932. év Szilveszter estéjén hazánk egyik romlott városában pokolbált rendeztek. A termet vörös és fekete színnel díszítették. Nők csak fekete díszítésű vörös ruhában vagy piros díszítésű fekete ruhában jelenhettek meg a mulatságon. A férfiak a kabát kihajtását piros selyemmel vonták be. Ezt a különös ötletet a gonoszlelkek tiszteletére találták ki.

4. Mórón a Katolikus Leányegyesület keretében a lányok maguk között egy kis farsangi mulatságot rendeztek két kapucinus atya felügyelete alatt. Ezt nem nézték jó szemmel a duhaj legények és rájuk törtek. Az atyák iparkodtak őket eltávolítani, miközben a magukról megfélemlített legények tetteleg bántalmazták az atyákat. E miatt az ottani főszolgabíró betiltott egy évre minden táncmulatságot. Elkövetkezvén a hushagyókedd, amikor mindenütt mulatni szoktak a mai rossz szokás szerint, szörnyen bántotta őket, hogy nem kapnak engedélyt táncmulatságra. Úgy álltak bosszút az elvetemült legények, hogy a kapucinus atyák pajtáját 1937 február 12-én felgyújtották, és a tűzoltóság csak nagy erőfeszítéssel tudta megakadályozni, hogy a szörnyű tűzvész tovább ne terjedjen és el ne pusztítsa az egész községet.

5. Loyolai Szent Ignác egyik alkalommal meglátogatott egy igen előkelő nemest, aki éppen billiárdozott. A házigazda mindjárt meghívta a Szentet egy kis szórakozásra, de ő erősen tiltakozott, hogy egyáltalán nem tud játszani. Végre hosszú unszolásra mégis beleegyezett és így szólt: — És mire játszunk? Ilyen magamfajta szegény ember pénzre nem játszhatik, potyára meg nem érdemes játszani. Hanem támadt egy ötletem: ha vesztek, egy egész hónapra teljesen szolgálatára állok; ha pedig nyerek, akkor ön fogja teljesíteni kérésemet. — A nemes elfogadta a játékot. Szentünk még sohasem játszott billiárdot, mégis megnyerte a játékot. Erre azt kérte a házigazdától, hogy végezze el vele egy hónapon keresztül a lelkigyakorlatot. Meg is tette és egészen új emberré lett.

3. A lelki vakság orvossága

Krisztus Urunk kinszenvedése és halála hathatós orvossága a lelki vakságnak.

1. Láss! A te hited megszabadított téged! . . .

Stolz Albán beszéli el, hogy élt Párizsban egy fiatal úriember, akiről meglepetve látta egyik hétköznap, hogy betért a templomba. Őrnő vezette kezénél fogva, és mindjárt lehetett látni, hogy az illető vak. Gyönyörű jelenet volt, mikor a vak fiatalember letérdelt a templomban és nagy bensőséggel imádkozott. Szinte átszellemült az arca a buzgóságtól és olyan volt, mint egy angyal. — Vajjon akkor is ilyen istenfélő lett volna-e, ha Isten nem látogatja meg vaksággal?

A vígságot a böjt, Krisztus dicsőséges bevonulását Jeruzsálembe a keserves kinszenvedés váltja fel . . . Ember, emlékezzél meg, hogy porból lettél és porrá leszel . . . Mi lesz a testeddel, amelyet annyira dédelgetsz? Tanuld meg Krisztus kinszenvedéséből lelked nagy értékét! . . .

2. Krisztus előre bejelenti apostolainak halálát, de ezek még nem értik meg annak nagy horderejét.

Mikor Porsenna király háborút viselt a rómaiak ellen, egyik római vitéz, Muciusz Szecevola, egyik kezét elégette és egyszer sem szisszent fel a fájdalomtól, és ezzel megmutatta, hogy esküjétől semmiféle fenyegetés sem tudja eltántorítani. De mi volt e hősnek szenvedése Krisztuséhoz képest? Ő mindenét, utolsó csepp vérének is kiontotta éretünk. Őt nem váltotta fel senki a keresztfán, hanem ott függött reggeltől délután 3 óráig, míg meg nem halt, mert Ő így akarta . . .

3. Bizonyos jóra való embernek haszontalan, pazarló fia volt, aki után nem győzte fizetni a sok adósságot. Egyik nap így szólt hozzá: — Még ezt az 50 pengő adósságodat kifizetem, de többet egy fillért sem. De ezt sem úgy, hogy testvéreid érezzék meg, hanem a magaméból spórolom meg. Nem iszom bort és nem szivarozom addig, míg ezen be nem böjtölöm ezt az összeget. — A rossz fiút atyjának ez a nagylelkűsége annyira meghatotta, hogy teljesen megjavult.

Hát miránk ne lenne hatással, hogy a mennyei Atya odaadta értünk egyszülött Fiát, az Istenfia meg feláldozta magát érettünk borzasztó kínok közt a keresztfán?!

Böjt I. vasárnapja

1. A nagyböjt története

Legelőször a nagypénteki és nagyszombati böjt jelenik meg, azután a buzgóbbak böjttel gyászolják meg azt a 40 órát, amelyet az Údvözítő a sírban töltött. A 3. században már egy hétig tart a húsvét előtt a böjt, sőt sokan a Hyppolitus-szobor talapzatán olvasható rendelkezésből: — Szakíttassék meg a böjtölés, ha vasárnap esik közbe — azt következtetik, hogy Rómában ekkor már hosszabb ideig tartott a böjt. A 4. században azután már az akkor ismert világ minden helyéről akadnak tanúk a 40 napos nagyböjt mellett, amiből tehát arra lehet következtetni, hogy ennek eredete a 3. század második felére nyúlhat vissza.

Több ószövetségi előkép, Mózes és Illés után különösen az Úr példája bírhatta rá a híveket, hogy a húsvét előtti böjtöt ők is 40 napra bővítsék ki. A 4. században lett ez általánossá. Ugyanekkor azonban helyenként más és más felfogás érvényesült a böjt kezdetét illetőleg. Nyugaton általában csak a vasárnapokat számították le, mint amikor nem böjtöltek, míg a keletiek szombaton és vasárnap nem böjtöltek, azért a böjtölést előbb kezdték. Különbséget okozott az is, hogy itt néhol a nagyhetet sem számították a nagyböjthöz, ami ismét a böjt kezdetének kitolódását eredményezte. Így lett nyugaton 6, keleten pedig 7, sőt néhol 8 hetes a nagyböjt.

A 2. században már szigorú böjttel találkozunk. Xerophagiának nevezték azt, és kenyeren, són, száraz főzéleken meg vizen kívül semmi egyebet nem vettek magukhoz. Nagyhéten csak kenyér és só volt a régi keresztények tápláléka. Eucheria zarándoknő leírja, hogy Jeruzsálemben a nagyböjti szombatokon azért volt korábban a szentmise, hogy az áldozás után a heti böjtölők hamarabb ehesenek. — Vannak, akik ezt nem bírják, — írja a zarándoknő — azok csütörtökön megszakítják egy étkezéssel a heti böjtölést, mások 2 napos böjtöt tartanak, ismét mások napjában csak egyszer esznek, és akkor is csak lisztből és vízből készült eledelt, de kenyeret, olajat vagy gyümölcsöt nem. És mindezt önként tették. — Senki sem gondolkozik,

hogymennyit is kell tennie, hanem mindig annyit tesz, amennyit bír. És nem dicsérik azt, aki sokat tesz, de azt sem gáncsolják, aki kevesebbet tesz.

Idők folyamán ez a szigorúság mindinkább enyhült, de azért a naponkint csak egyszer való jóllakás, zsírtól és egyéb állati termékektől való tartózkodás sokáig fennmaradt. A 14. században megengedték az esti étkezést és később a reggelit is.

Hazánkban az 1635. évi járszói zsinat óta szabad nagybőjti napokon teljes, vajas és tojasos ételeket enni. De még a múlt század második felében is voltak nálunk, akik öskeresztény szigorúsággal tartották meg a nagybőjtöt és a 3 utolsó napon vizen kívül semmit sem vettek magukhoz. A hústól és zsírtól való tartózkodás pedig a legutóbbi időkig fennmaradt. Azonban a legfontosabb volt a régiiek előtt ezen időszakban a bűnök kerülése, amit az 1629. évi nagyszombati zsinat is lelkükre köt a híveknek. Éppen ezért tilosak voltak nagybőjt alatt a színjátékok, nyilvános táncmulatás, pörlekedés, bírói tárgyalások, testi büntetések és a harcok is. (Treuga Dei.)

2. Hogyan viselkedjünk a kísértésben?

1. Kerüljük a bűnre vezető alkalmat, 2. imádkozzunk, 3. a kísértésnek mindjárt kezdetben álljunk ellen!

1. Fiam, Isten szolgálatára járulván, készítsd el lelkedet a kísértésre. (Sir. 2, 1.) — Senki se mondja, mikor kísértetik, hogy Istentől kísértetik, mert Isten nem kísérthető rosszra, maga pedig senkit sem kísért. Hanem mindenki a saját kívánságától félrevezetve és elcsábítva kísértetik meg. (Jak. 1, 13, 14.) — Isten időről-időre megengedi, hogy még a neki legkedvesebb lelkek is heves kísértéseket szenvedjenek, mindenekelőtt azért, hogy a kísértésekben gyengeségüket és Isten segítségének szükséges voltát annál inkább felismerjék. (Szent Alfonz.) — Vigyázatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. (Mt. 26, 41.) — Elégséges neked az én kegyelemem...

2. Egy földbirtokos ujságokban hirdette, hogy megbízható kocsist keres. Sokan jelentkeztek nála. Egyik mérészebbnek vallotta magát, mint a másik, hogy ők semmi-

féle veszedelemtől nem ijednek meg. Sőt a nagy veszélyben is biztosan megvédik az uraságot. Az ő kezükben a gyeplő mindig biztonságban van, nem lesz kocsikázás alkalmával semmi baj. Egyik sem tetszett az uraságnak. Végre egy szerény fiatalember jelentkezett, aki nem hengegett, hanem azt mondotta, hogy ő majd úgy vigyáz az uraság életére, hogy a veszedelmeket lehetőleg elkerülje. Örömmel fogadta fel őt az uraság, mert azt mondotta: — Ez az én emberem, mert sokkal könnyebb a veszedelmet kikerülni, mint onnan, ha már benne vagyunk, szerencsésen megmenekülni.

3. Acktermann Vilmos (1799—1887), híres német szobrász 28 éves koráig földműves volt. Mivel tehetséget érzett magában a szobrászathoz, elment Berlinbe tanulni. Ott azonban igen nagy nyomorúság várt rá. Sokszor csak néhány garas ára kenyér és egy pohár víz volt az ebédje. Mindent szívesen tűrt, mert nagy akart lenni. Ilyen szegény állapotban lépett hozzá egyszer csak a kísértő, befolyásos ember személyében: — Hagyja el a katolikus babonát, és fényes jövő lesz osztályrész! — Inkább lemondok életem forró vágyáról és újra béresnek állok be, de őseim hitét el nem hagyom.

3. Ki érettünk vérrel verítékezett

1. A fájdalmak férfias volt az Istensia, fogantatása per-cétől egész halála pillanatáig. Folyton a kereszt lebegett szeme előtt, mint leendő halálos ágya; szívébe volt az egész életén át nyomva. — Bárhol keresselek, Uram, mindenütt csak kereszten talállok. (Jézusról nevezett Tamás.)

2. II. Lajos magyar király, mikor a mohácsi vészre készülődött, már előre tudta, hogy nagy lesz a veszedelem. Mikor közvetlenül a csata előtt a sisakot fejére tették, el-sápadt, mint a halál.

XVI. Lajos francia király, amikor az úgynevezett „nem-zeti gyűléstől” halálra ítéltetett, három nap alatt, amelyet a siralomházban töltött, előre látva szomorú végét, egészen összeesett és megöszült.

3. 1216-ban Dinant városából, lüttichi megyében, bizo-nyos előkelő ember meglátogatta azt a helyet, ahol az Úr Jézus érettünk vérrel verítékezett. Mikor belépett abba a

sziklaüregbe, ahol tényleg az Üdvözítő vért izzadott, kimondhatatlan résztvevő fájdalom szállta meg szívét. Leborult a szent helyen és kézbe rejtett arccal sokáig imádkozott a földön fekve. Már három óra is elmúlt, amióta ott tartózkodott a zarándok, és amidőn a vezetők türelmüket vesztve odamentek hozzá, halva találták. A résztvevő emlékezés Jézus szenvedésére megrepesztette szívét.

4. Boldog Suso Henriknek egyik nagycsüdtörtök éjjelén, amikor Jézus vérral veritékezéséről elmélkedett, egyszerre csak megeredtek könnyei és zokogva mondom: — Érettünk! E kimondhatatlan kínokat mind érettünk szenvedte! — Azzal felkelt és éles késsel e szavakat karcolta mellére: — Érettem! — E szó folytonosan emlékeztette azon szent elhatározására, hogy ezentúl kizárólag csak Jézusnak él.

5. Bizonyos előkelő urat Innsbruckban halálos betegségében azzal biztatott az orvos, hogy a neki nyujtott keserű orvosságot annak a kedvéért igya meg, aki neki a családjában legkedvesebb. Erre a beteg körülhordozta bágyadt tekintetét a szobában és megakadt azon a képen, amely az Úr Jézust ábrázolja az Olajfák hegyén. Erre odafordította a poharat és így szolt: Tehát Teéretted, én Jézusom, aki a szenvedések kelyhét oly készségesen ürítetted ki érettem.

6. Mit érezhetett az Úr Jézus az Olajfák hegyén, amikor fájdalmában vért izzadott? Mégis mindenbe bele nyugodott. És én? Nem akarnám az élet szenvedéseit türelmesen elviselni? Az én kelyhem még korántsem olyan keserű, mint Jézusé volt! — Jól van, — mondja Szent Ciprián — még nem kerültem odáig, hogy vérral veritékeztem volna! — Nem tehetek mást, mint az Úr Jézust követni: Mindazonáltal nem amint én akarom, hanem amint Te, mennyei Atyám, úgy legyen...

Bőjt II. vasárnapja

1. Mi a bőjt célja?

A bőjt célja: 1. Önbüntetés, mert Nagy Szent Gergely pápa szerint: — Akik a paradicsomi boldogságból étel által estünk ki, abba, amennyire képesek vagyunk, az önmegtagadás által emelkedhetünk vissza.

2. **Önjavítás.** — Szaniszló mondja: — Mihelyt megszokott jóllakásunkról néhány napig lemondunk s megtartóztatás, éhezés által vérünk tikkad, természetünk csendesül, azonnal sok dologról egészen másképp ítélünk. A böjttel testünket megzabolázzuk, lankasztjuk és így ereje és kedve lelkünkön erőszakot tenni megfogyatkozik. — Nagy Szent Ágostonnál azt olvassuk: — Az Egyház nem azért parancsolja a böjtöt, mintha az, ami bemegy a szájba, megfertőzhetné az embert, vagy mintha tisztátalan lenne valamely étel, hanem a test megfékezése céljából, hogy kiirtassanak a rendetlen vágyak és a tisztulás, meg a böjt által a test a lélek uralma alá hajtassék és Istennek eleven áldozat gyanánt bemutatassék.

3. **Önuralom és az akarat edzése.** — Nagy Szent Gergely szerint: — Csak az nem bukik el a tiltott dolgokban, aki magát valamikor a megengedettekben is óvatosan megtartóztatta.

A húsvét előtti böjt pedig különösen szükséges, mert 1. méltó, hogy Krisztus szenvedése idején mi legalább böjtölés által vele szenvedjünk, 2. jó készüllet a húsvéti szentgyónásra és áldozásra, 3. a természet ébredése mellett — sajnos — a tavasz a rendetlen vágyak ébredésével is szokott járni, ezek elnyomására jó a böjt, mert Nagy Szent Gergely szerint: — Testünk néha segítők a jóban, néha csábítók a rosszra. Ha tehát többet adunk neki a kelleténél, ellenségünket tápláljuk, és ha a szükségeset nem adjuk meg neki, akkor polgártársunkat öljük meg, — 4. legalább ezidőben meg kell mutatnunk, hogy becsebbnek tartjuk a lelki dolgokat, mint a testieket.

A nagyböjt célja böjt és önmegtagadás által a húsvét méltó ünneplésére előkészíteni a híveket.

2. Jövendő dicsőségünk szolgálata

1. Ha Krisztussal szenvedünk, 2. meg is dicsőülünk vele.

— Nem ezeket kellett-e szenvednie Krisztusnak és úgy mennie az Ő dicsőségébe? (Ap. csel. 24, 26.) — Nem nagyobb a tanítvány Mesterénél, sem a szolga uránál. Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. (Ján. 15,

20.) — Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét és kövessen engem. (Mt. 16, 24.) — Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket, és hazudván, minden rosszat mondanak ellenetek énértem. Örüljetek és vigadjatok, mert a jutalmatok bőséges a mennyekben. (Mt. 5, 11, 12.) — Szeretteim! Most Isten fiai vagyunk, de még nincs kijelentve, milyenek leszünk. Tudjuk azonban, hogy midőn Ő meg fog jelenni, hasonlók leszünk hozzája, mert látni fogjuk Őt, amint van. (I Ján. 3, 2.) — Ha együtt szenvedünk Krisztussal, vele együtt meg is dicsőítettünk, mert Ő megújítja a mi alázatos testünket, hasonlóvá tévén az Ő dicsőséges testéhez. (Róm. 8, 17.) — Mert azt állítom, hogy nem méltók a jelen idejű szenvedések a jövődő dicsőségre, mely bennünk ki fog jelenteni. (Róm. 8, 18.)

Szent Bonifác Tharsisban tanúja volt 20 keresztény kinoztatásának. Ekkor neki is forró vágya támadt e vértanúságra. Odarohant a vértanúkhöz, átölelte és megcsókolta őket e szavak kíséretében: — A küzdelem rövid ideig tart, ám a jutalom örök! Kínjaitok nemsokára véget érnek, de a számotokra készített öröm nem fog véget érni, hanem örökké fog tartani. Esedezetek értem, Isten kedves szolgálói, és nyerjétek meg nekem, nagy bűnösnek a kegyelmet, hogy vértanúságtoknak és győzelmeteknek én is tanúja lehessek. — Kevéssel utóbb hitének állhatatos megvallásáért szintén kínos vértanúhalált szenvedett.

3. Ki érettünk megostoroztatott

1. Az ostromlás rendesen megelőzte az elítélteknél a keresztfeszítést. A ruhátlan testen, mely alacsony, derékig érő oszlophoz volt kötve, ostorokkal vitték véghez. Az ilyen ostorok szíjból voltak és sodronyokkal bevonva, melyek horgocskában végződtek, és a testet embertelenül széjjel-marcangolták.

Szent Bernát Jézusnak erre a kegyetlen ostromlására vonatkoztatja a 128. zsoltár következő szavait: — Hátamon kovácsoltak a bűnösök, sokáig üzték gonoszságukat. — És így ír e tárgyról: — Miként tehát a kovács testének egész erejével üti az üllöt, úgy verték az ártatlan Jézust is kínzói,

úgyhogy legszentebb vére patakokban folyt és szerteszét fecskendezett. (Tract. de pass. c. 3.)

2. Szent Brigittának megjelent egyszer az Úr Jézus ostorcsapásokkal szétmarcangolt testtel és így szólt hozzá: — Nézd leányom az én sebeimet! — Ah, Úram, ki okozta rajtad ezeket a sebeket? — Azok, leányom, akik szeretetemet megvetik.

3. Löwenbrabant hercegérseki városkában egyik nagy-péntek éjjelén bizonyos jámbor polgár egy össze-visszavert, vérző embert látott az egyik korcsma ajtajában. Megkérdezte tőle, ki bánt vele ilyen kegyetlenül? — Azok, akik a korcsmában isznak, játszanak, káromkodnak, ejtették rajtam ezeket a szörnyű sebeket. — A derék polgár komolyan számonkérte a korcsmatöltelékektől, hogy miért bántották ezt a szerencsétlen embert. Azok fölháborodva mondták, hogy ők senkit véresre nem vertek. És amikor kimentek, csakugyan senkit nem találtak ott. A vallásos ember ebből megértette, hogy a bűnösök most is olyan méltatlanságot követnek el Jézuson, mint mikor megostorozták Őt.

4. Mikor Obo pogány király a keresztények elbeszéléséből megtudta, hogy a zsidók milyen kegyetlenül bántak Jézussal, szörnyen felháborodott, és ki akarta irtani a zsidókat a föld színéről. Midőn azt is megmondták neki, hogy az Isten Fia így akarta, azt felelte: — Mindegy, Isten Fiával mégsem illett ilyen embertelenül elbánni! — És mit szólna most a pogány király, hogy mennyi keresztény van, akik nap-nap után újabb méltatlanságokkal illetik az értünk meghalt Isten Fiát?! . . .

5. Serenus, előkelő római főnemes a legnagyobb kényelemben nevelte gyermekét. Mindent megadott neki, amit szeme-szája megkívánt. Azt hitte, hogy fia ezért majd nagyon meg fogja becsülni és öregkorában talán még a tenyerén is hordozza. Azonban igen csalódott. Fia hálátlan lett vele szemben, sőt még életére is tört. Bevádolta az amúgy is gyanakvó Tibérius császárnál, hogy meg akarja őt ölni. A császár elfogatta és törvény elé állította, ahol a megkötözött ősz apa ilyen szavakra fakadt: — Fiú, ezek a kezek, ezek öleltek és hordoztak téged apai gyöngéd szeretettel és te most láncokba veretted azokat! Ezek a fürtök

a fejemen a te jólétedről való gondoskodásban öszültek meg, és te gyalázattal szennyezed be azokat! A te ajkaid, melyeket csóközön közt én tanítottam a beszédre, hazug vádat koholtak ellenem, mely életemet gyalázatos halálba fogja taszítani! Ez a hála az én könnyeimért és szorgoskodásomért? Ezzel fizetsz nekem fáradalmaimért és áldozataimért? De ítéljen fölöttünk az Isten! Oldja föl a kapcsot, mely apa és fiú között létezett, válasszon el bennünket örökre! De haláloed óráján meg fogok jelenni ágyadnál és füleidbe zörgetem ezeket a rabláncokat, hogy utolsó órádban kétségbeejtsenek! — Mindezt olyan hangon mondotta el az ártatlan apa, hogy Tibérius is megrendült hallatára, a nép pedig köveket ragadott, hogy a hálátlan, gaz fiút halálra kövözze.

Talán mi is köveket szeretnénk ragadni?! Csak lassan! Ragadjunk először magunk ellen, mert mi az Úr Jézussal szemben még hálátlanabbak vagyunk, aki pedig gyöngéd szeretettel teljes Atyánk, Megváltónk és Üdvözítőnk — és bűneinkkel sokszor mégis láncokba verjük és megostorozzuk.

Bőjt III. vasárnapja

1. A bőjt hatása

1. A bőjt prefációban olvassuk: A testi bőjttel az Úr Jézus bűneinket irtogatja, értelmünket felemeli, az erényt és az érdemet bennünk növeli. — Mikor a darvak ősszel más vidékre készülnek, ösztönszerűleg tartózkodnak az ételtől, hogy súlyuk csökkenjen, és ezáltal fürgébben tudjanak repülni. Lelkünk is bőjttel készül arra, hogy könnyebb legyen az égi hazába való térése. (Ferr. Szent Vince.) — A bőjt erős és magas fal, körülveszi a keresztény embert, és a gonoszlélek nem tud rajta áthatolni. Féket tesz nek a ló szájába, hogy ne rohanjon vadul és a lovast el ne kapja. A bőjt a test féke. (Szent Ágoston.) — Mikor a tanító belép az iskolába, a gyermekek elcsöndesednek, és zajuk elül. Mikor az ember aláveti magát a bőjt fegyelmének, éppen így elnémulnak a benne lévő szenvedélyek... Bőjt teszi bölcsékké a törvényhozókat, a lélek legjobb őre,

a testnek biztonsága, az erősnek fegyvere, a küzdő bajnoknak erősítő gyakorlata. (Szent Vazul.)

2. Néhány évvel ezelőtt a budapesti rabbitanács foglalkozott az Atletikai Szövetség kérésével, hogy négy izraelita tagját mentse fel a hosszúnapi böjt alól. A döntés kedvezőtlen volt. Az indokolásban ez állott: — Egészséges embereket — márpedig a válogatott atléták azok — nem lehet fölmenteni a böjt alól.

3. Rochejacquelin francia tábornok, 1792—94 között a fölkelő franciák vezére, meghitt embereivel őszi vadászatra ment. Pénteki napra hívták, még hozzá kántorböjtben. Mikor a vadászatnak vége lett, és a résztvevők kezdtek kipakkolni az elemózsiát, a tábornok észrevette, hogy ott minden húsétel. Rögön lehajolt és a sonkát, a szalámit, szalonnát az ott settenkedő kutyafalkának kezdte odahajigálni e szavakkal: — Az urak, ügylátszik, nem hallották vasárnap mise után a hirdetést, hogy most kántorböjtben vagyunk. — De nemcsak itt volt hős, hanem a harctéren is, mert ő mondotta a katonáinak: — Ha előre megyek, kövessetek! Ha meghalok, álljatok értem bosszút! Ha meghátrálok, öljete meg!

4. Hogyan kell böjtölni? — Vigan. — Ne legyetek szomorúak, ha böjtöltök... Továbbá szükséges az elkövetett bűnök miatt a sírás s a büntől való tartózkodás. — Akik csak böjtölnek és tovább is megmaradnak bűnükben, az ördögöket követik, mert hiszen azok sem esznek, de azért nem szűnnek meg nagy bűnösök lenni és Isten ellenségei maradni. (Szent Izidor.) — Ne csak szád böjtöljön, hanem ugyanazt tegye kezed, lábad, szemed és testednek minden tagja. Böjtölniök kell kezeidnek azáltal, hogy tiszták maradnak az igazságtalanságtól, fősvényiségtől; lábaidnak, hogy nem járnak tiltott szórakozások után; szemeidnek azáltal, hogy nem tekintenek bűnös dolgokra. Szemeid tápláléka a látás, ha a tárgy, amire tekint, bűnös, vakmerően bizakodik a böjtben és romlásba viszi a lelket. Örültség volna a szájtól megtagadni az ételt és a szemnek megengedni a bűnös tekintetet. Füleidnek sem szabad meghallgatni a rágalmazást, megszólást, szennyes szót. Nyelved azáltal böjtöl, hogy nem tör ki káromkodásban és illetlen

szavakban. Mit érne tartózkodni az állatok húsától, ha a mellett mint kányák tépdeshénk szét felebarátunk jó hírnevét? (Aranyshájú Szent János.)

2. Hogyan gyónjunk?

1. Ha azt mondjuk, hogy nincs bűnünk, mi magunk csaljuk meg magunkat és nincsen bennünk igazság. (I Ján. 1, 8.) — Egyik olasz faluban történt. Egy Giovanni nevű kereskedő plébánosának folytonosan azt hangoztatta, hogy öneki felesleges a gyónás, mert nincsen bűne. A plébános egyik alkalommal szobrot állíttatott fel a templomban, és a kereskedő maga vállalta annak a falmélyedésben való elhelyezését. Midőn Giovanni már lelépett a létráról a mélyedésbe, a plébános elvette onnan a létrát és jó ötlete támadt. Kiment és elkezdett harangozni. Mikor a nép már a templomba tódult, így szólt a plébános: — Kedves Híveim! Azért harangoztam, hogy megmutassam korunk legnagyobb szentjét. Mert Szent Péter nagy szent volt, de mégis vétkezett. Szent Pál is nagy szent volt, de ő is követett el bűnt. Jöjjetek, itt van egy még nagyobb szent, akinek nincsen bűne. Itt van Giovanni, az élő szent! — Ez szent? Hányszor csalt meg engem! ... A multkor hallottam káromkodni, úgylígy majdnem leszakadt az ég ... — Lásd, Giovanni, nem akartál gyónni, és most mások gyónták meg bűneidet.

2. 1868-ban a németországi Aachenben az egyik ősz misszionárius a következő történetet mondta el: — Harminc évvel ezelőtt haldoklott egy édesanya. Öt gyermeke volt, négy körülállta halálos ágyát, az ötödik börtönben sínylődött. Az édesanya mégégyyszer szeretete volna látni megtevédt fiát. Sikerkült kieszközölnie, hogy a rabot szuronyos csendörök között odaengedték a haldokló anyához. A szégyen asszony már nem tudott beszélni, csak végtelen szeretettel és megbocsátó szemekkel nézett szerencsétlen magzatára. A rab leroskadt az ágyánál, miközben édesanyja kilehelte lelkét. Visszakísérték őrei a rabot. Sírva borult a földre és édesanyjának szerető tekintete feloldotta bűnben megkeményedett szívének kérgét. Másnap meggyónt és megfogadta, hogy életét megváltoztatja. Fogadását meg is

tartotta. — Kérdezitek talán, hogy mi lett azzal a rabbal? Nézzetek ide, ez a rab én voltam.

3. 1928-ban misszió volt az egyik bácskai községben. Egy fiatal férfit a felesége alig bírta rávenni, hogy hét év óta elhanyagolt gyónását végezze el. Nagynehezen mégis rászánta magát. Gyónás után azt mondta feleségének: — Sohase hittem volna, hogy olyan jó a gyónás. Mintha egy nagy teher esett volna le a szívemről, olyan könnyűnek érzem magamat. Azt hittem, hogy a pap legalább is leharapja a fülemet, mikor azt mondom, hogy hét éve nem voltam gyónni, de nem szólt semmit, hanem szépen kikérdezett, úgyhogy még sohasem végeztem ilyen jó gyónást. Most mindenkinek azt fogom mondani, hogy csak menjen gyónni és akkor nagyon boldognak fogja magát érezni.

4. Nagyobb dolog valakit a bűn állapotából a megszentelő malaszt állapotába helyezni, mint az eget és a földet teremteni. (Szent Ágoston.) — A menekvő Jónás hajóra szállt, mire Isten vihart támasztott. Ahol bűn van, ott mindig vihar van. Pusztulás fenyegeti a hajót a Próféta engedetlensége miatt. Kidobták a bűnös Jónást a tengerbe, s a vihar azonnal lecsendesedett és a hajó nyugodtan folytatta útját. Vessük ki mi is magunkból bűneinket a penitencia-tartás tengerébe, s akkor lelkünk hajója békességben evez útján az örökkévalóság felé. (Aranyszájú Szent János.)

5. Gondolkodom a régi napokról s az örök esztendők vannak eszemben, és elmélkedem éjjel szívemben, és gondolkodom és megvizsgálom lelkemet. (Zsolt. 118, 59.) — A lelkiismeret átvizsgálása anyja a félelemnek és bánatnak, mert a lelkiismeret az a könyv, ahová a naponkénti vétkek bevezettetnek. (Aranyszájú Szent János: In Ps. 50.)

6. Egyszer egy ifjú remete így szólt tanítójához: — Nekem úgy tetszik, atyám, hogy erényes vagyok s kedve tellik bennem Istennek.

— Aki nem ismeri bűneit, mindig azt képzei, hogy jó. Aki azonban komolyan utána gondol annak, hogy mit vétkezett, mindig távol van attól, hogy így gondolkodjék.

7. Hacsak bűnbánatot nem tartotok, mindnyájan elvesztek. (Lk. 13, 5.) — Megbocsáttatnak neki (Mária Magdolnának) sok bűnei, mert igen szeretett. (Lk. 7, 47.)

— Sokan bűnösöknek vallják magukat, s mégis egyre örömüket lelik a bűnben. Ez megismerés ugyan, de nem megtérés; vádolják ugyan, de nem gyógyítják lelküket; beismerik, de nem szüntetik be a megbántásokat. Csak ha a bűn útálata és Isten szeretete kezd működni, csak ez az igazi bánat. Csak ha ilyen bánatod van, melynél fogva keserű a szívedben, ami előbb édes volt az életben, s győtri lelkedet, ami előbb gyönyörködtette testedet, csakis akkor sóhajtasz Istenhez s fogsz felkiáltani: Egyedül neked vétettem és gonoszt előttem cselekedtem. (Szent Agoston: Serm. 7. de temp.)

8. Egy előkelő származású fiatalember évekig hallani sem akart a gyónásról. Egyszer kíváncsiságból bevetődött az egyik templomba, ahol egy képen akadt meg a szeme. Közelebb ment hozzá. Dávid királyt ábrázolta, amint bánatosan térdel és szemeiből sűrű könnyek hullanak, amelyeket a mellette álló angyal aranycsészében fogott fel, hogy az Úr trónusa elé vigye. A kép alatt ez volt a felírás: Dávid csak egyszer vétkezett s folyton sírt; te pedig folyton vétkezel és — sohasem sírsz?!

A kép és a fölírás nagyon meghatotta. Lassanként a szíve kérge olvadozni kezdett és csakhamar bőségesen hullatta a padozatra az igazi bánat könnyeit.

9. Menj és többé ne vétkezzél! (Ján. 8, 11.) — Akinek kedves az élete, mindent feláldoz azért, csakhogy megtarthassa. Így a kereskedők nem várják be a viharban a hajótörést, hanem, hogy még idejekorán megmenthessék hajójukat és élve szabadulhassanak, mindenüket a vízbe hányják. Nehezen bár, de mégis csak rászánják magukat, semmi sem drága előttük. Ilyen legyen elhatározásuk azoknak is, akik az örök életért küzdenek; ha a lelkük vesztéről, kárhozatáról van szó, készeknek kell lenniök mindent feláldozni érte, mindent el kell vetniök, ha mégoly kedves is, és mintegy a szívükhöz van növe. (Szent Gergely.)

10. XII. Károly svéd király kiváló hadvezér volt. Fiatal korában nagyon szerette a bort. Egyik alkalommal ittas állapotban édesanyját durván megbántotta. Másnap egyik barátja szemére vetette a hozzá nem méltó cselekedetet. Mire a király egy palack bort és poharat hozatott; ezzel

édesanyja szobájába ment és így szólt: — Édesanyám, én önt tegnap megsértettem. — Erre megtölti a poharat borral és kiitta e szavak kíséretében: — Ez volt az utolsó pohár! — Fogadását meg is tartotta.

11. Az Úr elvette bűnödöt — vigasztalta Náthán próféta a bűnbánó Dávidot, mindazonáltal, mivel az Úr ellenségeit káromoltad e dolog által, fiad, aki született, halállal hal meg. (II Kir. 12, 13, 14.) — Mily esztelenség, mily helytelenség az elégtételt elmulasztani s mégis várni, hogy megkapjuk bűneink bocsánatát! Annyi ez, mint a vételárát le nem fizetni és mégis az áru után nyúlni. Az elégtétel árán kívánt ugyanis nekünk az Isten bocsánatot biztosítani s a vezeklés érdemeiért engedi el nekünk a büntetést. (Ter-tullián: De poen. 8.)

12. Néri Szent Fülöpnél egyszer egy kicsapongó életű ifjú volt gyónni. Gyónás után így szólt a Szent hozzá: — Nem kívánok tőled sokat, fiam, csak azt adom fel elégtételül, mondd el naponként hétszer a Salve Reginát, csókold meg ugyanannyiszor a földet és mondd: könnyen megeshetik, hogy hamarosan meghalok. — A gyónó elfogadta ezt az elégtételt, híven teljesítette, és 14 év múlva mint szent halt meg.

13. A protestánsok nem mindenhol és nem azonnal törölték ki vallási életükből a gyónást. Mutatja azt a 18. századból fennmaradt imakönyv, amely egészen katolikus szellemű előkészületet tartalmaz a fülgyónáshoz. — Nemrégiben egy tekintélyes baptista prédikátor, dr. Harry Fordick, a következő nyilatkozatot tette: — Római katolikus testvéreink óriási előnyben vannak velünk szemben a lelki gondozás terén. A gyóntatószék olyan hatalmas eszközüik a beteg lelkek gyógyítására, melyhez fogható nincs a mi intézményeink között. — Ő már évek óta behozta egyházközségében a fülgyónást és saját szavai szerint semmi árért nem volna hajlandó lemondani róla.

3. Ki érettségünk tövisével megkoronáztatott

1. Krisztus töviskoronája az egyházatyák véleménye szerint nem koszorú, hanem fejkötő alaku volt, felülről nem nyitott, hanem befont. A tövis nemét illetőleg Szent Jero-

mos azt állítja, hogy Jeruzsálem vidékén egy tövisfaj tenyészik, melynek tüskéi hosszúak, erősek és igen hegyesek. Valószínű, hogy Jézus töviskoronája is effajta tövisből volt fonva.

2. Bouillon Gottfried olyan szent kegyelettel viseltett Jézus töviskoronája iránt, hogy midőn egyhangúlag Jeruzsálem királyává választották, sem a királyi címet nem fogadta el, sem a királyi koronát fejére föltenni nem engedte. Nem tartotta illőnek aranykoronát viselni ott, ahol Krisztus, a Királyok Királya töviskoronát viselt.

3. Severus Pertinax császár bizonyos ünnepélyesség alkalmával megparancsolta katonáinak, hogy mindegyikük babérkoszorúval övezze homlokát. Midőn megkérdezték ennek okát, azt felelte: — Nem illik, hogy keresztény e földön koronát viseljen.

4. Sziénai Szent Katalint egyik betege, akit a legnagyobb szeretettel ápolt, megrágalmazta szüzi becsületében. Szentünk hozzátartozói felzúdultak, anyja heves szemrehányásokkal halmazta el. Ő állhatatos maradt. A beteget teljes gyöngédséggel ápolta továbbra is, de a rágalmak miatt panaszt tett az Úr Jézusnál, aki két koronát mutatott neki: Gyémántoktól ragyogó aranykoronát és töviskoronát. Válasszon, a másikat majd a másvilágon kell viselnie. Szent Katalin habozás nélkül fogta a töviskoronát és úgy a fejébe nyomta, hogy sokáig fájt még utána. Szó nélkül vállalta.

5. Hippolitus Galleatinus szentéletű pap Flórenzbén, szép Ecce Homo-képet festett magának, amelyet ablaka mellé függesztett és sokszor óraszámra elnézegette és sokat elmélkedett az Úr Jézus kinszenvedéséről. Atellenben botrányos életű nő lakott, aki azt hitte, hogy a pap tükör előtt időzik olyan sokat. Nem is állhatta meg szó nélkül, hanem egyszer megkérdezte tőle: — Valami nagyon jó tükre lehet önnek, uram, hogy oly örömet nézegeti magát benne! Szeretném egyszer látni. — Az rögtön megtörténhetik! Tessék csak befáradni . . . Ime, ott a tükör! Ebben szoktam én magamat többször megnézni! Ha azonban kegyedre ez a tükör nem lesz hatással, akkor örökre elveszett. Ime, ebben a tükörben lehet szemlélni, mennyit kellett az édes Üdvözi-

tőnek szenvednie az ön kevélysége és hiúsága miatt! Ime, annak képe, aki előtt egyszer önnek majd számot kell adnia mindazon lelkekről, akiket csábításaival az örök kárhozzatba döntött... — A szentéletű pap szavai megrendítették a bűnös nőt, úgyhogy mindjárt térdre esett és beismerte sok bűnét. Nemsokára elhagyta a világot, zárdába vonult és szigorú bűnbánat közt töltötte el hátralévő éveit.

4. Szentségtörő gyónás

A halálos bűn elhallgatása a szentgyónásban: 1. Merénylet Isten mindentudása ellen, 2. Isten irgalmának lekicsinylése, 3. tiszta oktalanság, 4. az embert igen könnyen örök kárhozzatba döntheti.

1. Az Úr szemei sokkal fényesebbek a napnál, látják az embernek minden útját, a tenger mélységét és az emberek szívét a legtitkosabb rejtekéig. (Eccli. 23, 28.) — Nagyobb az egeknél irgalmasságod. (Zsolt. 107, 5.) — Ha megvalljuk bűneinket, hív Ő és igaz, hogy megbocsássa nekünk vétkeinket... Jobb egy ember, a gyóntató előtt pirulni, mint az utolsó ítéleten minden ember előtt. Aki most pirul a lelkiatya előtt, annak nem kell pirulnia az egész világ előtt.

2. A halálos bűn készakarva való elhallgatása szentségtörés. Ki biztosít bennünket, hogy lesz alkalmunk még jól gyónni? Ki biztosít bennünket, hogy nem jön értünk hirtelen a halál? — Ha egy ajtót négy lakat zár el és ezek közül hármat kinyitunk és a negyediket nem, akkor az ajtó nem nyílik ki. Így van a szentgyónásban is. Ha valakinek például négy súlyos bűne van és ezek közül hármat meggyónik, a negyediket pedig álszégyenből elhallgatja, a bűnbocsánat ajtaja nem nyílik meg számára, nem nyeri el bűneinek bocsánatát a jó Istentől.

3. Szalézi Szent Ferenchez egy alkalommal egy úr állított be és a gyónásról kérdezősködött tőle. Többek között ilyen kérdést adott föl neki: — Vajjon mit gondolna én rólam, ha életem minden súlyos bűnét meggyónnám önnek? — Szentnek tartanám önt, mert csak a szentek vallották be őszintén bűneiket. — Erre az illető úr bátorságot vett magának és töredelmes gyónást végzett.

Bőjt IV. vasárnapja

1. Jézus a lelkek királya az Oltáriszentségben

1. Jézus a lelkeken akar uralkodni, 2. alattvalóinak saját szent testét és véréát adja eledelül.

1. Add nekem, fiam, lányom, szívedet! — Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtak és terhelve vagytok, és én megennyhítelek titeket. — Kevés a kenyered? Jöjj az én asztalomhoz, és én bőségesen ellátlak táplálékkal.

2. Az orleansi katedrális szentségháza előtt 1848-ban minden délután 2—3 óra között egy katona jelent meg és a legmélyebb áhítattal imádkozott. A templom plébánosa egyik alkalommal magasrangú katonatisztnek mutogatta a katedrális, és mikor már minden értéket megnéztek, így szólt a plébános vendégéhez: — S nem kis ékessége székes-egyházunknak ez a hűséges katona, aki egyetlen nap sem marad el innen. — A katonatiszt behívatta az ájtatoskodót a sekrestyébe és ezt kérdezte tőle: — Miért vagy, fiam, itt mindennap? — Kapitány úrnak jelentem alásan, hogy a katonaságnál minden magasabb rangú tisztnek állandóan rendelkezésére áll egy katona, aki parancsát lesi. A Vezérek Vézére és a Fejedelmek Fejedelme jobban megérdemli, hogy hódolattal legyünk iránta. Naponkint ebben az időben szabad vagytok, szívesen töltöm szabadságomat a Királyok Királyának szolgálatában és udvarlásában.

3. Szent Don Boscó turini intézetét meglátogatta egy alkalommal egy angol miniszter és igen elcsodálkozott a többnyire züllött gyermekekből álló növendékek példás viselkedésén. — Bizonyára nagy segítségére van a botbüntetés ekkora fegyelem elérésében? — Korántsem! Ennek a titka a gyakori gyónás, és még inkább a gyakori áldozás. Testi fenyítéket sohasem használunk intézeteinkben.

4. Egyik vasárnap Dublin egyik templomában egyszerre 1300 férfiú áldozott. Ez a magyarázata, hogy az írek minden üldöztetés dacára hívek maradnak hitükhöz.

2. El érettünk a nehéz keresztet hordozta

1. Egy afrikai hittérítő beszéli el a következő esetet: A nagyteremben, ahol tanítani szokott, volt keresztút ké-

pekben. Egy napon azt látta, hogy a 3. stáció-kép leesett és a földön fekszik. Fel akarja akasztani és nagy ámulatában észreveszi, hogy a képen 3 katona közül kettőnek mind a 2 szeme, a harmadiknak félszeme van kiszúrva. Vizsgálatot indított, amelynek eredménye ez volt: Mikor a kép leesett, a néger gyermekek felemelték és közlőrl vették szemügyre a képet. És őszintén felháborodtak, különösen a két katonán, akiknek egyike lándzsával döfködté a földre roskadt Jézust, a másik meg az Űr derekára kötött kötéllel akarta felráncigálni. Felháborodásukban kiszúrták a két katona szemét. A 3. katona, aki kissé felemeli az Űr keresztjét, emberségesebb volt, azért félszemével megmenekült.

2. Egy modern festő szomorú képet festett ezzel a címmel: — Ha Krisztus ma ismét eljönne... A képen egy mai város utcája látható, s a töviskoronás Krisztus megy az utcán keresztül, vállán a nehéz kereszttel, mint egykor végigment Jeruzsálem utcáin. Nagy tömeg nézi, amint az egyik ház előtt összeroskad a kereszt súlya alatt. Van pár jobblelkű ember is a képen, akik mély részvétet éreznek Krisztus iránt, de a többiekől félnek, nem merik ezt nyíltan megvallani, és egy kapualjba húzódnak.

Hanem aztán a házak ablakain és a mulatóhelyek nagytűkőr-ablakain kíváncsi fejek és szenzációra éhes jóllakott arcok néznek ki! Élvezetektől elbárgyult tekintetek, farizeusok, hitetlenek s hitben megfogyott emberek tömege nézi részvétlenül a kövezetre hullott Krisztust...

Talán nincs igaza a festőnek? Nagyon is igaza van: Sok katolikus is így tesz most is Krisztussal akkor, amikor szívtelen és nem segíti tőle telhetőleg a mai szegényeket és nyomorgókat. Nézzünk a lelkünkbe, vajjon mi is ezek közé tartozunk-e?

3. A 17. században egyik Kongó vidéki országban az emberevő vad jaga-törzsbeli Zinga királynő uralkodott. Meg volt ugyan keresztelve, de hogy trónra juthasson, megtagadta a keresztény vallást s a legborzalmasabb bálványimádás fő-fő követője lett; irtotta a keresztény vallást és felújította a legvérengzőbb és legerkölcstelenebb bálványkultuszt. Több férje közül egy sem halt meg természetes halállal; rokonait mind kivégeztette. Gyermekeket ölt meg

saját kezével, felszakította testüket, kivette a még vonagló szívüket és megette. Egy alantas törzsfőnököt, aki őt állítólag megsértette, 237 rokonával együtt kivégeztette. Egyszer cselekedett nemesen: Két elfogott kapucinus atya életének megkegyelmezett. Talán ezért kapta meg a megtérés kegyelmét.

Egyszer valami portyázásból egyik katonája egy feszületet vitt haza. A banda vezérének parancsára azonban eldobta. A következő éjjel hangos parancsoló hangot hallott, mely ráparancsolt, hogy keresse meg a feszületet és vigye a királynőnek. Riadtan engedelmeskedett. Mikor a királynő megpillantotta a keresztet s rajta az Úr képét, heves lelkiismeretfurdalás fogta el; a kegyelem kezdett dolgozni lelkében, de másrészt a kétségbeesés is, bűnei miatt. Végül a kegyelem győzött — 25 év óta.

Másnap teljes királynői díszben megjelent népe előtt, nyilat tett ijára és szólt: — Ki oly hatalmas, hogy ellene tudna állni fegyverem és karom erejének? — A nép ujjongott és tapsolt: — O erős és hatalmas királynő, senki sem múlhat felül téged! — Ekkor kijelentette a királynő, hogy visszatér a keresztény hitre és beszéde végén így kiáltott: — Ki áll ellen közületek szavaimnak? Ki mer elhagyni engem? Senki sem mondott ellen.

Megtudta ezt a szomszéd San Salváadorban levő kapucinus missziós állomás főnöke, egy atyát küldött Zingához. Húsz napi rettenetes utazás után érkezett meg az atya. Mikor Zinga meglátta a kizsarolt hithirdetőt, mélyen meghatódott. Könnyben úszó szemmel hajolt meg mélyen az atya előtt: — Üdvözlég, az igaz Isten szolgája, köszönöm neked, hogy elhoztad nekem a kegyelmet, a nyugalmat és a békét. — És megcsókolta a feszületet, melyet a páter odatartott neki.

A királynő állhatatosságát ugyan sok kísértés támadta. Egyszer el is bukott: mikor az atya egy botrányos életű hadvezér temetését megtagadta, Zinga emberáldozatot rendelt el, s maga is megjelent, hogy résztvegyen benne. De akkor egy kapucinus jelent meg ott, vállán hatalmas feszülettel, és ennek és megrázó beszédének hatása alatt a királynő érzései végérvényesen megváltoztak; szíve alázatos és

gyermekien jámbor lett. A nagybőjtben töviskoronával fején és kereszttel vállán jelent meg a templomban. Példás halála volt.

3. Hogyan bőjtöltek a szentek?

1. Ifjú Szent Makárius nagybőjtben mindennap éjjel-nappal a kolostor ajtajában állt s csak vasárnap evett néhány nyers káposztalevelet. — Remete Szent János naponként csak naplemente után evett, akkor is igen keveset. — Szent Genováva hetenként csak kétszer evett: csütörtökön és vasárnap, akkor is csupán kis szelet árpa-kenyeret és néhány szem babot. 55 éves korától fogva — egészségi okokból — a püspök tanácsára néha tejet és halat is evett. — Pazzi Szent Magdolna, amikor iskolába járt, mint kisgyermek, a kicsiny kosárba tett kalácsot és gyümölcsöt sohasem ette meg, hanem vagy szegényeknek adta, vagy pedig beküldte a raboknak, akiknek börtöne előtt nap-nap után elhaladt.

2. Alkantarai Szent Péter a bőjt napokon kívül is igen keveset evett. Bőjt napokon egész ebédje nem állott másból, mint egy darabka fekete kenyérből és néhány kanál félig főtt főzelékből, amelyet hamuval, vízzel és örömmel szokott megfűszerezni. Mikor megkérdezték, hogy miért rontja el ételének ízét, így válaszolt: — Az eledeleknek nem az a rendeltetésük, hogy ín্যünket csiklandozzák, hanem hogy életünket fenntartsák, e célnak pedig így is megfelelnek. — E szokásához hű maradt késő öregségéig. Bort sohasem ivott, még az orvosok tanácsára sem, vízből pedig sohasem ivott többet, mint amennyi elég volt szomjának némi enyhítésére.

3. V. Pius pápa gyermekkorától kezdve 2 napot szokott megbőjtölni. S ami a legcsodálatosabb, sem gyakori betegeskedése, sem agg kora, sem temérdek dolga miatt el nem tért buzgó szokásától. Egyszer súlyosan megbetegedett, orvosai naponként húsételeket rendeltek számára, hogy könnyebben erőhöz jusson. De ő nem követte rendeltüket. Utóbb cselhez folyamodtak: a bőjt ételét húslével készítették részére. De Pius csakhamar észrevette ezt és visszautasította az ilyen ételket. Legutolsó betegségé-

ben sem lehetett rávenni, hogy bőjti napjait mellőzze. — Ha eddig megtarthattam, — mondotta — a hátralévő időre miért tennék kivételt?

Feketevasárnap

1. Ki érettünk keresztre feszítetett

1. A keresztfeszítés a leggyalázatosabb és legkínosabb neme volt a halálnak. Már Mózesnél olvassuk: — Ha valaki főbenjáró bűnt követ el s kivégzik és akasztófára függesztik: holtteste ne maradjon a fán, hanem még aznap temessék el, mert az Isten átkozotta az, aki a fán függ. (V Móz. 21, 22. 23.) — A rómaiak fellázadt rabszolgáikat, valamint a zsidányokat, az útonállókat és a lázítókat szokták kereszthalálra ítélni. Már Cicero azt mondotta a kereszthalálról, hogy a halálnak ezt az irtózatos nemét meg kellene szüntetni. (In Verrem. V. 64.)

2. Szent Mechtildisz sokat szenvedett, éppen azért tudott áradni belőle a mélységes részvét a legszentebb Szenvedőre, az Úr Jézusra. S az együttsszenvedő részvét láttatta meg vele, hogy mit várhat az a nagy Szenvedő viszonzásul, feleletül az emberi lelkektől. Szentünk felelt is együttdobbanó szívvel: Ha Krisztust megkötözték, ő is vállalta az engedelmesség kötelékét. A tövisek fájalmát azzal viszonozta, hogy a kísértéseknek ellenállott teljes erővel. Nem bírta elviselni a fényűzést, hisz Krisztust gúnyruhába öltöztették. Szentséges lábát keresztre szegezték, nekünk kell tehát hozzá menni minden törekvésünkkel. Átluggatott kezeiért Őt illeti minden munkánk. Szívének kifolyó véréért magunknak teljes odadása jár.

3. A jámbor Klotild királyné, Klodvig frank király felesége figyelmeztette férjét, hogy váltsa be abbeli ígéretét, hogy a kereszténységre tér. A király így felelt: — Hogyan kívánhatod tőlem, hogy egy kereszten csúfos halállal kimúlt egyént imádjak Isten gyanánt? — Tegyük fel, királyom, — válaszolt a királyné — hogy egyik hős vezéret meg támadott országod védelmében, vagy a lázadók

ellen való harcban megcsúfolják, sebekkel éktelenítik el, végül pedig ügyed érdekében még a kínos halált is elszenvedí; mondd csak, nem az ő rendületlen, önfeláldozó hűségére gondolsz inkább, mint a csúfos halálra, melyet érted szenvedett, sőt maga a csúfos halál nem emeli-e csak még inkább a hős érdemét szemedben? ... Tudva mármost, hogy az Istenember azért alázta meg magát annyira, hogy tartozásunkért helyettünk eleget tegyen s bennünket Istennel ismét egyesítsen, nem kell-e Őt önfeláldozó szeretetéért annál mélyebb hódolattal imádnunk, mennél nagyobbak voltak a kínok, mennél csúfosabb a halál, amelyet értettünk szenvedett! ...

4. Egy tibeti hithirdető írja: Egyszer éppen a zsolozsmát végeztük kis kápolnánkban, midőn egy kínai orvos jelent meg és pár lépésnyire az ajtótól komolyan és némán megállt. Az ajtó felett lévő festmény ragadta meg figyelmét; a kép a keresztfeszítést ábrázolta. Mikor imádságunkat elvégeztük, odajött hozzám és kért, magyarázzam meg neki a képet. Mialatt beszéltem, nagyon komolyan elgondolkodott. Szó nélkül, szemét le nem véve a képről, jó darabig állt ott. Szemmel láthatóan változás ment végbe belsejében. Aztán térdre esett, háromszor megérintette homlokával a földet és így szólt: — Ez az egyetlen Buddha, akit az embereknek imádniok kell. — Végre meghajolt előttünk e szavak kíséretében: — Legyenek önök az én tanítóim és vegyenek fel tanítványuknak engem!

5. Hát mi mit tegyünk? Boruljunk le a szent kereszt előtt, áztassuk az Úr Jézus szent lábait igazi bánatkönyveinkkel, balzsamozzuk be szent testét azzal a komoly elhatározással, hogy ezentúl csak Neki élünk és Neki halunk, élve-halva az Övé leszünk! ... Imádunk, Krisztus és áldunk Téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot ...

2. Krisztus szenvedése és a fájdalom Szűzanya

1. Asszisi Szent Ferenc sokat gondolkozott, hogyan biztosíthatná legjobban lelke üdvösségét. Egyszer ezt a szózatot hallotta: — Nyisd ki a misekönyvet! — Megtette és a Jézus szenvedéséről szóló részt ütötte fel. Kétszer, háromszor is felütötte, és mindig ugyanazt olvasta. Ezentúl

nem szűnt meg Krisztus kínszenvedéséről elmélkedni. — Szent Ágoston azt mondja: — Egy könnycsepp, amelyet Krisztus kínszenvedése fölött ejtünk, többet ér, mint minden zárándoklat a Szentföldre. — Szent Terézia egykor elragadtatása alkalmával látta a megfeszített Üdvözítő vérző kezeit és olyan nagy fájdalmat érzett e fölött, hogy 3 napig semmit sem evett és folyton sírt keservében: — Oly halovány, oly elaszott, annyira összemarcangolt volt az Ő keze és oly mély seb tátongott tenyerén, hogy a vér is megfagyott ereimben szemléletére.

2. Az egyik bécsi kórházban ottartózkodásának 25 éves jubielumát ülte az egyik beteg. Mindig elég vidámnak és nyugodtnak látszott. Megkérdezték ennek okát. A beteg így felelt: — Hamarosan kaptam egy fájdalmas Szűz érmecskét. Valahányszor erre néztem, mindannyiszor megvigasztalt a sokkal többet szenvedett Szűzanya.

3. Stolz Albán híres író beszéli el, hogy találkozott egy földmivessel, akinek fia a pásztortúznél borzalmasan megégett és bele is halt sebeibe. Az édesapát nagy veszteségében a kereszt alatt szenvedő fájdalmas Szűzanya vigasztalta. Már évek óta sokat elmélkedett Krisztus szenvedéseiről és egyúttal azokról a szenvedésekről is: — Mária egyszülött Fiát még nagyobb szenvedésben és nélkülözésben látta — és most ebben az órában igazán érzi ezen vigasz jótékony hatását.

3. A bűn a legnagyobb rossz a világon

1. Kerüljük a halálos bűnöket! 2. Óvakodjunk a bocsánatos bűnöktől! 3. Tartsunk őszinte bűnbánatot elkövetett bűneink miatt!

1. Csak az Úr Jézus kérdezhetette: — Ki vádol engem bűnről? — Csak Szűz Máriának nem volt Isten különös kegyelméből semmi bűne, mi mindnyáján bűnösök vagyunk. — Aki bűnt cselekszik, az az ördögtől van, mert az ördög kezdettől fogva vétkezik. (I Ján. 3, 8.) — A legnagyobb szerencsétlenség: Istent megbántani és valami neki nem tetszőt cselekedni. (Aranyszájú Szent János: Hom. 5. ad pop. Ant. n. 2.)

2. Génuai Szent Katalin imája: — Istenem, szerelmem!

Mindent kész vagyok elviselni, de Téged megbántani, ez oly rettenetes és elviselhetetlen reám nézve, hogy bármily más vezeklést szabj reám, csak azt ne engedd meg, hogy valaha megbántsalak. — Pazzi Szent Magdolna kevéssel halála előtt így szólt: — Meghalok a nélkül, hogy valaha meg tudtam volna érteni, hogy az ember valami súlyos bűnbe beleegyezzék. — Valaki egy Münster melletti faluból való földműves előtt arról panaszkodott, hogy vetéseit tönkretette a jég. — Oh, ez csak kár, nem baj! Baj egyedül — a bűn! . . .

3. Egy modern vegyész a papírkészítésről tartott előadást. Többek között azt mondotta, hogy a vastartalmú színek általában sok veszélyeséget okoznak a papíryanag elkészítésében, de a legtöbb fáradság a skarlátvörössel van. Ennek a színnek tökéletes tisztítószerét a tudomány eddig még nem tudta felfedezni: — Nézzétek ezt a vörös rongyocskát! Eppen most mártottam a tisztító oldatba. Valamivel halványabb lett, de még egészen vörös. Ha addig tartanám az oldatban, amíg színét teljesen elveszítené, addigra szövete is teljesen szétmálna és semmiféle gyártásra sem lenne alkalmas. Ezért a vörös rongyokból csak itatóst készítünk.

A nagy bűnökről beszélve Izaiás próféta nem azt mondja, hogy az kék, zöld vagy fekete, hanem skarlát- és karmazsinszínű. Nem azt mondja, hogy azok akkor is elvesztik színüket, ha kékek, mint az indigó; ha zöldek, mint a fű és feketék, mint a koromsötét éjtszaka, hanem így szól: — Ha bűnösök olyan, mint a skarlát, fehérre moslak, és lesztek, mint a hó. És ha olyan, mint a karmazsin; lesztek, mint a tiszta gyapot. (Iz. 1—8.)

4. A bűjt meg az egészség

1. Likurgus törvényei szerint a spártai ifjak igen egyszerű eledeleket kaptak és ezekből is csak annyit, amennyi éppen szükséges volt, és mégis az utókor, mint a testi erő példáira hivatkozik rájuk. — A pogány kor híres orvosa, Galenus, minden 10. napon bűjtöt tartott csupán egészségi szempontból. — Az orvosok atyja, Hippokrátes, aki Krisztus előtt 364-ben halt meg 140 éves korában, ezt mondotta

magas koráról: — Sohasem keltem fel az asztaltól jóllakottan, azért éltem olyan sokáig. — Nagy Károly, valahányszor rosszul érezte magát, mindannyiszor böjtölt, mert azt tartotta a legjobb orvosságnak. És mindannyiszor be is vált ez a recept.

2. A remeték, a karthauziak, általában, akik a böjtöt szigorúan megtartották, majdnem mind hosszúéletűek voltak. Így Szent Pál 113, Szent Antal 105, Szent Pachomius 110, Szent Pomuald 110, Szent Alfonz püspök 90, Paulai Szent Ferenc 91 évig éltek. A karthauziak alig hálnak meg 80 év előtt, pedig húst sohasem esznek. — Cornaro Lajos, előkelő velencei család sarja 30 éves korában súlyos beteg lett. Semmi sem használt neki. Már elszánta magát a halálra, amikor megpróbálkozott a kevés étkezéssel, csak körülbelül 400 grammnyi táplálékot vett naponként magához. Ez használt. Teljesen meggyógyult és 104 éves korában halt meg 1566-ban Páduában. Öreg korában víg és munkabíró volt. Könyvet is írt a kevés evésről, amelyet minden nyelvre lefordítottak. Ebben írja: A böjt vidámságot szerez és erősíti lelki erőnket.

3. Osius Staniszló, híres bíboros, szigorúan tartotta a böjtöt még öreg korában is. Midőn azt tanácsolták neki, hogy hagyjon fel vele, mert akkor tovább él, így felelt: — Épp azért reménykedem hosszú életben, mert a böjtöt lelkiismeretesen megtartottam. Nem hiába áll Isten IV. parancsolatában: Atyádat és anyádat tiszteljed, hogy hosszú életű lehess a földön! — Atyám, aki mennyekben van, azt akarja, hogy megtagadjam magamat és böjtöljek. Édesanyám, az Egyház pedig megjelöli a böjti napokat. Miután mindkettőjünknek szótfogadok, azért remélem, a hosszú életet.

Virágvasárnap

1. A mal vasárnap története

Ez az ünnep tárgyánál fogva ősrégi az Egyházban. Legrégibb nyoma Eucherini zarándoknő iratában található. Az utazása idején — 378—394 — Jeruzsálemben már nagy

ünnepély volt ezen a vasárnapon: — melyen a húsvéti hétbe bemegyünk, melyet itt nagyhétnek neveznek — írja a zárándoknok. Már a megelőző szombaton kezdődtek a szertartások. Délután 1 óra tájban Bethániába gyűltek össze a hívek és szerzetesek, mégpedig oly nagy számban, hogy köröskörül a mezők is megteltek emberekkel. Vasárnap azután már nem — mint szokták máskor — az Anastasis-templomba, hanem a kinszenvedés helyén, a Golgotán gyülekeztek, és innét mentek az Anastasisba, ahol a püspök szentmisét mondott.

Egy órakor a hívek az Olajfák hegyére mentek ahhoz a barlanghoz, melyben az Úr tanított, 3 óra tájban lementek innét a mennybemenetel helyére, itt letelepedtek és himnuszokat zengtek, olvasták a Szentírás megfelelő részeit, közben pedig könyörgéseket mondtak. 5 óra körül azután Jézus bevonulásának evangéliumát elolvastván, fölkeltek, és a gyermekek mind, még a csecsemők is anyjuk karján, pálma- meg olajfaágakat lengettek kezükben. Így indult meg a körmenet a Benedictus éneklése mellett a város felé. Már este volt, mire az Anastasisba érkeztek, honnét a vecsernye elmondása után hazatértek.

Nagyon valószínű, hogy a pálmás körmenet jeruzsálemi eredetű szokás és kezdetben másutt nem is gyakorolták. Jeruzsálemben még a 7. és 11. században is fényesen megünnepelték ezt a körmenetet 5 stációval, sőt a legutóbbi időben is megismételte a jeruzsálemi püspök ezt a bevonulást, amikor még a skizmatikusok is követték őt. Innét származott át a szokás Konstantinápolyba, Kelet több helyére s Nyugatra is. Csakhogy míg Keleten most sincs még pálmaszentelés, addig Nyugaton már a legrégebb idevonatkozó emlékek a pálma- és olajágak megszenteléséről is tudnak.

Nyugaton az első nyom a bobbioi sacramentarium Gallicanumban, tehát a 7. és 8. században található és itt már szentelmény gyanánt szerepel a pálma. A körmenet alkalmasint csak a 9. század második felében keletkezett, innét azután különösen Franciaországban gyorsan elterjedt. Rómában először a 12. és 15. Ordonban találjuk meg a teljes pálmaszentelést. A középkorban sok helyen dramatikus módon adták elő a jeruzsálemi bevonulást. Krisztus

Urunkat vagy az evangéliumos könyv, vagy pedig a feszület jelképezte, melyet zöldelő ágakkal díszítettek. Németországban még szemléltetőbben adták elő e nap eseményeit, amennyiben a körmeneten egy fából faragott, kerekeken járó szamarat is körülvezettek, szintén virágokkal és ágakkal ékesítve. Angliában pedig szentségi körmenetet is tartottak.

A középkori szertartások szerint a városon kívül lévő templomban szentelték meg a pálmákat. Innét a körmenet a város kapujánál lévő kereszthez vonult. A nép virágot szórt a kereszt tövébe, a körmenetet vezető püspök pedig arcra borulva imádta a Felfeszítettet. Mikor e szavakat mondták: — Megütöm a pásztort és elszélednek a juhok — egy pap pálmával megütötte a celebranst. Ezután bevonultak a templomba.

Régen, mikor még a nyilvános bűnbánat és a felnőttek keresztsége szokásban volt, akkor ezen a napon közölték a nyilvános bűnösökkel, hogy a következő csütörtökön meg fogják kapni a reconciliatiót, a keresztelendők pedig ekkor kezdték tanulni a hitvallást, néhol pedig ekkor kezdték nyírni és megmosni a fejüket a keresztségre való előkészületül.

Az egyházatyák és a liturgikusok szerint a pálma a győzelem jelképe. Szent Ágoston például Krisztus Urunknak a halál és az ördög fölött aratott győzelmét látja benne. Az olajág a békét és irgalmasságot jelképezi. Nálunk a pálma- és olajágak helyett kibimbózott füz- és rekettyeágakat használnak. A füzágot e célra már a 9. század óta alkalmazzák. Angliában tiszafaágakat, Francia- és Spanyolországban pedig rúdra kötött virágcsokrokat is szentelnek.

2. A kereszten — az üdvösség

1. Távol legyen tőlem, hogy másban dicsekedjem, mint a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak keresztségében, aki által a világ megfeszítettetett nekem és én a világnak. (Gal. 6, 14.) — A kereszt pajzs, fegyver és győzelmi jel az ördög ellen, feltámadás az elesetteknek, támaszték az állóknak, támogatás a gyengéknek, pásztort a legelőknak, vezér a megtérőknak, beteljesedés a jóban előrehaladóknak, testnek és

léleknek üdvössége, minden bajtól védelmezőnk, minden jónak forrása, az örök élet fája. (Damaszkuszi Szent János.) — Strindberg, a neves svéd költő, mikor sok lelki eltévelyedés után érezte, hogy közeledik halála, így szólt: — Síromra keresztet tegyetek és írjátok rá: Ave crux, spes unica!

2. Melánia jámbor nő elvesztette férjét és csakhamar egyetlen fiát is. A váratlan nagy csapás eleinte igen lesújtotta a fiatalasszonyt, de midőn kedves keresztjére tekintett, csakhamar megvigasztalódott. Kezébe vette, könyyeivel áztatta és így imádkozott: — Oh Uram, miután neked úgy tetszett, hogy minden kötelék, ami e világhoz fűz, elszakadjon, ezután teljesen neked szentelem magamat, aki szintén mindent odaadtál értem.

3. Egyik olasz háborúban történt, hogy egyik nap sok beteg katonát szállítottak a kórházba. Egyik katona leszállt a kocsiról, mely közben továbbment, a sebesült katona meg nem tudta utolérni. Szomorúan leült az árok szélére és bizalommal tekintett a közelben lévő útszéli keresztre. Igen elhagyatottnak érezte magát idegen földön, betegen, mindenkitől elhagyatva. Midőn arra ment egy utas, megkérte, hogy segítse át a kereszthez. Ott már jobban érezte magát. Odaborult a kereszt tövébe, kezével átkarolta és látszott rajta, hogy vigasztalást nyújtott neki az a gondolat, hogy Az, aki a kereszten meghalt érettünk, idegen földön is virraszt szeretetével az ember fölött. Amikor nemsokára arra ment egyik bajtársa, a katona már halott volt.

4. Mikor majdnem az egész Spanyolország a mórok kezébe került, a hódítók Cordovában káprázatos pompájú mohamedán mecsetet építettek, s hogy az ünnepség még nagyobb legyen, egy keresztény rabszolgát, előkelő spanyol nemest láncoltak a mecset egyik oszlopához. És mi erősítette a hős keresztényt, hogy hitét meg ne tagadja? Keserves kínjai közt körmével keresztet karcolt a kőoszlopba, amelyhez láncolva volt, és ennek a keresztnek látása adott erőt neki hősies szenvedéséhez.

5. Hátsó-Indiában az 1883-i nagy kokinkínai keresztényüldözés idején sok keresztény szenvedett vértanúhalált. Trüoi községben 25 keresztényt fogtak el. Sok könyörgésre

megengedték nekik, hogy kivégzésük előtt még egyszer meglátogathassák kedves kápolnájukat. Buzgó imádság után levették a feszületet az oltárról és azzal mentek a vesztőhelyre. — Ennek látása erőt fog adni nekünk arra, hogy Mesterünkhöz méltóan haljunk meg — mondták. — Menetközben a szentolvasót imádkozták hangosan, tekintetüket az elől vitt keresztre szegezve és egymást bátorítva. Utolsó pillanatig a keresztre néztek és Jézus nevét hívták segítségül.

3. A bűjt megszegőinek büntetése

1. 1854-ben történt Sziléziában, hogy nagypénteken egyik derék hívő az istentisztelet után betért egy pohár sörre a korcsmába. Ott elszörnyűködve látta, hogy fuvaros ismerőse párolgó kolbász mellett ült és mohón falatozott. Rá is szólt: — Az Istenért, mit csinálsz e nagy napon? Így szentségteleníted meg ezt a nagy napot? — Ti csak imádkozzatok, én meg majd eszem és iszom. Azért ti is meghaltok, mint én, meg a ló... — A jámbor hívő erre az istenkáromlásra eltávozott. Alig ért azonban haza, már ismét hívták, mert a bűjtszegőt szerencsétlenség érte, illetve Isten megbüntette. Egy közeli híd mellett elesett és szörnyethalt.

2. Vesztfáliában élt egy teljesen vallástalan iparos, aki folyton a vallást gyalázta. Egyik alkalommal, amikor kiegészítő volt, pénteken húst tettek eléje. Kapott rajta és a bűjti tilalmat ismét gúny tárgyává tette. Azonban, amint az első falat sertéshúst a szájába tette, lebukott székéről és azonnal meghalt.

3. 1865-ben nagypénteken egy radstadti társaság a vendéglőben vidáman húst lakmározott. Rá egy hétre az egész Radstadt lángokban állott, csak 20 ház maradt meg az egész városból, és a biztosítótársaságok úgy nyilatkoztak, hogy ilyen pusztulást még sohasem láttak. Mindenki Isten büntetésének tartotta a nagy tűzvészt a bűjt megszegéséért.

4. Egyik stájerországi faluban egy hetyke-petyke fiatalember az esküvő után így nyilatkozott: — No, most többet nem lesz szükségem a papra! — Nemsokára szom-

szédja és jóbarátja megnősült. Ennél bőjti napon a lakodalom után mulatságot tartottak. De alig ette fiatalemberünk az első falat bárányhúst, hirtelen rosszul lett és félholtan vitték haza. Nemsokára annyira meggyógyult, hogy felkelhetett. Akkor is első dolga volt, hogy bőjti napon húst evett. Hamarosan ismét rosszul lett, és még mielőtt a pap megérkezhetett volna hozzá, meghalt.

Nagypéntek

1. Krisztus hét szava a keresztfán

Ez a hét szó ama hét gyertyatartó, melyek az Isten sátorát mennyei bölcseségnek fényességével világosították. (Ex. 37, 23.) — Ama hét oszlop, melyek Krisztus házának épületét tartják. (Péld. 9, 1.) — Ama hét harsogó trombita, melyek zengése a szabadulásnak esztendejét hirdette, és az istentelen Jerikó kőfalait ledöntötte. (Józs. 6, 4.)

1. Atyám, bocsáss meg nekik! ... (Lk. 23, 34.) — Amit nyelvével tanított az ellenségszeretetről, azt példájával meg erősítette. Úgy tett, mint az édesanya, aki hagymázban verekedő fiának kegyetlenségét mentette, Krisztus meg a zsidók vétkét igyekezett imájával mérsékelni.

Legelső helyre tette az ellenségeiért való könyörgését. Nem törődött sem szent Anyjával, sem a kísérő asszonyokkal, sem saját magával. Akkor könyörgött ellenségeiért, amikor ezek abban munkálkodtak, hogy megöljék Őt. Továbbá nem valami hideg vagy álmos könyörgés volt ez, hanem amint Szent Pál mondja: — Nagy sirással és nagy lelki buzgósággal könyörgött. (Zsid. 5, 7.) — Végül még azt találok Krisztus könyörgésében, hogy oly gyöngéd, oly édes ígéket mondott, amelyek megismertetik, hogy nemcsak nyelvvel, hanem szívével szerette ellenségeit.

Krisztus nem elégszik meg azzal, hogy irgalmat kér, hanem ellenségeit még mentegeti is. Oh, végtelen irgalmaság, oh, kimondhatatlan kegyesség! Ki mer ezekután kétségbeesni bűneinek sokaságán, ha meggondolja, hogy Krisztus szószólója és megmentője hóhérainak? Ki mer

haragot tartani felebarátjára, mikor látja, hogy Krisztus sirva kér irgalmat gyilkosainak?

2. Bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban. (Lk. 23, 43.)

a) Nagy hitet gerjesztett a Szentlélek a jobb latorban, úgyhogy a megcsúfolt, mezítelenre vetkeztetett, a kereszfára feszített Krisztust úrnak ismerte el, királynak tartotta és alázatosan kérte, hogy ha országába jut, órála is emlékezzék meg... Példájával tanította, hogy a megtéréshez csak jóakarattal kell.

b) Nagy volt szeretete felebarátjához, akinek lelkét szintén szeretne volna megmenteni. Nincs azért Isten előtt kedvesebb áldozat, mint mikor felebarátunk lelkét kisegítjük a gonoszból. Nagyon szerette Krisztust. Saját kínjairól megfedekezett a lator, oltalmazni kezdte Krisztust. Krisztus nem talált ártatlanságára más oltalmazót, mint ezt a latrot.

c) Az alázatosság, a békességes szenvedés világosan fénylett ebben a latorban, mert nyíltan és mindenki hallatára kikiáltotta vétkeit, és beismerte és megvallotta, hogy ő bűneiért szenved.

d) Ajtatos, szép könyörgés találkozott ebben a jámbor latorban, amellyel így imádkozik: Uram, emlékezzél meg rólam, mikor országodba mégy. — Krisztus paradicsomot ígér neki. A jobb lator üdvössége megoltalmaz a kétségbeeséstől, a gonoszak veszedelme (Júdás, bal lator) biztat a szorgalmas vigyázásra.

3. Ime, a te fiad! Ime, a te anyád! (Ján. 19. 26, 27.) — Krisztus, mint jó fiú, gondot viselt szent Anyjára, mint kegyes Mester, vigasztalást nyújtott szeretett tanítványának. Szűz Mária fájdalma nagyobb volt más anyakénál, mert benne az atyai és anyai szeretet egybefoglaltatott, mert Krisztus testét a Szentlélek építette apa nélkül a Szent Szűz tisztaságos véréből, és mert Krisztus szebb volt mindenkinél, a szentek szentje, az isteni bölcsesség tárháza volt — minden fogyatkozás nélkül.

Mária igen nagy szomorúsággal teljes léven, nem verte magát földhöz, nem ájult el bánatában, hanem a kereszttel mellett állott... Ennyi bánatában is legyőzte az anyai in-

dulatokat és hálaadással szenvedett, hogy az Istennek bevégezett akarata teljesedjék szent Fiában.

Oh, mily nagy méltóság, mellyel a tanítvány megtiszteltetett, mikor Isten Anyjának fiává fogadtatott! Oh, mily kegyelem ez, hogy nemcsak hatalom adatott mindnyájunknak, hogy Isten fiai lehessünk és az Atyáról Krisztusnak atyafiságába juthassunk, hanem hogy Anyjáról is Krisztus atyafiai legyünk, mikor Boldogasszony fiai lettünk!

4. Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem? (Mt. 27, 46.) — Álmélkodásra méltók e szavak. De ha Krisztus szavának igaz értelmét nézzük, nagy lelki vigasztalást találunk benne és kitudódik ezekből, mily igazán írja Szent Pál, hogy Krisztus az Anyaszentegyházzal való házasságában elhagyta Anyját, amikor azt tanítványának gondviselésére bízta, Atyjától is elhagyatott és jegyeséhez szegeztetett a kereszt ágyán. (Ef. 5, 31.) — Nem más ez az elhagyás, mint hogy Krisztus emberi természetét az istenség keserves kínokban hagyta gyötrődni. Ezt is nem zúgólódásból mondta, hanem hogy kínjainak nagy voltát jelentse és ismertesse.

Kétféle kínban hagyta Isten a mi Megváltónkat: Testi és látható szenvedésekben, továbbá belső szomorúságok gyötrelmeiben. Sokkal tartozunk Istennek, aki szent Fiát ily nagy kínokban hagyta, hogy minket az örök kárhozat kínjaiban ne hagyjon, továbbá bármilyen kínokban szenvedünk is, mindig a legnagyobb bizalommal kiáltjuk: Ha megöl is, Őbenne bízom. (Jób 13, 15.)

5. Szomjúhozom. (Ján. 19, 28.) — A szomjúság a legnagyobb kínok közé tartozik... Oh, emberi hálátlanság nagy volta! Mikor Krisztus minden vérét kiontotta éretünk, akkor sem találkozik senki, aki egy ital vizet adjon neki. Külsőleg szomjúság kínozza Krisztus testét, belső szomjazás szorongatta lelkét: a) a mi lelkünk üdvösségének szomjúhozása, b) az éretünk való szenvedésének szomjúsága.

Két okot találok, amiért Krisztus szomjúsággal akart kimúlni a világból: a) mert nem elégedett meg azzal, hogy bűneinkért eleget tegyen, hanem az Ő szent testén sanyarúságot és kínt szenvedett a 7 főbűnért, b) meg akarta ismer-

tetni, mit kell itt e világon szomjúhoznunk. Ígyunk abból a forrásból, amelyet Isten ad nekünk! — Akik szomjúhoztok, — úgymond — jöjjetek a vízre, mely eloltja a világi kívánságaitok hőségét; igyatok bort, mely szíveteket megmelegíti a mennyei jókra; egyetek tejet, mely erőtlenségeket táplálja. (Iz. 55, 1—3.)

6. Beteljesedett. (Ján. 19, 30.) — Ez a szó az Anyaszentegyháznak és minden keresztény léleknek teljes vigasztalását foglalja magában. Beteljesedett az emberi nem váltsága. Hol lehet ennél nagyobb vigasztalása az Anyaszentegyház fiainak, minthogy Isten Fia tulajdon szavával bizonyossá tette, hogy minden dolgunkat véghez vitte szent Atyja előtt, úgyszólván mikor vége van Krisztus életének, akkor vége van az Isten haragjának és az emberi nem veszedelmének is?

Nem elég valamit jól kezdeni, ha jól nem végezzük. Noha Krisztus mindent tökéletesen bevégzett, de csak azoknak szerzett örök életet, akik végbeviszik engedelmességüket. (Zsid. 5, 9.) — Nem a harc, hanem a harc vége visz dicsőségre. Jaj azoknak, akikről azt mondhatni, hogy jól kezdett dolgukat rosszul végezték, és aki jó volt gyermek-ségében, rossz lett ember korában.

7. Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet. (Lk. 23, 46.) — Nagy kiáltással mondotta ki Krisztus e szavakat. Jelezte, hogy életének utolsó percében oly erőben volt és hatalommal bírt, hogy ennyi kínokban sem halt volna meg, ha maga jókedvéből ki nem adta volna lelkét és áldozatul nem mutatta volna be szentséges Atyja előtt életét. Honnan van, hogy sírva és kiáltva ajánlod, édes Üdvözítőnk, lelkedet szentséges Atyádnak? Ezt nem szükségért, hanem példáért cselekedte, hogy amikor betegek vagyunk, amikor a halálhoz közeledünk, mi is félretegyünk más gondolatokat, békét hagyjunk a testi szorgalmatosságnak, a lélekre, az üdvösségre, az örök életre viseljünk gondot. (Pázmány Péter.)

Húsvétvasárnap

1. A feltámadt Krisztus üzenete

1. Az Űr a jámbor asszonyoknak jutalmul, hogy testét be akarták balzsamozni, angyalokat küldött. Ezzel jelezni akarta, hogy a legkisebb szolgálatot sem hagyja jutalom nélkül, amit vele vagy neki teszünk. A szent asszonyok gyöngéd figyelmükért legelőször értesültek a világtörténelem szédítő eseményéről, a feltámadásról. Pedig ők csak Krisztus halott testét akarták gondozni! Mily hálás lesz hát nekem Krisztus, ha az Ő élő testét gondozom, az Ő eleven templomát őrzőm és építem, akár a magam lelkében, akár a másokéban, azokéban, akikben az élet bűnei rombadöntötték azt, de akiket az én szavam példám visszavisz Istenhez! Mily hálás lesz Krisztus az én legkisebb apostolkodásomért is!

2. Mondjátok meg Péternek! — Péter! Hallod? Köszöntet téged! Téged, aki megtagadtad Őt! Téged, aki esküdöztél, hogy nem is ismered Őt! Megtagadtad, de megbántad; megtagadtad, de penitenciát tartottál — és ezért most már nem is emlékszik bukásodra, hanem köszöntet téged... Valóban, így elfelejti az Űr a bűnbánónak szomorú multját, ha visszafordul hozzá? Hát a gyóntatószékben csakugyan ilyen gyógyító balzsam fakad minden megbánt bukásra? Ó, áldott Krisztusom megbocsátó üzenete! Mint éltet ez engem, mint bátorít, mint vigasztal régi életemnek sok elkövetett bűnei felől!

3. Mária!... Ne illess engem, mert még nem mentem fel Atyámhoz... — Az Űr félreérthetetlen nyíltsággal mutatott rá arra a távolságra, mely az Ő megdicsőült teste és a mi földi testünk közt ma még van... Hazamegy, hogy helyet készítsen mindazoknak, akik hisznek az Ő nevében...

Bármilyen megpróbáltatás, harc és kísértés közt is lennétek, — izeni mindenkinek a győzelmes Krisztus — érleljétek lelketekben az Isten országát, maradjatok hűséges gyermekeim, tartsatok ki mellettem, míg ismét eljövök és magamhoz veszek benneteket...

4. Krisztus ellenségei édesen alusznak. Nyugodtak diadaluk miatt. De íme, halálsápadt katonák keresik a fő-

papot! ... A halott Krisztus nincs többé, visszatért a sírból ... Mint a villámcsapás éri ez a hír az ellenséget. De gyorsan határoz: tenni kell valamit! Ha semmi sem segít, hát hazudni egyet! Hazudni nagyokat! A nép úgyis elhiszi! ... Mennyiszer ismétlődik ez manapság is ...

Az ellenségnek dühe a gyalázat eszközével, a kereszttel akarta az Urat megsemmisíteni, és Ő ettől a perctől kezdve uralkodik a keresztfán: — En pedig, ha felemeltem a földről, mindeneket magamhoz vonzok. (Ján. 12, 32.) — A föld urai s hatalmasai szövethettek ellene, de a Magaságbeli kinevette őket. (Zsolt. 2, 4.) — Ime, a feltámadt Krisztus üzenete ellenségeihez: Térjeteك hozzám, vagy elpusztultok!

5. Békesség nektek! Én vagyok, ne féljeteك! — Mintha mondotta volna: Most már vége legyen szomorúságtoknak! Látjátok, győztem! Legyőztem a bűnt és a halált! — Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod? ... (I Kor. 15, 54—57.) — Krisztus elszenvedte a legmegalázóbb halált, de ez csak lépcsőfok volt, amelyen keresztül kellett felemelkednie a legfőlemelőbb dicsőségbe. És azóta a húsvét új igazságokat hirdet: Azért élünk ugyan, hogy meghaljunk, de azért halunk meg, hogy utána tökéletesebben éljünk. Az Isten akaratát betöltő földi élet nem levegőbe foszoló köd, hanem örök értékbe fakadó mag, s a halál nem végső állomás, csak kapu, melyen át kell mennünk, s mögötte fogad egy hasonlíthatatlanul színpompásabb, tevékenyebb élet: az örök élet.

Ime, a feltámadott Krisztus legfőlségesebb üzenete! (Dr. Tóth Tihámér: A szenvedő és győzedelmes Krisztus.)

2. Feltámadt a nagy Halott!

1. Amikor Nagy Sándor, a macedonok híres királya 32 éves korában meghalt, népe olyan temetést rendezett neki, amilyen még sohasem volt a világon. Összegyűjtötték a világ minden tájáról a leghíresebb tudósokat, költőket és írókat, akik a következő dicsérő mondásokkal emlékeztek meg a nagy halotról: — Az, aki tegnap még akár egy hegyet is tudott volna rakni a világ kincseiből, ma egy kicsiny halom alatt nyugszik. — Akinek tegnap még az egész

világ nem volt elég tágas, hogy hatalmát kiterjessze rá, annak ma elég egy ölnyi föld. — Arra, akinek szavára tegnap még minden nemzet felfigyelt és akinek hangjától népek rettegtek, ma már nem ad senki sem és nem fél tőle senki sem. — Aki tegnap kiolthatta ezrek és százezrek életét, ma nem tudja megtartani a saját maga egyetlen életét. — Azt, aki tegnap hadseregeket vezetett, ma néhány ember eresztette le a földi üregébe. — Azt, aki tegnap diadalmasan tiporta a földet, ma a föld nyomja. — Az, akinek tegnap még ellenségei és jóbarátai voltak, ma már mindenki számára nem létező.

A fenti nyilatkozatoknak igazuk van. Ki beszél ma Nagy Sándorról? Ki fél tőle? Csak a történelem ismeri. — Jézus sírjára egyik szentéletű író szerint ezt a felírást kellett volna tenni: — Itt nyugszik a halál és nem a halott!...

2. Egy híres angol egyházi szónok élete végén elbeszélte, hogy ha visszaemlékezik eltöltött pályafutására, két részre tudja azt osztani: Az első rész körülbelül felszentelésétől 40 éves koráig tart, a másik része azóta. Az első felében igen sokat dolgozott, de hangulata sokszor mégis igen nyomott volt, gyakran elkeseredett. 40 éves korában, amint egyik prédikációjára készült, eszébe jutott a következő gondolat: — Jézus feltámadt, tehát él! — Mélyebben behatolt e szavak értelmébe és azóta mindig vidám, mert tudja, hogy Jézus él és segíti minden körülmények között.

3. A keresztényüldözések idején Olibrius római prefektus és Szent Margit között a következő párbeszéd folyt le: — Mondd csak, hogyan imádhatsz te Istennek olyant, akit keresztre feszítettek és ott meghalt? — Honnét tudod ezt? — A keresztények szent könyvei ezt írják. — És elhiszed ezt? — Hogyne hinném, hiszen szemtanúk látták. — Ha fordítasz néhány lapot, akkor azt is meglátod szent könyveinkben, hogy fel is támadt és ezt is szemtanúk látták. Mi nem azért hisszük Jézust Istennek, mert a keresztfán meghalt, hanem azért, mert halottaiból feltámadt.

Erre a prefektus már nem tudott felelni. Hogy legyőzését leplezze, kimondotta a halálos ítéletet.

3. A legnagyobb örömnapp

1. Micsoda haszna van Krisztus feltámadásának? 2. Milyennek kell lennünk, hogy a feltámadás hasznában részesüljünk?

Jákob örült fiának, amikor megtalálta, a zsidók örültek, amikor a Vörös-tengeren száraz lábbal átkeltek. Men-nél illendőbb, hogy az Anyaszentegyház örvendezzék a mai napon, amikor szerelmes jegyese, az ártatlan József a sötét tömlőcből, a halandóság fogságából kihozatott és dicsőséges öltözettel felékesítván a halálon uralkodni kezdett, mikor a pokolbeli fáraót szentséges vére tengerében elmerítván, fiait és híveit az örök élet partjára állította. Az összes ünnepek között egyedül a húsvét ünnepe oly vígasságos, hogy az ördögön kívül senkinek semmi szomorúságra való ok nincs ebben.

a) A pogányok féltek a haláltól, nem is akartak róla hallani. Minden ember is azonkívül irtózott a haláltól. Krisztus Urunk feltámadásával eloszlatta a halál rettenetességét. — Ha Krisztus fel nem támadott, hiúság a mi prédikálásunk, hiúság a mi tanúbizonyosságunk, esztelen a ti hitetek. (I Kor. 15, 14—18.) — Krisztus feltámadása óta halhatatlan életre újít a halál minket, miért az újszövetség alvásnak és nyugalomnak nevezi a halált és kívánatossá változott az, ami előbb rettenetes volt.

b) Krisztus feltámadása megnyitotta számunkra a mennyországot.

c) Jézus feltámadása után az asszonyoknak jelent meg először, azért, mert a paradicsomban az asszony adott először fület az ördög szavának, mert az asszony engedett először a kísértésnek, mert ő készítette férjét az elesésre. Ezek az asszonyok megérdemelték a kitüntetést, mert mindenütt Vele voltak, különösen a kereszttövében és azután is bebalzsamozásáról is gondoskodtak. Vasárnap napfölkeltkor érkeznek a koporsóhoz. Mi lesz a kövel? Mi lesz az őrző katonákkal? Ők mindezzel nem törődtek, mert akiben igaz a szeretet, az semmiben sem talál nehézséget, mindent könnyűnek és lehetségesnek tart. — Azért erős, mint a halál az isteni szeretet. (Én. én. 8, 6.)

Kövessük az asszonyok példáját, mert csak az ilyeneket részesíti Krisztus feltámadása örömeiben, az ilyeneket szabadítja fel a halálnak és a pokolnak félelmétől, az ilyenekkel közli feltámadása gyümölcseit.

Jaj, milyen kicsi dolgok visszatarthatnak bennünket a jótól! Ne kíméljük azért Krisztus szolgálatától fáradságunkat, ne kíméljük költségeinket Krisztus tagjaitól, az Ő nyomorban lévő fiaitól! Félelmes és bátorságos állapotban egyaránt híven és igazán szolgáljunk Krisztusnak és így a szent apostolokkal mi is Krisztus feltámadásának örömeiben most és az utolsó feltámadásunk után részesek leszünk, amire segítsen az Atya, Fiú és Szentlélek Isten. Amen. (Pázmány Péter.)

4. Húsvéti szokások

1. Az ételszentelés vagy pászka-áldás régi szokás. Elsősorban a hús, mégpedig a húsvéti bárány megszentelése szerepel. Például a 9. században Rómában már maga a pápa áldotta meg a húsvéti bárányt az utolsó vacsorát utánzó étkezésnél. Ezenkívül már a 10. században feltűnik a sonkaszentelés is. A tojás-szentelésnek valószínűleg az az eredete, hogy mivel a régieknél a tojás nem volt böjti étel, igen alkalmas átmenetnek látszott a böjtről a húsevésre. Ezért húsvét napján néhol ünnepélyesen kezdték meg a tojásvásárt, melynek öröme a tojásokat díszíteni, festeni is szokták, ami különösen a szláv népeknél divatos.

Ősrégi szertartás a kenyérszentelés is. Mikor ugyanis a minden vasárnapi szentáldozás a keresztény hívek között ritkább lett, szentmise után megáldott kenyeret, úgynevezett eulógiát osztottak ki. Ezt a szokást a keletiek most is megtartották, Nyugaton azonban elmaradt, és csak a húsvéti kalácsszentelésben van meg az emléke. Néhol még ezeken kívül tejet, mézet, retket és sót is megáldottak.

Igen elterjedt szokás nálunk a népnél húsvét másnapján az öntözés. Ennek eredete homályos. Átlag arra a mondára szokták visszavezetni, hogy a zsidók az Úr feltámadását hirdető asszonyokat ily módon akarták megfélemlíteni és elhallgattatni. — Hasonló szokások sokfelé fellelhetők. Például a középkorban húsvét másodnapján

a nők megverték a férfiakat, harmadnapján meg viszont, ami azt jelentette, hogy az embereknek egymást javítaniok kell. — A csehek, morvák, lengyelek ilyenkor virgáccsal ütlegelnek, ugyanoly módon, ahogy nálunk a locsolás történik.

Húsvét hetének érdekes szokása az Agnus Dei. Ez a húsvéti gyertya szétosztásában leli magyarázatát, amit a nép hazavitt feldarabolva. Később ezt a viaszt krizmával összekeverték és belőle kis bárány alakokat formáltak, melyeket a pápa a hét csütörtökén megáldott és szombaton kiosztott a híveknek. Rómában ma is szokásban van.

2. Kárpátalján a Szentsírt csak fiatal legények őrizhetik, családós férjek nem. A legények közül is elsősorban a Jánosok, a Péter nevűek sohasem. Innen van talán, hogy ott igen sok a János nevű. — A feltámadás ünnepélyén a hajadonok között a legidősebb Mária nevű viszi a feltámadt Krisztus-szobrot, a legidősebb Veronika és Magdolna a szenvedés eszközeit. — Húsvét hajnalán a községet körülvevő dombtetőkön kigyúlnak az örömtűzek. A gyermekvilág nagy taplót vet madzagon az ilyen tűzbe és azt körülforgatva siet házukba e köszöntéssel: — Feltámadt Krisztus Urunk! — Az egész háznép kórusban válaszolja: — Halleluja, örvendezzünk! — Erre a taplóval méceszt gyujtanak és húsvéti dalokat énekelnek. Majd a családanya eladóleányával a templomba megy, karján nagy kosárral, hogy annak tartalmát: tojást, sonkát, kalácsot — megszenteltesse. Senki nem eszik előbb, míg a családanya haza nem ér.

Szentmise előtt a hitközség előljárósága a lelkipásztornak húsvéti ajándéku! hófehérre mosott és felszalagozott bárányt ad a plébánián, melyet a falu legfiatalabb Mariskája szalaggal kezében vezet. Isten Bárányának jelképe ez. Innen a menet a templomba megy, az ismert dalt énekelve: — Feltámadt Krisztus e napon... — Délután az Isten háza köré gyülekezik a hajadonvilág. Húsvéti királynőt választanak. Csak Mária, Veronika és Magdolna nevű lányokból kerülhet elő. Húsvéthétfőn a fiatalság harmonikaszó mellett házról-házra jár a királynővel élén, aki kosárban pirostojást visz. Ebből a szentelt tojásból minden háztulajdonosnak ad egyet, de annak meg valamit

kell ajándékozni a szegényeknek. Először a jegyzőt, a főbíró, végül a papot sarcolják meg. Ebéd után aztán a falu szegényei között mindjárt kiosztják az összegyűlt alalmazsnát.

Húsvéthétfő

1. Szenvedéssel dicsőségbe

1. Krisztus Urunk sok szenvedés után ment be a menny dicsőségébe, 2. mi is így juthatunk oda.

1. Nem ezeket kellett-e szenvednie Krisztusnak és úgy mennie be az Ő dicsőségébe? (Lk. 24, 26.) — Látjuk, hogy Jézus a halál szenvedéséért dicsóséggel és tisztességgel koronáztatott meg. (Zsid. 2, 9.) — Kik ezek a fénylő alakok, akiknek teste fénysugaraktól ragyog? Ezek azok, akik nagy szorongatásból jöttek. (Titk. jel. 7, 14.) — Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa. (Mt. 5, 10.) — Uram, Teéretted öldököltetünk naponkint. (Róm. 8, 36.)

2. Nagy Szent Terézia egyszer harmadmagával útban volt Burgos felé. Gyönyörű időben indultak el és így eső ellen semmi védelemről nem gondoskodtak. Éppen azért igen nagy volt meglepetésük és ijedelmük, amikor felhősödött és megeredt az eső. Mindnyájan bőrig áztak. Szentünk azon csuronvizesen imádkozni kezdett, amikor Burgos közelében egy tanyai szénásházban meghúzódott. Megjelent neki az Úr és így szólt hozzá: — Látod, így traktálom én legjobban követőimet. Azért vannak olyan kevesen...

3. Boldog Suzó Henrik imája: — Szívem feneketlen mélységéből kívánom, hogy minden szenvedés és gyötrelmem, ami eddig valaha is átjárta bensőmet, ehhez még az összes emberek szívfájdalma és kínja, minden seb gyötrelme, minden beteg nyögése, minden megszorodott szív sóhajta, minden síró szem könnye, minden elnyomott ember megaláztatása, minden inséget szenvedő özvegy és árva szorongatása, minden szegény és inséges ember kínzó szüksége, a szent vértanúk kiömlő vére, minden vidáman virágzó

ifjúság elhervadása, minden igazán jámbor keresztény önsanyargatása és az én vagy más buzgó és kínlódo ember rejtett vagy szemmel is látható szenvedése és gyötrelme, vagyonában és becsületében szenvedett sérelme, örömében történt megrövidülése vagy őt ért kellemetlensége és egyáltalán mindaz a sok szenvedés, amelyet az összes embereknek ki kell állniok a világ végezetéig, ez mind szolgáljon, mennyei Atyám, örök dicséretedre és egyszülött, sokat szenvedett szent Fiadnak örökkön-örökké tartó dicsőítésére!

2. Uram, maradj velünk!

A délafrikai zulu négek között működő egyik bencés misszionárius mondotta el a következő történetet: — 1925 év húsvétvasárnap beállított hozzám egy erőstermetű zulu legény. Már ismertem régebből. Édesatyjához hívott, aki még pogány volt, két fia pedig protestáns. Azonnal lóra ültem és siettem el az öreghez. Elmondotta, hogy mivel halálát közeledni érzi, szeretne megkeresztelkedni. Mivel láttam, hogy igen gyenge, kioktattam a legszükségesebb igazságokról, utána megkereszteltem. Együttal feladtam neki az utolsó kenet szentségét is. Néhány nap múlva ismét meglátogattam, pótoltam egyet-mást az oktatásból és megkérdeztem tőle, hogy miért katolikus papot hivatott és miért nem protestánst, hiszen fiai között is vannak protestánsok? Erre így felelt:

— Én már régen ismerem a katolikus misszionáriusokat, a Szűz Mária-missziót. Már több elődödet is ismertem. Valahányszor tojással, gyümölcscsel stb. kereskedtem, gyakran betértem hozzátok és mindig vettetek tőlem valamit. És ti mindig szívesen fogadtatok engem. Olyan jók voltatok hozzám. Pedig én nem szerettem a fehér embereket, mert ők vették el a mi szabad országunkat és háromszor is harcoltam ellenük. De már megúntam a harcot. A mi vallásunk szerint a másvilágon is kell harcolni, én pedig ott már pihenni szeretnék, azért gondoltam hát, hogy a ti Istenetek a békének és a szeretetnek az Istene, mert ti is békés és szerető emberek vagytok. Azért küldtem el hozzád...

Ilyen eset sokszor előfordul az életben. Általában az emberek törődött lelke sóvárogva-sóvárogja a jóságos, meg-

bocsátó, lelki békét adó és szeretettől dobogó szívé Jézust. — Az emmauszi tanítványok is azért tartották Jézust vissza, mert jó volt hozzájuk. Valahányszor az ember lelkét az elhagyatottság, a békétlenség és a keserűség kezdi kínozni, önként vágyik Jézus után, aki szeret, nem bánt és megbocsát...

3. Krisztus világossága

1. Az első kereszteshad vezérének, Bouillon Gottfriednek seregében volt egy bátor vitéz, aki Jeruzsálem bevételkor mindíg az első sorban harcolt és elsőnek hatolt be a szent városba. Jutalmul ezért megengedték neki, hogy a hálaadó körmenet alkalmával a Szentsírnál elsőnek gyújthatta meg lámpáját és túlárado örömeiben megfogadta, hogy a szent tüzet sértetlenül viszi haza Flórencbe, a főoltár gyertyáit azzal gyújtja meg, lámpáját pedig a Szent Szűznek ajánlja fel. Ezer akadály gördült a terv megvalósítása elé, de fogadását egy pillanatra sem tévesztette szem elől. Ha rablók támadták meg, hajlandó volt mindent rendelkezésükre bocsátani, csak a szent tüzet ne oltsák ki. Álmából nem egyszer riasztotta fel az a gondolat, hogy a szent tűz kialudt és felébredve mindannyiszor boldog volt, hogy azt lobogni látta. Ha álom fogta el, először új olajat öntött a tartóba, hogy időközben ki ne aludjék. Nem gondolt ő a nappali hőséggel és az éjtszaka hűvösségével. Nem érezte a mosolygó mezőt és nem hallotta a suttozó erdőt. Nem törődött mással, csak a szent tűzzel, s a látszólag lehetetlen megvalósult.

A vitéz elvitte a szent tüzet Krisztus sírjától Flórencig. A főoltár gyertyáit és a templom lámpáit meggyújtotta. S amint új világosság volt a flórenci templomban, új világosság és kovász lett családjában is. Mert az a megfeszített figyelem, mely a szent tűz ébrentartásához egész úton szükséges volt, őt egészen átalakította és a durva és szenvedélyes, hívő lelke dacára is ingerlékeny katona, mint szent érkezett haza s új világossága lett családjának, egész környezetének.

2. Az egész nagybőjti előkészületnek és a húsvétnek célja a megújulás: új világosság, új melegség és új tűz.

Amikor húsvétnapján Krisztus sírjától búcsút veszünk, legyen rá gondunk, hogy a feltámadás ünnepi körmenetében feléledt hitünk ép maradjon, a következő napok egyhangúságai, szórakozásai, nehézségei miatt rajtunk sérelem ne essék, sőt Bouillon Gottfried katonájához hasonlóan révünkön terjedjen a Lumen Christi. Lássék meg viselkedésünkön Krisztusnak a Szentsírból kiáradt világossága.

3. Az a világosság, amely az életben a hit erejével igazít és mindazt eleven valóságnak és szent igazságnak bizonyítja, aminek leghitelesebb pecsétje a feltámadás. Az a melegség, amelyet a természetfeletti remény jelent, hogy a hit szerint való élet nekünk is jogot ad a dicsőségben való feltámadásra, ami után minden szenvedésért kárpót-lást nyerünk. S főként a tűz, amit a szeretet jelent és amelyre az élet minden mozzanatában olyan nagy szükség van.

4. A mózesi világban a tespedő és megújuló lelkületnek a régi, illetve az új kovász volt szimboluma. Az ószövetségi törvény tiltotta, hogy a háztartásban a régi kovász a húsvétot túlélje, amivel jelképileg a nagy megszabadulásra való visszaemlékezésül a régi bűnös lelkület megváltoztatását, a bűnökből való kiemelkedést sürgette. S mikor most húsvétkor az apostol ugyanezt a szimbolumot használva, a régi kovász helyett az új tészta használatát köti lelkünkre, azt akarja, hogy gondolkozásunk, tervezgetésünk, cselekvésmódunk, mindennapi életünk a Krisztus-világosság fényében megújult hit-remény-szeretet jegyében tündököljön... (Dr. Walter János: Napsugarak.)

4. Húsvéti gondolatok

1. Egyik régi osztrák városban élt R. Mihály nevű részeges és vallástalan ember. Édesanyja ellenben mélyen vallásos volt. Mihály a húsvéti föltámadási körmenet helyett is a korcsmába ment és ott lázított a feltámadásban való hit ellen. Büntetésül részegen hazamenet leesett a lépcsőről és agyrázkódást szenvedett. Édesanyjának még sikerült őt meggyónttatnia. Utolsó szavai voltak: — Győztél, Krisztus!

2. 450-ben a katolikusok Afrikában, dacára a Jézus

istenségét tagadó ariáneretnek vandálok fenyegetéseinek, a húsvétot ünnepélyes istentisztelettel akarták megülni. E célra megnyitottak egy, az ariánusok által bezárt templomot, mely csakhamar egészen megtelt jámbor hívőkkel. Az eretnekek által felbujtott vandál katonák megtámadták az ájtatoskodó hívőket. Nyilakkal lövöldöztek a hívekre, egy lektort éppen alleluja éneklés közben ért a nyíl és összeroskadt. Igen sokan meghaltak, egyesítették véréket az isteni húsvéti Báránnyal. Emléküket „A húsvét-ünnep vértanúi” cím alatt április 20-án üli az Egyház.

3. Krisztus feltámadt halottaiból, az elszenderültek zsongéje. Mert amint ember által van a halál, úgy ember által is van a halottak feltámadása; és amint Ádámban mindnyájan meghaltak, úgy Krisztusban is mindnyájan életre fognak kelni. (I Kor. 15, 20—22.) — Üdvözítőnk elfogadta a halált, hogy ne féljünk meghalni, feltámadása pedig arra utal, hogy a mienket is bizalommal várjuk. (N. Sz. Gergely: Moral. 21, 6.) — Mi a legfőbb a mi hitünkben? Az, hogy hisszük Krisztus feltámadását és reméljük, hogy Krisztus által mi is feltámadunk; ez a mi hitünk dicsősége. (Szent Ambrus: In Psalm. 101.)

4. Szent Arkád vértanút kegyetlenül kivégezték. Tagjait egymásután vágták le testéről. Ezalatt folyton imádkozott és így szólt környezetéhez: — Lássátok, hogy minden gyötirelem semmi annak, aki a halhatatlanságot megszívleli és az örök élet koronáját tartja szem előtt... Uram! Te adtad nekem a tagokat, neked áldozom fel azokat, hiszen vissza fogod nekem azokat adni, midőn minden test fel fog támadni a sírból.

5. A vallásban a legnagyobb vigaszt az adja meg, hogy jelszava: Találkozunk! (Chesterton.) — Viszontlátás! — Egi fény! — Utolsó szikra-eszme a sír szélénél! (Schiller.)

6. Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy Krisztussal együtt élni is fogunk, mert tudjuk, hogy Krisztus, miután feltámadt halottaiból, már nem hal meg, s a halál többé nem uralkodik rajta. Mert halála egyszer és mindenkiért való halál volt a bűnnek; az élete azonban élet az Istennek. Ekként ti is úgy tekintsétek magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Krisztus Jézus-

ban, a mi Urunkban. (Róm. 6, 8—11.) — Ítéletet tartva, légy bírása lelkednek: borzadj vissza bűneidről és szállj szívedbe. (Szent Ágoston: Hom. 2, ex. 50.) — Iparkodjunk, hogy meg ne előzzön bennünket az Isten! A gyónás után nem sujt fenytéssel, hacsak vissza nem esel; térj meg, mielőtt büntetést zúdítana rád. (Szent Ágoston: In Psalm. 34.)

7. Egy plébános beszélt el a következő esetet: Egy fiatal leányt egyik vasárnapon húsvét körül meglátogatta barátnője és beszélgetés közben az megemlítette, hogy éppen ma végezte el húsvéti szentgyónását. Barátnője nevetve felelte: — Én bizony nem sietek annyira. Az idén már meg sem gyónom, hanem majd csak jövőre. — Két óra múlva a leány halott volt. Hazamenet vigyázatlanságból a vonat alá került.

Fehérvasárnap

1. Áldott, ki az Úr nevében jön

1. Jézus várja a kis gyermekeket, 2. örömmel adja nekünk szent testét és véré, 3. méltó hála a sok kegyelemért.

1. Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni és ne tiltsátok el őket, mert ilyeneké a mennyek országa. (Mt. 19, 14.) — Biztos vagyok abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Istennek szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban vagyunk. (Róm. 8, 38. 39.) — Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, örök élete vagyon és én feltámasztom az utolsó napon. (Ján. 6, 55.) — Légy hű mindhalálig és nekem adom az élet koronáját. (Jel. k. 2, 10.)

A keresztségi fogadalom letétele után: — Ez a szövettség vére, melyet az Úr szerzett veletek. (II Móz. 24, 7. 8.) — Hozsanna, áldott, ki az Úr nevében jön. (Mt. 1, 9.) — Kívánva kívántam e húsvétot megenni veletek, mielőtt szenvedek. (Lk. 22, 29.)

Hála: Öntsд szívembe szerelmedet, egyedül Te bírj engemet, hogy tied legyek életben és halálban, tied jó és balsorsban, tied küzdve, szenvedve, tied most és örökre! — Nyugodalmat találtok lelketeknek. (Mt. 11, 29.) — Józannok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellenségtek, az ördög, mint ordító oroszlán körüljár, keresvén, akit elnyeljen; erős hittel álljatok ellen neki, tudván, hogy ugyanaz a szenvedés vár a ti testvéreitekre, akik e világon vannak. (I Pét. 5, 8. 9.) — Tartsd meg, amid vagyon, hogy senki se vegye el koronádat. (Jel. k. 3, 11.)

2. Szülők: vigyázzatok gyermekeitek ártatlanságára! — Elmúlik e világ és az ő minden kívánsága; aki pedig Isten akaratát cselekszi, mindörökké megmarad. (Ján. 2, 17.) — Ha Isten gyermekeket adott nektek, szülők, akkor igen becses kincset bízott rátok. Gondoljátok meg, hogy mily figyelmet kell rájuk fordítanotok, hogy ilyenek is maradhassanak. A ti kötelességtek őket nevelni, és pedig jól, mert a ti gyermekeitek és egyúttal Isten gyermekei. (Arany-szájú Szent János: Hom. 9. in 1. ad Titum.)

3. Szent Nothburgát már kicsi korában minden alkalommal oktatta édesanyja a jóra. Mikor a nap besütött a szobába, így szólt hozzá: — Lásd, gyermekem, így néz le Isten az égből a szívünkbe, azért is mindent tud, amit csak gondolunk. — Mikor együtt dolgoztak, így oktatta őt: — Nézd, mint néznek ezek a kis virágok folyton a nap felé. Neked is így kell mindig Istenre gondolnod és szívedet az imádság által hozzá emeled. — Reggelenként a madarak dalára ezeket mondotta neki: — Hallod, mint dicsérik e kis madarak a Teremtőt? Egyesítsd velük a te szíved dicséretét!

2. Lelki feltámadás

1. A jó gyónás megszerzi nekünk az igazi lelki feltámadást, Krisztus valódi békéjét. A lelki feltámadásnak: a) Gyorsnak kell lennie, amint Krisztus is kora reggel támadt fel halottaiból. A megtérést nem szabad halogatni máról-holnapra. b) Valódinak kell lennie. Tényleg el kell hagyni a bűnöket, főleg a halálosakat, amint Krisztus valóban elhagyta sírját és oda többé vissza nem tért. c) Teljes-

nek kell lennie, vagyis minden bűnnek hátat kell fordítani, nemcsak egy-kettőnek.

2. Egy jámbor szerzetes egy alkalommal arról gondolkozott, hogy az emberek milyen balgák! Ruhájukra vigyáznak, hogy piszkos ne legyen, de lelkükkel nem sokat törődnek. Sok töprengés után azt gondolta, hogy talán nem is az emberek a főhibásak, hanem a gonoszlélek, azért el kezdte szidni: — Te vagy az oka, hogy oly dőrék az emberek! A te munkád, hogy még a rongyos ruhájuknál is kevessebbre becsülik lelküket.

A gonoszlélek erre megjelent neki és így szólt hozzá: — Miért szidsz? Látod kezeimet? Meg vannak kötözve, Krisztus kötözte meg. Látod fejemet? Szét van zúzva, Mária Fia zúzta szét. Látod fogaimat? Krisztus tördelte ki. Olyan vagyok, mint a csúffá tett eb. Csak ugatok. Ártani nem tudok. Az emberek maguk jönnek börtönömbbe. Maguk az okai bűneiknek, lelki haláluknak, kárhozatuknak.

3. Az elsőáldozók példaképei

1. Szent Imelda Bolognában született 1321-ben. Szülei gazdagok és vallásosak voltak. A kisleány mindenáron apáca akar lenni. Szülei csak nehezen egyeztek bele. Végre mégis teljesült kérése. A zárda szabályait igen lelkiismeretesen megtartotta. Sanyargatta testét. Az Oltáriszentség előtt órákig eltérdelt, meg se moccant, szemeivel állandóan az Úr Jézust nézte. Legfőbb vágya volt: minél előbb áldozni. Az akkori szokás szerint csak 12 éves korukban áldoztak a gyermekek. Mivel ő még ezt a kort nem érte el, lelkiatyja nem engedte áldozni. Engedelmességből belenyugodott, de vágya egyre fokozódott. Egyik apácátársának így nyilatkozott: — Mondja csak, kedves testvér, hogyan lehet az, hogy aki Jézus testének vételében részesül, mégsem hal meg azonnal a Jézus iránt való felette boldog szeretettől?

Tizenegy éves korában ismét próbálkozott lelkiatyjánál az áldozással, de kérését akkor sem teljesítette. Szentmise alatt a kis Imelda nagyon kérte az Úr Jézust, hogy áldozhassék. És csoda történt: Egy szentostya kiszállott a kehelyből és Imelda feje fölé szállt. Ebből a lelkiatya is megtudta

Isten akaratát és megáldoztatta Imeldát, aki azután önkívületi állapotba esett. Egy óra mulva társnői holtan találták. Szíve meghasadt a nagy örömtől. — XII. Leó pápa 1826-ban szentté avatta, XIII. Leó pápa pedig az elsőáldozók védőszentjévé tette.

2. Egyik vidéki városban elsőáldozásra készültek a gyermekek. Egy igen kivált a többitől, feltűnt hitoktatójának is. Egyszer azt kérdezte tőle: — Mondd csak, fiam, ha egymillió pengő és a szentáldozás között választani lehetne, melyiket tartanád értékesebbnek? — A fiú gondolkozás nélkül így felelt: — A szentáldozást! Ez ugyanis kegyelmet ad, és így lelkem kedves lesz Isten előtt. Ha meghalnék, bejutnék a mennyországba; míg az egymillió pengő Isten előtt nem érték és akár tízmillió pengőm is lehet, e miatt a mennyországba nem eresztenek be... — Manapság sok ember egészen másképpen gondolkodik. Ma talán több ember vagy gyermek inkább a pénz, mint a szentáldozás mellé állna.

3. Egy kis Ágnes nevű elsőáldozó édesanyja keserűen panaszkodott, hogy nem vehet leányának olyan ruhát, amilyent szeretne és leánya megérdemelne. Az okos és válásos kislány azonban így vigasztalta édesanyját: — Nem baj az, édesanyám, sőt még jobb így. Ha új ruhát kapnék, akkor annak is örülnék meg az áldozásnak is, tehát megosztanám örömömet. Így azonban minden örömöm a szentáldozásban hozzám jövő Jézusom. — Az anya gyengéd szeretettel ölelte keblére okos és kedves, megértő kislányát.

4. Megható elsőáldozások

Régente Németországban, a würzburgi egyházmegyében szokásban volt, hogy minden esztendőben fehérvasárnap körül közzétették azoknak az elsőáldozóknak történetét, akik az elsőáldozás után hamarosan meghaltak, avagy a halálos ágyon végezték e szép eseményt. 1932-ben a következő eseteket jegyezték fel:

1. A küztbergi plébánián éppen az elsőáldozásra készítette elő a gyermekeket a káplán, amikor hírül hozták, hogy az egyik növendék hirtelen súlyosan megbetegedett. Hozzá sietett. Az éppen ott időző orvostól megtudta, hogy

a kis Erikának napjai meg vannak számlálva. A káplán mindjárt röviden elvégezte vele az előkészítést, azután meggyóntatta és megáldoztatta. A kis Erika még megérte a fehérvasárnapot, amikor az egész sereg gyermek, miután a templomban megáldozott, ünnepies menetben vonult beteg társa házába. Ott az ő jelenlétükben megáldoztatta a káplán a kis Erikát, aki igen boldog volt és másnap még boldogabban felszállt az égbe.

2. A hundsbaichi plébánián 2 gyermek halt meg az elsőáldozók közül. Az első Holzinger Alojzia volt, akit az előkészület napjaiban szólított magához az édes Jézus. Súlyos betegséget kapott, amely néhány nap alatt végzett vele. A plébános röviden előkészítette, majd megáldoztatta. A leány másnap meghalt. A plébános ebben az útjában, mint ministráns, — Böll Péter — szintén elsőáldozó fiú — kísérte el. Még a temetésen, meg a gyászmisén is ez ministrált. 3 hétre rá a kis Péter éppen húsvét napján megbetegedett, tüdőgyulladást kapott, fehérvasárnap estéjén súlyosra fordult az állapota, azért a plébános kiszolgáltatta neki az első és utolsó szentáldozást.

3. A negyedik elsőáldozó gyermek Würzburgban halt meg. Hart Ottónak hívták és valami csontbajjal már hónapokon keresztül feküdt a kórházban. Mint gyógyíthatatlan beteget hazavitték szüleinek a város végén lévő kis házába. A fiú derék édesanyja értesítette a plébánost a történetről, aki szépen előkészítette a kisfiút az utolsó útra. Ő is fehérvasárnap szombatján áldozott meg. Utána arra kérte édesanyját, hogy az ágyban féloldalt fektesse, mert így a lakás ablakából a közeli hegyoldalon lévő Mária-kápolnára eshetett tekintete. — A Szűzanya kápolnáját akarom nézni és így akarok meghalni — mondotta a kis beteg. Valóban így is halt meg, mert 20 perc múlva csendesén az Úr Jézus elé vezette őt a Szűzanya.

4. Hálát adok, édes Jézusom, hogy nekem az első szentáldozás után még sok-sok áldozásra adtál időt és alkalmat!

5. Fehérvasárnapi gondolatok

1. X. Pius pápa 1905-ben nagyszámú elsőáldozót hívott magához és többek között ezeket mondotta nekik: — Ha valakit nagyon szeretünk, gyakran óhajtjuk őt látni, közelében lenni és vele beszélgetni. Így van ez Jézussal is. Ha ti Jézust őszintén szeretitek, nem álljátok meg, hogy meg ne látogassátok Őt gyakran.

2. Szent Alajos öröme oly nagy volt, mikor tudtára adták első szentáldozásának idejét, hogy ezt a nagy szerencsét a világ minden kincséért oda nem adta volna. Attól fogva állandóan készült a nagy napra. A megelőző éjet egészen virrasztásban töltötte, reggel pedig egy óráig Jézus szeretetéről elmélkedett. Megtisztította lelkiismeretét a legcsekélyebb fogyatkozásoktól is és egy szeráf lángoló szeretetével vette magához az Úr Jézus szent testét.

3. Brazíliában egyik indián anya elsőáldozó kislánya tiszteletére nemcsak a lányát, hanem szobáját is feldíszítette. A padozatot behintette illatos füvekkel, a falakra bokrétákat tűzdelt, az ablakokat és az ajtót koszorúkkal fonta körül és kivilágította az egész lakást. Azután eléje sietett hazatérő gyermekének, megölelte, megcsókolta és üdvözölte, mint Krisztus aráját. Majd a feldíszített szobába vezette és így szólt a meghatódottságtól könnyező leányának: — Lásd, te most Uradat, Megváltódat hordozod szívedben; elmélkedjél itt csendes áhítatban e nagy szerencséről, és köszönd meg égi Jegyesednek a szeretettel teljes leereszkedést és bízd rá szívednek minden ügyét egész odaadással. Azután idézd fel magadban gyakran első szentáldozásod emlékét és törekedjél mindíg olyan tiszta szívű lenni, mint ma vagy.

4. Jónéhány évvel ezelőtt Franciaországban egy plébános arra kérte az egyik hívét, hogy küldje el fiacskáját a tanításra, mert addig nem bocsáthatja az első szentáldozáshoz, amíg nem tudja a katekizmust. — Nem baj, főtisztelendő uram, — felelt az anya — ha fiamnak úgy tetszik, majd elkészül magától is az áldozásra, ha nagy lesz. Ha pedig nem tetszik neki, meglesz az szépen a nélkül is. — Húsz év múlva ugyanezt a papot rendelték ki egy halálra ítélt mellé, hogy készítse elő és kísérje ki utolsó útjára.

Nagy megdöbbenéssel hallotta, hogy a szerencsétlen ifjút anyagyilkosságért ítélték halálra, és hogy a meggyilkolt anya ugyanaz volt, aki húsz évvel ezelőtt olyan félvállról fogadta buzgó plébánosa intelmeit.

Húsvét után II. vasárnap

1. Jézus a jó Pásztor

1. Jézus most is szeret bennünket. Meg tud és meg akar védeni a mai rossz világban is minden baj ellen. 2. Ragaszkodjunk hozzá rendületlenül! Mint hűséges barátok kövessük Őt jó és balsorsban! 3. Szeressük papjainkat, mint Istentől rendelt vezetőinket! Védjük, oltalmazzuk őket, kövessük szavukat, biztosítsuk tisztességes megélhetésüket!

Bertalan, bragai érsek egyik püspöki látogatása alkalmával a vihar elől a hegyoldal barlangjába menekült. Amint kitekintett rejtekhelyéből, egy kis pásztorfiút látott, aki nyája mellett ázott-fázott. Megszólította: — Gyere ide hozzám, fiam! — Nem szabad! — Gyere csak, nem lesz bárán्याidnak semmi bajuk! — Nem mehetek, mert a vidéken farkasok járnak, és azok megeszik bárányaimat. — Dehogyan eszik, ilyenkor még a farkasok is behúzódnak odúikba. — Nem mehetek, mert atyám így parancsolta. — És tovább ázott nyája mellett.

A papnak olyan eltartást kell biztosítani, hogy a miatt el ne kelljen csüggednie. Mivel a lelkekért való működés más, mint a napszámos munka, ahhoz kedv, előszeretet, szabad és vidám kedély kell. Különben is, aki a szőlőben munkálkodik, csak ehetik annak gyümölcseiből? (Szent Ambrus.)

Ha a kormányos jókedvű és elégedett, azok is biztonságban örvendenek, akik a hajón vannak. Am ha ezek részéről gyűlöletet, megvetést, elhanyagoltatást tapasztal, nem sok kedve lesz kellőképpen vigyázni és ügyességét kifejteni és ekként akaratlanul is vesztükre lehet. Hasonlóképpen a pap is, látva, hogy az őt megillető tiszteletben részesül, kellőképpen fog vezetni benneteket. Ellenben ha bánatot

okoztok neki, ezzel megbénítjátok kezeit és így magatokat is és őt is, ha mégoly jóakarattal van is, kiteszitek a veszély hullámainak. (Aranyszájú Szent János.)

2. A pap hívelnek jó pásztora

Krisztus nyájának igaz pásztora a lelki tanítás viruló és illatos mezejére vezetik azt, megítatják, fölűdítik amaz élővízzel, amelyet a Szentlélek nyujt nekik. (Nagy Szent Gergely: Hom. in Ps. 29. n. 2.)

1927-ben egyik francia faluban feketehimlőbe esett egy ember. Amikor ezt az orvos megállapította, a beteget mindenki elhagyta. Erre a plébánosa, Valentin abbé vette ápolás alá és addig mellette maradt, amíg teljesen meg nem gyógyult. A derék lelkipásztornak semmi baja nem lett, de könnyen megkaphatta volna a borzasztó betegséget és bele is halhatott volna. A köztársasági elnök hősiességéért elismerését fejezte ki neki.

Tremanus atya, aki mint missziós 9 évig működött Kínában, beszélte el: — Egy újonnan megtért kínai halálos beteg lett. Elküldött értem, 3 és fél napig mentem hozzá, még életben találtam, és példásan felvette a haldoklók szentségeit. Azután így szólt: — Jó főtisztelendő úr, nagyon szépen köszönöm, hogy eljöttél hozzám. Most már egészen biztosan bekerülök a mennyországba. Első dolgom lesz ott, hogy a jó Istennek átadok tőled szép üdvözlést és megkérem, hogy fáradságodért áldjon meg bőségesen.

A Morro Castle amerikai hajó égésénél egy pap kitűntette magát hősie viselkedésével. Egy frankfurti ujság tudósítója ezt írja: — A hajó megmenekült utasai nem győznek magasztalni egy fiatal papot. A tűzvész alkalmával ott állott nyugodtan és mozdulatlanul a legveszedelmesebb helyen. Láttuk, mint tornyusulnak mögötte a lángok, mint rajzolódnak ki rajta a hős körvonalai, s úgy láttuk, hogy a tűz már ruháját fogta meg. Ott állott, felemelte kezeit szó nélkül. Hirtelen elhallgatott a zaj és kiáltozás. Velünk imádkozott s megadta a feloldozást. Aztán mindinkább elviselhetetlenebbé lett a hőség, s a vízbe vetettük magunkat. A hős pap több égési sebet kapott. Az elismeréseket azzal háritotta el magától ez a P. Egan Raymond, hogy

azt tette, amit az ő helyében — minden katolikus pap megtett volna.

3. Az igazi jó pásztor — maga Jézus

1. A jó Pásztor 1. a juhokat a vadaktól megőrzi és más veszedelmektől megoltalmazza, 2. gondoskodik legelőről, 3. ha valamelyik bárány megbetegszik vagy a többi közül kiszakad, meggyógyítja, az elveszettet a többi közé visszavezeti.

Isten már kezdettől fogva igen kedvelte a juhászokat. Első üdvözült híve — Ábel — juhász volt. Mózes, aki egyiptomból kiszabadította a zsidókat, Dávid, aki legyőzte a filiszteusokat, juhokat őrzött, és mikor Krisztus a világra jött, először juhászoknak adott hírt angyalai által, a juhászok ajándékát és köszöntését vette először. Innen van, hogy Krisztus Urunk is leggyakrabban pásztornak nevezetik.

Mikor Isten megígérte a jövődő Messiást, azt mondta: Pásztort támasztok az én népem elé, aki legeltesse őket. Szent Pál az Úr Jézust a juhok nagy pásztorának nevezi, Szent Péterrel együtt a pásztorok fejedelmének, másutt lelkünk pásztorának és püspökének hívja. Krisztus maga egyebüttl is, de főképen a mai evangéliumban, nem egyszer nevezi magát jó pásztornak.

a) Az összes állatok közül a juh az, amely magát megoltalmazni nem tudja, hanem megmaradása és bátorsága csak a pásztor gondviselésén és őrzésén áll. — Lábán és Dávid sokat szenvedtek és nélkülöztek juhaik mellett. Ha ezek az okatlan állatokért, melyeknek kevés az értékük, ennyit fáradoztak, vajjon micsoda munkát és veszedelmet kellett Krisztusnak elvállalnia az Ő juhainak láthatatlan lelkéért, mely többet ér, mint a földkerekségnek minden más gazdagsága? Az ördög éjjel-nappal veszedelmet áskál és véskél alánk, de az ő incselkedéseitől, kísértéseitől éjjel-nappal őriz minket a jó Pásztorunk. Látható ellenségeink erejét megzabolázza, hogy ne ártsanak, tudatlanságunkat oktatja, hogy meg ne csalassunk, erőtlenségünket gyámolítja, hogy a jóban előre mehessünk és semmi fáradságát

nem kíméli, hogy mi bátorságosak legyünk. Nemcsak vigyázott reánk, hanem életét is adta érettünk a keresztfán.

b) Ő maga legelteti juhait a legjobb helyeken, Neki ebből semmi haszna nincsen. Táplál bennünket tanításai-val. A bölcs mondása szerint nincs nagyobb gyönyörűség, mint a szívnek az öröme, ezt pedig az Isten ígéje szerzi meg nekünk. (Eccl. 30, 16.) Táplál továbbá bennünket lelki adományaival: a hittel, a reménnyel, a szeretettel, az igazsággal, a tökéletességgel. Még tovább megy. Saját szent testét és vérét adja táplálékul a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Látjátok, keresztények, mennyivel meghaladja a mi Pásztorunk gondviselése a többi pásztorokét: mások megölik a juhot, hogy életüket táplálják és éhségüket enyhítsék annak húásával, de a mi Pásztorunk megöleti magát, hogy a juhok éljenek és az Ő testével táplálják magukat.

Végül a mi Pásztorunk a mennyországban készített juhainak utolsó legeltetést, ahol sem éhség, sem szomjúság nem lesz (Jel. 7, 16.), hanem a Bárány menyegzőjében meg-részege szünk az Isten házának bőségétől és az Ő gyönyörűségének sebesen folyó patakjából iszunk. (Zsolt. 35, 9.)

c) A jó Pásztor tisztelte az, amit Isten elénkbe ad Ezechiél által, hogy az elvesztett fölkeresse, a megsérült vagy megbetegedett juhot meggyógyítsa. (34, 16.) — Jézus mindennek a lehető legnagyobb mértékben megfelelt. A tékozló fiút szeretettel fogadta és egy kemény szót sem mondott neki, mindezzel örömét akarta kifejezni a bűnös megtérésén.

Hallottátok, keresztények, mily jó Pásztorunk nekünk Krisztus. De mitőlünk is kíváncsít, hogy igazi juhainak legyünk, megismerjük, hogy gyarlók és erőtlének vagyunk, mint a juhok. Azért alázzuk meg magunkat és Pásztorunktól el ne távozzunk, mert veszni kell annak a juhnak, mely az ő pásztorától eltávozik. (Zsolt. 72, 27.) — Fussunk messze a farkasoktól, fordítsuk Isten szolgálatára nemcsak külső javaink gyapját, nemcsak belső ájtatosságunk tejét, nemcsak jócselekedeteink bárányait, hanem, ha kíváncsít, húsunkat és életünket is készek legyünk Isten tiszteletére odaadni. (Pázmány Péter.)

Húsvét után III. vasárnap

1. Az élet rövid, az örökkévalóság hosszú

1. Az élet az örökkévalósághoz annyi, mint egy csepp a tengerben. Ne ragaszkodjunk túlságosan hozzá! 2. A szenvedések rövid életűek, türelmes elviselésükért örök élet jár. Ezért balsorsban is híven szolgáljunk Istennek! 3. A mai élet nehézségeiben vigasztaljon az örök élet kimondhatatlan és soha el nem múló öröme és boldogsága.

Dioklécián császár idejében történt, hogy a keresztények kivégzése alkalmával egy Adrián nevű pogány katona bámulva nézte a keresztények hősiességét. Megkérdezte az egyik kereszténytől, hogy mi ad erőt nekik a nagy kínok között? — Az örök boldogság, melyet Isten szenvedéseinkért ígér. — S miben áll az örök boldogság? — Szem nem látott, fül nem hallott, emberi nyelv nem képes olyasmit elbeszélni. — E szavak olyan hatással voltak a pogány katonára, hogy keresztény lett és nemsokára vértanúhalált halt.

2. A földi dolgok — mulandók

1. Minden mulandó a földön, 2. ezért ne ragaszkodjunk hozzájuk, hanem 3. keressük az örökkévalókat!

1. Itt a földön minden: Egy kevéssé... — Salamon király mondotta: Ezüstöt és aranyat gyűjtöttem magamnak, királyok és tartományok gazdagságát... Amit csak szemem megkívánt, nem tagadtam meg tőle, nem vontam meg szívemtől semmiféle gyönyörűséget... Amikor azonban néztem műveimet, valahányat kezem alkotott, és a fáradságot, mellyel oktanul törtem magamat, láttam, hogy az egész csak hiúság és szélkergetés, és nincs maradandó a nap alatt. (Préd. 2, 8—11.) — Ha valami nagyon gazdag embert látsz, ne mondd életét boldognak. Mulandó természetű a gazdagság; gyorsabban, mint a törtető patak, siet el birtoklója elől és gyorsan eltűnik. Azért hát, ha bővelkedtek gazdagsággal, szíveteket ahhoz ne tegyétek, hanem tedd magadévá abból, ami hasznos, nem ragaszkodván hozzá, mint jóhoz, túlságos szeretettel és csodálattal, hanem hasznos eszköznek tekintsd a jóra. (Nagy Szent Vazul. — Hom. in. Ps.

61, 11.) — Hiúság csak a jelen élettel törődni és a jövőre nem ügyelni, hiúság azt szeretni, ami gyorsan elmúlik, és oda nem törekedni, ahol öröm vár ránk örökké maradan-dóan. (Kempis Tamás.)

2. Edward Sattersville, angol milliomos 365 házat építtetett magának azzal a szándékkal, hogy mindennap másiban lakjék. Nagy fényűzéssel be is rendezte azokat. De mikorra elkészültek, ő maga a Riviéra egyik hoteljébe költözött, ahonnan soha többé ki nem mozdult.

John Steele nevű amerikai, mint egészen fiatalember, Kaliforniában néhány hét alatt több millió dollár vagyont szerzett. Ezt 10 év alatt elköltötte és 30 éves korában a szegények házában halt meg. Szivarra dolláros bankjeggyel gyujtott rá és esténként, ha napi kiadásai alatta maradtak az előírányzott összegnek, az ablakon szórta ki a fennmaradt pénzt.

Egy bostoni krözus halála előtt minden pénzét, érték-papírjait magához vette a banktól és sajátkezüleg elégette, hogy másnak tulajdonába ne mehessen át, ha ő meghalt. Öt boldogtalanná tette a pénz, nem akarta, hogy örökösei is boldogtalanok legyenek.

3. V. Károly francia király halálos ágyán elhozatta magához Krisztus Urunk töviskoronáját és saját királyi koronáját. Midőn az elsőt megpillantotta, könnyekre fakadt, nagy tisztelettel maga elé tétette és így szólt: — Oh drága korona, éke a mi üdvünknek! Mily édes a vigasz, melyet nyújtasz! Vajha irgalommal lenne hozzám Az, akinek vércseppjeiben te fürödtél! — Azután királyi koronájára tekintve, így folytatta: — Oh, koronája Franciaországnak, mily nagy a te értéked, s mégis mily csekély vagy drágaságod dacára! Drága vagy mint hatalom, igazság és jog jelvénye, de vajmi csekély, értéktelen — szemben az örök élettel!

4. Hormisda előkelő pogány tudós és gazdag ember volt a régi Perzsiában. A római császárság idejében ellátogatott Rómába is. A császár is külön kihallgatáson fogadta, és nagyon szerette volna, ha ott marad. A tudós azonban erre így szólt: — Felség! Róma valóban nagyon szép. Ilyen gyönyörű épületeket és értékeket sehol a világon nem lát-

tam. Amde a remek templomok meg a paloták között sirokat is láttam. Erre minden szépség elhomályosult lelkemben és minden hatalom elveszítette értékét.

5. Bizonyos szép, előkelő, fiatal hölgy súlyos betegségbe esett. Midőn megmondták neki a valóságot, hogy már nem sok ideje van hátra, készüljön tehát a nagy útra, eleinte hallani sem akart róla, de később belenyugodott sorsába, sőt barátnőit is elhivatta és így búcsúzott el tőlük: — Azért hivattalak benneteket, hogy példából megtanuljátok, hogy milyen mulandó minden földi szépség, fiatalság és egészség! Kevéssel ezelőtt viruló egészségnek örvendtettem, s talán holnap már kiterítve láttok a ravatalon! Oh kedveim, ha úgy vennétek a földieket, miként azokat most én nézem, tisztán látnátok, hogy minden, aminek itt örül az ember, múló hiábavalóság, csak Isten szeretete és szolgálata az, aminek az élet határán értéke van! Már most készüljétek ti is a nagy útra, imádkozzatok értem, én is imádkozni fogok értetek az Úr szent színe előtt!

6. Goethe, a koszorús költő 84 évet élt és semmiben szükségét nem szenvedett. Volt része tisztelőben, dicsőítésben, ünnepeztetésben, örömben, szeretetben, általában minden földi jóban, és mikor élete végén visszatekintett múltjára, azt mondotta, hogy egész élete nem volt más, mint a csalódások, a lelki gyötrelmek, hiábavalóságok, szappanbuborékok és mámoros izgatottságok hosszú és szomorú láncolata.

Mórus Szent Tamás mondotta: — Ah, e világ boldogsága mennyire hasonlít a tél legrövidebb napjaihoz! — Szent Ágostonnál olvassuk: — A sír egyedüli állandóbb lakásunk itt a földön. Tulajdonképeni lakásunk odafönn van, a mennyben! — Csalfa az életöröm, míg sejtjük, eget mosolyog le. — Bírni alig kezdjük, bája enyészten enyész. (Kisfaludy Károly.)

Mi az, ami embert boldoggá tehetne?
Kincs? hír? gyönyör? Legyen bár mint özőn,
A telhetetlen elmerülhet benne,
S nem fogja tudni, hogy van szívöröm.

— — — — —
Amennyit a szív fölfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk.

(Vörösmarty: Merengőhöz.)

3. Az élet rövidsége

Jézus, hogy távozásának szomorúságát könnyebbitse, kétféle vigasztalással bátorítja tanítványait: 1. Felbecsülhetetlen hasznukra lesz az Ő távozása, mert azért megy el, hogy örökös lakóhelyet és boldog állapotot szerez nekik. 2. Nem sokáig tart távolléte és rövid idő múlva ismét nagy örömmel meglátogatják Őt.

1. Krisztus eloszlatja a földi élet szomorúságát. — Miképen a tengerek mérhetetlen sok vizében egy csepp sincs, mely keserű ne volna, úgy az emberek között sincs senki, akiben félelem és fájdalom ne találtatnék, az ember napjai között nincs egy sem, melyet a keserűség keresztje ne terhelne. Ez a világ nem más, mint egy ispotály, amelyben csak betegek és romlott állapotokkal nyomorodottak laknak. A világi nyavalya és szomorúság egy szempillantásig tart, és a szenvedés akármilyen nagy legyen is, az örök kárhozathoz képest könnyű, és terhe le nem nyomhat. De ha ezeket ájtatos szívvel és szent akarattal tűritek, minden mértéket meghaladó örök dicsőségnek boldogságát szerzitek a magasságban.

2. A mulandóság gondolata megoltalmaz a büntől. — Ki nem látja naponkint, mennyi feslettségre és csintalan nyájaskodásra viszi az ifjú embert erejének és egészségének virágzása? De akit egy kevéssé megnyom a betegség, bezzeg mindjárt Istenhez kezd folyamodni. Nincs üdvösségesebb orvosság, mellyel a világ javaiból származó betegségeket és nyavalyákat eltávoztatjuk, mint az a „kevés”. Ha az életet szeretjük, azon legyünk, hogy örökké éljünk, mert ha kíváncsok vagyunk néhány esztendőre élni, sokkal jobb vég nélkül élni.

3. A mai szent evangéliumban 7-szer említetik a „kevés”: 1. Rövid ideig és kevéssé tart a mi életünk. 2. Kevés ideig tart a világ öröme. 3. Rövid és kevés minden világi nyomorúság. 4. Kevés az, amit Isten kíván tőlünk üdvösségünk elnyerésére. 5. A mi lelkünket igen kevésen akarja visszavenni az ördög. 6. Igen kevés, amin eladjuk a mennyországot. 7. A világ minden java igen kevés. (Pázmány Péter.)

Húsvét után IV. vasárnap

1. Irigy ember — hova mégy?

1. Az ördög irigységéből jött be a halál a földkerekségére. (Bölcs. 2, 24.) — Vessetek le minden gonoszságot, minden álnokságot és képmutatást, irigységet és minden rágalmazást. (I Pét. 2, 1.) — Az irigység az a moly, mely az erény becsületeruháján rágódik; az a rozsdá, amely más érdemeinek ragyogására törekszik rakodni; az a sáska, amely mások földjén a remény minden zöldjét letarolni óhajtaná. (Sz. Agoston: Serm. 15. ad fratr.) — Mely víperával, mely kígyóval, mely féreggel hasonlítsam össze az irigységet? Ez a bűn rombolta le az Egyházat, szülte az eretnokségeket, keltette fegyverre a testvért testvér ellen, festette be a földet az igazak vérével, ez változtatta meg a természet törvényeit, ez nyitott kaput a halálnak, ez hozta ránk az átkot. (Aranyszájú Szent János: Hom. 7. in ad Róm.) — Theophrastus azt szokta mondani, hogy ő az irigyeket a legboldogtalanabbaknak tartja, mivel úgy saját bánatuk, mint mások öröme gyötri őket. (Sobaeus: de inv.)

2. Egyszer Frigyes porosz császár udvarában az a kérdés merült fel, hogy micsoda szer hat a szemre és annak látó erejére legelőnyösebben? Az elhangzott vélemények szerint az ametiszt, a zöld üveg és a különféle fűvek jöhetnek leginkább számításba. Sanáger Jakab, híres spanyol orvos, akinek véleményét döntőnek tartották, gúnyosan így szólt: — Az említett dolgok mind semmik! A leghatékonyabb szer a szemre — az irigység! Ez a legapróbb dolgokat is meglátja és mindent nagyobbknak lát, mint amekkora az valójában. Melyik irigy földműves nem látja, hogy szomszédjának vetése szebb az övénel? Melyik irigy leány nem látja, hogy leánytársának szebb ruhája van? Melyik irigy nem számlálhatja, hogy szomszédja szerencsésebb, mint ő?

Az irigység még a gyilkosságtól sem riad vissza! — 1643. év farsangján Párizsban férjhez ment egy előkelő hölgy, akinek kezére többen pályáztak. A lakodalmas háznál éjjel megjelent egy álarcos csapat, amely a vőlegényt kihívta a mellékszobába. Utána a csapat tagjai visszamentek

a mulatozók közé, valami koporsófélét leterítették, azt körül táncolták és egyenkint eltávoztak. Mikor a leplet levették a koporsóról, a vőlegény holttestét találták meg abban, akit irigységből vetélytársai a mellékszobában meggyilkoltak.

2. Hová vezet a fősvénység?

A Szentlélek megfeddi a világot a bűnről, különösen a fősvénységről...

A fősvénynél semmi sincs gonoszabb. (Sir. 10, 9.) — Mert tudjátok, hogy semmi fősvénynek, ami bálványszolgálat, nincs öröksége Krisztus és Isten országában. (Ef. 5, 5.) — A fősvény sem a szenvedőt nem szánja, sem a szegényen nem könyörül, hanem vétkezik Isten ellen, továbbá felebarátja és önmaga ellen. Mert Istentől elvonja, amivel neki tartozik, megvonja embertársaitól a szükségest és megvon magától minden kényelmet, és ilymódon hálátlan Isten iránt, szívtelen embertársaihoz, kegyetlen önmagához. (Sz. Innocenc: De vil. cond. hum.)

A fősvénység szomorú példái: Júdás, a farizeusok, Ananiás és Zafira... A dúsgazdag és a nyomorult Lázár...

Egy zsugori hitetlen embernek dolga akadt a plébánián, ahol nyíltan dicsekedett hitetlenségével. A plébános papírlapra felírta előtte Isten nevét és így szólt neki: — Látja, mit írtam erre a papírra? — Igen. — A plébános azután egy darab pénzzel eltakarta Isten nevét és újra kérdezte: — Látja most is ezt a szót? — Nem, most csak a pénzt látom. — Helyesen felelt. Így is van, a pénz elvakít és elvon Istentől.

Egy fősvény ember súlyosan megbetegedett. Az orvos véleménye szerint legfeljebb 3 napja volt még hátra. Erre a fősvény kiszállt ágyából, összes bankóit elégette a kályhában. Másnap az orvos javulást konstataált. Erre a fősvény igen megijedt. Egészen meg is gyógyult. Megmaradt pénze csak egy hétre volt elegendő, azután koldustarisznyát akaszthatott nyakába.

De Lyceo Róbert, a 15. század híres egyházi szónoka mondotta el egyik nagybőjti beszédében, hogy egyik alkalommal fősvény emberhez hívták, aki halálán volt. Nem

tudott rá hatni, nem törődött még akkor sem lelke üdvösségével, hanem kétségbeesve hánykolódott ágyában és folyton e szavakat ismételte: — Mennyit fáradtam! Mennyit nélkülöztem! S most mások gyönyörködnek kincseimben! Oh kedves pénzeszsákjaim, ti öröme, vigasza, mindene szívemnek! El kell benneteket hagynom! . . . Így sírándozva adta ki lelkét.

3. Részeg ember — merre?

A korcsma tönkreteszi a vagyont, a testet és a lelket. — Vigyázatok magatokra, hogy ne nehezedjenek szíveitek tobzódásban, részegségben és az élet gondjai közt. (Lk. 21, 34.) — A torkosság anyja minden véteknek és összefoglalja minden gonoszságnak. Ez gyökere minden bűntetnek, minden aljasságnak. Megzavarja a fejet, az észet, a nyelvet és az egész testre rombolólag hat. Hajótörése ez a szüzességnek, eltékozlója az időnek, valóságos önkéntes örülés, útálatos betegség, szennyfoltja az erkölcsnek, becsstelensége az életnek, gyalázata a becsületnek és megrontója a léleknek. (Szent Agoston.)

Bűnt követnek el az orvosok, ha azt mondják, hogy a bor erősít, és szinte gyermekes mese, ha azt állítják, hogy a vörös bor jobban erősít, mint a fehér. (Nothnagel dr., volt bécsi egyetemi orvostanár.) — Adams dr. kimutatása szerint 100 kolerabeteg közül, akik szeszt nem ittak, meghalt 19, a részegesek közül pedig 91. Ő mondotta: — Ha megtehetném, minden korcsma táblájára felírnám: Itt kolerát árulnak.

Egy részeges ember hosszú ideig méregette a korcsmaajtót. Megkérdezték ennek okát és azt mondotta: — Nem értem, hogy ilyen kicsi helyen hogyan fértek be ökreim, lovaim, földjeim, mindenem?!

A legenda szerint a különféle betegségek gyűlést tartottak a halál elnöklése alatt. Mindegyik elmondotta a maga mondókáját. Végül következett a mértéktelenség: — Én mindazt aláírom, amit társaim beszéltek; de egyről megfeledkeztek: én vagyok az, aki az összes betegségek munkáját sikeressé teszem: én vagyok a halál udvari szállítója. — Igazad van, szolgám, — felelte a halál — nélküled sem-

mire sem mennének a betegségek és a bajok. Üljetek hát ide, trónom mellé! Te leszel az én fő-főminiszterem!

4. Megátalkodott bűnös — meddig?

Mindaz, aki bűnt cselekszik, igazságtalanságot is cselekszik, mert a bűn igazságtalanság. (I Ján. 3, 4.) — A földi dolgok közül semmi mást ne nevezzünk rossznak, hanem csak a bűnt; mert egyedül ez szakít el bennünket Istentől és tesz bennünket az ördög zsákmányává. (Szent Kasszián: Coll. 6. c. 3.)

Unalmában egyik kovács fia kis szegeket vert a műhely ajtajába. Azt gondolta, ez nem nagy hiba, mert majd azután kiveszi azokat. Atyja nem szólt rá, mert valami nagy tanulásra akarta figyelmeztetni. Mikor a fiú a szegeket kiszedte, az ajtó teljesen tönkrement. Ekkor atyja komoly hangon így szólt hozzá: — Fiacskám, nem akartam játékodat elrontani, mert valamit mondani akarok neked. Látod, mit csináltál ezekkel az apró szegekkel? Jegyezd meg magadnak egész életedre! Így jársz majd, mint ez az össze-vissza-vert ajtó, ha nem vigyázol hibáidra. Nem sajnálom a pénzt, új ajtót készíttetek, de ne feledd el ezt a régi ajtót! Ha azonban lelkedet egyszer elrontottad, helyette újat nem lehet készíttetni!

Egy város rabkórházában, a férfiaknak a termében az ablakok éppen az utcára nyílnak, amerre az úrnapi körmenet halad. Minden esztendőben a rabok a körmenet alkalmával az ablakhoz tódulnak, kezüket, homlokukat a hideg vasrácsához illesztik és némán bámulnak ki a tavaszi pompába, mely előlük el van zárva. Nem vehetnek részt az örök szeretet diadalmenetében, mert betegek és rabok. Künn az utcán azonban az út mentén vannak sötétben néző emberek, akik idegenek és nem mennek a körmenettel, térdüket a legfelségesebb Oltáriszentség előtt nem hajtják meg. Mert ők is betegek és rabok: a sátán őrzi őket a bűnök rácsa mögött.

1927-ben E. hevesmegyei községben misszió volt. Mindenki meggyónt, csak 6 megátalkodott bűnös nem. Azóta mind a hat meghalt szerencsétlen halállal. Egyik részegeshez súlyos betegségében későn érkezett a pap. A másik

korcsmai verekedésben halt meg. A 3. népzénész volt. Éjtszakai muzsikálás alkalmával összeesett és meghalt. A 4. szalmát rakott kocsijára és a közben szélütés érte. Az 5. templomkerülő volt. Saját fia egyik vasárnap agyonütötte. A 6. Nagyboldogasszony napján templom helyett a dinnyeföldre ment ki, hazamenet rosszul lett, és délben már kiterítették.

Húsvét után V. vasárnap

1. Az ima — hatalom

Az ima megszerzi az igazi bűnbánat kegyelmét, megtart az erény útján és biztos kulcs az üdvözülésre.

— KérjeteK és adatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik nektek. (Lk. 11, 9.) — Az igaz imádsága a mennyország kulcsa: felszáll az imádság és leszáll Isten irgalma. (Szent Ágoston: Serm. 225.) — Azt hiszem, mindenki tudja, hogy egyszerűen lehetetlen az ima segítségével nélkül erényesen élni és az életet erényesen befejezni. (Aranysz. Sz. János: Lib. 1. De Orando Deo.)

A nagy spanyol bíboros, Ximenes egy alkalommal lakomára hívta meg az ország nagyjait. A vendégek már mind együtt voltak és türelmetlenül várták a házigazdát: — Türelmetlenek vagytok? Krisztus lábainál voltam. Ne feledjétek el, hogy imádkozni annyi, mint uralkodni.

A híres O'Connel ír vezér minden évben 14 napos lelki gyakorlatot tartott. Éppen akkor is lelkigyakorlaton volt, amikor izentek neki, hogy a parlamentben nagy szükség van rá. Azt izente vissza: — Legyenek nyugodtak, uraim! Amíg én itt imádkozom, az Isten előtt védem ügyünket. Írland emancipációja ezzel semmit sem fog veszíteni.

— Amit nem tudok felfogni, az az imádság nélküli élet: a reggeli ébredés Isten mosolya nélkül, s a nyugalomratérés a nélkül, hogy előbb az Üdvözítő kebelén pihentünk volna. Az ilyen életet hasonlónak tartom a sötét éjtszakához, mely tele van vigasztalansággal, mely terméketlen Isten átká miatt, képtelen rá, hogy a balsorsban helyét

megállja, alacsony érzület rabja lesz és el van zárva a lélek tiszta örömeitől. (Contardo Ferrini páviai egy. tanár.)

Egy megtért pogány minden alkalommal maga elé tette Szűz Mária képét, amikor imádkozott. A misszionárius félt, hogy imádni fogja a képet, azért figyelmeztette, hogy ezt nem szabad. — Ne féljen, jó atyám, én nem imádom ezt a képet, hanem én csak kérem a Szűzanyát, hogy imádkozzék helyettem, mert én még nem tudok jól imádkozni.

2. Az ima — beszélgetés Istennel

Imánk legyen ájtatos, állhatatos és Isten akaratán megnyugvó!

— Kérjetelek, és adatik nektek... — Ez a nép csak ajkával dicsér, szíve pedig távol van tőlem. (Iz. 29, 13.) — Aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözülni fog. (Mt. 10, 12.) — Imádkozzunk bár csendesen vagy hangosan, imánk legyen a szív kiáltása. (Szent Agoston: In Psalm. 37.) — Óvakodjál az imát abbahagyni; ha az, akit kérsz, késedelmeskedik is meghallgatni kérésedet, légy kitartó, tégy erőszakot az égen. (Greg. in Psalm. 6. Poenit.) — Az ima mindenható; ha közös, mindent elnyerhet. (Theodoretus.)

Szalézi Szent Ferenc egyik alkalommal a szabadba lovagolt ki és ott egy földművessel beszélgetett, aki eldicsekedett neki, hogy ő milyen ájtatosan tud imádkozni. Így szólt hozzá a szent püspök: — Szeretnék egyszer ilyen ájtatos imának tanúja lenni. Imádkozzál el most jelenlétemben egy Miatyánkot! Ha minden szórakozás nélkül elmondod, neked adom lovamat. — A földműves megkezdte az imát, de mikor odaért: Mindennapi kenyerünket... — ránézett a lóra és csak azután folytatta. Midőn ennek okát megkérdezte Szentünk, így felelt a földműves: — Az a gondolatom támadt, hogy a lóval együtt a nyeret is megkapom-e? — Most sem a lovat, sem a nyeret nem kapod meg, hanem tanulj meg igazán ájtatosan imádkozni, és akkor Isten meghallgatja imádat.

Az irokézok apostola, a vértanú Jogues Márton jezsuita atya, a kegyetlen mohawkok fogságába esett. Mivel az éhség, hideg és mindenféle kínok észbontó letargia állapotába döntöttek, lehetetlenné vált számára rendes imáinak

elvégzése. Ekkor fakéregre kaviccsal keresztet karcolt, és órákon keresztül ott ült mellette és szóltanul nézegette — ez volt imádsága.

Szent Monika 18 évig imádkozott fia megtéréséért. Eleinte úgy látszott, hogy hiába imádkozik, mert fia mindig rosszabb lett; ekkor elment Szent Ambrus püspökhöz, aki nek elpanaszolta baját, és aki így vigasztalta: — Jó anya, vigasztalódjál! Lehetetlenség, hogy egy gyermek, akiért anyja annyit imádkozik és sir, elvessen. — És a szent püspöknek igaza lett.

Egy édesanya mindenáron meg akarta gyógyítani nagybeteg gyermekét. Sokat imádkozott érte, de mindhiába. Elment plébánosához és elpanaszolta neki bánatát. A plébános figyelmeztette, hogy nyugodjék meg Isten akaratán. — Nem nyugszom meg, az én akaratomnak kell teljesülnie — felelte a szerencsétlen anya. — Úgy is lett: a gyermek meggyógyult, de később gonosztevő lett és az akasztófán végezte életét. Milyen szerencse lett volna ránézve, ha fiatal korában meghalt volna!

3. Anyák napjára: Minta-anyák

1. Régen történt, amikor még a városbíráknak joguk volt halálra ítélni a bűnöst, vagy megkegyelmezni neki. Egyik városban halálra ítélték egy fiatalembert, aki könnyelműsége következtében tért a rossz útra. Az volt a szokás abban a városban, hogy amikor megszólalt a lélekharang, akkor sujtott le a bakó. Már ki volt adva a parancs. A harangozó húzta a harangkötelet, érezte, hogy mozog a harang, de hang nem hallatszott. A hóhér és a harangozó is türelmetlenek voltak és nem tudták, mi történt. Felmentek a toronyba, és ott találtak egy asszonyt, aki két kezével fogta meg a harang nyelvét, úgyhogy nem az érc ütődött a haranghoz, hanem az asszony keze. Véres csonk volt már mind a kettő. A halálra ítélt édesanyja volt. Levítették a város bírájához, ahol térdre esett és két csonka kezével könyörgött kegyelemért, amit meg is kapott.

Ilyen jóságos Anyánk nekünk Szűz Mária, aki a bűnösöket szereti és igyekszik mindegyiket megmenteni az örök haláltól, azért minden bűnös Őbenne bizzék és hozzá folyamodjék, hogy közbenjáró legyen szent Fiánál.

2. Az 1914—1918. évi nagy háború idején egyik lengyel faluban veszedelmes és ragadós gyermekbetegség ütött ki. Külön helyre zárták a beteg gyermekeket, senki hozzájuk be nem mehetett. Katonaság vigyázott rájuk. Egyik őr észrevette, hogy heteken keresztül egy sovány, szegényesen öltözött nő mindennap megjelenik a kerítésnél és a barakk egyik abalaka felé figyel. Ott ugyanis megjelent egyik ápolónő ismerőse nagybeteget gyermekkel a karján. Ilyenkor az asszony szemében élet támadt, integetni kezdett annak a beteg gyermeknek, és mikor újra bezárult az ablak, észrevehetően föléledt erővel indult hazafelé. Ez az asszony egy édesanya volt, aki órákig ácsorgott, hogy csak egy pillanatra is láthassa beteg gyermekét és megtudja, hogy még él.

3. Westfáliában az egyik templom oldalába bele van építve egy sírkő. Női név van rajta és fölötte kasza. Ősrégi legenda fűződik hozzá. Sokszáz évvel előbb élt abban a városban egy özvegyasszony, akinek egyetlen fia ipart tanult. Elvetődött messze városba, ahol rossz társak közt elromlott és rablógyilkosságot követett el, amiért halálra ítélték. Néhány nap múlva azonban a városon keresztül ment a fejedelem, akinek lába elé vetette magát a rablógyilkos anyja és kegyelemért könyörgött; azt kérte, hogy fia életben maradhasson. A fejedelem sajnálta az asszonyt, azért egyenesen nem utasította el kérését, hanem azt mondotta neki: — Asszony, látod ezt a darab búzaföldet ott? Ha ezt holnap reggeltől napnyugtáig learatod, akkor megkegyelmezek fiadnak. — A körülállók szomorúan állapították meg, hogy a búzatábla akkora, hogy 3 ember sem tudná learatni. A derék anya mégis megpróbálta még a lehetetlent is. Alig jött fel a nap, mindjárt hozzáfogott. Dél felé már alig látott. De a fáradsággal semmit sem törődött, dolgozott szakadatlanul, estére készen is lett a munkával, de ereje végleg elhagyta, összeesett és meghalt. Mire nem képes az anyai szeretet?!

Ha egy földi anya ilyen szeretettel tud viseltetni hozzá még érdemtelen gyermeke iránt, mennyivel nagyobb lehet a legjobb édesanyának, a Szűzanyának szeretete?!

Áldozócsütörtök

1. Az apostol-avatás ünnepe

Ez az Úr missziós parancsának emlékünnepe. A misszió kezdete így történt: Még egyszer maga köré gyűjtötte apostolait, elvezette őket Betánia ösvényein a mennybemenele helyére és azt mondta nekik: — Minden hatalom nekem adatott... Tanítsatok minden népet... Hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek...

— Felment az Isten örvendezéssel, az Úr harsonszóval. (Zsolt. 46, 6.) Jézus előbbi parancsa, minő parancs! Mindössze 3 szó: Menjetek, tanítsatok, kereszteljétek! Sem fegyver, sem hatalom nem áll mellette, de az Úrnak parancsa, és ez a menés, ez a tanítás és keresztelés hódította meg a földet, a világot, ez hódítja folytonosan az emberiséget a világ végezetéig. Minő vágy árad Krisztus lelkéből: Aki hiszen és megkeresztelkedik, az üdvözüll! A misszionának azért a legnagyobb jóért kell dolgoznia, amiért Ő jött és meghalt, az emberek örök üdvösségéért. Minő ígéret, de milyen jövő: Ő velük lesz apostolaival mindennap, a világ végéig, addig kell tartania, nem lehet szünetelnie az apostoli munkának, az áldozatoknak és erőfeszítéseknek, a küzdelmes misszionak!

Aldás van azonban rajta, az Úr áldása, és azért mily ékesek és boldogok a hithirdetők lábai, melyeken Ő meg az Ő igéje jár; mily boldogok és édesek az evangélium mézétől a missziósok ajkai! (Szent Patrik, Szent Remigius, Szent Bernát stb.) Mily áldottak a karok, amelyek a keresztelés fáradságától lankadnak le! (Szent Bonifác, Szent Adalbert, Xavéri Szent Ferenc, Claver Szent Péter stb.)

Ime, a missziós parancs! Üdvözítőnknek végső akarata, az Atyának rendelkezése, aki búcsúzóban mindenét adja, a legjobbat nyújtja gyermekeinek. Ezzel a parancssal gondoskodott Ő arról, hogy a világ Istené maradjon, aki teremtetette; hogy az ember el ne merüljön bűneinek vízözönében; hogy a világ az evangéliumból az igazságosság törvényét, a műveltség ajándékát, a szeretet ihletéseit vegye. Ez a parancs tartja fenn a világot.

Az apostolok nagyon is értették, milyen nagy parancsot adott nekik az Úr és mily híven kell azt betölteniök. Imádták Őt, beszéli Szent Lukács, aztán visszatértek Jeruzsálembe, ahol dicsérték és áldották az Urat. Majd elmentek, írja Szent Márk, prédikáltak mindenütt, szavuk a Föld határáig mindenfelé zengett, a keresztvíz a megtértekre ömlött, és az Úr együtt munkálkodott velük.

Vajha mi is megértenők a parancsot, vajha hálásan éreznők, hogy mi is ennek a parancsnak köszönjük a földi élet boldogító hitét. Könyörögjünk azért a kegyelemért, hogy a hithirdetés ügyének szeretetével és odaadó segítségével mindig híven be tudjuk tölteni azt, amit az Úrnak hithirdetési parancsa tőlünk kíván: az imádság, a jócselekedetek, a segítség kötelességét. (Wolkenberg: Missziós szentbeszéd.)

2. Tekintsünk az égre!

Jézus felment a mennybe, hogy elvegye sok szenvedéséért a méltó jutalmat. Ül a mindenható Atyaisten jobbra felől. Nekünk is helyet készít, ha életünkben állandóan az ég felé nézünk és nem feledkezünk meg a másvilágról.

A görög nyelv szerint ember annyit jelent, mint felfelé tekintő. — Sokan félték a földiek elvesztésétől, az örök életre nem gondoltak és a végén mind a kettőt elveszítették. (Szent Ágoston.) — VIII. Henrik angol királynak ezek voltak utolsó szavai: — Mindent elvesztettem: az országot, életemet, lelkemet. — Paqueron, híres francia hadvezér, aki 1863-ban halt meg, az égbetekintő igénytelen és megelégedett ember mintaképe volt. Feljegyzéseiben találjuk a következőket: — Szeretem a békét, az egyedüllétet és minden munkámban Istent tekintem. A legkisebb feladatnak a legnemesebb szándékkal, Isten dicsőségére és embertársunk javára való végzése szenteli meg és teszi kellemessé az életet. En a földtől csak annyit igénylek, amennyi a mennybejutáshoz szükséges. — Ez meg is történt. Feleségét hamarosan eltemette. Gyermekait maga nevelte. Állása kötelességeit pontosan teljesítette és reggelenként imája után mindig maradt annyi ideje, hogy legalább 2 fejezetet elolvasott a Szentírásból. Sőt esténként még külön lelki

olvasmányt is végzett. Naplójában még ezt olvassuk: — Mikor esténként a Názáretre és a Golgotára való gondolat-
tal aludni térek, szégyenkezve a kelletténél könnyebbnek
tapasztalom életemet.

3. A szentek és Jézus mennybemenetele

1. Szent Bernárd, valahányszor bűnös voltára gondolt, nem egyszer közel volt a kétségbeeséshez. Mi vigasztalta meg ilyenkor? Egy tekintet az égre: — Ne essél kétségbe én lelkem, hiszen mióta Krisztus felment a mennyekbe, van ott nekünk szószólónk, közbenjárónk és üdvözítőnk. Tudom, érzem én azt, hogy bűneim miatt nincs nekem érdemem a mennyországra, de Jézus, az én Megváltóm tartja azt birtokában, és így az Ő szószólása, szeretete és mennyei Atyám irgalma által mégis elnyerhetem.

2. Szent Lidvina, holland szűz folyton azért imádkozott, hogy Jézussal minél többet szenvedhessen. Egyszer elragadtatásában szép koronát látott, amelyből még néhány drágakő hiányzott. Még több szenvedést kívánt, mert tudta, hogy az a korona neki készül. Meg is kapta. A Hollandiába betörő Fülöp herceg csapatából néhány katona berontott a beteg szűz szobájába és kegyetlenül véresre verte. Türelmesen viselte a bántalmakat. Nemsokára ismét jelenése volt, amikor egy titkos hang így szólt hozzá: — Ime, készen van már a koronád! A bántalmak, amelyeket legújabbán olyan türelmesen viseltél, rátették a néhány drágakövet, ami még hiányzott.

3. Szent Pláton vértanút kegyetlenül megostorozták hitéért. A lelke az égre volt irányozva és minden kínzást hősi türelemmel szenvedett. Amikor a börtönben a keresztények vigasztalni akarták, így szólt: — Azt hiszitek, kedveseim, hogy valami csekélységért viselem a szenvedéseket? Nem bizony! Rövid idő múlva véget ér minden veszély és kín rám nézve, utána az örök dicsőségnek leszek részesévé. Oh, tartsatok ki a harcban! Ne azt nézzétek, hogy mit kell szenvednetek, hanem tekintsetek az égre, ahol Krisztus oly felséges lakhelyet készített számotokra; gondolatok a jövőendő jutalomra, és legyetek meggyőződve, hogy aki az

örök dicsőség koronájára gondol, állhatatosan fog küzdeni, és övé lesz a győzelem.

4. Örömnünk oka

Örüljünk, mert Jézus mint ember is elvette sok szenvedésért méltó jutalmát, 2. mert számunkra is helyet készített a mennyországban.

A búcsúzás fáj, de könnyebben belenyugszunk, ha tudjuk, hogy az eltávozott jó helyre kerül. — Ismét meglátlak titeket, akkor örvendezni fog szívetek és örömeteket senki sem veszi el tőletek. (Ján. 16, 12.) — Dicsőíts meg engem, Atyám, azzal a dicsőséggel, amelyet bírtam Téna-lad, mielőtt e világ lett. Atyám, én megdicsőítettelek Téged a földön, elvégeztem munkámat, amelyet rám bíz-tál. (Ján. 17, 4. 5.) Ha elmegyek és a helyet elkészítem nektek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. (Ján. 14, 13.)

Örvendezzünk, mert Jézus megdicsőítette emberi természetünket, megmutatta az utat a mennyországba az alá-zatosság, engedelmesség és önmegtagadás által.

Az ünnep története a következő: Legelőször Eusebius tesz róla említést, akit Sokrates történetíró is követ. Az apostoli Constitutiókban pedig már hivatalosan is szerepel. A 4. században a jeruzsálemiek a megelőző napon Betle-hembe mentek és itt vigiliát tartván az Úr Jézus születésé-nek helyén lévő templomban, másnap ugyanitt a nagy ünne-pekén szokásos módon folytatták az istentiszteleteket, amelyeken a püspökökön kívül a papok is beszéltek. Este volt már, mire visszatértek Jeruzsálembe. Egy 7. századbeli zarándok azonban értesít, hogy az ő ottiléte alkalmával már az egész ünnepség az Olajfák hegyén ment végbe, még-pedig nagy fénnel és pompával.

Az Olajfák hegyén ma mohamedán mecset áll azon a helyen, ahol hajdan Nagy Konstantin és Heléna fényes kerek temploma emelkedett. Évenként egyszer beeresztik ide a mohamedánok a keresztényeket, áldozócsütörtökön, amikor is a ferencrendiek a mecsetben mutatják be a szent-misé-t. A jeruzsálemi példa szerint régebben nemcsak Kele-ten, hanem Nyugaton is körmenetet tartottak e napon.

Különösen Galliában és Németországban dívott e szokás. Hogy a híveknek minél szemléltetőbben lelkükbe véssék az Üdvözítő mennybemenetelének történetét, azért sok helyen színes szertartások keretében Krisztus-képet vagy szobrot húztak fel a templom boltozatán lévő nyíláson keresztül.

Ma csak a húsvéti gyertya eloltása és a feltámadás szobrának az oltárról való elvitele maradt meg a középkori szimbolikából.

Húsvét után VI. vasárnap

1. Az igazság Lelke

Ma 1. az igazságot kevesen ismerik, 2. a valódi igazságra a Szentlélek, az igazság Lelke tanít meg bennünket.

Gondoskodjál olyan férfiakról, mondja az Úr Mózesnek, akikben van igazság. (Exod. 18, 21.) — Másutt meg azt mondja, hogy az igazság jó dolgokat hoz elő, megtartja a királyságot, pajzsként őrzi a benne bízókat. (Péld. 14, 20—28; Zsolt. 90, 5.) — Én azért jöttem a világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról... Az igazság szabadít meg benneteket... Ha teljes erővel nem törekszik valaki az igazságra, sohasem jut annak birtokába. (Szent Ágoston.) — Az igazság Lelke megtanít minden igazságra és a jövődöket hirdeti nektek. (Ján. 16, 13.)

Dárius király udvarában 4 udvari ember bölcseségversenyt rendezett erre a kérdésre adandó felelettel: Mi erős? 1. Erős a bor, mert elhomályosítja az ember értelmét. Legyen tudós vagy tudatlan, feledtet vele minden bűt és bánatot. Sőt, akik isszák, elfelejtik a barátságot, testvériséget és fegyvert fognak egymás ellen. 2. Erősebb a király, mert mindenki felett uralkodik. Mikor parancsolja, azok is halálba mennek, akik a szöllőt művelik, ahonnan a bor származik. 3. Még erősebbek az anyák. Akik a szöllőt ültetik és a bort termelik, azok mind gyermekek. A királynak is van édesanyja, aki szintén parancsol neki. 4. Legerősebb az igazság. — Föld, bor, király, anya mulandó, ellenben az igazság örök.

2. Imával — készüljünk a Szentlélek eljövetelére!

1. Nagyon régi népek történetében olvassuk, hogy volt olyan daluk, amelyet a község érdekében az arra kirendeltek állandóan énekeltek. Ezt a természetdiktálta gondolatot és mindennemű rossz ellen hatékonyan hitt berendezést megszentelte az Úr Jézus a folytonos imádság sürgetésével és a meghallgatás kilátásba helyezésével. Megszentelte az Egyház papjainak zsolozsma-kötelezettségével: — Jeruzsálem, falaid védelmére öröket rendeltem. Éjjel-nappal nem szűnnek meg az Urat dicsérni, mert ebben az állandó virrasztásban a közösségnek igen nagy kegyelme rejlik.

2. Napoleon, amikor Oroszországban visszavonulóban volt és a leveretés nagy gondja marcangolta lelkét, hosszú menetelés után megpihent katonáival. Mindenütt jég és halálborzalom volt. Nem jött álom szemére. Folytonosan kitekingetett sátrából, egyszercsak a járőrök lépéseit hallja és valami világosságot lát. Nagyon kíváncsi volt, hogy ebben a levertségben, amikor az élők irigylik a holtakat, kinek van kedve ébren lenni, s elküldte az egyik járőrt, hogy nézzen utána a dolognak. — Felség, — mondotta az visszatérvén — Drouot százados imádságát végzi. — S Napoleon lelkét jótékony melegség járta át arra a gondolatra, hogy a nagy köznyomorban valaki imádkozva virraszt az egész tábor felett.

3. Szent Efrém egyszer azt álmodta, hogy Odesszába menet a város kapujában egy ördögöt talált, amint únottan ögyelgett. Megszólította: — Mit csinálsz itt? — Ha éppen tudni akarod, a városra vigyázok, hogy senki el ne pártoljon tőlünk. — S egymagad? Bírsz te ennyi emberre ügyelni? — Ezekkel nem sok munka van, mert aluszékonyak.

Szentünk elment innét és egy magános helyre jutott, ahol viszont egész sereg ördögöt talált. Azokhoz is szólt: — Hát ti mit csináltok itt? — Hát ha éppen tudni akarod, ezt az egy embert szeretnénk megnyerni. — Nem szégyenlitek magatokat? Ennyien egy ellen! Odesszában egy vigyáz az egész városra. — Ezt te nem érted. Az aluszékony Odessza mindenestül nem ad annyi munkát, mint ez az éber és imádságban virrasztó remete.

3. Az igazak sorsa üldözés a földön

1. Üldözték az Ur Jézust, magát az Igazságot. 2. Üldözték a szenteket, az Igazság követőit. 3. Üldöznek bennünket is, ha igaz úton járunk.

Az igazak lelkei az Isten kezében vannak... És ha az emberek előtt kínokat szenvednek is, az ő reményük halhatatlansággal teljes; kevésben gyötörtetve, sokban jól helyeztetnek el. (Bölcs. 3, 1—5.) — Az Isten Fia szenvedett, hogy bennünket az Isten fiaivá tehessen, és az ember fia nem akar szenvedni, hogy Isten fia lehessen? (Szent Ciprián: Ep. 60. ad Thibarit.)

1839-ben Kínában nagy keresztényüldözés volt. A többek között Csoi Jánost is elfogták és kegyetlenül kínozták. Egy seb volt a teste, de börtönében fetrengve is a feszületet nézte állandóan. Egy mandarin szép szavakkal akarta hittagadásra bírni, ígért neki nagy gazdagságot. — Ha ezt az egész tartományt nekem adod is, akkor sem tagadom meg Istenemet. — Látom már, hogy mindenáron meg akarsz halni! — Én is ember vagyok, tehát szeretem az életet, de az igazságért szívesen feláldozom. — Még 16-szor verték félholtra, már egész bőre véres cafat volt, belei kilátszottak és csontjai darabokban hulltak szét. Még sem halt meg a sebektől, hanem úgy fejezték le 29 éves korában.

4. Pünkösti előkészület

Imádással, dicséréssel és az igazság követésére kész lélekkel kell előkészülnünk a Szentlélek nagy ünnepének méltó megülésére.

1. Imádás illeti meg részünkről a Szentlelket éppúgy, mint az Atyát és a Fiút. Gábor arkangyal így szólt a Szent Szűzhöz: — A Szentlélek száll terád és a magasságbelinek ereje megárnýékoz téged, s azért a Szent is, aki töled születik, Isten Fiának hivatik. (Lk. 1, 35.) — Szent Pál szerint a Szentlélek önti a keresztény hívek szívébe az Isten szeretetét.

2. A Szentlélek Uristen közelgő ünnepe készítsen bennünket, hogy élesszük iránta hitünket, reményünket és szeretetünket. Különösen ezekben a napokban ismételgessük: — Hiszek a Szentlélekben! — Mit szoktunk tenni,

ha kedves vendéget várunk? Ugye először is eltávolítjuk mindazt, ami őt bántaná, azután meg iparkodunk megszerezni mindazt, amivel neki örömet szerezhetünk. Így kell tenni a Szentlélekkel is. — Ne szomorítsátok meg az Isten Szentlelkét, aki által meg vagy te pecsételve a válság napjára. (Efez. 4, 30.)

A halálos bűn eltávolítja a lélekből a megszentelő kegyelmet, az isteni pecsétet. Megszentségteleníti a Szentlélek templomát. A nagy bűnös mintegy így szól a Szentlélekhez: — Takarodjál innen! — Kerüljük főleg a Szentlélek elleni bűnöket, amelyek olyan súlyosak, hogy azokból csak nagynehezen tudunk kikeveredni.

3. Kövessük az Úr Jézust a Szentlélek tiszteletében, aki magára alkalmazza Izaiás szavait: — Az Úr Lelke énrajtam, azért kent fel engem és elküldött engem örömhírt vinni a szegényeknek, meggyógyítani a töredelmes szívűeket, szabadulást hirdetni a foglyoknak, és látást a vakoknak, megszabadítani a sanyargatottakat. (Lk. 4, 19. 19.) — Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsáttatnak nekik...

4. Az Egyház is folyton dicsőíti a Szentlelket és könyörög hozzá. Minden fontosabb dolog előtt segítségül hívja: papszentelés előtt, iskolaév megnyitásakor, főispán beiktatásakor, az országgyűlés megnyitásakor, királyi trónfoglaláskor stb. — Mi is ragadjunk meg minden alkalmat, különösen a pünkösti szent időt, hogy a Szentlélek-Úristent dicsőítsük, kegyelmeit kérjük és így megnyerjük két fő ajándékát: az édes békét és az örömet.

Pünkösdvasárnap

1. Ime, mindenenket megújítottok

1. Mi a pünkösd? Röviden mondhatnám: a karácsony és húsvét betetőzése. A pünkösd teszi, hogy a megtestesülés és megváltás hozománya mienk legyen, hogy gyümölcse ránk is alkalmazzassék, hogy a Szentlélek kegyelme által egyenként és egyénenként is megszerezzük a megváltás kincseit.

2. A pünkösd mindenekelőtt az istenfiúság ígérete. Rokonságba kerülni Istennel, testvérévé és osztályosává lenni Jézusnak, örökösévé a boldog Istennek; nem, mi ezeket a titokzatos dolgokat legfeljebb sejteni, halvány emberi szavakkal körülírni tudjuk, a lényeg előtt illetődött értetlenséggel állunk. Olyan gyenge és törékeny az ember, olyan esendő és mulandó... De íme, ahol a Szentlélek kegyelme veszi birtokába a lelket, ott ez az erénynek, a nagyságnak, a hősiességnek éppoly szédtő magaslataira lendül fel, mint amilyen döbbenetesen mélyre tudott süllyedni nélküle. Mi volt egy Magdolna, egy Ágoston, egy kortonai Margit a kegyelem befogadása előtt és mi lett utána?!

Mi teszi a rettentő különbséget ember és ember között? Végső elemzésben az, hogy az egyikben megfogamzott és kivirágzott az istengyermekség mennyei ajándéka, másként: a megszentelő malaszt, a másokban nem. Hát még odatúl! Szent Pál mondja, hogy még most nem tűnik szembe, hogy voltaképpen mik is vagyunk, de majd odaát ki fog tűnni. Ott az istenfiúság örök életté, a kegyelem hiánya pedig örök kárhózzá torkollik.

3. A Szentlélek jelenléte bennünk nemcsak állapot, hanem működés is. — Ez a segítő kegyelem által történik. Csodálatos világ egyetlen fűszál belső világa, még csodálatosabb az ember lelki világa, és ott is a Szentlélek titokzatos szálakat szövögető munkája, megvilágítása, intése, nógatása, édesgetése, fenyítése, vigasztalása, bátorítása, simogatása! És milyen különfélék az eredmények! Mi okozza ezt a különbséget? Mindenki kap elégséges kegyelmet. A különbség főoka az, hogy egyik ember közreműködik a Szentlélek belső ráhatásaival, a másik nem; minek folytán az egyik mindig újabb és újabb kegyelmeket kap, mindig többet, felségesebbet, termékenyítőbbet, a másiktól pedig a Szentlélek fokról-fokra visszahúzódik, mindig ritkábban, mindig halkabban szól a lélekhez, míg végre talán tényleg magára hagyja s legfeljebb még csak egyszer-kétszer az életben tesz végső kísérletet a megmentésére.

4. Ma van az Egyház születésnapja. A Szentlélek az első pünkösdőtől kezdve állandóan vele van, láthatatlanul

tanítja, kormányozza, vigasztalja és erősíti. Nem a pap prédikál az Egyházban, hanem a Szentlélek a pap által; nem a püspök bérál, nem a pápa kormányoz, hanem a Szentlélek a püspökben és a pápában.

5. Szentlélek-Isten! A Te pünkösdi kegyelmed ossz-lassa el szemünkről a hályogot, elménkből a kételyt, szívünkből a félelmet, testünkből űzze el a restséget és kényelmességet! Hogy mi is, mint az apostolok, pünkösöd tüztől felvillanyozva, pünkösöd szélrohamától új életre keltve, diadalmasan járjunk a hit és szeretet útján, amerre az Úr hív. (Bangha: Örök élet igéi.)

2. Mire képesíti a Szentlélek a gyarló embert?

1. A Szentlélek az apostolokat tudósokká és hőökké, 2. a pogányokat erényesekké, 3. a gyengéket erősekké tette.

Az Isten szeretete kiöntetett a mi szívünkbe a Szentlélek által, aki nekünk adatott. (Róm. 5, 5.) — Szent Péter bátran hirdette a Szentlélek vétele után: — Izraeli férfiak, a názáreti Jézust ti megöltétek; de föltámadt és Isten Úrrá és Krisztussá tette azt a Jézust, akit ti megfeszítettetek. — A büszke pogány szabadlábra helyezte rabszolgáit, testvéreiként tekintette őket és szeretettel megosztotta velük vagyonát. A hiú, erkölcstelen és emberkínzó úrnő, aki eddig mindig csak saját szeszélyeinek élt, megváltozott: ő szolgált másoknak, ellátogatott a betegekhez, csókjaival halmozta el sebeiket, bekötözte azokat gyengéd szeretettel és nem tudott mást tenni, mint megátkozott bűnei fölött keseregni, és ezentúl csak Istent és embertársait szeretni. A gazdagok eladták örökségüket és jószágaikat és osztogatták azt mindenkinek, amint kinek-kinek szüksége volt rá, és mindennap egy akarattal a templomban voltak, dicsérvén az Istent.

A Szentlélek képesítette IV. Béla magyar király leányát, Boldog Margitot, hogy lemondva királyi méltóságáról, zárdába lépjen és egyedül Istennek éljen. Továbbá Szent Alajost, hogy bámulatraméltó önmegtagadást végezzen, a hercegi kormánypálca helyett seprűt fogjon kezébe és jókedvűen seperje a szerzetesház folyosóit. A Szentlélek műve, hogy a jó apácák éjjeleken keresztül ápolják a legnagyobb gyengédséggel a betegeket, és a legborzasztóbb

bűzt is szívesen elviselik. Továbbá, hogy sokan szívesen vállalják a papi pálya nehézségeit, hogy a lelkeket megmentsék, különösen a pogányok között ezer veszély és nélkülözés közepette.

P. Dalogra, jámbor pap beszéli el egy ír cselédleányról, hogy mély vallásosságával megtérített egy protestáns családot. A leány olvasta az ujságban, hogy egyik helyre cseléd kell, de katolikus vallású ne jelentkezzen. Mégis próbálta. Az asszony először hallani sem akart róla, de mivel a leány nem tágitott, próbaidőre mégis felvette. A leánynak eleinte igen sokat kellett szenvednie vallása miatt: csúfolták, de ő türt és várt. Gazdájának két gyermeke vörhenybe esett. A többi cselédek mind elmenekültek, de ő kitartott a betegek mellett hősiesen. Utána hamarosan gazdája teljesen tönkrement, mindenét elárverezték. A leány még akkor is ott maradt, asszonyának megvette legkedvesebb bútorát és neki ajándékozta. Ekkor az asszony így kiáltott fel: — A maga vallása csodálatraméltó! Gyermekeim betegsége idején tanúsított hősrésztelensége már legyőzött engem. A mai nagylelkűsége győzelmét még megkoronázta. Mindnyáján katolikusok akarunk lenni! — Honnét vette az egyszerű cselédleány a hősiességet? A Szentlélektől!

A Szentlélek gyámolítja a mi gyarlóságunkat is, hogy a kísértéseket legyőzhessük, Isten parancsait megtarthassuk és Jézust teljes szívünkkel szerethessük.

3. Ne oltjátok ki a Szentlelket!

— Tudd meg, kedves Timoteusom, hogy az Isten nem a félelemnek, hanem az erőnek és szeretetnek szellemét adta nekünk. (II Tim. 1, 7.) — A kereszténység megvallása két kötelezettséggel jár, amelyeket Jézus Krisztus szabott ránk. Először is kemény harcra kötelezi tanítványait, másodsor szent és isteni békére. Harcot kell vívnunk a kereszténység szellemében, hogy a világ ellen küzdjünk, de békéseknek is kell lennünk, hogy a mi Urunk Üdvöztönkben egyesülhessünk.

1. Meg kell vetnünk a világ ajándékait, gazdagságait, javait, gyönyörűségeit. — Nem a világ szellemét örököltük, hanem ezt a Lelket, amely Istentől vagy, hogy megismer-

jük, amit Isten nekünk ajándékozott. (I Kor. 2, 12.) — S nem azt nyertük-e Istentől, hogy fiaivá fogadott, egyenlőkké tett az angyalokkal, Jézus Krisztus örököséivé tett, közölte velünk dicsőségét és trónjának társaivá tett? Ime, ezen eszméket vési lelkünkbe a Szentlélek: belevési az örökkévaló jó eszméjét, azon kincsét, amely soha el nem vész; a véget nem érő életnek, a rendületlen és örökkévaló békének eszméjét.

2. Akik nem szeretik a világot, azokat gyűlöli a világ. Akik megvetik a világ ajándékait, multhatatlanul elvesztik kegyét. — Nagy áron vagytok megváltva, ne legyetek az emberek rabszolgái. (I Kor. 7, 23.) — Valóban rabszolgaságba sodródnak azok, akik félnek az emberek nemtetszésétől.

3. A világ megvetése miatt sokat kell szenvednünk tőle. Ne törődjünk vele! — Ki választ el bennünket a mi Urunk Jézus Krisztusnak szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás? Éhség, mezítelenség, veszedelem vagy üldözés vagy kard? De mindezekben győzedelmeskedünk azáltal, aki szeret minket. (Róm. 8, 35—37.) — Hiába a világ minden erőlködése, mert: aki bennünk lakozik, nagyobb annál, aki a világban van. (I Ján. 4, 4.) Ez maga a Szentlélek, akit az Isten árasztott lelkünkbe. A nemeslelkű keresztény mindent felülmúl, mert a Szentlélek tölti be, aki végtelenül felette van a világnak.

A Szentlélek képesítette az apostolokat és az első keresztényeket is a hősie tettekre. A sok közül csak az alamizsnálkodást említem. Ha az első keresztények egyetlen szegényt láttak, sorsa mindnyájukat meghatotta. Mind-egyik azonnal önmagát vádolta, e szegény szenvedő tagnak nyomorúságát mindnyájan az egész test gyalázatának tartották és az egyesek keményszívűségének nyilvánvaló szemrehányásaként tekintették. Ezért adták közre vagyonukat, nehogy csak egyik is vádolható legyen valamelyik testvérnek szenvedése miatt. S mivel Ananiás megvetette e szabályt, melyet a szeretet szabott rá, példásan megbűnhődött, mint becstelen, mint tolvaj, habár csak a sajátját tartotta is meg. Aranyszájú Szent János „a saját birtoka rablójának nevezi”. (Bossuet: Egyházi beszédei. Fordította: Acsay Ferenc.)

Pünkösdhétő

1. A Szentlélek és Szűz Mária

A Szentlélek még az apostoloknál is jobban felvilágosította és lángoló szeretetre gyújtotta Szűz Máriát az első pünkösdkor.

Igen sokat tudott eddig is Szűz Mária, de most bővült benne a világosság egyes dolgok iránt. Most tudta meg, hogy milyen nagyszerű feladat vár rá. Amit haldokló Fia mondott neki: — Asszony! Ime, a te fiad! — most lett előtte egészen világos: Tehát az összes embereknek én leszek az anyja.

Ha Szűz Anyánk szívét láthattuk volna, valóságos lángtenger tárult volna elénk, a szeretet lángtengere. Ilyenforma imádság hagyhatta el szentséges ajkait: Fiam, Jézus! Nézd, ott egyik fiam a földön mocsárban mászkál, sárral piszkítja be lelkét, amelyért Te annyi szenvedtél. Oh, menj segítségére! A másik gyermekem meg éppen most közeledik a posványhoz, tétlenkedik, nem tetszik neki az erény útja, adj erőt neki a kísértés legyőzésére...

2. A Szentlélek egyik ajándéka: a bölcsesség

1. A bölcsesség ajándéka megtanít bennünket arra, hogy a menyeeiket többre becsüljük, mint a földieket, s vágyat kelt bennünk azok után és megmutatja a helyes eszközöket azok elnyerésére. — A bölcsesség természetfeletti, állandó, a Szentlélek által belénk öntött képesség, melynél fogva Istent megismerjük s nagyon megszeretjük. Ez olyan ajándék, mely mint a világosság, mindenütt fölöttébb világít, mint a méz, rendkívül édes, mint a tenger, igen mély. (Szent Bonaventura: *Diaet. sal. tit. 6. c. 4.*) — Szalézi Szent Ferenc szerint a bölcsesség ajándéka mint titkos méh behatol a földiek megvetése által az isteniekbe s élvezi az Isten szeretetének mézét.

2. Hieronimi Szent Ferentől előljárója halálos ágyán megkérdezte társai épülésére, hogy melyik kegyelem volt életében legnagyobb? Csak felsőbb parancsra árulta el, mert alázatosságával ellenkezett: — A legnagyobb kegyelem,

amellyel Isten megajándékozott, szerintem az, hogy teljes életemben egyedül és mindenben csak Isten dicsőségét kerestem és semmit a magam részére nem óhajtottam.

3. 1596-ban 26 japán vértanút keresztre feszítettek Nankaszakiban. Köztük volt 3 ministráns fiúcska is. Az egyik Antal nevűnek, aki 12 éves volt, a pogány bíró kitüntetést ígért a japán császártól, ha a kereszténységet megtagadja. A fiúcska így válaszolt: — Mégis csak ostobaság volna az ideigleneset az örökkévalónak elébe helyezni!

4. Windhorst a német kultúrharc idején Hannovernek miniszterelnöke volt, ahol szerény fizetéséből alig tudott megélni. A híres Centrum-párt fővezéri tisztét töltötte be, aki Bismarck birodalmi kancellárt kényszerítette, hogy sok egyházellenes törvényt visszavonjon. Egyszer I. Ferenc József, mint a kiskorú Turntaxis herceg gyámja, Windhorstnak felajánlotta gyámoltja vagyonkezelését évi százezer márká évjáradék fejében; azonkívül feleségének és gyermekeinek halála esetére évi nyugdíjat biztosított. Windhorst ebben az ügyben megkérdezett két száműzött püspököt, akik azt tanácsolták neki, hogy csak maradjon helyén, mert ott az Egyháznak többet használ. Erre a felajánlott állást azonnal visszautasította.

5. Midőn boldog emlékü XI. Pius pápa még tombolói káplán volt, hallotta, hogy a nagyrészt marhakereskedéssel foglalkozó lakosság nemigen tud írni és olvasni, de annál jobban érti a káromkodást. Egyik alkalommal így szólt hozzájuk: — Barátaim, esti iskolát fogunk alakítani! — Ettől fogva minden este írni, olvasni és számolni tanította a lakosságot. Egy szép napon így szóltak hozzá az emberek: — Káplán úr, hogyan háláljuk meg fáradságát? — Csak egyet kívánok tőletek, hogy többé ne káromkodjatok! Ha ennek a kívánságomnak eleget tesztek, akkor bőven meg vagyok jutalmazva.

3. A Szentlélek édes gyümölcse: az öröm

Adjunk helyet a Szentléleknek lelkünkben és akkor Ő is örömet ad nekünk.

Úgy szerette Isten a világot... A lélek gyümölcsei: a szeretet, öröm, békesség stb. Lényegében nem egyéb az öröm, mint a lélek nyugalma, megelégedettsége. Csak akkor

teljes örömrünk, ha életünk célját eléri. Ez itt a földön nem érhető el, csak a mennyországban, azért igazi, teljes örömrünk csak ott lesz. Bizonyos fokú örömet azonban már itt is élvezhetünk ezen a földön. — Az istenteleneknek nincs békeségük... — Szent Péter az első pünkösdkor így prédikált az összegyűlt népnek: — Tartsatok bűnbánatot bűneitek bocsánatára, és elveszíték a Szentlélek ajándékát. — Ez az ajándéka bűnbocsátással jár, lelki nyugalom, édes öröm. Ez az igazi földi öröm minden más tiszta örömrnek szülőanyja, megédesítője, fokozója. A világ bűnös örömei nem adnak boldogságot, csak testi és lelki gyötrelmet. Az édes öröm kifejezője Szűzanyánk ajkán: — Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendez az én lelkem üdvözítő Istenemben...

Szent Bernátrnak minden komolysága mellett is olyan kedves és derült volt az arca, mint az ártatlan kisededé. A madárkákat is gyengéden szerette. Ha esetleg azt látta, hogy ragadozó keselyű üldöz ártatlan kis madarat, szorongott sajnálkozásában keresztet vetett az üldözöttre és Istent kérte, hogy szabadítsa meg; ami rendesen meg is történt.

Asszisi Szent Ferenc testvéreinek és nővéreinek nevezte a teremtményeket, oly gyengéd szeretettel viseltetett irántuk, és még a hangyát is kikerülte. Egy-egy báránykát vagy virágszálat óraszámra el tudott nézegetni s benne gyönyörködni, közben Istent dicsérve.

Szent Bonaventura maga a megtestesült jókedv és derűtség volt. Életírója szerint oly kedvesség sugárzott arcáról, hogy mindenki mosolygó jókedvvel nézett rá. Ő mondotta és meg is írta: — A lelki öröm a legbiztosabb jele annak, hogy bennünk van az Isten. Az örvendező szív alkalmasabb az isteni kegyelem befogadására, mint a szomorkodó szív; mert a Szentlélek az Atyának és Fiúnak szeretete és öröme: márpedig a hasonló a hasonlóban teremtszerszerűleg nagyobb örömet találja. Ha örömet akartok szerezni magatoknak, szerezetek örömet másnak!

4. A bűnös gyűlölet a világosságot

1. Mindenki látott már százlábút és tudja róla, hogy mennyire nem szereti magát a világosság előtt mutogatni.

Mintha tudná, érezné, hogy mennyire undorító, ösztönszerűen menekül a világosság elől. Nagyobb útra csak éjjel vállalkozik s kora reggel nyirkos talajon hagyott csapása mutatja az utat, amerre járt. Néha azonban a nap előbb fölkel, hogysem tanyáját elérhette volna, és akkor ott bújik el, ahol a napsugár éppen érte. Azért lehet elmozdított kő, cserép, tuskó alatt annyi meghúzódo százlábút látni, és amint a tárgy elmozdításával világosság éri őket, idegesen tovarohannak.

Ez a bűnös ember sorsa is. Adám és Éva is így tettek a bűnbeesés után. Egy bűnös sem akar pórén megjelenni mások előtt s ha bűnét nem titkolja, legalább okait szépíti. Még inkább rejtőzik, mert fél a bűnvallomástól és a korholástól.

2. Intanzúra, a hatalmas szittyá király, Dáriusnak, a perzsák rettegett fejedelmének vakondokat, madarat, halat és mérgezett nyilat küldött ajándékba. A király nagyon csodálkozott a küldött ajándékon és mivel nem értette annak jelentőségét, összehívta bölcseit, akik közül az egyik így magyarázta meg az egyes ajándékok értelmét: — Ha nem mész idegen földre, mint a madár, ha nem rejtezkedél a tenger mélyére, mint a hal, ha nem vonulsz a föld gyomrába, mint a vakond: a szittyá király mérges nyila utolér téged.

A szittyá királynak nagy volt a hatalma, de azért, íme, volt hely, ahol ki lehetett előle térni. Csak egy hatalmasság van, akivel szemben sehol sincs védelem, s ez az Úr. (138. zsolt.)

3. Pedro Ossuna herceg (1579—1624), Nápoly alkirálya, évenként egy ünnepnapon meglátogatta az állami gályákat, amikor egy-egy életfogytiglan elítélt rabnak kegyelmet szokott adni. Egy alkalommal az összes gályarabokat megkérdezte, hogy mi miatt ítélték el, s valamennyi azt állította, hogy ártatlan. Csak egy akadt, aki őszintén bevallotta bűnét. Ekkor a herceg kemény hangon, mintha haragból csinálná, így szólt a többi rabhoz: — Azonnal úzzétek el magatoktól ezt az egyet, mert jelenléte zavarja a társaságtok egyöntetűségét! — Bilincseit azonnal leoldatta, és az ujjongva hálálkodott a herceg nagylelkűségéért.

Főünnepek alkalmával az Úr is meglátogatja a gályarabokat, akiket a bűnök és a bűnös hajlandóságok köteléke tart fogva és nem egy, de számtalan rabnak visszaadja szabadságát, ha ennek legfőbb feltételét teljesítik, tudniillik a bűnök őszinte bevallása után megjavulnak.

Szentlélek Isten, segíts meg bennünket, hogy mindnyájan jó húsvéti gyónást végezhessünk és így a bűnnek rabságából megszabadulva, a világosság gyermekei, az örök boldogság részesei lehessünk!

Szentháromságvasárnap

1. Teremtőnk, Megváltónk, Megszentelőnk

Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra. (I Móz. 1, 16.) — Oh Uram, egyenlővé titted az embert angyalaiddal, mert isteni lelket lehelvén abba, fiaddá titted azt. (Zsolt. 8, 6.) — Ha imádkoztok, ezt mondjátok: Mi Atyánk... — Úgy szerette Isten a világot... — Majd kérem az Atyát és más Vigasztalót küld nektek, az igazság Lelkét, aki megtanít benneteket minden igazságra...

A Róma folyam áradása alkalmával történt már régebben, hogy két kislány teljesen árván maradt. Nem volt a közelben senki rokonuk, csak messze vidéken. Lassankint egészen magukra maradtak és azon töprengtek, hogyan juthatnának el rokonaikhoz? A legközelebbi városban kénytelenek voltak koldulni, hogy éhen ne vesszenek. Igen sok helyen elutasították őket. Szomorúan felsóhajtottak: — Istenünk, elveszünk, ha nem segítesz! Ne hagyd el bennünket, árva gyermekeidet! — Végre nagynehezen mégis odataláltak a rokon házába, csodálatos módon. Ez nagyon fősvény ember volt, de saját kutyája megtanította a könyörrületre, mert ezeket a szegény árvákat nyalogatta, amikor eleségéből ettek, pedig másokat megmart volna. A megtért fősvény így kiáltott fel: — Az árvák égi Atyja, az Isten hozzám vezérelt benneteket...

2. A Szentháromság titka

Keresztény hitünknek legmélységesebb és legszükségesebb tudománya a Szentháromság egy Isten megvallásában van.

1. Cicero írja Hieron nevű szirakúzi királyról, hogy az isteni dolgok ismeretét szomszédjáhozván, maga elé hívatta Simonidesz filozófust és azt kérdezte tőle, micsoda az Isten? Az okos ember időt kért, hogy gondolkodás után mélyebb és értelmesebb választ adhasson. Mikor a feleletre rendelt napok elteltek, ugyanazt a kérdést megújította a király. De Simonidesz még több napot kívánt gondolkozásra. Mindaddig halasztotta tovább-tovább feleletét, hogy végre megvallotta hallgatásának igazi okát, azt mondván, hogy mennél többet gondolkodik, annál világosabban tapasztalja, hogy elméletét és nyelvét felülmúlja az isteni természet felsége. Ugyanezt cselekedte Tales filozófus Krózus király előtt, amint Tertullian írja.

Okos és méltó cselekedet volt ez a világ bölcseitől, mert az isteni természetnek egyik tulajdonsága az, hogy az emberi gondolat által megfoghatatlan, az emberi szemnek lát-hatatlan. — Isten az, aki van... Ő kívül semmi sincsen. Ő egyedül király, egyedül igaz, mindenható, örökkévaló, egyedül jó, egyedül halhatatlan. (I Kir. 2, 2. — II Mak. 1, 24.) — Végtelennek nevezi Istent a Szentírás... Annak okáért azt parancsolja a Bölcs, hogy mikor Istenről gondolkozunk, félretegyük mindazt, amit rövid értelmünk gondolhat és elhiggyük, hogy nem olyan erő, nem olyan bölcsesség, tudomány, szépség, nem olyan jóság van az Istenben, amilyet mi gondolhatunk, hanem annál végtelenül tökéletesebb.

2. A Szentháromság annyira meggyőzi az emberi okoskodást, hogy abban nehézséget láthat, de átértésére nyomot nem talál a természetben. Először azért azt hisszük, hogy az egy istenségben hárman vannak. A mai evangéliumban hallottuk, hogy aki Krisztus zászlaja alá akarja íratni magát, szükséges, hogy az Atya, Fiú, Szentlélek nevében megkeresztelkedjék. Másodszor azt adja előnkbe a keresztény tudomány, hogy a Fiú az Atyától születik, a Szentlélek pedig az Atyától és Fiútól származik.

3. Mit kell e felséges igazságból tanulnunk? Először azért nagy hálaadással tartozunk Istennek, hogy a pogány sötétségből az igaz Isten ismeretének csodálatos fényességére hozott és bölcsességének titkait megismerteltte velünk. (I Pét. 2, 9.) Másodszor az igaz Isten ezen ismeretéből és mind természetének felségéből, mind hatalmas erejének nagy voltából szükséges, hogy az Ő tiszteletére és szolgálatára indíttassunk, mindenekfelett pedig arra vigyázzunk, hogy az isteni felséget és végtelen méltóságot bűneinkkel meg ne bántsuk. (Pázmány Péter.)

3. Hála a missziós kegyelmekért

A mai nap hálaadás azért, hogy az Egyház kétezer év óta szüntelenül teljesíti a hithirdetés parancsát; hálaadás, hogy a mi hitünk elhatolt minden néphez; hálaadás a teljes Szentháromságnak, akinek nevében kell Krisztus parancsa szerint keresztelnünk és a föld népeit az Egyházban összegyűjtenünk. Ha ma keresztet vetünk magunkra, gondoljunk arra, hogy így vet keresztet a néger, a hindu, a japán stb. katolikus is. Ha ma imádkozunk, ha dicsőséget mondunk az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, örvendjünk azon, hogy a mi testvéreink: az indián, a kínai, a pápua katolikus ugyanazt a Szentháromságot magasztalja, mint mi. És így az egész föld dicséri és hálát ad a Szentháromságnak minden kegyelemért. Az Atyaisten, a mi Teremtőnk és Gondviselőnk az, aki teremtett mindnyájunkat, aki a hithirdetőket elvezeti a pogány népekhez és ezeknek szemét, lelkét megnyitja az igazság és kegyelem előtt. A Fiúisten, a mi Urunk és Üdvözítőnk az, aki minden embert megváltott; Ő mossa meg a szent keresztségben az ember lelkét, Ő ad bűnbocsánatot, Ő táplálja szent testével és vérével a lelkeket. A Szentlélek Isten pedig kiárasztja a kegyelmet, melyet Jézus szerzett és a mennyei Atya ad — az egész földre, minden emberre. Az a szép, buzgó élet, amelyet a megtért néger közösségek Afrika forró földjén vagy az eszkimók hómezőin, az annyira szegény, jóakarató és buzgó kínaiak élnek, a teljes Szentháromság műve és áldása a földön.

Adjunk hálát ezért a Szentháromságnak és munkálkodjunk, hogy a szeretet vallását a pogányok mind meg-

ismerjék. Ne únjuk meg, hogy imáinkat állhatatosan kéri az Egyház és szüntelenül gyűjti filléreinket a hithirdetés céljaira és eredményeire. Sajnos, a magyarok még igen keveset adnak missziós célra. Fejenként alig esik 2 fillér a katolikusoknál, míg a másvallásúaknál egyre évi 30 frank esik. Ebből mi is tanulhatnánk.

Lépjunk be valamelyik missziós egyetbe, járassunk missziós ujságot és igyekezzünk másokat is buzdítani hasonlóra! — Az emberek részéről isteni munka az, amikor az ember mások lelkének üdvösségéről gondoskodik — mondja Nagy Szent Gergely. — Nem vesztheti el lelkét, aki a másét megnyeri — olvassuk Szent Agostonnál.

Adja nekünk a Szentháromság egy Isten azt a kegyelmet, hogy az Isten és embertársaink iránt való szeretetnek ezt a legigazibb cselekedetét, a missziós segítséget odaadó lélekkel karoljuk fel, állandóan gyakoroljuk, mert ezzel a magunk lelkének örömet, vigasztalást és érdemeket is szerzünk. (Wolkenberg: Missziós szentbeszéd.)

Úrnap

1. A szeretet ünnepe

Jézus az Oltáriszentségben jobban szeret bennünket, mint a legjobb anya, mert szent testével és vérével táplál. Nagyobb a szeretete, mint a legjobb barátnak, mert naponként feláldozza magát érettünk a szentmisében.

Az Atlanti-tengeren, közel Norvégia sziklás partjaihoz, a régi világban egyik nap hajótörést szenvedett egy hajó. Igen sokan elpusztultak. Egy gyermeket anyjával együtt a hullámok egy sziklára vetettek. A vízbefúlástól megmenekültek, de az éhhalál fenyegette őket, mert 8 napig mentésre gondolni sem lehetett a nagy vihar miatt. Az édesanya látta, hogy egyiküknek meg kell halni az éhségtől. Inkább ő választotta a halált, mert szeggel sebet ütött mellén, gyermekét saját vérével táplálta. Ő meghalt, de gyermekét élve találták meg.

Észak-Amerikában történt, hogy egy legény-ember házas barátja helyett bevonult katonának háború alkalmá-

val. Eleinte a jóbarát ezt a nagy áldozatot nem akarta elfogadni, de később mégis beleegyezett. A derék jóbarát súlyosan megsebesült a háborúban és a kórházban meg is halt. Mihelyt tehetette az életbenmaradt jóbarát, azonnal elzarándokolt a hősi halott sírjához és ezt a felírást tette fejfájára: — Értem halt meg.

2. Az ünnep eredete

Eleinte nem volt szüksége az Oltáriszentségnek külön ünnepre, mert mindenki elegendőnek tartotta, hogy az Úr Jézust mindennap imádhassa a szentmisében és az oltáron állandóan jelenlévő Oltáriszentségben. Csak mikor az Úr Jézus jelenlétét egyesek tagadni merték a legméltóságosabb Oltáriszentségben, akkor keletkezett ez az ünnep, ellenhatásképpen fakadt ki a hívő szívek melegéből, mint a korai nyári időben a sok szép virág.

Julianna ágostonrendi apácának 1209 körül látomása volt: A teli hold, amelyből azonban egy darab hiányzott. Ez a hiány az Oltáriszentségre vonatkozott, hogy nincs külön ünnepe. Eleinte senkinek sem merte elmondani ezt a jelenést, de később több szentéletű papnak is elbeszélte. Lassankint mindenfelé elterjedt. IV. Orbán pápa és V. Kelemen pápa rendelete tette az Úrnapjának megünneplését az egész Egyházban kötelezővé.

Magyarországon már 1292-ből és 1298-ból vannak emlékeink Úrnapjáról. — A fényes körmenet az ünnep legkiemelkedőbb pontja. V. Márton pápa és Jenő pápa azután búcsúkat engedélyeztek a körmeneten résztvevőknek. IV. Orbán pápa nyolcadot rendelt az ünnepnek, X. Pius pápa II. osztályú kiváltsággal látta el. A szertartásokat Aquinói Szent Tamás szerkesztette, amelyek olyan remekei az irodalomnak, hogy még a másvallásúak is bámulva olvassák és dicséretekkel halmozzák el. Szent Tamás művében a Szentlélek méltó keretet alkotott a Legméltóságosabb megdicsőítéséhez. A szentmisében szereplő zsoltárok (80. és 144.) az isteni eledel és az abban rejlő lelki öröm kifejezései. A szentleckében Szent Pál az Oltáriszentség alapítását és vételének feltételeit mondja el, az evangélium meg Krisztus ígérését tartalmazza azok számára, akik szent testét és vérért magukhoz veszik: élni fognak örökké. Fel-

ajánlaskor az Egyház inti papjait a hivatásukhoz szükséges életszentség és tisztaság gyakorlására. A Dicsérd, Sion, Megváltódat kezdetű himnusz Szent Tamás remeke. Két ostyát változtat át ilyenkor a pap, az egyiket a szentségmutatóba teszi és azt viszi a körmeneten.

Németországban a 12. és a 14. század között keletkezett az a szokás, hogy útközben 4 oltárnál megállapodik a körmenet és az evangéliumok olvasása és áldás után vonul tovább. Az evangéliumok szólnak: Napi evangélium, az Úr meghallgatja az imát, az imához bizalom és megbocsátás kell, az Ige megtestesülése. Ez utóbbinak éneklése oda céloz, hogy imádó tiszteletünket ápolja és növelje az Oltáriszentségben jelen levő azon végtelen felségű Úr iránt, akinek öröklétét, istenségét és csodálatos megtestesülését az apostol ugyanott a legmagasztosabb szavakban hirdeti. Te Deum és áldás fejezi be a körmenetet.

3. Az Oltáriszentség és Jézus Szíve

A legméltóságosabb Oltáriszentség Jézus szerető Szívének ajándéka... Mert szeretett bennünket... Jézust azonban igen sokan nem értik meg. Önfeláldozó szeretetét nem viszonozzák szeretettel, hanem igen gyakran hálátlansággal és megvetéssel. A jó lelkek annál inkább igyekeznek Jézus kedvében járni, hogy a sok hálátlanságot ellensúlyozzák. Jézus nemcsak egyes kiválasztott lelkeket, hanem mindenkit hívogat magához, hogy előtte mint király előtt hódoljanak. Ezt akarja ma és az egész nyolcad alatt. Közel rendelte el szent Szívének ünnepét is, hogy ezen engeszteljék szentáldozással, imával, körmenettel. Siessünk mi is oda, hogy le ne késsünk!

Egyik vegyesvallású községben történt, hogy sokan tolakodtak az út szélén, hogy az úrnapi körmenetet jobban láthassák. Egyik ember odaszólt a másiknak: — En katolikus vagyok, tehát nekem több jogom van az első helyhez, mint magának! — En meg nem vagyok katolikus; önnek mint katolikusnak a körmenetben volna a helye és nem itt; nekünk másvallásúaknak van ez a hely fenntartva. — Igazat mondott az a másvallású ember. Nekünk bátran meg kell valtanunk hitünket és nem kell szégyelnünk sehol sem, még

városban sem, hogy mi hisszük, hogy isteni Mesterünket hordozzák körül az Oltáriszentségben.

Egykor Jézus azt mondotta: — Szánom a sereget... Most is szán és szeret bennünket, látja a sok nyomort, a munkanélküliséget, látja, hogy sok ember lelke még szegényebb, mint teste, mert nincs erős hite. Mindenkit hívogat most is magához: — Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtak és terhelve vagytok és én megennyhítelek titeket... A sok munkanélkülinek nincs ideje, hogy imádkozzék, a helyett lótfut mindenhová, csak az igazi Segítőhöz nem... Az iparosok, napszámosok kilincselnek a kenyér után, de elfelejtenek imádkozni a mindennapi kenyérért. Valóban, nincsen szánandóbb tömeg, mint a szegény, de vallástalan embertömeg!...

Jézus az Oltáriszentségben ismételten a tömeg elé áll és azt mondja: — Ime, a Szív, amely annyira szeretett benneteket! Jöjjetek hozzám és megsegítelek benneteket! Én senkit sem utasítok vissza, sőt a legszegényebbeket legjobban szeretem, mert a legnagyobb szeretetre szorulnak. Jöjjetek, mert én már legyőztem a világot, most is megváltotzatom, csak térjetek meg bűneitekből és engeszteljétek meg szent Szívemet a sok megbántásért!... Imádunk, szent Ostya!...

4. Az úrnapi körmenet

1. 1666-ban Olaszország Livorno városába érkezett Stenon Miklós, protestáns dán tudós. Itt éppen az ünnepélyes úrnapi körmenettel találkozott. Feltűnt neki a mély áhítat, a résztvevők nagy száma és előkelősége. Elhatározta, hogy velük imádkozik. Az isteni kegyelem végre e szavakra fakasztotta: — Valóban a kenyér színe alatt Jézus van jelen. — Ettől fogva sokat imádkozott, tanulmányozta a katolikus vallást, meg is tért, sőt pappá lett, és mint Hannover püspöke halt meg.

2. 1931-ben a külföldi képeslapokban több kép jelent meg az előző évi berlini úrnapi körmenetről, amelyen hat birodalmi miniszter jelent meg ünnepi díszben, égő gyertyával. — 1912-ben a bécsi eucharisztikus nagygyűlésen Apponyi Albert gróf több magyar főúrral teljes díszben várta a körmenet kezdetét. Közben csepegni kezdett az eső.

Egyesek féltették a szép és értékes ruhát és már-már el akartak menni. Ekkor Apponyi így szólt: — Ha az Oltári-szentségről van szó, akkor a díszruha nem számít. — Erre mindnyájan résztvettek a körmeneten és nem törődtek az esővel.

3. Egyik volt osztrák faluban történt régebben: Elbfelder Károly, protestáns bányász az úrnapi körmenet alkalmával igen kifakadt. Kalapját félrecsapva, pipáját szájaiba véve, kezében boros pohárral felült az ablakba és kihívó módon nevetett az ájtatoskodókra. Mikor a körmenet elvonult, ismét kezdte gyalázkodásait: — Sajnálom, hogy előbb nem jutott eszembe, de jövőre megvalósítom. Én fogom vezetni a körmenetet. A kutyámat pórázra fogom és én megyek legelől a kereszt előtt. A virággal teleszórt utcákon és a virágfüzérekben készült diadalkapuk előtt az én kutyám fog elsőnek bevonulni és csak azután a bálványimádók serege a bálványokkal együtt. — A következő évben, éppen akkor, mikor az úrnapi körmenetet tartották, koporsóban feküdt az istenkáromló. Előző napon egy hatalmas kő fejére esett, koponyalapi törést szenvedett, és néhány órára rá meghalt.

Pünkösöd után II. vasárnap

1. Kifogások a gyakori szentáldozás ellen

1. Nehéz a megélhetés. — Nem érek rá reggelenként órákat tölteni a templomban — mondja az egyik modern ember. — Nincs igazad, barátom, mert most úgyis olyan rövid a munkaidő, hogy a miatt bátran el lehet mindennap menni áldozni. Az üdülésre szánt időből egy kis félórát csak szentelhetünk mindennap lelkünknek! Meglesz érte a méltó jutalom. Minden munkánk jobban megy és az Úr Jézus, akit szívünkbe fogadunk, megsegít minden dolgunkban.

2. Nem vagyok méltó! — mondja a másik mai ember. — Aranyszájú Szent Jánossal felelek: — Méltóbb leszel, ha ritkán vagy egyáltalán nem áldozol? — Kár a méltat-

lanságot annyira előtérbe tolni! Hiszen Krisztus Urunk is a sántákat, bénákat, szóval a szükségben lévöket hívta meg példabeszédében az Ő lakodalmas asztalához...

3. Megmosolyognak, megszólhatnak az emberek! — veti ellen a harmadik. — Ne törődjél vele! A szentek sem törődtek az emberek hiú véleményével. Aki szent akar lenni, erős lélekkel kell követnie Jézus hívó szózatát. Kövessétek először csak az Úr asztaláig, s ott majd megerősödtök, hogy mindenhová követhessétek, ahová csak szólít benneteket...

4. A gyakori áldozók sem jobbak, mint a ritka áldozók. — Ez bizonyításra szorul és majd az utolsó ítéletkor látjuk csak tisztán, hogy ez hamis állítás, mert a gyakori áldozók közül sokkal többen kerülnek Jézus jobbára, mint a ritka áldozók közül.

Szent Mechtildet, aki méltatlannak tartotta magát a gyakori szentáldozásra, a jó Isten látomásban így oktatta ki: — Lám, mikor Isten Fia a világra jött, anyja Őt pólyába takarta, úgyhogy kezeit és lábait nem tudta mozdtítani. — Ezzel az égi Atya értésünkre adta: — Jertek és ragadjátok magatokhoz a Gyermek által égből hozott kincseket, a Gyermek lábai és kezei meg vannak kötve és nem védekezhettek, mindenét elvehetitek. — És ismét, midőn az Isten Fia keserves halála alkalmával elhagyta a világot, a porosz-lók kezeit és lábait kereszthez szegezték. Ezzel is mintegy értésünkre adta a mennyei Atya: — Jertek és ragadjátok magatokhoz azokat a kincseket, amelyeket isteni Fiam kínszenvedése által érdemlett, kezei és lábai le vannak bilincselve, nyugodtan elvehetitek.

Szent Gertrud sok látomásban részesült. Egyik alkalommal Krisztus Urunk panaszkodott neki azokról, akik a gyakori szentáldozásról másokat lebeszélnek. Így szólt hozzá: — Gyönyörűségem az emberek fiai közt lenni. Ezért szereztem az Oltáriszentséget. Azok tehát, akik másokat lebeszélnek az áldozásról, az én boldogságomnak ellenségei.

Egy ifjúnak régebben lelkiatyja azt ajánlotta, hogy hetenként többször áldozzék, de azt mondotta a tiszteletreméltó Magottet jezsuita atyának, hogy ezt az engedélyt nem használja fel, mert hiszen Szent Alajos is ujonc korában csak vasárnap áldozott. A szerzetes mosolyogva így szólt:

— Fiatal barátom, áldozzék csak többször hetenként, mert erre nagyobb szüksége van, mint Szent Alajosnak.

Némelyek azt vélik, hogy a gyakori áldozás az erény elismerése vagy jutalma. Pedig ez téves felfogás. Az áldozás a bűn ellenszere, ez mentesít mindennapi hibáinktól és oltalmaz a halálos bűnök ellen.

2. A gyakori szentáldozás csodás hatása

1. Egy 13 éves leányt, Szent Agnest, nem tud legyőzni a hatalmas római birodalom imperátora. Nézzétek a hatalmas urat! Könyörög, ígér, fenyeget, kínoz; vadállatok, hóhérok, tűz, víz, egy világbirodalom katonasága áll rendelkezésére; a szentanúk sírnak, a poroszló remeg — és a kisleány nyugodtan hajtja nyakát a pallos alá. Ide jöjj, a villamosság korában élő ember! Ime, itt izzik egy lámpa, mely csodálatos világosságot és fényt áraszt! Hidd el, hogy e kis teremtményben van egy kis titkos erő, melyet természetes okokból megmagyarázni nem tudsz. Tudod, honnét vette ezt az erőt? Mielőtt a bíró elé került — megáldozott.

2. Egyik francia kórházban csupa olyan betegeket ápoltak, akik bűzös betegségben szenvedtek. Egyik alkalommal meglátogatta a kórházat néhány magasrangú városi tanácsos, akik elszürnyűködtek az ott tapasztaltakon. Siettek végig az egyes kórtermeken, közben zsebkendővel befogták orrukat, hogy a szörnyű bűzt ne érezzék. A végén igen halványak és szótlanok lettek. Egyikük mégis megkérdezte a betegápoló apácák főnöknőjétől: — Mióta tartózkodik itt? — 40 éve! — Mondja csak, honnan szerzett ehhez ennyi erőt? — A szentáldozásból, amelyben naponként részesülök. Ha nem volna Oltáriszentségünk, egyikünk sem bírná ki.

3. Aki nem fogadja naponként méltólag a Szentséget, egy év múlva sem lesz méltó. (Ambr.: De sacram. 1. 5. c. 4.) — Krisztus az én eledelem, Krisztus az én italom. Nem elég nekem, hogy csak egyszer vegyem magamhoz évenként, naponként élvezem. (Ambr.: Serm. 18. in Ps. 118.) — Gyakran kell Hozzád járulnom s üdvösségem orvosságaként Téged magamhoz vennem, nehogy elernyedjek az úton, ha megfoszthatnám e mennyei eledeltől. (Kemp.: K. K. IV. 3.) — Az erőseknek azért kell gyakran áldozniok, hogy

el ne gyöngüljenek, s a gyöngéknek, hogy megerősödjének; az egészségeseknek, hogy meg ne betegedjenek, a betegeknek, hogy meggyógyuljanak. — Azok, akiknek nem sok dolguk van a világban, azért tartoznak gyakran áldozni, mert ráérnek; akik pedig foglalkozásaikkal túl vannak terhelve, azért, mivel többször van szükségük erős táplálékra. (Szalézi Szent Ferenc: Phil. II. 21. f.)

3. Jézus Szíve ellenségszeretetre tanít

1. A régi Galícia helytartóját, Potoczky grófot egyik egyetemi hallgató lelőtte. Körülbelül 2 hónap múlva az özvegy levelet írt, keze meg-megremegett, az írást sokszor hangos zokogás szakította félbe. Kisfia nézte anyja kínos vergődését és megkérdezte okát: — Mit írsz, mama, hogy annyira sírsz miatta? — Levelet írok, fiam, a császárnak egy szegény, nagyon szegény, bűnös emberért. — A kisiú, mint jólnevelt gyermek, ezzel a felelettel meg is elégedett és tovább nem kérdezősködött. Az özvegy végre befejezte a levelet, mielőtt aláírta volna, még egyszer elolvasta és odalépett a falon függő Jézus Szíve-kép elé, letérdelt és sokáig imádkozott. Mikor fölkel, halotthalvány volt arca és remegett a keze, amely aláírta a levelet. Ebben a levélben az özvegy kegyelmet kér az elvetemült egyetemi hallgató számára, aki férjét meggyilkolta és akit Lembergben halálra ítélték.

Honnan merítette ez az úriasszony ezt a nagy lelki erőt? Bécsben nevelkedett a Jézus Szívéről nevezett szerzetesnők intézetében, ahol az Üdvözítő nagy szeretetének szívet nemesítő erényét ültették fogékony lelkébe.

2. Hofer András árulás következtében a francia katonák kezébe került. Mantuába vitték, ahol 1810-ben agyonlőtték. Útközben egy tanyán háltak meg. Ahol Hofer aludt, katonák álltak őrt. A katonák melegedni akartak és nagyon befűtöttek, úgyhogy szénáz fejlődött, melytől a katonák a vezető tiszttel együtt elaléltek. Hofer azonnal kiszállt az ágyból, könnyen elmenekülhetett volna, azonban nem tette ezt, hanem felkeltette a szomszéd szobában alvó katonákat, hogy siessenek társaik megmentésére. Hofer cselekedete annál nagyobb értékű volt, mert a francia katonák embertelenül viselkedtek vele szemben.

Kitől tanulta ezt a nemeslelkűséget? Jézus Szívétől, akinek nagy tisztelője volt.

3. III. Zsigmond német császár (1410—1437) az ellenségszeretetről így nyilatkozott: — Okosan cselekszik, aki legyőzött ellenségeit elteszi láb alól, mert a meghalt ellenség többé nem árthat, de én inkább más utat választok ehhez. Mert midőn kíméletesen bánok legyőzött ellenségemmel, akkor is megölöm az ellenséget, miután őt barátommá teszem.

Kitől tanulta a nemes császár ezt a felfogást? Attól, aki a keresztfán így szólt: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek! — Attól, aki az áruló Júdásnak azt mondotta: — Barátom, mi végre jöttél?

4. A misehallgatás áldásával

Minden vasárnap és ünnepnapon kötelességünk szentmisét hallgatni, hétköznap pedig tanácsos, mert ebből sok lelki és testi áldás származik. — Irva vagyon: — Az én házam imádság házának hivatik. (Mt. 21, 13.) — Lehet-e nagyobb áldozat, mint az, amely a világ bűneit eltörölte? (Szent Ambrus: In Ps. 13.)

Három kereskedő utazott 1570-ben Gubióból Cisternóba a téli vásárra. Másnap vasárnap volt, azért egyik jámbor kereskedő azt indítványozta, hogy előbb hallgassanak szentmisét, csak azután induljanak útnak. A többiek kinevették. Ez megmaradt elhatározása mellett és később ő is elindult. De mekkora lett ámulata, amikor a folyóhoz ért, mert 2 társa alatt leszakadt a híd és mindkettő belefulladt a vízbe. Tiszta szívből adott hálát Istennek, hogy őt a szentmise meghallgatásáért ekkora kegyelemben részesítette.

Egy derék földmíves házában az volt a szokás, hogy vasárnap és ünnepnapon mindenki elment szentmisére, hétköznap pedig legalább egy a családból. Az eredmény Isten bőséges áldása lett: magas kort értek el mindnyájan és mind jómódúak és egészségesek voltak.

A 19. században élt Olaszországban egy földmíves, aki bár egy óra járásnyira lakott a templomtól, mégis mindig legelső volt ott. Életének utolsó éveiben, amikor már rosszszak voltak lábai, éjjel után két órakor elindult hazulról

és mindig pontosan ott volt akkor is a szentmisén. 75 éves korában halt meg.

Szent Irén beszéli el egyik jámbor szűzről, hogy mindig azon törte a fejét, mivel kedveskedhetnék Istennek legjobban. Szeretett volna az angyalok nyelvén beszélni, és így dicsőíteni Istent. Amint így töprengett, egyszercsak szót hallott: Tudd meg, lányom, hogy egyetlenegy szentmise-áldozat nagyobb dicséretet nyújt neked, mintha te összes vágyaid szerint magasztalnád engem. Légy jelen tehát gyakran a szentmisén, ajánld fel annak érdemét énnekem, és többet adsz, mint amennyit óhajítani képes vagy.

Pünkösöd után III. vasárnap

1. A legengedelmesebb Szív

Jézus szent Szívének erényei közül válasszuk ki ma az engedelmességet, kérjük meg, hogy tegye a mi engedetlen szívünket hasonlóvá az Ő engedelmes Szívéhez!

— Az én eledelem az, hogy teljesítsem Atyám akaratát, aki a mennyekben van . . . — Isten akaratát volt, hogy rozoga istálló legyen születéshelye fényes palota helyett; rongydarab pólyája bíbor és bársony helyett; pudvás fájásbólcsője aranybólcső helyett. Belenyugodott. Menynyői Atyja azt kívánta, hogy Isten létére engedelmeskedjék, hogy 30 évet töltsön visszavonultságban, mindenkitől elefedve, hogy 30 éves korában hagyja el kedves szülői otthonát, hogy hirdesse mindenfelé az igaz vallást, hogy gyógyítsa a betegeket, hogy vigasztalja a szomorúakat, hogy támassza fel a halottakat. Minden szó nélkül megtette. Mi lett a jutalma? Üldözés, rágalom, megvetés. 33 éves korában így szólt hozzá a jó Isten: — Fölmégý Jeruzsálembel! Ott elfognak, de Te ne menekülj! Megkötöznek, Te ne sujsd őket halállal! Bevádolnak, rágalmaznak, de Te ne némissd el őket! Elhurcolnak, engedd magad! Tövissele koronáznak, ne szárátsd el karjukat! Elítélnek igazságtalanul, hallgass! Fölfeszítenek a gyalázat fájára, túrd! A kereszten is átkoznak, gyaláznak és kioznak, imádkozzáll értük!

Ezt az áldozatot is meghozta a legszentebb Szív. Ő

még ezzel sem elégedett meg, hanem a kenyér színe alá rejtőzött, és velünk marad a világ végezetéig.

600 és néhány évvel ezelőtt egy zárda kis kápolnájában egy szeráfllekű apáca imádkozott és minél jobban bele-nézett saját szívébe, annál inkább látta, hogy így nem tetszhetik mennyei Vőlegényének. Hogyan juthatnék ezzel a bűnös szívvel Jézus szentséges Szíve elé? Hogyan mutat-hatom meg Istennek ezt a piszkos szívet? Mit szól ehhez Szűzanyám? Mit az angyalok? Mit a szentek? S erre mély szomorúságában felsóhajtott: — Új szívet teremts belém, Istenem! — A kápolna homálya tünekezni kezdett, meg-jelent neki Jézus, megérintette szíve táját és azzal el-tűnt. Nagy bámulat fogta el erre az apácát. S íme, újra megjelent neki Jézus. Kezében égő szívet tartott. Hozzá-értette ezt a szívet az apáca szívéhez és így szólt hozzá: — Leányom, elvettem a te hideg szívedet és helyette neked adom az enyémet, hogy mindig bennem élj! — És ebből a törekeny apácából annak az időnek legbátrabb és leg-derekabb leánya lett. Holttestéhez ezren és ezren zárán-dokoltak, hogy szíve nagy sebét láthassák és ezért Istent áldhassák. Neve Sziénai Szent Katalin volt.

2. Jézus a bűnösök barátja

Jézus mindenkinek, még a legnagyobb bűnösnek is szívesen megbocsát. Azt akarja, hogy minden ember üdvö-züljön. Öröm a mennyekben a megtérő bűnös fölött.

A tékozló fiú. Bűnbánó Magdolna. A házasságtörő asszony. Péter tagadása. A jobb lator. — Nem akarom a bűnös halálát... A pislogó mécsbelet nem oltja ki...

Szent Hildebertus mcauxi püspök Franciaországban egy alkalommal züllött fiúval találkozott. — Kinek a tulaj-dona vagy te? — Én senkié. — Tudd meg, hogy Krisztus tulajdona a te lelked, mert a saját lelkét adta a te lelkedért. A tested is az Ő tulajdona, mert a testét adta azért. Legyen tehát gondod, hogy mint az Ő tulajdonát tekintsd magadat! Szeresd Őt teljes szívedből! Tedd meg, amit testedtől követell! Szemei megtörtek a halálban, hogy szemeid el-forduljanak a világ hiúságától. Fülei nyitva voltak a károm-lások és az átkozódások hallására, hogy a te füleid is nyitva legyenek a szegények esdeklésére. Kezei kifeszítve, lábai

a kereszthez szegezve, hogy a te kezeid és lábaid erősek legyenek az istenfélelemben. Teste a kereszthalál legkeservesebb kinjait szenvedte a Golgotán, a szeretet e magaslátán, hogy a te halandó tested az Ő megdicsőülendő testének tagjává legyen. Nézd, mit szeret benned az Úr! Légy hálás, amennyire csak tudsz! Te tehát az Úr Jézus Krisztusnak, a te Istenednek, a te Megváltódnak vagy jogos tulajdona, aki nem romlandó aranyon és ezüstön, hanem legdrágább vérenek árán vett meg...

A szép oktatás használt.

3. Jézus Szíve megtartja ígérését

Sokan, különösen a művelteknek mondott emberek, még most is mosolyognak a szentkilenceden. Babonának tartják azt.

Egy budapesti orvos beszélt el az alábbi, ennek ellentmondó történetet: Társaságból ismertem egy főmérnököt, akit mindenki tisztelt feddhetetlen, jellemes élete miatt és mindenki csodálattal említette nagy matematikai tudását és gépészmérnöki szakismereteit. — Csak egy hibája van, mondták a könnyűvérű, felületes gondolkozású ismerősei — bigott katolikus, aki mindenekelőtt helyezi katolikus meggyőződését, még az alárendelt munkásainak is Krisztusról, az Oltáriszentségről, az örök életről és a bűnbánat szükségességéről beszél. Még ezt valahogyan megbocsátották volna neki ismerősei, de már azt nem, hogy mint kitűnő matematikus 45 éves korában elhiszi, hogy a szentkilenced által elnyeri a jó halál kegyelmét. Ezt már igen sokszor szemére vetették. A főmérnök nem törődött a gúnyolódásokkal; hiába igyekeztek izgatni kollégái, hogy hány péntek van még hátra? Ő tudta, hogy mit csinál; amint tréfásan mondogatta csipkelődő barátainak, ő mindent számtani alapra helyez.

1929-ben érkezett a szentkilenced utolsó pénteke. Nyáron volt, augusztus hónapban. Eppen szabadságát töltötte a Balaton partján. Péntek délelőtt meggyónt, megáldozott. Ájtatossága után a reggelineél összehalálkozott barátaival, akik gúnyosan mondták, hogy most már nyugodtan várhatja a halált, mert befejezte a kilencedet. A főmérnök nyugodtan és meggyőződéssel válaszolt a meg-

jegyzésekre: — Igen, már nyugodt és boldog vagyok, mert nemcsak hiszem, de biztosan tudom is, hogy Jézus Szíve megtartja ígéretét, és én tiszta lélekkel távozom az örök hazába! — Mindenki elhallgatott e meggyőződéses, szinte ünnepies hitvallásra. Nem is gúnyolódtak tovább, hanem mindnyájan a strandra igyekeztek, hogy fürödjének a Balaton hűs hullámaiban. A főmérnök is fürödni ment. Kitűnő úszó volt és jól beúszott a vízbe. Egyszer csak váratlanul szívgörcsöt kapott és elmerült. Mire barátai utolérték, már csak élettelen testét húzhatták ki a vízből.

Az összes barátok megrendülve állták körül a jóságos ember kihűlt tetemét. Hazaszállították Budapestre a halottat és a rákosi Új Köztemetőben temették el. Az egyik gúnyolódo barátja mondotta a nyitott sír előtt a búcsúztató beszédet. Többek között így szólt: — Józsi barátunk! Most értjük csak meg, hogy te milyen kitűnő matematikus voltál! Jól és pontosan számítottál: Befejezted a nagykilencedet, és azon a napon elérted a jó és boldog halál kegyelmét. Jézus szent Szíve megtartotta ígéretét!...

4. A Jézus Szíve-kép hatása

1. Egy teljesen hitetlen embernek felesége halála után 3 árva maradt, akik közül csak a legidősebb volt megkeresztelve. Ez is hamarosan megbetegedett. Szabadkőműves atyja megengedte neki, hogy papot hivatasson, akivel a kisleány azután megígértette, hogy halála után atyjához többször ellátogat és kieszközli majd Jézus Szíve trónjának felállítását. Az atya is beleegyezett ebbe, de megmondotta a papnak, még később utódának is, hogy vallási dolgokról soha ne hozakodjanak elő. A helyettes egyik alkalommal észrevétlenül Jézus Szíve-képet és alkalmas röpiratot hagyott ott a háznál. Másik alkalommal már így szólt hozzá a hitetlen atya: — Miért nem mondta ön, hogy van ilyen trónraemelés is, amit a családban meg lehet valósítani? Én is meg akarom tenni. — Az teljesen lehetetlen, uram! Hiszen önnél még gyermekei sincsenek megkeresztelve?! — Már minden rendben van, kiléptem a szabadkőművességből. Holnap megkereszteltetem gyermekeimet, este pedig bevonul házunkba Jézus Szíve. — Így teljesült az Úr

ígérete: — Megáldom a házakat, amelyekben Szívem képét tisztelik...

2. Egyik faluban népmisszió volt. Egyik iszákos gazda semmiáron sem akart meggyónni. Felesége, rokonai mindent megpróbáltak vele, de nem hajlott a jó szóra. Ezzel az alkalommal a Jézus Szíve-oltárképet újrafestették a hívek. Igen szép lett. Azt mondja végül urának az asszony: — Ha már nem hallgatod meg a prédikációt és nem akarsz meggyónni, legalább nézd meg azt a képet! A férfi morgott valamit a bajusza alatt, de mégis elment csupa kíváncsiságból megnézni a képet... Nézte... nézte... Az Úr Jézus szelíd arca mintha azt mondta volna neki: — Téged is szeretlek... A szent seb meg azt súgta fülébe: — Te is okoztad, de azért megbocsátok neked is!... A vége az lett, hogy meglágyult a szíve, odament a gyóntatószékhez és töredelmesen meggyónt. Hazamenve így szólt feleségéhez: — No hát, asszony, megnéztem a Jézus Szíve-képet és egy másikat meg hozatunk a lakásunkba is!...

Az asszony ebből mindent megértett és hálásan köszönte meg a Szent Szívnek ura megtérését...

Pünkösöd után IV. vasárnap

1. Isten nélkül semmit sem tehetünk

Isten mindenkinek ad elégséges kegyelmet. A kegyelemnek nem szabad ellenállnunk. A kegyelemmel együtt kell működünk.

— Nálam nélkül semmit sem tettek. (Ján. 15, 5.) — Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok és az Ő kegyelme nem volt bennem eredménytelen, sőt valamennyiöknél többet munkálkodtam, nem ugyan én, hanem Isten kegyelme énvelem. (I Kor. 15, 10.) — Kinek adhatná az igazságos Bíró a koronát, ha az irgalmas Atya nem ajándékozta volna kegyelmét? Miként a szem nem lát világosság nélkül, úgy az ember semmi jót nem tehet kegyelem nélkül. (Szent Ágoston: De corrept. et grat. c. 1.)

Asszisi Szent Ferenc egyik társának Isten megmutatta

azt a szép helyet, amelyet a mennyországban meg fog kapni. Kérdezte azután a Szenttől, mit tart maga felől: — Az a hitem, testvér, hogy a föld nem hordoz nagyobb bűnöst nálamnál. — Hogyan mondhatod ezt, atyám, mikor vannak rablók, házasságtörők, gyilkosok és más gonosztevők, akik mégis csak nagyobb vétkeket követtek el, mint te? — Meg vagyok róla győződve, hogy ha azok, akiket felemlítettél, annyi kegyelmet kaptak volna Istentől, mint én, bizonyára jobban felhasználták volna és érte több hálát adtak volna, mint én. Abban is bizonyos vagyok, hogy ha Isten csak egy percre is elvonná tőlem kegyelmét, a legocsmányabb bűnökbe esném és a legvakmerőbb gonosztevő válnék belőlem.

2. A munka

A mai szent evangélium szerint kettős munka folyt a Genezáreti-tónál: a halászok testi munkában fáradoztak, az Úr Jézus pedig lelki munkát végzett. Reggel a halászok tovább folytatták a testi munkát, a népsokaság pedig lelki munkára gyűlt össze.

Mindenkinek kell dolgozni! Dolgozik maga az Isten. Nagy munkát végzett, amikor a világot teremtetten, de most is állandóan dolgozik, mert fenntartja és kormányozza azt. Dolgozik Istennek minden élő és élettelen teremtménye... Éspedig Isten akarata szerint kell dolgozniok, így az embernek is... Aki nem dolgozik, ne is egyék... Minő munkát kell az embernek végeznie? Lelki és testi munkát. Ima alkalmával nemcsak a lelkünk dolgozik, hanem a testünk is, mert letérdelünk, szemünket égre emeljük stb. Az ember munkája még ezzel sem teljes, mert még hozzá kell venni, hogy Istennel együtt kell munkálkodnia. Erre ugyan szabadakarata lévén, nincs rákényszerítve, de ha nem így dolgozik, akkor maga látja kárát hiábavaló munkájának. Mária és Márta története... Legfőbb dolgunk legyen, hogy lelkünkkel törődjünk, aztán testünket is gondozni tartozunk... Legyetek tökéletesek... Arra kell törekednünk, hogy bármilyen munkát végzünk, mind Istennel és Istenért végezzük, mert az ilyen munka mind lelki munka és egyúttal hasznos munka is.

Soto János jezsuita testvér egész életén keresztül szabómunkákat végzett. Mikor elkövetkezett halála órája,

nagy buzgósággal vette fel a haldoklók szentségeit, és azután kérte varrótűjét, amelyet magasan feltartott és így szólt: — Nézzétek, ez számomra a mennyország kulcsa!

Boldog emlékü XI. Pius pápa egyik alkalommal 2000 római utcaseprőt fogadott kihallgatáson. Szónokuk „alacsonyrendű”-nek nevezte foglalkozásukat, de a pápa így felelt: — Szónokotok alacsonyrendűnek mondta munkátokat. Én azt mondom nektek, nincsen alacsonyrendű munka; minden munka értékes, ha tisztességes és hasznos. Ha meg akarjuk állapítani a munkák közötti értékkülönbségeket, akkor ennek fokmérője csak a becsület, a tisztesség és a hasznosság lehet. És ilyen értelemben alig lehet a tetteknél hasznosabb munkáról beszélni. Mivé lenne egy gazdag és szép város, ha nem volna tiszta, ha utcái elhanyagoltak lennének? — Egy másik alkalommal meg 200 munkást fogadott XI. Pius pápa, akik a vatikáni palota tatarozó munkáit végezték. Beszédet intézett hozzájuk, és magasztalta a munkának nagy becsét. Értékes tehernek mondta a munkát és kiemelte, hogy bármilyen társadalmi rangban él is valaki, megtalálja fáradozásának első jutalmát abban a tudatban, hogy Istennek Fia emberi alakban szintén munkás volt. Krisztus a munkának szentelte magát és így elmondhatjuk, hogy ezáltal az istenség légkörébe emelte a munkást.

Szent Báldomer, aki kovács volt Lyon mellett egyik faluban, valahányszor munkához kezdett, mindannyiszor így szólt: — Az Úr nevében! — Inasait így szokta munkára hívni: — Gyertek, gyermekek, az Úr nevében kezdjünk a munkához! — Mikor a munkát befejezte, ezt szokta mondani: — Istennek legyen hála! — Alattvalói jószívűsége miatt úgy szerették, mint atyjukat. Viventius lyoni apát jámborsága miatt magával vitte az ottani kolostorba, ahol életének utolsó napjait szent jámborságban élte le.

3. Ápoljuk a papi hivatásokat!

1. Elsősorban a szülők. — Vianney Szent János, arsi plébános édesanyjáról így nyilatkozott: — Isten után édesanyámnak köszönhetem, hogy pap lettem. Gyakran mondogatta nekem: Janikám, ha látnám, hogy te megbántod a

jó Istent, nekem az nagyobb fájdalmat okozna, mintha azt egyik-másik gyermekem tenné.

És hogyan lett pap a híres Chervier? Édesanyja minden szombaton a fourvierei Szűzanyához gyalog elzarándokolt és ott könyörgött fiáért, még amikor szíve alatt hordozta: — Neked ajándékozom őt előre!

2. Mindenki imádkozzék gyakran azért, hogy az Úr küldjön elegendő munkást aratásába. Ez pénzbe nem kerül, viszont hatásos eszköz a toborzásra, különösen ha ájtatos az imádságunk és ha kitartunk benne.

3. A tehetősebbek, különösen akiknek nincs gyermekük, jobb helyre nem tehetik pénzüket, mint hogy papokat, főleg missziósokat neveltetnek. Milyen szép és megható, ha egy-egy község összefog és közösen fedezi legalább egy kispap neveltetési költségeit.

Csikágóban néhány évvel ezelőtt egy 12 éves fiú megmentette a vízbefúlástól egy gazdag házaspár két éves gyermekét. A megmentett gyermek szülei hálából ígéretet tettek, hogy az életmentő fiú összes tanítási költségeit fedezni fogják. — A papok lelkeket mentenek itthon és a pogányok között. A lélek becsebb, mint a test, a földi élet; mennyivel nagyobb és értékesebb tehát az áldozat, ha valaki lélekmentőket neveltet!

4. A csikágói egyházmegyében 1927-ben 310 papnövendék volt, akiknek ellátását részint maguk a kispapok fedezték, részint a hívek adták össze. — Bernardsville francia községnek csak 830 lakosa van és mégis 30 év alatt 20 papot adott az Egyháznak. A 20 pap között két családból 3—3 paptestvér volt.

5. P. Duffo, neworleansi hithirdető 1852. év egyik napján belépett az egyik magkereskedésbe, hogy a tavaszi munkálatokra bevásárlást eszközöljön. Az éppen szolgálatban serénykedő 17 éves ír származású fiatalemberhez fordult, akit az üzletben James neve után mindenki kedveskedve Jimminek nevezett. Miután nagy kedvességgel kiszolgált, így szólt hozzá: — Fiam, nem akarna maga pap lenni? — Hogyan gondolhatnék én erre, mikor egész nap itt kell lennem és iskolába járnom lehetetlen?! — De az esték csak rendelkezésére állanak? Jöjjön el hozzám esténként, én magam vezetem a tanulás terén. — Ez a fiatal-

ember nem más, mint a későbbi baltimorei érsek, az Egyház kardinálisa és az amerikai katolikus Egyház büszkesége: Gibbons.

6. Mi a pap?

A pap az Isten s ember közt középre,
Csillagmagasságra helyezett lámpafény,
Melynek világa a mennyország útját
Jelöli ki az élet tengerén...

(Kemenes Ferenc.)

7. Mi a misszionárius?

Uram, Te hívsz s én indulok feléd,
Nyugtalan várom sírom éjjelét!
Mióta ember sorsát rendezéd,
Dicsőbb pályát még nem szabott kezéd!

(Pákai Gábor.)

Pünkösöd után V. vasárnap

1. A megbocsátás — hősi cselekedet

Krisztus Urunk nemcsak megbocsátott ellenségeinek, hanem szerette is őket. Nekünk is megbocsátja összes bűneinket. A szentek is követték isteni Mesterük példáját. Mi is bocsássunk meg mindenkinek tiszta szívünkben!

— Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek... — Az a valódi szeretet, ha barátainkat Istenben, ellenségeinket pedig Istenért szeretjük. (Greg.: Hom. 38. in Evang.) — Az ellenségszeretet a jóság magaslata, a szeretet teljessége, az isteni bölcsesség bizonyossága. (S. Chrisolog.)

A pogányok nem ismerték az ellenségszeretetet. — Lysander spártai királynak szemére vetették, hogy megszegte esküjét. A király ekképen válaszolt: — Az ellenség iránt elkövetett rossz az igazsággal nem ellenkezik sem az istenek, sem az emberek előtt. — A zsidók alapelve volt: — Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. (Mt. 5, 13.)

XVI. Lajos francia királynak fia, akit a történelem XVII. Lajosnak nevez, Simon cipész kezébe került, aki áldo-

zatát testileg és lelkileg megnyomorította. Aljas kegyetlenségével a rábizott királyfi állandó megaláztatásában lelte ördögi kedvét. Egyik napon, amikor a szokottnál is jobban kínozza áldozatát, így szólt hozzá: — Ha te valaha király lennél, mit csinálnál velem? — Megbocsátanék — felelte a gyermek könnyes szemmel.

A francia forradalom idején a hithű vendégek fegyvert fogtak a forradalmárok ellen. Egy nagy csapatot el is fogtak és az egyik templomba hajtották őket, hogy majd elvegyék méltó büntetésüket. Mikor a nép dühe a legmagasabb ponton volt, akkor a vezér elkezdte a Miatyánkot, a tömeg vele mondta, és mikor ide értek: És bocsásd meg a mi vétkeinket... a katonák meg voltak mentve. S ezzel az Isten országában nagyobb dolog történt, mintha az összes foglyok lemészárlásával mindenkorra véget lehetett volna vetni a forradalomnak.

Ha valaki megbántotta Nagy Szent Teréziát, akkor azt kedveltjei közé számította, amiért is igyekezett őt minél több jóban részesíteni. Az avilai püspök, aki a Szentet jól ismerte, azt szokta mondani: — Aki Terézia kedveltjei közé akar tartozni, részesítse őt minél több bántalomban és gyaláztatban.

A jeruzsálemi Ecce Homo-templomban, amelyet Pilátus palotája helyén a zsidóból kereszténnyé lett Ratisbonne építtetett, az a szép szokás dívik, hogy minden szentmise alatt elénekelik az Üdvözítőnek a kereszten elmondott szavait: — Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!

Mikor nagypénteken a spanyol királynak ősi szokás szerint régente átadták a kegyelemre ajánlottak névsorát, a király ezeket mondta: — Isten úgy bocsásson meg nekem, amint én ezeknek megbocsátok.

Az orosz naptár szerint ötvenedvasárnapján, a megbocsátás idején, minden muzsik elmegy haragosához és bocsánatát kéri e szavakkal: — Isten szeretetére való tekintettel bocsáss meg nekem! — Utána megkezdí szigorú böjtjét, mert a bocsánat többet ér, mint a böjt. — Többet ér a legterhesebb San Jago-i zarándoklatnál is. — Ha ellenségednek szívből megbocsátasz — mondja egyik kegyhely

felirata — és vele jót teszesz, többet ér szememben, mintha mezítláb zárandokolnál San Jagoba és útközben minden mérföldnél órákhosszat ostoroznád magadat. — Többet ér a jeruzsálemi zárandoklatnál is.

Aki úgy tud haragudni és szívére
Úgy ránőtt a gyűlöletnek száraz kérge,
Hogy ajkán e szép szavak ki nem jönnek:
M megbocsátunk az ellenünk vétőknek:
Lehet annak temploma bár Jeruzsálem,
Imádsága sohasem nyer ily választ: Amen.

(Tomba: Feddőzés.)

2. Legyetek egyetértők és együttérzők!

A mai szentleckében olvassuk: — Testvéreim, legyetek mindnyájan egyetértők, együttérzők... (I Pét. 3, 8—15.)

Mindenki kerülje azt, ami egyetértést bont és az együttérzést lehetetlenné teszi. Nyelvére vigyázzon, szidalom helyett áldást mondjon! És bőségesen legyen irgalmas, sértést észre ne vegyen és az észrevett bántalmat feledje! Nincs olyan nehéz szó, amire nem az elfelejtés volna az orvosság. Nincs olyan nézeteltérés, amelyből egy kis jóakarattal hasznot ne lehetne húzni — megbocsátás által. Igen sok jó társadalomjavító eszme halálának gyökere abban van, hogy a személyes torzszalkodás az eszmei téren folytatódik.

Csile és Argentina közt, az Andok egyik legszebb és legmagasabb pontján, a két állam határvonalán, négyezer méter magasságban márványalapon gyönyörű Krisztus-szobor vonja magára az utasok figyelmét. A szobor eredete az, hogy a két állam között 1909-ben háború volt kitörőben, és amikor már minden előkészület megtörtént, amikor már a hadsereget mozgósították és az ágyúkat kezdték tölteni és egymásra igazítani, az utolsó pillanatban valakinek bölcs tanáccsal sikerült elhárítani a nagy veszedelmet. Akkor öntötték a béke teljes megpecsételésére a két állam ágyúiból a Krisztus-szobrot. Kölcsönösen megfogadta a két állam, hogy egymás ellen többé fegyvert nem fog, a két állam lakói egymást kölcsönösen testvéreknek tekintik. S ígéretüket a következő szavakban vették a szobor talapzatára: — Előbb elporladnak a hegyek és előbb porrá lesznek a

sziklák, mint a csileiek és argentinaiak megszegik a békét, amelyet Krisztus lábainál esküt téve kötöttek.

Felebarátjával szemben ugyanez a békeszerződés kötelessége minden embernek. Egy Atyának vagyunk gyermekei, s királyunk, urunk, az Úr Jézus kötelez bennünket e békére, s a mai szentleckében az Apostol olyan szép szavakkal idézi emlékezetünkbe e kötelességet! Utalva egyúttal arra, hogy a béke nyugalma sokkal többet ér a békétlenség rossz napjainál. Hány ember szenved gondolatban, hogy nem állott ellen a harag kitörésének, amikor még nem volt ügyvédnél, amikor még nem állott ellenségeskedésben szomszédjával, testvérével, szüleivel...

3. A harag

1. Van nemes harag is. — Mózes nagyon szelíd lelkületű ember volt, mégis nagyon felháborodott, amikor a zsidók a tízparancsolat kihirdetése után nyomban aranyborjút imádtak Isten helyett. Nemes haragjában a két kőtáblát sziklához vágta és széttörte, az aranyborjút összezúzta és porát a vízbe hányta. — A szelíd és alázatos szívű Úr Jézus is, aki némán tűrte, amikor szidalmazták és csúfolták, de mikor a jeruzsálemi templomban, Isten szent hajlékában kereskedtek és pénzt váltottak, akkor szent haragjában kötélből font ostorral verte ki onnan a zsidókat. A bűnösökre sohasem haragudott, csak a bűnökre. — Haragudjatok, de ne vétkezzetek! (Zsolt. 4, 5.)

2. A haragos ember hasonlít a viharhoz: eltorzul az arca, szeme villámlik, foga csikorog, szája habzik, keze ökölbe szorul, teste reszket, hajmeresztő átkokat szór szája, üt-ver, tör-zúz, mintha sem esze, sem szíve nem volna, pusztít, mint a tomboló vihar. Olyan: mint a lángralobbant ház, pusztulással fenyeget mindent és mindenkit közelében. Olyan: mint a gyámoltalan lovas, akit odavisz megvadult lova, ahová akar. Olyan: mint a részeg, aki elitta esztét, olyanokat beszél és tesz meggondolatlan állapotban, amiket később maga is röstel.

3. A harag rossz tanácsadó. — Becket Tamás Angolországban canterbury-i érsek volt. II. Henrik király igen sok igazságtalanságot követett el az Egyházzal szemben, miért is Becket érsek kénytelen volt szembehelyezkedni a

királlyal és megvédelmezte az Egyház jogait. E miatt a király nagyon megneheztelt rá. Többek között ezekre a meggondolatlan szavakra fakadt udvari emberei előtt: — Nincs köztetek egy sem, aki engem ettől a nyűgös paptól megszabadítana? — A következmény az lett, hogy néhány udvari lovag Canterbury-ba sietett és az érseket az oltárnál meggyilkolta. Ez történt 1710 december 29-én. A király később nagyon megbánta tettét és szigorú vezeklést tartott.

4. Szent Gualbert testvérét egyik haragosa megölte, amiért bosszút forralt ellene. Csakhamar találkozott is vele Flórenc közelében és még hozzá ellenfele teljesen hatalmába került, mert fegyvertelen volt, ő meg fel volt fegyverezve. A gyilkos már biztosra is vette a halált: Leborult a földre, keresztbe tette kezét és várta a halálos döfést. De mi történt? Gualbertet a keresztbetett kezek a Megváltóra emlékeztették, aki még a keresztfán is megbocsátott ellenségeinek, ő is követte példáját. Bement a templomba és a feszületre függesztette szemeit. A feszületen függő Krisztus egyszerűen meghajtotta fejét, mintha köszönetét akarta volna kifejezni. Ez a kereszt még most is látható Flórencben. — Gualbert annyira meghatódott, hogy szakított eddigi világias életével, egészen Istennek szentelte magát és kiváló szent lett belőle.

5. Szent Efrém hevesvérű és indulatos ember volt, mégis megszelídült. Hogyan? Bánkódott haragos természete miatt és elszánta magát, hogy törik vagy szakad, de megfékezi. Néhány napra egészen elzárkózott mindenkitől, a magányban imádkozott és Krisztus kínszenvedéséről gondolkodott. És az Úr szelid és béketűrő példája annyira hatott rá, hogy Isten kegyelmével ő is legyőzte haragját. Szolgája cserépedényben ételt vitt neki, de megbotlott és az étel a padlóra esett és poros lett. Szentünk erőt vett magán, nem haragudott, hanem mosolyogva így szólt: — Nini, az étel nem akar hozzám jönni! Nohát, akkor én megyek oda az ételhez!

— A gyűlölet kezében kulimász van — a szeretet kezében aranyozó szerszám. (Gárdonyi.)

Szelid és alázatos szívű Jézus, tedd szívünket hasonlóná a Te szentséges Szívedhez! — Boldogok a szelídek, mert ők bírják a földet...

Pünkösöd után VI. vasárnap

1. Az igazi felebaráti szeretet

Ne szóval, hanem tettel szeressünk! Okosan szeressük felebarátunkat: Adjunk munkát! A henyélő nem érdemes a segítségre. Minél jobban igyekezzünk a mai nehéz helyzetben másokon segíteni!

A felebaráti szeretet fönségét senki sem fejezte ki olyan szépen, mint Pazzi Szent Magdolna. Azt szokta mondani, hogy sokkal elégedettebb, ha felebarátján segíthet, mintha az imádságban Istennel egyesül. Midőn ennek okát kérdezték, így felelt: — Ha imádságba merülök, akkor az Isten segít rajtam. De ha szűkölködő felebarátomnak teszek szolgálatot, akkor én segítek Istenen.

Sziénai Szent Katalin éppen a templomban imádkozott, mikor egy ismeretlen koldus alamizsnát kért tőle. Nála nem volt egy fillér sem, és mivel a koldus nagyon sírt, leszakította rózsafüzéréből az aranykeresztet és azt adta oda neki. A következő éjjel megjelent neki az Úr Jézus és így szólt hozzá: Gyermekeim, ismered ezt a keresztet? — Ismerem, de nálam nem volt drágakövekkel ékesítve. — Éppen azért, mert olyan szívesen adtad nekem, látod ily ékes mostan. Igérem, hogy az utolsó ítéleten is, hogy örömdönet és dicsőiségedet növeljem, ilyennek tüntetem fel az emberek és az angyalok előtt. — Katalin hálásan megköszönte a tanítást, és ettőlfogva még nagyobb odaadással gyakorolta az irgalmasság cselekedeteit.

2. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!

— Ne adj nekem se nyomort, se gazdagságot! Csak anynyit adj nekem, amennyi elegendő, hogy jóllakván, meg ne tagadjalak, hogy ne mondjam: Ki az az Úr? (Péld. 30, 8.) — Szánom a sereget, hogy már harmadik napja kitartanak mellettem és nincs mit enniök... (Márk 8, 1—9.) — Szükséges, hogy a mindennapi kenyeret kérjük, nemcsak, hogy eledelünk legyen, hanem, hogy azt az Úr keze nyújtsa nekünk, aki a mindennapi kenyérbe oly hatalmas táperőt adott, hogy az eledelek a testnek használjanak, a test pedig a léleknek szolgáljon. (Aranyszájú Szent János: Homil. 14. in Matth.)

Édes Jézusom, Téged is meghívlak étkezésemhez. Az én szívem Téged éhez és szomjaz. Üdíts fel engem testi eledellel, de táplálj engem mennyei jelenléteddel is! (Szent Szuzó.) — Nincs jobb tápláléka a léleknek, semmi gyakorlat nem oly üdvös nekünk, semmi sem emel a tökéletesség oly magas fokára, mint az imádság és az elmélkedés, különösen a Jézus megváltói művéről való elmélkedés. (Szent Bonaventúra.)

— Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, mely az Isten szájából származik. (Mt. 4, 4.) — A Te igéd, Istenem, kenyér, mely táplál és kövérít. (Szent Agoston.) — Én vagyok az élet kenyere: aki Enhozzám jön, nem éhezik, aki Enbennem hisz, sohasem szomjazik... Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él. (Ján. 6, 35—52.) — Ha az Oltáriszentség mindennapi kenyér, miért veszed azt csak egy év után? Vedd azt naponkint, hogy naponkint üdvödre legyen! Elj úgy, hogy méltó lehess azt naponkint venni! (Szent Ambrus: Lib. 5. de sacram. n. 25.) — Az isteni Üdvözítő az őt követő népet csodálatos eledellel táplálta a pusztában, hogy útjában hazafelé el ne fogyatkozzék. Épp így táplálja híveit ma is, sokkal nagyobb és veszélyesebb útban az örökkévalóság felé angyali Kenyérrel, erőt és üdülést nyújtván nekik, hogy el ne tikkadjanak. (Aquinói Szent Tamás.)

Legyünk a mai világban mértékletesek, takarékosak, kevéssel beérők! — Nem aranyat kérünk, csak kenyeret, amelyet fűszerezzen megelégedés... Ne legyünk nagy-zolók sem ételben, sem ruházatban! A legszükségesebbeket okvetlenül megkapjuk a jó Istentől, ha szorgalmasan dolgozunk, és többet törődünk lelkünk üdvösségével, mint testünkkel...

3. Az asztali áldás

1. — És vevén a hét kenyeret, hálát adván, megszegé és tanítványainak adá, hogy eléjük tegyék. (Márk 8, 6.) — Mindenek szeme Tebenned bízik, Uram, és Te idejében megadod ételüket, megnyitod kezedet és betöltesz minden élet áldásoddal. (Zsolt. 144. 15, 16.) — Ha majd eszel és jóllakol, áldd meg az Urat, a te Istenedet azért a felette jó földért, melyet neked adott. (Móz. V. 8, 10.)

2. — Olyan étkezésben, mely imádsággal kezdődik és végződik, nincs semmi hiány, ellenkezőleg, mint dús forrásból, minden jó árad abból. Ne hanyagoljunk hát el ilyen nagy nyereséget! Rút dolog lenne, ha mi nem adnók meg az Úrnak a megfelelő tiszteletet, aki oly sok jóban részesített bennünket. Ahol imádság és hálaadás van, oda megérkezik a Szentlélek kegyelme is, onnan eltávoznak a gonoszlelkek, futnak és távol maradnak az ellenséges hatalmak. Aki imádkozik, nem mer semmi illetlent beszélni evés alatt; vagy ha beszél is ilyesmit, azt csakhamar megbánja. (Aranyzájú Szent János: De Anna serm. 2. n. 5.) — Nem ülünk előbb asztalhoz, — első keresztények — míg az ebédet Istenhez küldött imádság által meg nem szenteltük. Eszünk, amíg éhezünk, iszunk, amíg szomjazunk, amennyi józanokhoz illik. Kézmosás után mindegyikünk figyelmeztetést kap, hogy Istennek dicséretet zengjen; vagy a Szentírásból vagy amint szíve sugallja. Az étkezést imádság zárja be; mire szerényen és illedelmesen szétoszlunk. (Tertullian: Apolog. 30.)

3. Városi vendéglőben előkelő úri társaság mulat egyik asztalnál. Belép egy jólöltözött fiatalember, aki vidéki főúr, és mielőtt asztalhoz ülne, elkezd imádkozni. A társaság tagjai mind ránéznek; egyesek csak bámulják, mások összesúgnak, a legtöbben pedig gúnyosan mosolyognak és végül hangos hahotában törnek ki. — Uraim, — szól nyugodt hangon a fiatalember — miért ez általános nevetés? Talán én adtam alkalmat a kitörő nevetésre? — Ki ne nevetne az ön szenteskedő, ájtatos viselkedése miatt?! — feleli az egyik vendég. — Vagy úgy?! Hát ez az, ami önöket nevetésre készíti? Nos, hát tudják meg, hogy nem sok bátorság kell ahhoz, hogy 40 ember kinevessen egyet; de ahhoz már igenis nagy lelki erő kell, hogy egy társaság gúnyjával szemben valaki merje lelkiismeretének szavát követni. Én katolikus vagyok, nem szégyenlem hitemet — még itt sem és mindig szívesen megköszönöm Isten jó-téteményeit, melyeket nekünk, embereknek osztogat. — A férfias fellépés megteszi hatását. A gúnyolódás megszűnik. Másról kezdenek beszélni, és mikor a fiatalember eltávozik, mindnyájan tisztelettel néznek utána.

4. Egy angol kapitány vendégül hívja az indián törzsfőnököt egész kíséretével együtt. Minden pompásan el van készítve. Ezüst serlegek állanak rendelkezésre a vendégek előtt, aminőket még sohasem láttak. Drága tányérok várják a legválogatottabb ételeket. A házigazda már letelepíti vendégeit, barátaival már enni kezd, de a bennszülöttek zavarodottan néznek egymásra és nem nyúlnak az eledelhez. A kapitány ijedten fordul az ott lévő misszionáriushoz, hogy a kellemetlen eset okát megtudja: — Talán nincs izlésük szerint az étel? Vagy valami hiányzik? — Igen, a legfontosabb hiányzik! A fekete emberek nem nyúlnak addig hozzá az ételhez, amíg imádságukat el nem mondták...

5. Aki áldás nélkül ül az asztalhoz, az úgy ül ott, mint a malac, és úgy kel fel, mint a csacsi — mondja a régi szentencia. Legyünk hasonlók a galambokhoz, amelyek egyetlen csepp vizet sem vesznek magukhoz a nélkül, hogy az ég felé ne tekintenének, ne pedig a sertésekhez, amelyek föleszik ugyan a fa alól a makkot, de nem néznek fel a fára, amelyről az lehullott.

6. Földeákon történt néhány évvel ezelőtt. Ott élt Bodócsi István földmíves 78 éves édesatyjával és 75 éves édesanyjával. Az öreg, tehetetlen szülők már nagyon terhükre voltak a fiúnak, és megfogamzott benne a gondolat, hogy elteszi őket láb alól. Feleségével együtt Makóra ment lakodalomba. Elkészítette az öregeknek két napra a levest, hogy levest ehessenek, mert egy-két napig nem lesznek itthon. A levesbe azonban marólúgot kevert. Gondolta, otthon sem lesznek, az öregek észrevétlenül meghalnak. Mi kell ilyen öregeknek?! Őket pedig nem gyanúsítja senki. Másnap az öregek csakugyan elővették a levest. Az ember mindjárt kanalizni akart és már a szájához is emelt egy kanál levest, amikor az asszony rászólt: — Hát nem is imádkozol? — Az ember nyomban visszatette a kanál levest, amelyből alig néhány csepp ért szájához és feleségével együtt elmondta az asztali áldást. Ima alatt azonban a lúgkő kezdte égetni a száját. Gyanút fogtak és nem ették meg a levest. Orvosra lett szükség, aki megállapította a mérgezést. Mire Bodócsiék a lakodalomból hazamentek, már a csendőrség fogadta őket. A hatóság előtt bevallották bűnös tettüket.

Pünkösds után VII. vasárnap

1. A mai világ hamis prólátái

Az erkölcstelen divat, a tánc, a színház, a mozi és a rossz sajtó.

1. — A test öltözete, az ajkak nevetése s az ember járása rávallanak. (Sirák f. 19, 27.) — Megkívánom, hogy az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmességgel s józansággal ékesítsék magukat, nem fodorított hajjal, arannyal, gyönggyel, meg drága ruhával, hanem ami istenfélelmet fogadó asszonyokhoz illik: jócselekedetekkel. (I Tim. 9, 10.) — Annak olcsó a cifrázkodás, akinek olcsó az erény. (Szent Cyprián: De discipl. et hon. virgin.)

Szent Edeltrita királyné férje halála után, akivel a házasságban is szüzen élt, kolostorba vonult. Itt már késő aggkorában rút daganat támadt nyakán, amely neki éjjel-nappal majdnem elviselhetetlen fájdalmat okozott. De mennél hevesebbek voltak fájdalmai, annál inkább köszönte azokat Istennek, mint atyai fenyítést azért, hogy ifjúságában nyakát nem eléggé takarta el mások szemei elől, és így azokat akaratlanul is netán bűnre ingerelte.

Egy szellemes író mondja a mai divatról: — Régente a magyar asszonyok és leányok, amikor nyugovóra tértek, jobban föl voltak öltözve, mint a mostaniak, amikor korozni mennek.

2. A pogányok véleménye a táncról: Cicero szerint senki nem táncol akár magányosan, akár tisztességes ünnepélyen, hacsak nem részeg vagy bolond.

A római tanács Tibérius császár alatt minden táncost száműzött Rómából. Ovidius, a különben ledér költő, a tánchelyeket a szemérem hajótöréseinek és a táncot magát a bűnök magvetésének nevezte.

Szent Ambrus szerint a tánc a szüzesség koporsója és a szemérem sírja; Tertullian szerint pedig a táncsterem Venus temploma és a tisztátalanság harangja. — Szent Erzsébet, amikor nem kerülhette el, résztvett a tisztességes táncban. Egyet-kettőt táncolt vendégei kedvéért, azután így szólt: — Ennyit megtettem a világ kedvéért, de a további táncból megtartóztatom magamat az Úr Jézus iránt való tekin-

tetből. — Heródiás erkölcstelen táncának esett áldozatul Keresztelő Szent János... — A mai modern táncok, amelyek nem mások, mint a vad népek érzéki táncainak utánzatai, majdnem mind erkölcstelenek, azért azokban résztvenni nem szabad.

3. A mai színházak és mozik is jórészt a bűnök melegágyai. Itt tanulják meg az emberek, főleg a fiatalok, az erkölcstelenséget, a házasságtörést, a lopást, a rablást és egyéb bűnöket. A mai színházakra és mozikra is bátran alkalmazhatók Salvián, 5. századbeli egyházatyja szavai: — Ami a színházban történik, sokszor olyan, hogy senki arról nem beszélhet, de még csak nem is gondolhat a nélkül, hogy lelkét be ne szennyezné. Máshol a bűnök csak egyes részeinket veszik igénybe, így például a tisztátalan gondolatok a lelket, a szemérmetlen tekintetek a szemeket, az istentelen beszédek a füleket, úgyhogy ha az egyik rész vétkezik is, a többi még ment a bűntől. A színházban ellenben egyik rész sem marad ment, mivel a látás, a hallás, a lélek és a szív egyaránt beszennyeződik. (6. De Guber. Dei.)

4. A rossz sajtó igen sokszor olyan eszközökkel dolgozik, mint Pisitratos athéni polgár, aki egyik alkalommal a maga által ejtett sebekkel állt ki a piacra, és nagy tüzzel és hévvel kezdett beszélni a népnek, hogy a sebeket az ő jogainak védelmében kapta. Tetszett a népnek a szép beszéd. Rögtön 50 főnyi védelmet adtak melléje. S mikor még bátrabban és tüzebben beszélt, a testőrséget 400 emberre egészítették ki. Ezzel az erővel megtámadta a törvényes hatóságot, magát vezérnek kiáltatta ki. Szavára elnémult mindenki és Athénnek hírhedt kényura lett.

Aki olyan ujságokat vagy más iratokat olvas, amelyeket vallásellenes emberek írnak, saját lelkén követ el öngyilkosságot. (Stolz Albán.)

A börtönlakók nyilatkoznak. Egyik: — Nem tudom, hogy Gutenberg János vajjon Isten sugallatára hallgatott-e vagy a sátán szavára, amikor feltalálta a könyvnyomtatást? Mert engem a rossz könyvek vittek a romlásba. — Egy másik: — Saját tapasztalatomból igazolhatom azt, hogy sohasem kerültem volna börtönbe, ha nem lett volna rossz sajtó. Kisfiú koromban sokat olvastam Goethet. Bár sok

dolgot nem értettem a költő célzásaiból, de nagyon hatottak rám az események és a képek. „Werther keservei” című könyve annyira tetszett, hogy éjjel-nappal csak azt olvastam. Ennek hatása alatt már polgarista koromban volt viszonyom egy lánnyal. Mikor pedig szüleim megtudták, öngyilkosságot kíséreltem meg, lúgköoldatot ittam. — Egy harmadik: — Életem boldogságát a rossz könyvek tették tönkre, és ha elgondolkodom szerencsétlenségemen, akkor megnőnek előttem a betűk, felém csúsznak s körülfonnak mint a kígyó, és ebben a rémes küzdelemben szemembe kacag a vigyorgó sátán.

Fiúk, lányok bámulják a könyvkereskedő kirakatát. Maupassant, Zola, Casanova, Wedekind, France regényei és magyar pornográfikus könyvek. Semmi közük Istenhez és az erkölcshez. Borítékjukon ruhátlan nők nyújtózkodnak, mintha csak azt mondanák: A szép testek a modern világ büszkeségei. Éljen az élet! — A fiúk közül az egyik csak 17 éves. Most jön ki a boltból, vett egy könyvet, kabátja zsebébe csúsztatja. A könyv címe azonban kikapandikál a zsebből; mosolyognak, akik meglátnak: Szülési tanácsadó. Fekete koporsótakarót koponyával kellene a kirakat elé kifeszíteni és ráírni: — Vigyázz, méregszekrény! Pestis-bacillusok a lelkeknek!

2. A bűnös nem igazán — szabad

A mai szentleckében azt olvassuk: — A bűn zsoldja a halál; az Istennek a kegyelme azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban...

1. A szabadság mindig kedves volt az embernek, amelynek megvalósításáért a történelem folyamán annyit fáradott és annyi vért ontott, hogy alig van eszme, amely ennél több vérbe került volna. S értéke mindig csak annak a szabadságnak volt igazán, amely szorosan összefügg az Apostol mai levelében említett szabadsággal. Ez az emberhez igazán méltó szabadság, a természetünkbe írt törvények, valamint a kinyilatkoztatott törvények tiszteletében és megtartásában gyökerező szabadság. E nélkül sem egyéni, sem társadalmi szabadság el nem képzelhető. Amint az első bűnt megpecsételte a halál, a természet törvényeitől és a

kinyilatkoztatástól való elpártolást most is a halál pecsételi meg.

2. A bolygók járásától a porszem vonzásáig, a főangyaloktól az utolsó rovarig az összes lények hatékonysága, dicsősége s élete az engedelmisségen és nem a szabadságon fordul meg. S te ember, belekábultál a szabadságba? Ki akarod fejteni egyéniségedet? Követeled, hogy szabadon egyél, igyál, bolyongj, eshess el, és végül szabadon menj tönkre?! (Ruskin.)

3. A világ féktelen szabadsága nyomában egyéni és társadalmi pusztulás jár. — Ha nem a kormánynak, akkor a hullámoknak engedelmeskedik a hajó és elpusztul — mondja a francia közmondás. — A pannonhalmi bencés ebédlő egyik rajza abronccsal körülvett hordót ábrázol, amint belőle az értékes bor szertefolyik, és alatta az írás magyarázza aényt: — Libertate periit, azaz szabadságtól pusztult el. — Szól ez a szerzeteseknek, a családoknak, az országnak és a társadalomnak egyaránt. — Mikor az emberi test molekulái szabaddá válnak, akkor beáll a halál. Mikor az emberi közösségben mindenki vétkes szabadsága után vágódik, akkor ott is a halál.

4. Szent Anzelm egyszer egy pajkos gyermeket látott, aki fonálra kötött madárral játszott. A rossz gyermek eleresztette, mire a szegény állat csicseregve repülni akart, gondolván, hogy szabad, de a pajkos gyermek mindannyiszor visszarántotta. — Amint ez a gyermek a kis madarat visszarántotta a szolgáságba, — gondolta Szentünk — a gonoszlélek is így tartja vissza a szabadnak hitt lelket a rossz szokás és hajlandóság erejével. — Mások vasinghez hasonlítják a bűnös szokást, amely a lelket körülveszi és megnyomoritja. — Szent Ágoston meg azt mondja: — A szokott bűn mint nehéz kő nyomja a bűnöst, és nem bír felkelni, ha az Úr kegyelme az angyalokhoz hasonlóan a követ el nem hengeríti.

Az Úr kegyelme és minden felsőbb segítség készen áll, de csak annak, aki maga is törekszik. És aki úgy törekszik, ahogy azt az Úr Jézus kívánja.

3. A hit jócselekedetek nélkül holt

A hit a lélekben meggyőződés. Ha valaki ezt a meggyőződést mellőzi tetteiben, vagy éppenséggel meggyőződése ellen tesz, annak a hite holt. Olyan ez a hit, mint a búzamag, mely nem kap nedvességet és meleget, s ki nem kel. Az ilyen mag könnyen elveszti csírákéességét, a holt hit is könnyen megsemmisül, ha sokáig életre nem keltjük. A hit természete megköveteli, hogy a lélek mozgatója és irányítója legyen: a hit gyökeréből a remény és a szeretet fájának kell kinőnie. A szeretetben tevékeny hit az élő hit, az igazi hit, amely az üdvösség gyökere. A holt hit is kincs még, mert élővé lehet, de magában nem üdvözít. — Valamint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is cselekedetek nélkül meg van halva. (Jak. 2, 26.) — A lelki halottnak pedig nem lehet örök élete. — Az ördögök is hiszik (Istent) és rettegik. (Jak. 2, 19.) — Az igazság nem használ nekünk, ha nem serkenti akaratumkat tevékenységre. A növénynek, állatnak, embernek meleg, levegő, víz stb. éltető elemei. De mi történik, ha egy élő organizmusból eltávozott az élet elve? Az éltető nap összeszárítja a növényt, az éltető levegő megrothasztja a holt állatot, embert. Az életelv eltávoztával tehát az élet elemei még teljesebbé és nyilvánvalóvá teszik a halált. Hasonló hatása van az igazságnak a lélekre, ha a hit éltető elve kiveszett belőle: mennél több igazság állott a lélek rendelkezésére, annál nagyobb a lélek felelőssége s bűnhődése, kárhozata, vagyis annál teljesebb a halála.

A német költőnő, Schanz Frida egyik szép és tanulságos költeményében olvassuk a következőket: Volt egy katona, aki a harctéren halálos sebet kapott. Szörnyű könnyelmű, istentagadó élete végén megérkezett tehát az örökkévalóság kapujához. Amint elfolyó vérével életerejé is elhagyja lassankint, szeme a távolba mered . . . messze . . . messze . . . egészen az ég ajtajáig. De íme, hárman ott állnak a hatalmas kapu előtt és elállják útját. Egy kutya áll előtte, saját kutyája, amelyet éhenveszni engedett, hogy a szegény pára kínjaiban gyönyörködjek. Aztán egy kis gyermek van a kutya mellett; ezt egyszer a harctéren egy elhagyott viskóban találta és kardjával átdöfte. Aztán egy tehetetlen anyókat lát a kapu előtt. Mennyire könyörgött ez egykor,

hogy kímélje meg egyetlen támaszát, fiát — inkább elégeti kezét, csak fiát ne bántsa... és ő szívtelenül nézte, mint teszi tönkre a tűz és a szörnyű kín az öregasszony kezét... És most ezek hárman előtte, a szörny, a hitetlen, a haldokló előtt elállják az örök boldogsághoz vivő utat; a szerencsétlen jajgat, kiált, őrjöng... mit is kiált? Van bűn... van örökkévalóság — és jaj, életem elfolyik, eltűnik a rettenetes semmiben, lábam alól kihull a talaj és tetteim a bírám! — Bennünket is csak jó vagy rossz cselekedeteink követnek a másvilágra. — Nem mindenki, aki mondja: Uram, Uram... (Szuszai: Kalauz.)

Pünkösöd után VIII. vasárnap

1. Jól sáfárkodjunk!

Gondoskodjunk családunk lelki és testi jólétéről! Adjunk a szegényeknek, amennyi csak telik! Főleg lelki kinccseket hagyjunk családunkra! — Aki saját háza népéről nem gondoskodik kellőképen, rosszabb mint a pogány... Boldogok az irgalmasok...

1. Kenti Szent János, a krakói egyetem híres tanára, aki 1437-ben halt meg, abban a házban, ahol a tanulók étkeztek, azt a szokást hozta be, hogy ha evésük ideje alatt szegény jelent meg az ajtónál, az inasnak ezt azonnal jelentenie kellett e szavakkal: — Jön egy szegény. A Szent gondoskodott, hogy a szegény kapjon ételt. S mindjárt hozzátette: — Jön Krisztus. — Így akarta figyelmeztetni hallgatóit Krisztus Urunknak az utolsó ítéleten mondandó szavaira: — Bizony mondom nektek, amit egynek ezen legkisebb testvéreim közül cselekedtetek, Nekem cselekedtétek...

2. Egy gazdag kereskedő lakásának szobáit újra igazította. Rövid időre rá meglátogatta egyik legjobb barátja, aki, midőn már végignézte az újonnan berendezett szobákat, nagyon megdicsérte azokat, csak azt az egyet kifogásolta, hogy barátja nem tetetett új kárpitot a falakra. A kereskedő erre elküldte egyik szolgáját a szomszédos árvaházba, és elhozott 12 árva fiút lakására. Felállította őket sorba

és így szólt barátjához: Lám, itt vannak az én kárpitjaim! A helyett, hogy a pénzt az élettelen falakra aggattam volna, ezeket a szegény gyermekeket ruháztam fel. — És addig nem eresztette el a gyermekeket, míg barátja, aki szintén gazdag volt, meg nem ajándékozta őket.

3. Boldog Taidi Máriának egyik alkalommal azt monddta látomásában az Úr Jézus: — Édes leányom, ha találsz valakit, aki felebarátja iránt nemes és a szegények iránt irgalmas, akkor nyugodtan csatlakozhatsz hozzája. Még ha a bűn kötelékei egyelőre fogva is tartják, előbb-utóbb mégis visszatér énhozzám.

4. Mikor Septimus Severus császár a britanniai Yorkban halálos ágyán feküdt, — meghalt 211-ben — az őrség fővezére ágyához lépett és számukra még a napi jelszót kérte. A súlyos beteg nagynehezen felemelkedett ágyában és tört hangon csak ennyit mondott: — Dolgozzunk!

5. Lelliszi Szent Kamill életének 25. évéig könnyelmű életet élt. Mikor Isten hívó szavának engedelmeskedett, egy római iskolába beiratkozott tanulónak. Mikor a sok apróság meglátta ezt az embernyi embert, felkiáltott: — Későn jöttél! — A mulasztást igyekezett gyorsan pótolni, és ha szerzetes nem is lehetett, további életében a gyógyíthatatlan betegeket ápolta és szent példájával testüket és lelküket hűségesen gondozta.

6. Bosco Szent János, midőn egyik szentéletű kedves tanítványát, a nagybeteg Bessuccot meglátogatta, megkérdezte tőle: — Nem bánt-e valami? — De igen! — Ugyan, mi bánthat? Kiküldöm a körülállókat, hogy... — Felesleges. Megmondhatom így is. Bántja szívemet, hogy életemben nem szerettem jobban az Istent...

2. Használjuk fel vagyunkat — Jórai

Manapság a gazdag is elégedjék meg a legszükségesebb dolgokkal! Tegyük minél több jót! A dologkerülőket azonban ne segítsük!

— Az Úrnak ad kölcsön, aki a szegényen könyörül, és jutalmát megfizeti neki. (Péld. 19, 17.) — Az özvegyen és árván, a jövevényen és szegényen ne erőszakoskodjatok. (Zak. 7, 10.) — Az irgalmasság oly nagy erény, hogy nél-

küle minden többi erény mitsem használ. Mert legyen a keresztény mégoly tiszta, mégoly józan, mégoly kitűnő erényekkel ékeskedő, ha hiányzik benne az irgalmasság, nem érdemel irgalmat. (Szent Leó: In Serm. de apar.)

Méltán nevezték Prokopia császárnét, Rhangabe Mihály császár nemesszívű feleségét a szegények császári anyjának, mivel a polgárok ellen viselt szerencsétlen hadjárat után bekövetelte valamennyi özvegynek és árvának nevét, akik a háborúban férjüket vagy atyjukat elvesztették. Azután szeretettel gondoskodott szükségletükről és neveltetésükről. — Szent Vencel király vagyonának jelentékeny részét pogány szülők árubocsátott gyermekeinek megvásárlására és keresztény neveltetésére fordította.

A mult században egy hamburgi nagykereskedőnek egyszerre 4 hajója süllyedt el. A nagy éhínség alkalmával mégis meg merték szólítani, hogy segítsen. Azt gondolták, hogy a nagy veszteség miatt csak csekély összeget fog adni. Azonban kellemesen csalódtak, mert igen nagy összeget bocsátott a kereskedő az éhezők felségélyezésére ezzel a magyarázattal: — A nagy csapás alatt megfogadtam, hogy hűségesebb sáfár akarok lenni, hogy az Isten a jövőben egészen meg ne vonja tőlem segítségét. — Egy király az egyik leggazdagabb bankártól bizalmasan megkérdezte, hogy összesen mennyi pénze van? A bankár kevés gondolkodás után így felelt: — Mindössze négyszázezer márkám van, felség! — Lehetetlen! Hisz mindenki tudja, hogy ön mesésen gazdag. — Itt a földön több pénzem van, de az örökkévalóság számára a mondott összeg teszi összes vagyonomat, mert azon építettem szülővárosom kórházát.

Néhány éve Budapesten az egyik szerzetesházban sok szegény kapott naponként ingyen ebédet. Mikor a ház faszükségletének összevágásáról volt szó, felszólította a vezetés a munkabírókat, hogy megfelelő napszám ellenében vágják össze a fát. Alig vállalkozott egy-kettő a munkára. Természetesen a munkabíró munkakerülőkől megvonta a további segítséget. — Nemrégiben történt Egerben, ahol a szegényügy mintaszerűen van megszervezve, — egeri norma — hogy a munkabíró szegények 1 pengő és 20 fillér napszámot kaptak munkájukért. Keveselték és lelketlen fel-

bujtók izgatására igen nagy kárt tettek a városnak, mert az uszodába lefektetett drága csöveket megrongálták. — Az idén — 1940 — Debrecenben a hóhányók szintén keveselték a napszámot, pedig tisztességes és emberséges volt, abbahagyták a munkát, inkább éheztek és fáztak, de ragaszkodtak a béremeléshez. A polgármester nem teljesítette kérésüket, mert a város kasszája nem bírta el a magasabb napszámot.

3. Ne lopj!

1. A mai világban igen sok a panama, a sikkasztás, a könnyelmű adósságcsinálás stb. Még a katolikusok is furcsán gondolkoznak e tekintetben, nem is tartják ezeket bűnnek, pedig Isten törvényei szerint a legtöbb súlyos bűn.

2. — A tolvajok nem fogják bírni Isten országát. (I Kor. 6, 10.) — Senki se károsítsa meg, se meg ne csalja bármi ügyben testvérét, mert az Úr bosszút áll mindezért. (I Tessz. 4, 10.) — Aki kamatra ad és ráadást fogad el, vajjon élni fog-e? Nem fog élni! (Ezek. 18, 13.)

3. Hajdan az angol törvény már azt felakasztással büntette, aki 12 fillért mert lopni. E szigorúságnak az lett a következménye, hogy mesés dolgokat találunk az angol becsületességről feljegyezve. Így a többek között Alfréd király aranykarpereceket függesztett ki a szabadba az út mentén, és senki sem merte azokat onnan elvinni. Ha az utas elvesztette erszényét, egy hónap múlva is azon a helyen találta azt.

4. Midőn Szent Lajos francia király a kereszteshadjárat idején egész seregével az egyiptomi szultán hatalmába került, egyezsége léptek, melynek értelmében a király, hogy szabadon elvonulhasson seregével, Damiette város átadására és egymillió arany lefizetésére kötelezte magát. Felét azonnal le is fizette, a másik feléért pedig Alfonz fivérét hagyta hátra kezésül. A fizetéssel megbízott Montfort gróf később dicsekedve emlegette a király előtt, hogy tízezer livrével mégis sikerült neki a hitetleneket megcsalni. A szent király megborzadt a csalás miatt és rögtön halálbüntetés terhe alatt megparancsolta a grófnak, hogy a hamisán számított összeget a pogány uralkodónak kézbesítse.

5. Badin hittérítő atya, miután megtérített több indián törzset, amelyek a lopásra és a rablásra igen nagy hajlandóságot mutattak, így ír róluk: — Falujuk közepén van egy fájuk, amelyen minden, a környéken talált tárgyat ki szoktak akasztani, hogy tulajdonosa onnan elvihesse. Ezt a fát a „becsületesség fájának” neveztem el.

6. Hall Vilmos, angol mészáros a sok szerencsétlenség következtében teljesen tönkrement, úgyhogy hitelezőit csak 30 %-ban tudta kielégíteni. Nagyon fájt ez becsületes lelkének, azért újra kezdett gazdálkodni és minden igyekezetét arra fordította, hogy hitelezőit teljesen kielégíthesse. 20 évi fáradság után ez sikerült is neki. Ujságban felhívta hitelezőit és minden adósságát kifizette.

Pünkösd után IX. vasárnap

1. Igazi hazaszeretet

Az igazi hazafi vallásos is. A nagy hazafiak mind vallásosak voltak. Mi is akkor szeretjük legjobban hazánkat, ha megtartjuk Isten parancsolatait.

Kard szerezte meg ezt a hazát, de kereszt tartotta fenn. (Vaszary Kolos hercegprímás.) — A magyarnak két hazája van: a mennyország és Magyarország. (Gyulai Pál.) — A haza szabadulásáról annyi részegítő köszöntések lettek, hogyha egy völgybe vinnék a török császár erejét és reá eresztenék azt a bort, amelyet sok részegeskedésben megittak Magyarország szabadulásáért, nem kellene semmi vízőzön, mind borban halnának. (Pázmány Péter.)

Radeczky, Hofer András, Savoyai Jenő, Hunyadi János stb. csata előtt mindig imádkoztak. — Midőn II. Ferdinánd idejében — 1619-ben — a cseh főkelők Bécsset fenyegették, dolgozószobájában a király így imádkozott: — Uram, Jézus Krisztus! Te az emberiség Megváltója, Te ismered az emberek szívét és Te tudod, hogy nem a magam, hanem egyedül a Te dicsőségedet keresem. Ha ellenségeim által meg akarsz alázni vagy meg akarsz szegényíteni, és az emberek szemében megvetetté tenni, nem vonakodom

elfogadni. Legyen meg a Te akaratod! Ime, itt vagyok én, a Te méltatlan szolgád, aki kész vagyok mindenre a Te akaratod szerint.

2. Urunk látogatásai

Isten meglátogatja szenvedéssel és más csapásokkal az igazakat, hogy még igazabbak legyenek, a bűnösöket pedig, hogy megtérjenek.

— Bárcsak megismerted volna látogatásod idejét... Az Istent szeretőknek minden hasznukra válik... Boldog, aki az Urat felismeri és látogatását hasznosítja... — Loyolai Szent Ignác az esetlegesen kezébe került könyvnek köszönt igen sokat. — Xavéri Szent Ferenc annak a néhány szónak köszönhette megtérését, amelyeket Szent Ignác olyan csodálatraméltó állhatatossággal ismételtetett előtte: — Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja? (Mt. 16, 26.)

1912-ben új hajót indított el nagy büszkén Anglia — Titanic néven. Rengeteg volt a terjedelme, egész kis várost képezett, kétezer ember fért el rajta. Csupa fény és kényelem volt ott minden. Játshattak, mulathattak, hangversenyt hallgathattak, heverészhettek, aludhattak rajta az utasok, amint nekik tetszett. Igen sok gazdag ember utazott rajta. Teljes biztonságban érezték magukat az utasok, mert a hajó szerkezete olyan erős volt, hogy elpusztíthatatlannak látszott. Játszva szelte át az eléje tornyosuló hullámokat, amelyek vadul oldalba csapkodták, de fel sem vette, meg sem hederedett, nem himbálódzott. Feltartóztathatatlanul rohant kitűzött célja felé. A nagy út hosszabbik felét már megtette. Az utasok örültek, hogy olyan sebesen haladnak, ahogyan még egy hajó sem haladt. Lelkendezve dicsérték és szemlélték a pompás alkotmányt.

Egyszerre csak minden mulatságnak és jókedvnek vége lett. Zókk, reccls! — És a hajó merülni kezdett. Mi történt? Egy száz méternél magasabb jéghegy úszott a hajó oldalának és bezúzta, mintha hitvány cserépből lett volna. S több mint ezer ember beleveszett a hajóval együtt a tengerbe. Megható jelenetek játszódtak le a hajón. Két pap is volt rajta, akik mindvégig hősiesen kitarottak és utolsóknak

merültek a hullámokba. Allandóan imádkoztak és oldozták fel bűneiktől az utasokat. Igen sokan már évek óta nem gyóntak, mások lelkükkel egyáltalán nem törődtek azelőtt, most mindnyájan megtértek a halál pillanatában és Istennel kibékülve haltak meg. Sokan ennek a szerencsétlenségnek köszönhették lelkük üdvösségét.

Az utasok között volt többek között egy beteges fiatalember, aki egyetlen támasza volt édesanyjának. Szerencsésen bekerült az egyik mentőcsónakba. Akkor is jószágos édesanyja jutott eszébe és így szólt: — Értem nem nagy kár lenne, ha most elpusztulnék, mert nemsokára úgyis meghalok, de mi lesz szegény édesanyámmal? Nincs senkije és már dolgozni sem tud, mert öreg, miből él meg szegény? — E közben meglátott a hajón egy dúsgazdag embert, akihez így szólt: — Uram, szívesen átadom önnek a helyemet, csak arra kérem, hogy tartsa el halálig New-Yorkban lakó szegény édesanyámat. — Mire a milliomos így felelt: — Köszönöm, barátom! Maradjon csak a helyén! — S hamar előkapott jó nagy mennyiségű értékpapírt és odahajította a fiatalembernek: — Isten velük! Ebből szépen megélhet édesanyjával...

3. A zsidó nép sorsa

A mai szent evangéliumban azért fakadt sírva az Úr Jézus, hogy Jeruzsálemnek ideje legyen ezen az ő napján megismerni szabadítóját és elkerülni a veszedelmet.

1. Isten a zsidó népet nagyon kitüntette, maga alapította és írva adta neki a törvényt. Minél nagyobb volt a méltóság, annál nagyobb veszedelembe jutott, mert nem ismerte meg látogatásának napját. Jeruzsálem pusztulásakor olyan inség volt, amilyen a világ kezdetétől nem volt és ezután sem lesz... Csodálatos jelek előzték meg a pusztulást, de a zsidók ezekkel nem törődtek, teljesen vakok maradtak. 70-ben azon a napon szállta meg Titus a várost, amelyen a zsidók kegyetlenül keresztre feszítették Krisztust. Eppen húsvét ünnepe volt, amikor igen sok férfin kívül asszony és gyermek is együtt tartózkodott a városban. Azért, mintha tömlöcbe akarta volna Isten zárni az egész zsidó népet.

Akkora volt az éhség, hogy a régi szíjakat és sarukat megáztatták és azokat ették. A metélt széna nagy csemege volt, melynek egy kis fontocskájáért is 4 ezüst pénzt adtak... Még olyan szerencsétlen asszony is akadt, aki saját magzatát is megölte és megette... Az 5 hónapig tartó megszállás alatt a városban több, mint egy millió ember halt meg és 97,000 fogságba került. A templomot is felgyújtották. A zsidók látván a templom tüzét, szinte eszüket veszve futottak a veszedelembé és így a templom tornácán csak egy csoportban hatezer asszony és gyermek égett el. Sokan önként ugrottak a tűzbe, hogy ne lássák a templom romlását.

2. Nemcsak a város, hanem a zsidó nép is veszedelembé jutott. — a) Elvesztették bátorságukat és éles elméjüket... A Sámsonok, Dávidok, Makkabeusok utódai, akik olyanok voltak, mint az oroszlánok, nyulaknál félénkebbek és galamboknál erőtlenebbek lettek... Róluk régente minden nemzet csodálkozva mondta: — Ime, a bölcs, értelmes nemzet!... Most annál nagyobb tudatlansága, vak-sága, sötétsége... b) Valamikor országa tejben és vajban bővelkedő volt, tekintélyük nagy és világra szóló volt... Krisztusnak arcára köpött a zsinagóga, sok arculütéssel és éktelen veréssel gyalázta Őt, de azt nyerte vele, hogy a maga becsületét, tisztességét és méltóságát semmivé tette. Nincs országuk, sem királyuk, sem városuk, sem tekintélyes tisztük széles e világon a zsidóknak.

3. Okuljunk a zsidók szomorú esetéből! Féljünk és őrizkedjünk, nehogy a zsidók kivágatásának okai bennünk is megtaláltassanak! Ha a zsidóknak nem kedvezett az Úr, neked sem kedvez, akárki légy... A hamisság megemészti az országokat, a babona és más vétkek lerontják az erős országok oszlopait. Azért, hogy Jeruzsálem városának sorsára ne jussunk, térjünk ki bűneinkből, jobbitsuk meg életünket! (Pázmány Péter.)

Pünkösöd után X. vasárnap

1. Kevélység és alázatosság

A kevélység a legnagyobb bűnök közé tartozik. Az alázatosság egyik legszebb erény.

— Aki magát felmagasztalja, megaláztatik, és aki magát megalázza, felmagasztaltatik. (Mt. 23, 12.) — Mindnyájan egymás iránt alázatosak legyetek, mert Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad. (Péter I. 5, 5.)

— A kevélység, amely az angyalt ördöggé tette, az emberre halált hozott és őt az ígért boldogságtól megfosztotta, anyja minden rossznak, forrása bűnöknek, ütőere a gonoszságnak. (Cassiodorus: Sup. Psalm. 18.) — Semmit előkelőbbnek, semmit szeretetreméltóbbnak ne tarts az alázatosságnál! Ez legkiválóbb öre és mintegy fenntartója valamennyi erénynek, és semmi oly kedvessé nem tesz bennünket Isten és emberek előtt, mint, ha nagyok vagyunk emberekben, de kicsinyek alázatosságból. (Szent Jeromos: Epist. ad Celant.)

Egy Gertrud nevű gazdag kisasszonyt egyik alkalommal hivatott egyik szegény kőműves ismerőse. Leányát küldte hozzá ezzel az ízenettel: — Beteg vagyok, nem tudok elmenni, kéretem a kisasszonyt, szíveskedjék elfáradni hozzá, mert igen fontos mondanivalóm van önnek. — No bizony, az lehet ám fontos dolog, amit egy nyomorult kőműves tudna nekem mondani! Mehetsz, nekem semmi keresetem nincs nálatok! — A leány hamarosan visszatért e szavakkal: — Jöjjön hamar, kisasszony! Boldogult édesanyja az utolsó háború alkalmával nagy összeg aranyat és ezüstöt falaztatott be atyámmal, de meghagyta neki, hogy csak ha a kisasszony 20 éves lesz, fedezze fel előtte a titkot. Mivel azonban érzi, hogy meg kell hálnia, szeretné a titkot a kisasszonnyal közölni. — Erre már rohant a gőgös leány, de mire odaért, a kőműves meghalt.

Nerei Szent Fülöp nagyon tapintatosan fel tudta ismerni az igazi erényt. Egy alkalommal a pápa megbízta, hogy egy Róma közelében tartózkodó nőről állapítsa meg

a valóságot. Szentünk sáros időben elindult a nő lakására, nem köszönt, csak szó nélkül odanyújtotta neki sáros csizmáját, hogy tisztítsa le. A nő heves szavakban fakadt ki a Szent durvasága ellen. Erre szentünk ezt jelentette Rómába: — Szentséges Atya! Ez a nő nem lehet szent és nem is művelhet csodákat, mert a főkellék, ami ilyenhez megkívántatik, t. i. az alázatosság hiányzik benne.

Szent Erzsébetünk, mikor templomba ment, mindannyiszor letette drága koronáját és azt szokta mondani: — Nem illik, hogy én szegény szolgáló aranykoronát viseljek, holott az én Jézusom töviskoronát hordozott szentséges fején.

2. Emberi törekvés — Isteni irgalom

1. A mai szentleckében azt mondja az Apostol: — Senki sem mondhatja: Úr Jézus, ha a Szentlélek nem vezérli... Senki sem jöhet Hozzám, ha Atyám nem vonzza őt. (Ján. 6, 44.) Az nem az akaró munkája, sem a futóé, hanem a könyörülő Istené. (Róm. 9, 16.) Mások megtérítésére törekednünk kell, magunk megtérítése buzgólkodásunk tárgya, de egyik sem megy isteni segítség nélkül.

2. Szent Agoston sokáig küzdött magával és mégis pogány maradt. Saját erejéből nem tudott megtérni, csak később, amikor Isten kegyelmével közreműködött. Ruville, hallei egyetemi tanár sorba járta a tudós egyetemi tanárokat, de a kételyeire adott feleletek nem tudták őt kielégíteni. Brunetiére Ferdinándot, a nagy francia irodalomtörténétíró XIII. Leó pápa személyének látása vezette az Úr Jézushoz: — Hogy mit hiszek, tudok és érzek, kérdezzetek meg Rómától — mondotta a liliei kat. nagygyűlésen.

3. Coppé Ferenc francia író, akiben a serdülés krízise megszüntette a hitéletet, egy nagy betegség után lett újra hithű katolikus. Huysmans Károly jeles író, nagy erkölcsi eltévelyedés, sok erkölcstelen könyv megírása után egy alkalommal nyitott templom mellett ment el, ahol a gyermekkor éppen adventi korált énekelt. Bement és ösztönszerűen az ott térdelők közé vegyült, majd ő is letérdelt. Utána máskor is meghallgatta a gregorián éneket. Egyszer

a De profundis, máskor a Dies irae, majd a Stabat Mater érezte vele a bűn nagyságát. Kolostorba vonult és a bűn elhagyása után megkezdődött életének legboldogabb kora. Élete végén rákbaj gyötörte, de morfium-befecskendezést nem fogadott el: — Tűrni akarom a megpróbáltatást, szenvednem kell, hogy mindenki lássa, hogy katolicizmusom nemcsak irodalom volt.

4. Retté Adolfnak egy erdei magános sétán bocsátotta szívébe a Lélek a kegyelmet Dante Purgatóriumának olvasása közben, amely megreszkettette. Chateaubriandot, a francia katolicizmus nagy reformátorát anyjának és nővérének szenvedése és halála tette katolikussá. Cohen Hermann zongoraművésznő ezt mondotta megtéréséről: — Elmentem egy szentmisére, ahol a szertartások teljesen lekötötték figyelmemet. A szentostya felmutatásakor éreztem, hogy könnyár fakad szememben és bőségesen áztatja arcomat. Azt éreztem, amit Szent Ágoston érzett, mikor a cassiciacumi kertben az emlékezetes szavakat hallotta. Midőn az emsi templomból kiléptem, már keresztény voltam, amennyire keresztény lehet az, aki még a keresztséget nem vette fel.

3. Ne legyünk képmutatók!

A régi farizeusok imádkoztak, de nem volt benne köszönet. Adtak alamizsnát, de először összehívták szemlélőiket. A pénzt úgy dobták a perselybe, hogy mindenki láthatta a bedobott összeget. Mindenből, még a kaporból, meg a mentából, a legértéktelebb növényekből is adtak tizedet, s csak feledékenységen múlt, hogy a kapornál, meg a mentánál egyebet nem adtak?! Bőjtöltek, de arcukról le lehetett olvasni a szigorú bőjtöt, amellyel nem bűneikért vezekeltek, — ami szerintük különben sem volt — hanem tőkét akartak kovácsolni belőle a megtiszteltetésre és arra, hogy Isten e nagy buzgóságukat látva, kénytelen legyen meghallgatni egyéb kérésüket.

A szombatot annyira megtartották, hogy kétség idején, vajjon a beteget szabad-e meglátogatni, fáradtra vitatkoztak erről, de a munkaszünetet meg nem szegték. Régi

hagyomány tanítja, hogy szombaton nem szabad a beteg számára bort és olajat keverni. Szombaton a beteg sebére csak akkor szabad tapaszt tenni, ha a bort és az olajat szombat előtt való napon keverték össze. A nyilvánosság előtt szemlesütve jártak, hogy önmegtartóztatóknak lássanak, de tele voltak szennyességgel és ölbetett kézzel tudták végignézni mások nyomorát, ha a segítség tételesen a törvényben nem volt előírva. Voltak, akik bűnbánatot színelve kőbe ütögették lábukat, mások meg a nagyobb türelem jeléül bűdös szuokkal kenték be magukat. Tartózkodtak a gyilkosságtól általánosságban, de azért az ártatlan Üdvözítőt hamis vádak alapján halálra ítélték. Nem loptak, de az özvegyeket és árvákat kiforgatták vagyonukból. A szűnyogot megszűrték, de a tevét átengedték. Imádságait elnyujtották, különösen az Ament, és ettől várták a hosszú életet, nem a szülők tevékeny szeretetétől és tiszteltétől.

Ma is nagyon sok farizeus van a katolikusok között is. Vannak emberek, akik külsőleg múmiává sorvadtak, akik a bűnnek, az érdemnek és az üdvösség biztosításának egyetlen alapját a látszatban keresik. Hangoztatják: nem lopok, nem gyilkolok, de a mellett másokat minden botlásért megvetnek és elítélnek, magukkal meg meg vannak elégedve. Nem tudják egyesek elviselni, ha neveletleneknek, vagy etikettelleneseknek mondják őket, de a tízparancsolat akármelyikét igen könnyen lábbal tiporják, ha nekik úri gesztusuk úgy kívánja. Tiszteletet mímelnek az iránt, amit nem tisztelnek. Megtűrnek, sőt támogatnak elveket, rendszereket, intézményeket, szokásokat, törvényeket, amelyekben nem hisznek.

Farizeus az a katona, aki becsstelenségnek tartja feltenni a maga meg nem érdemlett rendjeleit, de két feleség tartásától nem irtózik. Az az orvos, aki az orvosi becsületbe vágó konzultálástól nagyon óvakodik, de gyermeket hajt el. Az az ügyvéd, aki kollégáját nem akarja megsérteni valami ügy elvállalásával, de különben a legpiszkosabb ügy diadalra vezetésétől sem riad vissza.

Farizeus az a férfi, aki a porondon veri mellét, hogy

ő jó katolikus, de otthon durva feleségéhez, fukar cselédeihez. Vagy például járhat egy asszony templomba, működhetik jótékony egyesületekben, de nem akar gyermeket, amennyit az Isten akar. Ily jámborság mit sem ér, mert megszegi az Úr egyik legszigorúbb parancsát: — Ne ölj!

Orvos, magadat gyógyítsd először! ... Ismerd meg tenmagadat! ... — Régi, követésreméltó közmondások.

Pünkösöd után XI. vasárnap

1. Segítsünk a háború áldozatain!

Adjunk hálát Istennek, ha nem kellett résztvennünk a háborúban vagy sértetlenek maradtunk! Segítsünk a háború áldozatain imával és jócselekedetekkel! Az áldozatok nyugodjanak meg Isten szent akarátán!

A régi Kínában az volt a szokás, hogy minden győztes háború után nagy és fényes ünnepséget rendeztek. Hamfi, Kína legbölcsőbb királya, a régi szokástól eltérően új ünneplési módot ígért be alattvalóinak. Mindenki igen kíváncsi volt. A király egyszerű ruhában jelent meg. Kísérete volt ugyan, de süketekből, bénákból, vakokból, némákból és mindenféle nyomorultakból, akiket előbb új ruhába öltöztetett és egész évre ellátott pénzzel. Mindenki megdöböbent és nem tudta, mit jelentsen ez a furcsa ünneplés?! Végre a király mindent megmagyarázott:

— Látjátok ezeket a nyomorultakat? A háborúnak köszönhetjük őket. Én velük csodát tenni nem bírok, de ünnepelni sem vagyok képes, mikor országomban ennyi nyomorultól tudok. Azt a pénzt, amibe az ünnepség került volna, az ő felsegélyezésükre kívántam fordítani az első alkalommal és a most rendelkezésünkre álló pénzt is erre a célra szántam. Rajtuk segíteni — az én igazi diadalmemtem és ünnepem. — Mindenki tapsolt és helyeselt. Ettől fogva, ha valaki Kínában másnak arcáról könnyet törölt le, így szólt: Királyi ünnep volt.

Umberto olasz trónörökös lakodalma előtt kéréssel

fordult az egyes városok intéző bizottságához, hogy a neki szánt összeget a legsürgősebb szociális jótékonyásra fordítsák. Turinban a zálogházakból kiváltották azokat a tárgyakat, amelyeket a téli hidegben a szegények nehezen nélkülöztek, és így kerültek vissza télikabátok, paplanok, párnák, meleg alsóruhák stb. Trento anya- és csecsemővédő intézetet létesített. Siena egy nagy épületet készíttetett, ahol egy évig ingyen lakást kapnak szegénysorsú jegyesek, akik a lakásdrágaság miatt nem tudnak egybekelni. Como a tuberkulózis elleni küzdelemre egészségházat építtetett. Így keletkeztek a leccei szanatórium, a raguzai fiúárvaház, a génuai népszálló, a rovignoi üdülőtelep stb.

2. A rágalom

1. A rágalmazó utálat az embereknek. (Péld. 24, 9.) — Ne rágalmazzatok egymást, testvéreim! Aki rágalmazza testvérét, vagy aki megítéli testvérét, a törvényt rágalmazza és a törvényt itéli meg. Ha pedig a törvényt itéled meg, akkor nem vagy a törvény teljesítője, hanem bírāja. (Jak. 4, 11.) — Mélyebb sebeket okoz a nyelv, mint a kard; mert a kard csak a testet, de a nyelv a lelket öli meg. (Szent Ágoston: Serm. ad fratr.) — Könnyű dolog a beszéd, könnyen tovaszárnnyal, de súlyos sebet ejt; gyorsan elhangzik, de sokáig tart fájdalma. Azért is a rágalom nagy véték, nagy bűn, nagy gonoszság. (Szent Bernát: In Psalm. 56. et. Lib. de modo bene viv.)

2. Egy napon fiatal nemes ment Alcalába Alfonz de Costro híres hittudóshoz, hogy fontos lelki dologban tanácsot kérjen:

— Röviddel ezelőtt társaságban voltam, ahol csakis előkelő nemesek voltak jelen. A szóbeszéd tárgya egy hercegi származású udvarhölgy volt. Mindnyájan magasztalták s mint a visszavonultság és erényesség mintaképét dicsőítették. Én azonban mosolyogtam, mintha többet tudnék a többieknél, sőt azzal dicsekedtem, hogy viszonyom volt vele. Mivel a dolog tisztára koholmány, lelkiismeretem nyugtalanít s kérem, nyujtson nekem vigasztalást és tanácsot, mi tévő legyek?!

— Uram, esete gyógyíthatatlan: üdvösségét örökre eljátszotta!

Ez az ítélet, mint a villám hatott a nemesre. Nem tudott megnyugodni, bármennyire akart, mert éjjel-nappal a fülébe csengtek az előbbi szörnyű szavak. Végre felke-rekedett és elment Salamancába egy másik híres tudóshoz, aki — miután esetét neki is elmondta — így szólt hozzá:

— Bár Alfonz de Castrót tisztelem, de talán mégis félreértette az ön szavait, mert biztosíthatom, hogy Isten senkit sem akar kárhozatba taszítani; minden bűnre van bocsánat és elégtétel.

— Szabjon rám, amit jónak lát és ha mégoly nehéz lesz is, megteszem, hogy terhemtől szabaduljak.

— Semmi különös elégtételre nem szorul. Kötelessége s teendője csak az, hogy gyónás előtt felkeresi mindazokat, akik abban a társaságban voltak és elmondja, s ha kell esküvel is megerősíti, hogy mindaz, amit arra az udvar-hölgyre mondott, hazugság és rágalom volt.

— Soha! Rangom és tekintélyem ilyesmit soha meg nem enged!

— Most már én is tisztán látom, hogy Alfonz igazat mondott, sebe tényleg gyógyíthatatlan. Ön magára zúditja a kárhozatot.

3. A betegség türelmes elviselése

1. Isten azért bocsát ránk betegséget, mivel a mi rom-lottságunk gyarlósága, hogy amely egészséget Isten arra ad, hogy szolgálatában serényebbek legyünk, azt bosszantásá-nak eszközévé tesszük. Az Isten atyai gondviselése meg akarja menteni választottjait az egészség okozta veszedel-mektől, azért a betegségek által sok ártalmas dologtól oltalmazza és keresztényi tökéletességre neveli őket.

a) A betegség letöri testünk rossz indulatait. Isten tömlöce, melybe azért vet bennünket, hogy előbbi vét-keinkért büntetődjünk, vagy hogy nagyobb romlástól meg-oltalmazzon bennünket... A betegségek verése meggyógyítja lelki sebeinket... A betegség Isten nagy ajándéka, mert a vértanúság megszűnte után a betegségek által vitte Isten

mennyei dicsőségbe azokat, akiket leginkább kedvelt, és minél nagyobb szentségben élt valaki, annál több betegségben kínlódott.

b) A betegség Isten iskolája, amelyben sok nagy dologra tanítja szolgálóit... Dávid mondja: Akik egészséges korukban Istentől távol tartják magukat, sietve futnak hozzá betegségükben... A betegségben eszükbe jut Krisztus imádása, amelyet a keresztfán mondott: Uram, ha lehetséges... Szent Agoston mondja: Uram, vágj, égess bár e földön, csak örök haragodba ne essem...

2. Mivel vigasztalhatjuk magunkat betegségünkben?

a) A beteg ember juttassa eszébe és elméjéből soha ki ne vesse, hogy a betegség, melyet elszenved, bűneinek gyümölcse, mert Isten a bűnökért ostoroz minket... A pokolban nem fog kínozni bennünket, ha e világon a sanyargatásokat jókedvvel és békével elszenvedjük... Ha okos vagy, az evilági legkeservesebb és leghosszabb betegséget vedd össze a pokol kínjaival...

b) Jusson eszünkbe, mily sok keserves kint szenvedett édes Üdvözítőnk bűneinkért... Nem méltó-e, hogy te is szenvedj, és ha lehetséges, még többet szenvedj, ha meggondolod, hogy a te Urad, Teremtőd oly csendesen tűrte minden kínját, mint a bárány, mikor gyapját nyírják, még csak száját sem tátotta fel gyilkosai ellen.

c) A jóságos Isten akarja, hogy szenvedjünk... Isten egyaránt gondot visel mindenkire... Istennek az a szokása, hogy akiket megútál bűneik miatt és így örök kárhozatra rendel, azokat szabadjára hagyja és vesztükben nem orvosolja, de akiket szeret, azokat ostorozza és csapásaival sújtogatja... Azért ne csak békével, hanem örömmel és hálaadással szenvedjük a mi kegyes Atyánk látogatásait...

d) Isten a békességes szenvedést sokféleképpen megjutalmazza... Micsoda a világi nyomorúság a mennyei örömhöz képest?... Azért jobb egy kissé szomorkodni és azután majd örökké vigadni... Mennyit szenved a szántóvető, amíg arathat, hát mi semmit se szenvedjünk a mennyei boldogságért?

3. Mit gyűnk a halálos betegségben?

a) Gyógyíttassuk magunkat!... Mert, amíg Isten éltet, tartozunk őrizni és takargatni ezt a halandó testet... De ne egyedül az orvosok tudományában bizzunk, hanem elsősorban Istenben, és undok boszorkánysággal gyógyítók orvoslását ne keressük...

b) Rendezzük anyagi javainkat!... Nem jó a testamentumot az utolsó órára halasztani; jobb attól idejében megszabadulni és azután egészen csak a lélek üdvösségéről gondoskodni... A végrendeletet okosan, igazán, irgalmasan kell elkészíteni... Először mindenki házanépét hagyja rendben, azután gondoskodják a külsőkről. A szegényekről és Isten tiszteletéről el ne feledkezzék...

c) Térjünk Istenhez! — Duplázzuk meg az irgalmaság cselekedeteit, ha egészséget kívánunk, mert nem gyógyulhat meg az, aki nem szereti az igazságot... Mihelyt megbetegszünk, békéljünk ki Istennel!... Ne halogassa senki a gyónást, a Megváltó szent testét és vérének vegye magához, gyakori és ájtatos fohászkodásokat bocsásson Isten elé, kérje a Szeplőtelen Szűzet és minden szentet, hogy érette Istennél könyörögjenek.

d) Vegyük fel idejében az utolsó kenet szentségét! (Pázmány Péter.)

Pünkösöd után XII. vasárnap

1. Az Úr Isten Igazi szeretete

Szeressük Istent teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes elménkkel és minden erőnkkel!

— Aki jobban szereti atyját vagy anyját, mint engem, nem méltó hozzám... Miként a szarvas szomjúhozik a forrásvízre, úgy eped Te utánad, Istenem az én lelkem... Mím van a mennyben és Te kívülled, mit szeretek a földön? Te vagy az én szívem Istene és osztályrészem az Isten mindörökké... Ki szakaszt el minket a Krisztus szeretetétől?... Semmiféle teremtmény el nem szakaszthat minket az Isten szeretetétől... Aki szeret engem, megtartja parancsolataimat...

Loyolai Szent Ignác így szokott fohászzkodni: — Vedd el, ó Uram, vedd el az én szabadságomat és tégy foglyoddá engem! Vedd el elmémet, értelmemet és minden akaratomat! Hiszen úgylis a tied mindenem, mert Te ajándékoztad nekem. Én pedig hálás szeretettel visszaadom Neked mindenemet, rendelkezél vele szent tetszésed szerint! Csak a Te kegyelmedet és szeretetedet ajándékozod nekem s akkor bőven meg van mindenem.

— Ha mi szeretjük azt, aki velünk valami jót tesz, aki nekünk valamit ajándékoz, a szükségben megsegít, éretünk veszedelmet áll ki stb., mennyivel inkább kell szeretnünk azt, aki nekünk mindazt ajándékozza, amink csak van. Aki nekünk az angyalokat őrizetül, a Napot, Holdat és csillagokat világításul, a Földet lakhelyül, az elemeket, növényeket és állatokat szükségünk fedezésére, táplálékul és gyönyörködtetésül adta. Aki bennünket fenntart folytonosan, hogy előbbi semmiségünkbe vissza ne essünk, aki magát nemcsak életveszélynek tette ki érettünk, hanem a legkeserűbb és leggyalázatosabb halált is elszenvedte, aki végre minden bűnünket olyan kegyesen elnézi, valamennyi gyengeségünket kegyesen meggyógyítja, életünket az örök haláltól megszabadítja és bennünket kegyelmével és irgalmával koronáz meg. Ó, tehát szeressük mi is viszont szívből ezt a jóságos és kegyes Istenünket, aki bennünket előbb és oly nagyon szeretett! (Szent Bernát.)

2. Legyünk irgalmas szamaritánusok!

Szeressük felebarátainkat, különösen a szegényeket és a betegeket! A szeretet gyakorlását kezdjük meg saját otthonunkban!

1. XIV. Lajos francia király egyik unokáját, Lajos burgundi herceget a híres Fénélon püspök nevelte. A herceg ifjú korától fogva nagyfokú jószívűséget árukt el. Midőn egykor a nagy drágaság idején Versailles-be utazott, léptenyomon megrohanta őt az éhező népsokaság. Elajándékozta az összes nála levő pénzét, de mivel a szegények egész raja még mindig utána sereglett, a drágakövekkel ékesített rendjeleit levette melléről és így szolt kamarásához: — Adja

el ezeket és intézkedjék, hogy ezek a kövek kenyérré változzanak!

2. A régi Tirolban nagy árvizek voltak az Inn-folyó mellett. Sok községet teljesen tönkre tett a sok víz. Hamarosan megindult a károsultak részére a gyűjtés. Egy szegény özvegyasszonyhoz is bementek a gyűjtők, akinek apró gyermekeivel elég nehéz volt megélni. Az egyik gyűjtő meg is jegyezte: — Itt bizonyára nem számíthatunk semmire, nincs mása a szegény özvegynek, mint a sok gyermek. — Az özvegy legnagyobb csodálkozásukra mégis adott 40 fillért e szavak kíséretében: — Nekem legalább van szobáskám, meg a gyermekeim is rendes ágyban fekszenek; a szegény árvízkárosultaknak meg semmijük sincs. — Miután a gyűjtők eltávoztak a lakásból, az egyik kislány utánuk futott és így szólt: — Találtunk még 20 fillért, ezt is odaadjuk.

3. 1906-ban a rajnavidéki Eupenben történt: Egyik korcsmába beállított egy úr, sört ivott, fizetett, kosarát ott hagyta. A vendéglős utána futott a kosárral, de már csak hült helyét találta. Feleségével tanakodtak, mi tévők legyenek? Mert mikor megnézték a kosarat, egy alvó gyermeket találtak benne. Mindenkinek ajánlották, de senki sem akarta elfogadni, végre egy szegény erdész vállalkozott felnevelésére. Feleségének először nem tetszett az ajándék, de később mégis belenyugodott. Mikor kivették a gyermeket a kosárból és levetköztették, mellén levelet találtak, amelyben 10 darab ezer frankos volt. A levél pedig azt tartalmazta, hogy két évig a gyermeket jól gondozzák és akkor intézkedés történik a továbbiakról; a nevelőszülők egyhelyben maradjanak ez alatt az idő alatt. — A 9 gyermekes erdészt így jutalmazta meg Isten bőségesen már e földön.

4. Mikor Aranyszájú Szent János konstantinápolyi pátriárka lett, emberei városszerte összeírták a szegényeket. — Uraim ök, — mondotta — mert révükön legjobban bejutok a mennyek országába. — Római Szent Franciska háza valóságos kórterem volt, ahol a legsúlyosabb betegek találtak otthont. Ha utcán koldust látott, tarisznájából a kemény kenyérdarabokat kiszedte és friss kenyérrel

pótolta. — Kalazanti Szent József összeszedte és taníttatta az elhagyott szegény gyermekeket. — Lelliszi Szent Kamill a legviSSzasztatóbb betegeket gyógyította a legnagyobb szeretettel. — B. e. Batthyány László dr. herceg, a híres szemorvos, nagyon szerette a betegeket. Teljesen ingyen gyógyította őket. Körülbelül hússzezer operációt végzett. Naplójában ezeket a szép szavakat olvashatjuk: — Szeretem betegeimet, mert minden beteg Isten szeretetére tanít. Miután betegemben az Istent szeretem, a beteg többet segít rajtam, mint én a betegen.

5. Prohászka Ottokár püspök, mint fiatal tanár, egyik napon didergő koldust látott a szeminárium ajtajánál. Felhívta azonnal szobájába, levetette saját jó cipőjét, neki adta, maga pedig ezentúl rongyos cipőben járt.

6. Umberto olasz király egy alkalommal polgári ruhában egyedül sétált Nápoly utcáin. Egy idegen, aki nem ismerte a királyt, megszólította, hogy mutassa meg neki az utat a közeli szállodáig. A király udvariasan elkísérte az idegent, aki egy lírával akarta megjutalmazni az útbaigazítást. — Köszönöm, nem kell — utasította vissza a pénzt a király. — Micsoda? Maga nem fogad el egy lírát? — Nem. A felebaráti szeretet gyakorlására kivétel nélkül mindenki köteles. Különben a királyok csak a legritkább esetben fogadnak el borraivalót. — Hogyan? — Igen, én Umberto vagyok! — vágott szavába a király és udvariasan elköszönve tovább ment.

7. A te fölőSleged nem a te jószágod, hanem a szegényé. (Szent Agoston.) — A szeretet nem tunyálkodik, mert ahol van, nagy dolgokat visz véghez; ha pedig nem munkálkodik, akkor már nem is szeretet. (Szent Gergely.)

8. Ma is van sok teendő. Ma főleg intézményesen kell a szegényeken segíteni. Egri norma stb. Az A. C. jótékony-sági szakosztálya arravaló, hogy ott a szegényeket modern módon, de a lehető legnagyobb szeretettel segítsük. Vannak azonban manap sokan, akik a felebaráti szeretet gyakorlását egészen félreértik. Idetartoznak az olyan anyák, akik gyermekmenhelyeket létesítenek, bölcsődében inspekciósak, leányklubokban előadnak, saját gyermekeiket pedig szur-

tosaknak, neveletleneknek hagyják. Akiknek a társadalmi körben esedékes előadásuk a legfőbb gondjuk, de férjükhöz nincs egy nyugodt szavuk. Idetartoznak az olyan munkaadók és munkáltatók, akik különféle társulatok tagjai, de saját munkásaikat nyomorgatják. Ide tartoznak, de szófogadatlanságuk miatt otthonuk rémei: lányok, akik idegen társaságban csupa báj és kedvesség tudnak lenni, de otthon visszataszítók. Ezek szívleljék meg az angol közmondást: — Az igazi szeretet otthon kezdődik. — Az evangélium világánál az otthon határain túl nem jutó szeretet: szűkkeblűség, a nem otthon kezdődő szeretet pedig hittagadás.

3. Vigasztaljuk meg a szomorúakat!

A mai nehéz körülmények között sokan nem tudják gyakorolni az irgalmasság testi cselekedeteit, de még a legutolsó koldus is gyakorolhatja a lelkieket, amelyekhez tartozik a szomorúak vigasztalása.

1. A vidám szív virágzó életet szerez; a szomorú lélek elszáritja a csontokat. (Péld. 17, 22.) — Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én felüdítlek titeket. (Mt. 11, 28.) — Kérünk titeket, testvéreket, feddjétek meg a nyugtalanokat, bátorítsátok a félénk szívűeket, gyámolítsátok a gyengéket és legyetek türelmesek mindenki iránt. (I Tessz. 5, 14.)

2. Bűnös vagy? Gondolj a vámosra! Fertőzött vagy? Gondolj a bűnbánó Magdolnára! Gyilkos vagy? Gondolj a bűnbánó Istenkáromló vagy? Gondolj Pálra! ... Látod a sok gonosztságot, de ismerd meg a kimondhatatlan irgalmasságot is; látod a nyomorult szolga kevélységét, de lásd a Mindenható leereszkedő szeretetét is! ... Ha vétkeztél, tarts bűnbánatot! S ha ezerszer vétkeztél, ezerszer tarts bűnbánatot! Ó csak kétségbe ne essél! (Aranyszájú Szent János: Hom. 2. in Ps. 50.)

3. Solon, az athéni bölcs, egyszer egyik mély szomoruságba merült barátját vigasztalni akarta, azért felvitte egy magas helyre, ahonnan az egész várost lehetett látni. Egy darabig csendesen nézték a házak és utcák tömegét.

Midőn a jóbarát sóhajtozni kezdett, így szólt hozzá Solon: — Atlátom, kedves barátom, hogy van okod szomorkodni. De gondold meg, hogy nem magad vagy csak így! Tekints e város házaira! Mennyi nyomor és boldogtalanság lakik e tetők alatt, amelyekkel a te bajodat bizonyára el nem cserélnéd. Vigasztalódjál tehát és gondold meg, hogy nem egyedül és nem is az első vagy, akinek szenvednie kell. — A vigasztaló szavaknak meglett a kellő eredménye.

4. 1847 sokakra nézve igen mostoha esztendő volt. A gabonát drágán adták, így a kenyér is drága volt. Két napszámos dolgozott egymásmellett. Az egyik mindig dalolt, a másik meg folyton szomorkodott. Midőn a szomorúság okát tudakolta a jókedvű napszámos, társa így felelt: — Őt gyermekem van, itt van a tél és olyan kevés a kenyérem! Ebből hogyan tudunk megélni? Végre már arra fakadok, hogy talán nincs is Isten!? — Lásd, nekem 7 gyermekem van, hozzá még a feleségem beteg. De azért nem csüggedek. Már 17 éve a magam szegénye vagyok és a jó Isten mindig megsegített. — Ha te 7 gyermekeddel nem csüggedsz, akkor én sem fogok ezentúl zúgolódni. Él az Isten és bocsássa meg eddigi kislelkűségemet!

5. Villers de l'Isle Adám gróf, Ródus utolsó nagymestere, kénytelen volt elhagyni a szigetet, szívében a régi hatalom elvesztése felett érzett nagy fájdalmával és flottája egyetlen maradék bárkájával érkezett Messinába. Mikor bevitorlázott a kikötőbe, csak egyetlen vitorla volt kifesztítve, rajta Szűz Mária képe és alatta ez a felírás: — A szerencsétlenségben egyetlen remény! — De sokat terhel ma nagy fájdalom súlyos anyagi veszteségek miatt! Akiiket lever a tudat, hogy veszendőbe ment a régi életmód s alapjában megrendült vagyoni állapotuk; bántja őket mások sikere és saját sikertelenségük látása — ezeknek egyetlen reményük a Szűzanya legyen, aki a legszükségesebbet választotta s jót választott, mert azt sem Tőle, sem követői-től semmi eredménytelenség sem veszi el.

Pünkösöd után XIII. vasárnap

1. A pogányság lelki poklossága

A pogányság szörnyű leprája a bálványimádás és ami ebből következik, az erkölcsi vadság, a műveletlenség. Mert a pogányok minden istenei gonoszlelkek, (95. zsolt. 5.) — ezek a népistenek hamis istenek. Atkozott uralmukat a lelkeken csak az igaz Istennek lélekben és igazságban való imádása tudja megtörni és megszüntetni. Ezt az istenismeretet és istenszolgálatot adja a hithirdetés, így gyógyítja a lelki poklosságot. A pogányok a legnagyobb nyomorban élnek, mert elméjük meg van fosztva az igaz Istennek, Atyánknak és Gondviselőnknek ismeretétől. A természetben a nap ad színt és alakot a dolognak, a lelki életben pedig minden attól függ, minek tartja az ember az Istent? Ha Isten Atyánk, akkor mi gyermekei vagyunk, akkor embertársaink testvéreink, a teremtetett dolgok segítségünk, hogy Istenhez juthassunk. De a pogány nem ismeri Isten-atyját, nem tudja sem mondani, sem érezni: — Mi Atyánk! — Ezért aljasítja le magát a bálványokhoz, ezért lát az emberben ellenséget.

Azt mondjátok, hogy nincs hite a pogánynak, a pogány hitetlen. De fájdalom, van hite, mert a faragott követ, a fából készült bálványt istennek tartja, a krokodilust, a mérgekgígyót, mint istent tiszteli. Milyen szerencsétlen utakon vezet ez az istenhit a pogányokat, mint torzítja el gondolkozásukat, elméjüket.

Mi a pogányoknál a nő rendeltetése? Allati érzékiség és kegyetlen szolgaság a zsarnok férfiak hatalmában. Él a szegény feleség megbecsültetés nélkül, dolgozik érdemek nélkül, meghal vigasztalások nélkül. Csak drákói szigorral sikerült az angol közigazgatásnak Indiában megszüntetni a nőnek élve eltemetését meghalt férjével és sehogy sem sikerül a gyermek-, a leány- és az asszonyvásárok megszüntetése. Egyedül a kereszténység képes arra, hogy méltó istenismeretet adjon, azzal bevilágítson az emberek életébe, tisztává és szentté tegye a családi életet, méltóságba emelje a nőt és áldott, isteni ajándéknak tekintse a gyermeket...

— Mindenható igaz Isten, öregbítsd hitünket, remény-
ségeinket és szeretetünket, engedd, hogy méltók legyünk
elérni, amit ígérsz, add, hogy szeressük azt, amit paran-
csolsz... (Wolkenberg: Missziós szentbeszédék.)

2. A hála

Legyünk mindig hálásak Isten és emberek iránt!

1. Mindíg háladosak legyetek... — Istennek köszö-
netet mondhatunk, de meg nem hálálhatjuk Neki, amit ve-
lünk tett. (Szent Ágoston: In Psal. 47.) — Légy hálados
még a legcsekélyebért is, akkor érdemes lesz nagyobb
kegyelmek elnyerésére. (Kempis: K. K. II. 10.)

2. 1915-ben történt, hogy egy osztrák katona megse-
besült. Sokáig kórházban feküdt. Mikor végre meggyógyult,
legelső dolga volt ágya előtt térdre borulni és Istennek hálát
adni a felgyógyulásért.

3. A XVI. században élt Rómában Kantalizói Szent
Bódog kapucinus szerzetes. 40 évig állandóan alamizsnát
gyűjtött és ez alatt igen sok gorombaságot kellett elszen-
vednie. De ő sohasem zúgolódott, hanem mindig azt mondta:
Deo gratias! El is nevezték ezért „deogratias-testvérnek”.
Isten különös módon megjutalmazta ezért a szép tulajdon-
ságért. Teste most is sértetlenül pihen Rómában a kapu-
cinusok Immaculata nevű templomában.

4. I. Lipót császár és magyar király Máriacellbe, az
égi Anyához szokott zarándokolni fontosabb vállalkozásai
előtt. Amikor özvegy lett, a Szent Szűz áldását kérte má-
sodik házasságára. Gazdag ajándékokat vitt el Máriacellbe
azért, hogy az ég oly buzgó hitvessel ajándékozta meg, mint
Eleonóra császárné, és hogy házaseletük boldogságát az
újszülött trónörökösrel növelte. Buda felszabadítására indí-
tott háborúját, majd egész családját a Szent Szűz pártfo-
gásába ajánlotta és kérte, eszközöljön ki számára boldog
halált. Épületes volt a császár haldoklása. Miután felvette
a szentségeket, elbúcsúzott feleségétől és megáldotta gyer-
mekeit. Majd kezébe vette a feszületet és e szavakat imád-
kozta hozzá: — Tőled kaptam, Uram, jogaramat és koro-
námat; szívesen leteszem azokat lábaidhoz... Beteljese-

dett, Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet! — Így halt meg Máriacell császári és királyi zarándoka.

3. A rossz szülői nevelés

A rossz nevelés boldogtalanná teszi a szülőt és a gyermeket egyaránt — ezen a világon és a másvilágon.

1. Bosco Szent János egyik alkalommal egy anyával beszélgetett, aki dicsekedve mondta, hogy mit nevel gyermekéből: — Ez az első diplomata lesz, a második katona, a harmadik... itt közbevágott a szent férfiú: pap lesz! — Akkor inkább haljon meg! — kiáltotta az anya ielháborodva. — És nyolc nap múlva a gyermek hirtelen megbetegedett és tényleg meg is halt. Halálos ágyán csak ennyit súgott édesanyja fülébe: — Anyám, én tudom, miért kell meghalnom! Mert te kívántad, mikor a tisztelendő úr itt volt!

2. Szienai Szent Katalin gyermekkorában egyszer időntúl kimaradt, amivel annyira felbőszítette édesanyját, hogy az szitkozódni kezdett. A kis Katalin hallva ezt, megrendülten kérte édesanyját: — Engem bántson édesanyám és ne a jó Istent!

3. Egy kis faluban élt Miklós gazda, aki utálta az Egyházat és vallást. Kisfia, Lajos, ellenkezőleg olyan volt, mint egy kis angyal. Viselkedése szálfaké volt a rossz apa szemében. — Lajos, — rivalt rá egyszer apja — meg ne lássalak többé a plébánosnál! Inkább mint rabló halj meg! — Atyám, — sírt a gyermek — ne tégy boldogtalanná! — Évek multak és a jó gyermek egészen megváltozott, gonosz atyjához lett hasonlónak. Az apa halálos beteg lett. — Lajos, Lajos! — kezdett egyszerre kiáltozni. — No, mi baj? — mordult rá a fia. — Fiam, végem van! Sok a bűnöm. Félek a pokoltól. Hívd a papot, de fuss! — Hát ez meg micsoda bolondság? Nem megtiltottad, hogy a paphoz menjek, mikor gyermek voltam?! Hát ne mondd, hogy nem fogadok szót: most se megyek. — Az apa összeszedte minden erejét, hogy fiát megölje, de már nem tudta végrehajtani, mert összeroskadt, a kétségbeesett ordítástól arca eltorzult, szemei kidülledtek, meghalt. Lajos fia megdermedve futott

most már a paphoz és lihegve mondta neki: — Plébános úr, atyám meghalt, de én nem akarok úgy meghalni...

4. Szovjet-Oroszországban egy régebbi statisztika szerint — most bizonyára még szomorúbb a helyzet — mivel a válás könnyű és a szabadszerelem dívik, 48,000 gyermek kóborol elhagyatottan az országban. Moszkva pályaudvarán esténként százanként szedik össze a vad gyermekeket. Egyik részüket javító-intézetbe küldik, a másik részüket pedig Krimbe, ahol enyhébb az éghajlat. Maga az egészségügyi népbiztos beszélte el egy ujságírónak ezeknek a szerencsétleneknek kóbor életét. Félig mezítelenül, férgesen, rendezetlen hajjal futkosnak az utcákon. Éjjel a lányok, 13—14 évesek, a prostitúciót szolgálják, a fiúk pedig rablóbandákba szervezkedve kifosztják a járókelőket.

4. Lelki belpoklosság: a paráznság

1. Paráznság és semmiféle tisztátalanság... szoba se jöjjön köztetek, amiként az a szentekhez illik. Hasonlókép ocsmányság sem, sem pedig ostoba vagy kétértelmű beszéd, ami illetlen... (Ef. 5, 3. 4.) — Egy bűn sem biztosít annyi zsákmányt a gonoszléleknek, mint a bujaság. Ez a bűn benépesíti a poklot. (Szt. Bernát: Tom. 4. serm. 24.)

2. — Egy öregember Párizsban az adó miatt panaszkodóknak ezt mondta: — Hogyan? Ti panaszkodtok a sok adó miatt? Dehát nem fizettek-e még több oly adót, amelyekről hallgattok? A henyélés, gőgös fényezés, élvhajhászat, mindennemű kicsapongások bizonyára hatszor annyiba kerülnek és egyúttal hatszor annyiba, mint amennyit ki-bírhathátok!

3. Hofsommer német jezsuita atya egyik könyvében olvasható: Egy szép napon egy anya állított be hozzám 12—13 éves szép leányával és arra kért, hogy szentmisét mondjak el szándékára. — Mi legyen ez a szándék? — kérdeztem tőle. — Két leányom van, — felelte az asszony, — ez a nagyobbik. Becsületük és lelki üdvösségük nagyon a szívemen fekszik. Arra kérem a jó Istent, hogy ha valaha egyszer ezek letérnének az igaz útról, inkább előbb vegye őket magához. Erre a szándékra kérem a szentmisét el-

mondani. — Ránéztem a leányra, aki csodálkozás és megdöbbenés nélkül állott előttem. — Megértetted, amit édesanyád mondott? — kérdeztem én. — Igen, atyám, — felelte nyugodtan a lány — teljesen egyetértek édesanyámmal.

4. Az 1914—18. évi világháborúban a franciáknál harcoló amerikaiak egyik vezére, Peyton March tábornok tisztjei társaságában volt, amikor egy fiatal hadnagy ment oda és valami sikamlós történetet akart elbeszélni. — Érdekes dolog, — mondotta — elbeszélhetem, hiszen nincsenek jelen hölgyek. — Azok nincsenek, — válaszolt komolyan a tábornok — de tisztességes férfiak igen! — A tisztcske erre megszeppenülten elhallgatott.

Pünkösdt követően XIV. vasárnap

1. Isteni Gondviselés

A mai nehéz helyzetben még jobban bízunk Istenben! Többet aggódjunk lelkünkönkről, mint testünkönkről!

1. A kicsinyt és nagyot Isten teremtette és egyenlőképpen van Neki gondja mindenkire. (Bölcs. 6, 8.) — Mindnyájan Tőled várják, hogy ételt adj nekik idejében. Te adván nekik, gyűjtenek; fölnyitván kezedet, minden betelik jóval. (103. zsolt. 27, 28.) — Én Uram, Istenem, minden utad kész és ítéleteidet a Te gondviselésedre helyezed. (Judit 9, 5.) — Ne aggódjatok...

2. Annál inkább kell bízunk az isteni irgalomban, minél inkább érezzük az emberi segítség hiányát. (Szent Ambrus: In Hexam.) — Isten úgy gondoskodik minden egyes emberről, mintha csak az maga volna, és valamennyiről együtt, mint az egyesről. (Szent Ágoston: L. 3. 3. Conf. c. 11.) — A te gondoskodásod ember gondoskodása; Isten azonban mindenről gondoskodik; ne szorgoskodjál fölötte való módon a magadéról, nehogy Isten kevésbé gondoskodjék róla. (Aranyszájú Szent János: Hom. sup. Matth.)

3. Keresztes Szent János életében olvassuk, hogy midőn a granadai társházban házfőnök volt, a házi gondnok egyik reggelen panaszkodva nyitott be hozzá, hogy a következő napon nem lesz mit enniök. Szentünk így felelt: — Holnapig elég ideje van Istennek rólunk gondoskodni. Csak nem fogunk mindjárt Gondviselésében kislelkűleg kételkedni? — Másnap újra panasszal fordult hozzá a gondnok. Szentünk ismét kitartásra biztatta, és csakhamar meg is jelent a kapunál egy gazdag ember, aki érdeklődött, hogy a zárdának nincs-e valamire szüksége? Egész éjjel ezeket a szavakat hallotta ez a gazdag ember: — Lám, te kényelemben élsz, míg azok a szegény önfeláldozó szerzetesek szükséggel küzdenek. — A kapus elmondotta, mire van legnagyobb szükségük és a gazdag ember bőségesen fedezte a hiányokat.

4. Remete Szent Pál egyik alkalommal meglátogatta Szent Antal remetét. Még javában folyt beszélgetésük, amikor megjelent egy holló és lerepülve egy egész kenyeret tett eléjük. — Ime, — szolt Szent Pál — az Úr ebédet küldött nekünk. Valóban kegyes, valóban irgalmas! 60 esztendeje, hogy naponként fél kenyeret hoz a holló; most a te jöveteledre az Úr megkettőzte az adagot. — Megköszönve Isten jóságos gondoskodását, leültek a tiszta forrás mellé. Itt azonban majdnem estig elvitáztak azon, hogy melyikük szegje meg a kenyeret. Pál a vendég iránt való előzékenységet, Antal az öregkor iránt való tiszteletet hangoztatta. Végre egyik is, a másik is megfogta a kenyér végét és így kettétörték. Étkezés után a forrás vizével csillapították szomjukat és a lakomáért hálát adva Istennek, szent virrasztásban töltötték az éjet...

5. Midőn Mátyást 1458-ban megválasztották magyar királlyá, nagy ünnepséget rendeztek tiszteletére. Igen sok előkelő külföldi is résztvett az ünnepségen. Többek között itt volt a szerbiai Lázár herceg is feleségével. Egy tolvaj valahogyan belopódzott a fejedelmi lakosztályba és ott meghallotta, amint a szerbiai herceg elbeszélte feleségének, hogy ő el akarja tenni láb alól Mátyás királyt. Erre a tolvaj el engedte magát fogatni és a királynak mindent

elmondott, amit hallott. Mátyás király nem akarta elhinni a dolgot, de mégis megfigyelte a herceget. Csakhamar magához kérette a herceg a királyt, hogy már el akar menni, de utoljára a jó viszony kedvéért egy pohár bort megiszna. A király el is ment, de követelte a hercegtől, hogy először ő igyék, aki eleinte vonakodott, de végre mégis kénytelen volt engedni és így a méregpoharat maga ürítette ki, amelyet Mátyásnak szánt és hamarosan meg is halt tőle. A király megjutalmazta a tolvajt, aki megjavult és bőségesen el volt látva mindennel élete végéig. Mátyás pedig hálát adott az isteni Gondviselésnek, aki megmentette a biztos haláltól.

6. A tenger óriási hullámokat vert. A hajónak minden porcikája recsegett-ropogott. Az utasok kétségbeesve tekintettek egymásra. Csak egy kisgyermeken nem látszott a félelemnek még a nyoma sem. — Hát te nem félsz? — kérdezte tőle az egyik utas. — Nem, — volt a gyermek bátor felelete — mert atyám ül a kormánynál. — Hát mi miért félünk sokszor? Mert megfélelkezünk mint a háborgó tengeren utazó apostolok, hogy a legnagyobb Ūr, az Isten mindig velünk van. — Sokszor mi is halljuk a szemrehányást: — Mit félték, kicsinyhitűek?!

7. P. Hirtzlin a keletafrikai Begamoyoban különösen buzgó volt a pogány gyermekek kiváltásában és megkeresztelésében. Egyszer megtudta, hogy az egyik bennszülöttnél betegen fekszik a nemrég vásárolt rabszolga leánya. Elment oda és a leány már csakugyan haldoklott. Azonnal kiváltotta és a misszióba vitte. Éppen hitoktatás volt a nők számára. A gyermeket közöttük lefektette a földre, aki végigjártatta szemét az ott levőkön, egyszer csak felkiáltott: — Anyám! Anyám! — Az asszony boldogan ismerte fel gyermekét és keblére ölelte. Aztán kérdezte az atyát: — Hát tudta az atya, hogy nekem gyermekem van és elment érte, hogy ide hozza nekem? — Persze az atya ezt nem tudta. Erre az asszony térdreesett és felkiáltott: — Igen, Isten adta vissza gyermekemet!

8. A vízőzön napjaiban az isteni Gondviselés megmentette Noét és családját. — Ábrahám teljesen Istenre

hagyatkozott, midőn parancsára elhagyta hazáját és mikor megparancsolta neki, hogy egyetlen fiát áldozza fel neki. — Isten megengedte, hogy Józsefet testvérei eladják, hogy Egyiptomba kerüljön és mint kormányzó megmentse testvéreit az éhenhalástól. — Mózeset csodálatos módon megmentette az isteni Gondviselés az elpusztulástól, mert úgy intézkedett, hogy a király leánya rátaláljon és felneveltesse. — Izrael népének táplálására 40 éven át mannat hullatott az égből és forrást fakasztott a kősziklából. — Izrael népének ugyancsak a 40 év alatt nem kopott el sem ruhája, sem saruja. — Dávid Saul üldözései elől mindig szerencsésen megmenekült. — Illés prófétát Isten hollók által küldött kenyérrel és hússal táplálta. — Elizeus Isten segítségével 20 árpakenyérrel száz embert jóllakatott és még maradvány is mutatkozott. — Isten Jóbot a békén túrt szenvedésekért bőségesen megjutalmazta. — Dánielt az oroszlánok nem bántották, és csodálatos úton jutott táplálékhoz. — Eszter Isten különös intézkedése következtében királynévá lett, hogy népét a pusztulástól megmentse. — Jézus többször csodálatos módon kielégítette hallgatóit a pusztában. — Ugyancsak Ő mondotta tanítványainak, hogy ne vigyenek magukkal semmit, majd gondoskodik róluk...

9. Canisius Szent Péter életének alkonyán történt: — A svájci Freiburg kolostorának csendjében egy napon átgondolta az isteni Gondviselés valamennyi útját a saját életében. Gazdag aratás volt! Ekkor hálával eltelve, tollat ragadott s a többek között ezeket írta: — Ez az időszak tanúja volt Isten nagyszerű kegyelemajándékainak, melyeket sem az én saját lelkem, sem senki más sohasem lesz képes méltányolni és méltóképen dicsérni. Azokra a kegyelmekre gondolok, amelyekben én érdemtelen a Jézustársaságban részesültem. Szent Ignác atyám lelkigyakorlataiból tanultam meg lélekben és igazságban imádkozni. Azt mondhatnám, ott ültem Mátéval a vámnál és akkor világosan hallottam Isten hangját és ellene akartam szegülni, de nem tudtam. És akkor felkeltem Mátéval, hátat fordítottam ennek a tisztátalan világnak és elszakítottam a köteléke-

ket, amelyekbe ugyancsak bele voltam gubancolódva abban a hiú ábrándban, hogy tudok én több úrnak is egyszerre szolgálni. Ettől fogva szívemnek csak egyetlen vágya volt, hogy Uramat, Jézust Krisztust, aki reám vetette kegyelme tekintetét, kövessem a keresztúton, melyet Ő előttem megjárta szegényen, tisztán és engedelmesen.

10. Egy Teplic környékén megjelenő ujságban volt olvasható néhány évvel ezelőtt a következő eset: — Egy istentelen földműves egyik gyűlésen dicsekedve mondta el, hogy ő nem hisz Istenben, sem a Gondviselésben, nem is imádkozik, mégis jó dolga van. Megvan mindene, ami csak kell neki. — Rövid idő múlva minden megváltozott nála. Tűz pusztította el egész termését. Leánya megőrült. Felegének lábát kellett levágni...

2. Mindenki becsülje meg a tanítókat!

A szülő és gyermek egyaránt tisztelje a tanítókat! A szülő igyekezzék velük együttműködni és segítségükre lenni.

1. Az ószövetségi Szentírás Sámuel állítja mintaképül a tanulók elé. Héli tanítómesterének szavára, mikor éjjel többször hangokat hallott, így szólt: — Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád! — Elment és csakugyan az Ő megbízására méltatta a jámbor és engedelmes tanítványt. (Kir. 1, 3.)

2. Hormouz perzsa király oly hódoló tisztelettel viseltetett tanítója és tanácsadója, a bölcs Buzurge iránt, hogy annak jelenlétében sohasem használt királyi diszjelvényt. Többeknek arra a megjegyzésére, hogy ennyi tisztelet még azt a tiszteletet is felülmúlja, amellyel az uralkodó édesatyja iránt tartozik, így felelt: — Jól tudom én azt, de mégis így találom jónak. Atyámtól ugyanis az életet és országomat kaptam; ez is, az is csak egyideig lesz tulajdonom. Am az erények, amelyeket Buzurgének köszönök, nem múló birtokaim, mert azok követnek az örökkévalóságba.

3. Nagy Sándor, amely telhetetlen hódító, éppoly háladatos tanítvány volt. Nem egyszer mondotta, hogy tanítójának, Aristotelesnek ugyanannyival tartozik, mint atyjának, Fülöpnek. Mert míg ennek köszöni, hogy él, annak

meg azt köszöni, hogy okosan tud élni. Stagira várost, amelyet anyja leromboltatott, Aristoteles kedvéért, aki ott született, ismét felépíttette. Folyton társaságában tartózkodott, míg atyja halála után az uralkodást átvéve Azsiába át nem költözött. Azután is, még a csaták zajában sem feledte el szeretett mesterét és gyakran írt neki.

4. Egyik faluban történt régebbi időben, hogy a tanító háza leégett teljesen. Mindene odaveszett: ruhája, élelmszere. Sok gyermeke volt. Midőn másnap nagybúsan a szomszédék előtt üldögélt a hontalanná lett tanító, látja ám, hogy kis tanítványai seregestül tódulnak feléje. Eleinte bátortalanok voltak, de azután egymásután odavitték hálájuk jeléül adományait: ruhafélét és élelmszert. A tanítónak könnyek tolultak szemébe ekkora hála láttára. Végül egy szegény kislány ment oda hozzá és képecskét nyújtott át neki szomorúan e szavak kíséretében: — Édes tanító bácsi, én semmi ajándékot nem tudtam hozni, mert nagyon szegények vagyunk. Édesanyám sírt is, hogy nem küldhet semmit. Tudom, hogy tanító bácsi a jóakaratot sem veti meg, azért fogadja el tőlem ezt a kis képet, amelyet a tisztelendő úrtól kaptam, aki azt mondta, hogy ez a kép megvigasztalja azokat, akiket szerencsétlenség ért. A tanító nagyon szívesen fogadta a képet, de egyúttal kíváncsi is volt rá, hogy mit ábrázol? Amint megnézi, látja, hogy a nyomorúságban sínylődő Jóbot ábrázolja e felirattal: — Az Úr Isten adta, az Úr Isten el is vette, legyen áldott az Ő szent neve! — Úgy van, kislányom, — viszonozta a tanító — ez a kép nagyon vigasztaló rám nézve is, és éppen azért a te ajándékod nagy örömömre szolgál. Én is Jóbot akarom követni és a jó Isten bizonyára engem is megsegít. — A gyermekek kérelmére a falu egész lakossága nem-sokára annyira megsegítette a kárvallott tanítót, hogy nem volt oka semmi panaszra.

5. 1930-ban történt Amerikában, hogy egyik tanítónő meghúzta egyik tanítványának fülét, aki erre bömbölve rohant haza és szüleinek elpanaszolta, hogy tanítónője milyen brutálisan bántalmazta. Azt azonban nagybölcsen elhallgatta, hogy milyen rakoncátlan volt, mennyire bosz-

szantotta tanítóját és hogy mint társainak réme szerepelt. A szerencsétlen szülők igazat adtak félrenevelt gyermeküknek és bepanaszolták a tanítónőt felettes hatóságánál, mely fegyelmi úton el is csapta a tanítónőt. A tanítónő azonban bíróság elé vitte a dolgot, ott mindent bebizonyított, mire a bíróság visszahelyezte hivatalába és kötelezte az iskolafenntartót, hogy a tanítónőnek arra az időre is kiadja fizetését, amikor fel volt függesztve. Sőt még a panaszos szülőket is megfeddette, amiért olyan rosszul értelmezik a szülői szeretetet, aminek folyománya a rossz gyermekek és a rossz gyermekekből a rossz emberek.

Pünkösöd után XV. vasárnap

1. Boldog halál

Mindenkinek meg kell hálnia. A halál a bűnnek zsoldja. A halált boldoggá teszi az erényes élet.

— El van végezve, hogy az emberek egyszer meghaljanak. (Zsid. 9, 27.) — Valamint a kaszás a fűvekben váltogatást nem tesz, hanem noha egyik magasabb a másíknál, egyik szebb a másíknál, egyaránt mind lekaszálja, egy rakásba hányja, úgy a halál sem nézi, hogy emez hatalmasabb vagy gazdagabb, szebb vagy ifjabb, erősebb vagy bölcsebb, hanem egyenlőképen lekaszál, földhöz vet és oly egyenarányúvá tészzen mindeneket, hogy a holt csontok között megválogatható különbsége nem marad az embernek. (Pázmány Péter.)

A mosolyt, mely ajkadra száll — Légbe fújja a halál,
— Mint a szél a szivárvány parányit. — Tavaszi kedv,
magvetés — E sarlónak mind kevés. (Schiller.) — Ha esztek
a tiltott fáról, halállal haltok meg...

Egy pogány írótól megkérdezték egyszer, hogy melyik a legszerencsétlenebb halál? Azt felelte, hogy az, amikor a haldokló nem tud visszaemlékezni egyetlen jócselekedetre sem.

Fischer János angol püspököt VIII. Henrik király

idejében hitéért halálra ítélték. A kivégzés napján reggel öt órakor tudtára adták, hogy készüljön a halálra. A szent püspök ezután még két óráig nyugodtan aludt. Azután felkelt és több gondnal öltözködött, mint máskor szokta. Inasa ezt észrevette és figyelmeztette, hogy felesleges ez a nagy gondosság, mert nemsokára úgyis meg kell válnia a ruháitól. A szent püspök erre így szólt: — Mit bánom én, János! Nem tudod, hogy ma menyegzőm napja van, illő tehát, hogy ilyen körülmények között örüljek és tehetségem szerint öltözködjem?!...

Ha legalább egyszer életünkben jó szentgyónás és áldozás után elmondjuk a következő imádságot, halálunk óráján teljes búcsúban részesülünk: — Én Uram és én Istenem! Már most elfogadom a halál bármi nemét, amelyet Te nekem szánsz, összes aggodalmaival, gyötrelmeivel és szenvedéseivel a Te szent kezedből teljes megnyugvással és készséggel. (X. Pius, 3. IX. 1904.)

A kilenc egymásután következő elsőpénteki szentáldozás Jézus Szíve tiszteletére szintén megszerzi a jó halál kegyelmét.

2. Ne bánisd az özvegyet és az árvát!

1. Özvegynek vagy árvának ne ártsatok. Ha sanyargatjátok őket, hozzám kiáltanak s én meghallgatom kiáltásukat s felgerjed haragom és megöllek titeket karddal, úgyhogy özvegyekké lesznek feleségeitek és árvákká fiaitok. Ha pénzt adsz kölcsön az én népemből való szegénynek, ki közötted lakik, ne szorongasd, mint az uzsorás s ne vess ki rá kamatot. (II Móz. 22, 22—25.) — Ezeket mondja az Úr: Mondjatok igazságos ítéletet és szabadítsatok meg az erőszakkal elnyomottat az elnyomó kezéből. Ne szomorítsatok meg a jövevényt, az árvát és az özvegyet, és ne nyomjátok el gonoszul. (Jer. 22, 3.) — Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok! mert megeszitek az özvegyek házait, hosszú imádságokat mondván. (Mt. 23, 14.)

2. Rhodanus, I. Vilmos császár főkamarása, 369-ben bizonyos Berenice nevű özvegyet megfosztott minden vagyonától. Az özvegy bepanaszolta a bíróságnál, amely neki

adott igazat. Erre a főkamrás a császárhoz fellebbezett, a bíróság biztatta az özvegyet, hogy ő is forduljon kérésével a császárhoz. Meg is tette egyik nyilvános játék alkalmával. A császár erre a szívtelen főkamrást azonnal elfogatta, a küzdőtéren körülhordoztatta, mialatt egy hírnök hangosan tudatta mindenkivel gonosztettét, végre pedig elevenen elégettette.

3. Szent Julitta vagyonos özvegy volt Cezaréában. Vagyonának jórészét a szegényekre fordította. Egy körmönfont, istentelen ember kiforgatta később minden vagyonából. Mikor ezért a bíró előtt vádat emelt, a minden hájjal megkent fosztogatója kifogást tett: nem emelhet vádat a császár törvényszéke előtt, aki nem tiszteli a császárt. Julitta pedig Krisztusnak tisztelője és nem a császáré. A bíró helyt adott a kifogásnak. Tömjént és szentet hozatott és felszólította Julittát, hogy áldozzon a császárnak és tagadja meg Krisztust. Julitta azt mondotta: — Inkább vesszen életem és minden vagyonom, semhogy Teremtőmet egy szóval is megbántsam. — S ebben maradt. Hiába noszogatták és fenyegették. Egyre csak azt hangoztatta: — Én Krisztus szolgálója vagyok! — Halálra ítélték. Önként ment a máglyára, mintha nászágy lett volna. Örült, hogy Jézusért nemcsak vagyonát, hanem életét is feláldozhatta.

4. Egy szegény özvegy Páduában adós volt némi csekély összeggel bizonyos uzsorásnak. Ez azonban sokkal többet követelt a törvényes tartozásnál. Az özvegy Szent Juvencius páduai püspökhöz fordult panasszal. A jólelkű püspök szerpapját azonnal elküldte az uzsoráshoz és egyúttal annyi pénzt adott neki, amennyit követelt. Azt is meghagyta azonban neki, hogy atyailag feddje meg, hogy ne követeljen többet, mint amennyi jár. De hiába volt minden intelem. A szerpap tehát lefizette a követelt összeget. Midőn azonban az uzsorás az igazságtalanul szerzett összeget átvette, rögtön visszahanyatlott és szörnyethalt.

3. Hogyan segítsünk halottainkon?

Imával, jócselekedetekkel, búcsúkkal, főleg szentmisével.

1. Szent és üdvös gondolat a halottakért imádkozni, hogy bűneiktől feloldoztassanak. (Makk. 12, 46.) — Xav. Szent Ferenc részvevő szeretete a szenvedő lelkek iránt olyan nagy volt, hogy nem egyszer csengetyűvel járta be a városok utcáit és esdekelve intette az embereket, hogy a tisztítótűzben szenvedő lelkekért imádkozzanak. Ugyan-ebből a célból Malakkában egy embert bízott meg, hogy éjjélkor lámpával és csengetyűvel járja be a város utcáit és ezeket kiáltsa: — Imádkozzatok a tisztítótűzben szenvedő lelkekért!

Egy gyengéd szívű anya fiát éjjel-nappal siratta, de mást nem tett érdekében. Isten csakhamar látomásban részesítette, amely szerint hosszú csapatot szemlélhetett, melynek mindenegyes tagja vidám volt. Kereste fiát, de csak nehezen akadt rá. Annak az arca azonban szomorúságot árult el, ruháját csak nehezen tudta maga után von- szolni. Az ifjú így szólt anyjához: — A te üres gyászod az oka, anyám, ennek a mostani állapotomnak. Tétlen kesergésed és könnyeid csak ruhámat teszik nehezebbé, úgyhogy abban nem tudok a többivel lépést tartani. Ha igazán szeretsz, sírás helyett inkább imádkozzál értem, mert ezáltal valóban segíthetsz rajtam.

2. Az alamizsna megszabadít a haláltól és az az, ami megtisztít a bűntől, irgalmat és örök életet szerez. (Tób. 12, 9.) — Tannenburgi Szent Itha nagybátyja halála után így szólt annak hátramaradott gyermekeihez: — Isteni ki- nyilatkoztatásból tudom, hogy atyátok iszonyú kínokat szenved a tisztítóhelyen. Nevében kérlek benneteket, hogy egy egész évig adjatok a szegényeknek bőséges alamizsnát. — A gyermekek megtették és ekkor atyjuk a fele büntetés- től megszabadult. Még egy évig folytatták az alamizsnál- kodást, akkor már teljesen megszabadult a büntetésektől, de Szent Itha szerint még az örök dicsőség öltönyére volt szüksége, azért még egy évig alamizsnálkodtak és akkor atyjuk tényleg bejutott a mennyországba.

3. A legtöbb búcsú felajánlható a tisztítótűzben szen- vedő lelkekért is. A legutóbbi szentévben b. e. XI. Pius pápának az volt az óhaja, hogy minden búcsút lehetőleg

a szenvedő lelkekért ajánljunk fel, hogy a megváltás gyümölcsében, a mennyei boldogságban minél előbb részük lehessen.

4. A megholtakért nem hiába ajánlják fel a szentmisét. (Aranyszájú Szent János: Homil. 21. in Act. n. 4.) — Szent Monika utolsó kérése ez volt fiához, Szent Agostonhoz: — Még néhány perc és meghalok, fiam, és többé nincs anyád. De ha majd nem leszek, el ne feledkezzél rólam, aki téged olyan forrón szerettelek. Különösen, mikor az Úr oltára elé lépsz az újszövetség legszentebb áldozatát bemutatni, emlékezzél meg rólam!

5. A segítségnek még egy másik módja, ha jól bánunk az élőkkel. — A szeretet hősi foka, ha lemondunk összes érdemszerző cselekedeteinkről a szenvedő lelkek javára.

4. Feltámadás a missziókban

Futnak az istenek az Isten orcája előtt... Chateaubriandnak a kereszténységnek a vértanúk korából vett elbeszélése: A vértanúk — azzal végződik, hogy a keresztény jegyespárt, a szépséges Kimodokeát és Eudort, a hős hadvezért, az arénában Galerius páholya előtt halálra marja egy tigris. — Alig nyerték el a vértanú jegyesek pálmájukat, — olvassuk az elbeszélésben — a levegőben ragyogó kereszt jelent meg, hasonló a labarumhoz, mely diadalra vezette Konstantint; a Vatikánnak akkor elhagyott halma fölött mennydörgött és villámlott, a színekör alapjaiban megrendült, minden bálványszobor leomlott és egy hang volt hallható, mely azt mondta: — Futnak az istenek... — És jön Konstantin, megáll a vértanú tetemei előtt, jönnek a gall légiók, hogy körülállják és eltemessék Eudornak, diadalmas vezérüknek és jegyesének tetemeit. — És Konstantin az ifjú vértanú sírján veszi át Augustus koronáját és ugyancsak a sír fölött mondja ki a kereszténységet a római birodalom vallásának.

Hatalmasabban nem tudnám kifejezni a katolikus hit hirdetésnek célját, a hithirdetők küzdelmeinek, szenvedéseinek és vértanúságának értelmét és azt a dicsőséget és koronát, melyet a nagy kereszténység Krisztusnak, Meg-

váltójának és Királyának adni akar a missziók által. Az Úr azt akarja, hogy mi emberek térítsük meg a pogányokat, hogy mi futtassuk el onnan a bálvány isteneket, hogy mi tűzzük ki mindenütt a Megváltó szent keresztjét. — A missziókban feltámadás történik, mint a mai evangélium történetében. Tulajdonképpen minden hitetlen ember, minden bűnös lélek olyan, mint a sír: gyász és fájdalom lakik benne. Különösen a pogányok lelkén borzasztó kőszikla fekszik: a tudatlanság, a bálványok félelme és tisztelete, az otromba vadság. A misszionáriusok azok, akik a halál helyett a feltámadást hirdetik, akik elvezetik a pogányokat az igaz hit világosságára, a feltámadás dicsőségébe. Mi is segítsük őket imával, alamizsnával minél gyakrabban! Így biztosítjuk a mi dicsőséges feltámadásunkat is. A Krisztus napjára feltámadó pogányok éneke így szól: — Várva-vártam az Urat, és figyelt rám és meghallgatta könyörgésemet és kivett engem a nyomorúság verméből és a mély sírból... és új éneket adott számomra, ami Istenünk dicséretét... Örök dicséretet és szeretetet... Meglátják ezt sokan és félni fognak és az Urban bízna. Boldog ember, kinek reménye az Úr neve és nem néz hamis balgaságokra. (39. zsolt. 2—5.) — (Wolkenberg: Missziós szentbeszéd.)

Pünkösöd után XVI. vasárnap

1. A vásár- és ünnepnapok megszentelése

A külső istentisztelet belső ájtatosság nélkül nem kedves Isten előtt. Isten törvénye, az Egyház rendelete és a hívek általános szokása szerint a következő dolgok szükségesek, hogy ünneplésünk tökéletes legyen:

1. A szolgálai munkától tartózkodnunk kell. — Az ószövetségben, aki e parancsot megszegte, halállal bünhődött. — Fáradságos, nyugtalansággal járó és az istentisztelettől visszatartó dolgot ne cselekedjünk! — Nagy szükség esetén a munka meg van engedve, de, ha lehetséges, a lelkipásztor engedélyét kérjük ki! — Mikor Isten a szol-

gához illő munkát tiltja, akkor főképen a bűnöket tiltja. Nincs nagyobb szolgálai munka a bűnnél, mert aki vétkezik, az ördögnek s a bűnnek szolgálja lesz. Nevetséges dolog tehát, ha Isten tisztelétére a testet a szolgálai munkától visszatartjuk, de lelkünket az ördög szolgálatára foglalkoztatjuk.

Szent István azt rendelte, hogy akit vasárnap a szántó-földön érnek, annak barmait s ekéjét vegyék el, és ezeket csak a szegények számára kivetett alamizsnával lehetett kiváltani. Ha ezt nem tette, nem volt szabad földjét bevetni, hogy az utas az üres föld láttára mondhassa: Itt nem tisztelték Istent. — Kind Vilmos angol borbély eleinte nem sokat törődött a vasárnap megszentelésével. Egyik alkalommal, amint vasárnap borotválni ment egy magasrangú úrhoz, a templom mellett haladt el és a pap éppen e szavakat mondotta: — Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed! — Bement, tovább hallgatta a prédikációt és ettől fogva lemondott fényes üzletéről és egy igen szegényes kis üzletet tartott fenn. Nemsokára egyik szombaton estefelé egy úr állított be hozzá, hogy borotválja meg. Közben beszélgetni kezdtek, és a borbély elmondotta életének történetét. Csakhamar kitűnt, hogy édesatyja, aki Amerikába vándorolt ki, nagy összeget hagyott rá és ez az úr a valódi örököst keresi.

2. Hallgassunk ájtatosan szentmisét! — Szigorú parancs, hogy mindenki csevegésnek és elszórakozásnak félretételével, testtel és szívvel jelen legyen a szentmisén. Gondoljuk meg, hogy az a Krisztus, aki egyszer a keresztfán lelkünk váltságáért véres áldozattal szent Atyjának bemutatta magát, rendelte, hogy annak a véres áldozatnak emlékeztére az Ő szent testét és vérének elevenek és holtak megsegítésére a pap bemutassa ebben a szent áldozatban. Azért nagy becsüléssel tiszteljük a jelenlevő Krisztust, kérjük Őt, hogy szenvedése és szent halála által gerjessze fel szívünkben szeretetét, támogassa a kísértések legyőzésére erőtlenségünket, hogy bűnbe ne essünk, adjon állandóságot a jóban, hogy a világi ünnepek megszentelése után a meny-nyei ünnepnek boldogságába juthassunk.

Szent László király törvényei szerint, aki vasárnap elmaradt az istentiszteletről, verést kapott. — Egy vidéki városban a templom előtt korzózó katonatiszt egyik tiszt-társától, aki éppen templomból lépett ki, megkérdezte: — Mondd csak, miért jársz te templomba? — Három okból: 1. mert nekem úgy tetszik, 2. mert neked ehhez semmi közöd, 3. mert a te bűneidért is eleget akarok tenni Istennek. — És illedelmesen elkészönve, folytatta útját.

3. Imádkozzunk és hallgassunk szentbeszédet! — Isten az ünnepek megszentelését követeli tőlünk. Erre igen alkalmas az ájtatos ima, szent és jó könyvek olvasása és a prédikáció buzgó hallgatása. Mindenkinek a végre kell prédikációt hallgatnia, hogy megtegye, amit tanul. Azért a tanításból szívünkbe kell oltani azt, amire legnagyobb szükségünk van és arra kell igyekeznünk, hogy a világi gondoktól megszabadulván, lelki csendességre jussunk.

— Aki Istentől van, Isten ígését hallgatja. (Ján. 8, 47.) — Miként a hangya nyári időben szorgalmasan gyűjtőgeti élelmét, hogy a komor tél idején legyen miből táplálkoznia: úgy kell, hogy az okos lélek a kedély derüebb napjaiban a szentbeszédekből és keresztény tanításokból gazdag készletét gyűjtse össze az égi eledelnek, hogy a szomorúság viharos napjaiban magát abból táplálhassa és erősíthesse. (Szent Ágoston: In Ps. 36.) — Csak az az étel táplál és ad erőt, amelyet szánkba veszünk és élvezünk; csak az a szentbeszéd hasznos, amelyet nemcsak meghallgat, hanem szívébe is fogad az ember. (Aranyszájú Szent János.)

Kis fűszerkereskedéssel rendelkező asszony meghallgatta egy híres szónok beszédjét a templomban. Néhány napra rá társaságban előkerült a híres szónoknak prédikációja. A kereskedőnőt megkérdezték, hogy miről is szolt, mert hiszen ő ott volt. Az asszony zavartan válaszolt: — Hát hogy miről beszélt, azt már nem tudnám elmondani. Csak azt az egyet tudom, hogy hazamenet kidobáltam az üzletem mértékei közül azt a két tizdekást, amelyek hamisak voltak. Megfogadtam, hogy minden cselekedetemben igazságos leszek és meg nem károsítok senkit. — Egy öreg plébánost olyan beteghez hívtak, aki régóta nem törődött

a vallással. Szépen és ájtatosan meggyónt a beteg. Utána a pap megkérdezte tőle, mi indította a megtérésre? — Ez az ujságlap — mondotta. — Ebből olvastam egy prédikációnak kivonatát és ez hatott meg annyira, hogy legalább a halál óráján visszatértem az Istenhez. Furcsa úton jutottam ennek a prédikációnak szövegéhez. Csomagot kaptam Amerikában tartózkodó fiamtól és a csomagban az egyik küldött tárgy ebbe az ujságpápirosba volt takarva. Az ujság egy szerbiai német lapnak töredéke, amely egy Németországban tartott vallási ünnepségről számol be és az ottani prédikációnak szövegét közli.

Egy jó néni ke ballagott a templom felé. Útközben találkozott az egyik gazdával, aki az 1914—18. évi világháború óta istentagadó hírében állt. Most sem tudta megállni, hogy meg ne bosszantsa a jámbor asszonyt. Kérdezte is tőle gúnyosan, hogy vajjon otthon nem lehetne-e éppen olyan jól imádkozni? — Hova megy, gazduram? — kérdezte felelet helyett az asszony. — A korcsmába, egy pohár borra! — szólt a hetyke válasz. — Nem lehetne azt a bort otthon is meginni? — A korcsmában frissebb, jobban ízlik és társaság is van! — Látja, gazduram, — mosolygott erre az asszony — így vagyok én is az imával. A mi szép kis templomunkban jobban megy nekem is az ima, ott van az én imádkozó társaságom. Most is ott lesz a község minden tisztességes embere ezen a vasárnapi misén.

Már az egyiptomi király, Osymandyas felismerte a jó könyvek hasznát. Azért is a legjobb könyvekből egy válogatott gyűjteményt állíttatott össze e felirattal: A lélek gyógytára! — Ugyanígy vélekedett a jó könyvekről Alfonz, Arragonia királya is. Midőn kérdezték tőle, hogy honnan lehet a legjobb tanácsokat meríteni, azt felelte: — A jó könyvekből, mert azok minden félelem és hízélgés nélkül megmondják nekem, mi válik üdvömrre.

4. Járuljunk a szentségekhez! — Sokan hirtelen halnak meg, talán mi is. Milyen jó, ha el vagyunk készülve a halálra, ha nyugodt a lelkünk, ha megtisztítjuk a szentgyónásban. Ó, mily könnyű munkával szerezhetünk magunknak biztonságot, mily rövid fáradsággal eltávolíthat-

juk az örök veszedelmet. Az Istentől rendelt szentségek használata nélkül sokáig nem maradhatunk mentek a halálos bűnöktől.

Loyolai Szent Ignác már fiatal korában összebeszélt társaival, hogy vásár- és ünnepnapon a szentségekhez járulnak, többet imádkoznak, mint máskor és épületes beszélgetésekkel töltik szabadidejüket. — A kokinkínai megtért pogányokról beszéli el Rohdes Sándor misszionárius, hogy a tartomány legtávolabbi határaitól is elmentek hozzá vásár- és ünnepnapokon, hogy a szentségeket felvegyék.

5. Alamizsnálkodjunk és látogassuk a betegeteket! — Aranyházú Szent János mondja: A vásárnap különösen alkalmas az alamizsnálkodásra. Hát nem mindennap alkalmas erre? — kérdezheti valaki. Nem! A vásárnap azért a legalkalmasabb, mert ilyenkor pihensz, a nyugalom pedig a kedélyt vidámabbá és adakozásra alkalmasabbá teszi. Ennek a napnak igen sokat köszönhetünk, mert ezen a napon győzte le Jézus a halált, megszűnt az átok, eltöröltetett a bűn, kiengesztelődött az Isten az emberrel, ekkor lett az ember halhatatlanná. A vásárnap születésnapja az egész emberiségnek, mert el voltunk veszve és e napon újra megtaláltattunk; halottak voltunk és újra feltámadtunk; ellenségek voltunk és jóbarátok lettünk. Azért ezt a napot lelkileg kell megünnepelnünk, nem evéssel-ivással, nem tobzódással és tánccal, hanem azáltal, hogy szegény testvéreinket segíezzük.

Szent Ottilia hohenburgi apátnő kórházat építtetett a betegek számára és istentiszteleti időn kívül a többi mind betegei körében töltötte.

6. Kerüljük a bűnös mulatozást! — Isten azt kívánja, hogy ünnepnapokon testünket sanyargassuk, mert jól tudja, hogy minél inkább kedvére tartjuk testünket, annál több és nagyobb akadályt okoz az isteni szolgálatban. — Nagyobb jóllakások és vigasságok soha sincsenek a keresztények között, mint ünnepnapokon. — Ennek meg kell szűnni! — A kereszténység virágában vigassággal ülték meg az ünnepeket, vagyis igyekeztek minél szebb ruhában és minél

szebb lélekkel megülni azokat szent örömben és lelki vig-ságban.

— Aki szem előtt tartja az evangéliumot, egész életében megtartja az Úr napját azáltal, hogy minden gonosz gondolatnak ellentmondva, a világosság igazi fiává lesz. (Alex. Szent Kelemen: Strom. lib. 7.)

A tisztességes szórakozás azonban meg van engedve. — Borromei Szent Károly egyik vasárnap többek társaságában billiárdozott. Egyik felvetette a kérdést, mit tennének, ha egy óra alatt meg kellene jelenniök Isten ítélő-széke előtt? Egyik imádkozni, a másik gyóntatóatyához akart menni stb. Szentünk pedig nyugodtan így szólt: — Ami engem illet, én játékomat fejezném be. Én ugyanis úgy kezdtem bele, hogy ezzel is Isten dicsőségét kívánom elő-mozdítani, úgy vélem tehát, hogy jelen percben semmit sem ténethék, ami inkább tetszésére lenne.

2. Az isteni kegyelem szükségessége

A mai napon így imádkozik az Egyház: — Kérünk, Urunk, kegyelmed előzzön meg és kísérfen minket mindenkor és eszközölje ki, hogy szüntelenül a jócselekedetekben buzgólkodjunk.

1. Az Úr kegyelme öröktől fogva örökké kíséri azokat, akik Őt félik. (102. zsolt. 17.) — Az ember semmit sem vehet magának, hacsak a mennyből nem adatott neki. (Ján. 3, 27.) — Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz; mert nálam nélkül semmit sem tehettek. (Ján. 15, 5.) — Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok, és az ő kegyelme nem volt bennem eredménytelen, sőt valamennyiüknél többet munkálkodtam, nem ugyan én, hanem Isten kegyelme énvelem. (I Kor. 15, 10.) — Mindent meg tudok tenni abban, aki nekem erőt ad. (Fil. 2, 13.) — Járuljunk bizalommal a kegyelem trónja elé, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk alkalmas időben való segítségre. (Zsid. 4, 16.) — Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad. (Jak. 4, 6.)

2. Ki oly erős, hogy a kísértésben ne forogna, hacsak az

Úr mint segítő nem áll mellette? (Ambr.: Expos. Ps. 43. n. 71.) — Nem mondja — az Üdvözítő — nálam nélkül keveset cselekedhettek, hanem semmit sem cselekedhettek. Tehát sem kevés, sem sok — nem történhetik a nélkül, Aki nélkül mi sem történhetik. (Aug.: Tr. 81. in Jn.) — Isten kegyelme nélkül olyanok vagyunk, mint a test lélek nélkül. (Aug.: De gr. et lib. arbitr. c. 26.) — Minden jóakarásnak és cselekedetnek, minden törekvésnek és erénynek, melyekkel a hit kezdetétől Isten felé törekszünk, maga az Isten a szerzője. (Coel. pp. M. 50. 412.) — Mindent, amit jól csinálunk, Isten kegyelmének kell tulajdonítanunk. (Greg. M.: Reg.)

3. Az angol Cornwallis partjai tele vannak veszedelmes szirtekkel. 1696-ban világítótornyt építettek ide. A büszke építőmester ezt írta rá: — Tomboljatok, viharok! Zajongj, tenger! Törjetek elő, ti elemek és tegyetek próbára művemet! — De a torony a felírással nem sokáig állott; 4 évre rá egy vad éjjelen a vihar ledöntötte a büszke alkotmányt. — Egy híres mérnök épített helyébe másikat. Ez tüvész pusztította el. A harmadik építőmester a parti szirtek köveiből új tornyt készített. Alapköveire ezt a zsoltárverset véste: — Ha az Úr nem őrzi a házat, hiába dolgoznak az építők. — Ez a torony ma is áll és sok ezer embernek mutatott utat a viharos éjszakákon. — Életünk épületén hiába dolgozunk, ha az Úr nem építi fel azt kegyelmével és segítségével, ha nem Istent választjuk építőmesterül.

4. Amerikának Massachusetts nevű tartományában megépítették a vakok első otthonát. Takarékoskodtak és nem készítettek ablakokat a termekben. Minek a vakoknak a világosság? Úgysem látják. De az épület nem felelt meg. A lakók, a szegény vakok nemsokára betegeskedni kezdtek; elbágyadtak, szomorúak és nyugtalanok lettek, bár nem tudták ennek az okát. Amikor ketten meghaltak, az intézet vezetősége ablakokat törtetett a falakon. S mi történt? A napfény beözönlött, megvilágította a sötét termeket, a vakok arcszíne kipirult, a levertség megszűnt, egészség és vidámság uralkodott köztük. — A kegyelem napsugara nélkül elsorvadnánk és örökre elpusztulnánk.

5. A bécsiek híres jezsuita szónoka, P. Abel missziót tartott vidéki városban. Gyéren hallgatták. De az 5. napon zsúfolásig megtelt a templom. Ekkor így szólt hozzájuk: — Ne játsszatok a kegyelemmel! Hallgassátok meg a következő történetet. Két héttel ezelőtt felkeresett egy ismerős úr. Így szólt a többek között hozzám: Szabad ma elhoznom önnek egyik barátomat a gyóntatószékbe, aki összeveszett Istennel és a világgal? Azt feleltem természetesen, hogy igen. És valóban, este 7-kor látom a gyóntatószék előtt ismerősömet az idegennel. Intettem neki, hogy jöjjön csak, és hallok is valakit baloldalt beszélni. Egyszerre csak odajön az ismerős férfi és így szólt: Megszökött mellőlem; elment. — Éppen esti fél 8 óra volt. Először elment egy korcsmába, hevenyében felhajtott néhány pohár bort, aztán a vasútállomásra sietett, de eltévesztette a beszállás helyét. Berobog a vonat, a szerencsétlen látja tévedését, hirtelen át akar ugrani a vágányon, de a mozdony elkapja. Félnyelkora még a gyóntatószék előtt állott és féltizkor holtteste a mozdony alatt hevert. És a lelke? Isten ítélőszéke előtt; de milyen állapotban?

A híres szónok ezt a történetet szombaton este mondta el. Egyik szociáldemokrata a másikkal így szólt: — Ugyan, eredj te is gyónni, utolsó alkalom van ma; neked sem árt-hat. — Eljön az est, de a munkás azt mondja: — Inkább fürödni megyek. — És elmegy oda. Este kilenckor neki is vége volt. A vízbe fúlt. Amikor pedig este a hívek kiözönlöttek az utolsó szentbeszédről a templomból, kérdezték, mit visznek arra a sötétben? Éppen akkor vitték arra a szocialista holttestét. — Isten kegyelmével nem jó játszani!

Pünkösöd után XVII. vasárnap

1. Méltó módon a hivatáshoz

A mai szentleckében az „egy hit, egy keresztség, egy hivatás és egy reménység” a keresztény társadalom életének alaptörvénye, a társadalmi béke biztosítója és az evangélium szellemében kívánatos munka ritmusának for-

rása. Egy az Ur, aki mindenki fölött van. Egy a hit, amelyet szentnek vallunk. Egy a hivatás, amely közös munkára köt össze bennünket. Legyen a munka az egy Úrnak való szolgálat; folyton a tökéletesebb szolgálatra való törekvés jegyében.

Verőfényes nyári napon három kőműves dolgozott a munkatéren és mindegyik előtt egy-egy hatalmas gránitkocka alakult lassan a gyér kalapácsütések alatt. Egy arra menő utas szeretne volna megtudni, hogy mi készül a munkába vett kövekből, és a hozzá legközelebb álló munkástól megkérdezte, hogy miben fáradoznak. — Én követ faragok — felelte a kérdezett únottan és mérgesen. — Há te mit dolgozol? — kérdezte a másiktól. — Óránkint 20 fillérért itt a napon görnyedek — volt a mogorva válasz. — S te mivel foglalkozol? — fordult a harmadikhoz. — Mi — felelte a füttyörészését abbahagyva — valamennyien templo-
mot építünk és az összes munkások közül mi hárman vagyunk a legszerencsésebbek, mert oltárát készíthetjük.

Ez képe az életnek, ahol a legtöbb munkásra foglalkozásának keserű terhe nehezedik. Sokan csak a munkáért kapott pénzt nézik, ami természetesen, különösen a mai pénzszűk világban, sohasem elég. És csak kevesen tudnak valami felemelőbb szempontot felfedezve, vígan dolgozni. Az meg éppen a legkevesebbnek adódik, hogy az egy legfőbb munkásadó az egy hivatás, a lélek egysége dolgozzék, abban a gondolatban, hogy oltárépítés az osztályrésze, s azzal a gonddal dolgozzék, amit ez a munka megérdemel.

Egy régi német politikus íróasztalán egy táblára négy betű volt felírva. Egyik barátja kérdezte tőle a betűk jelentőségét. A politikus így magyarázta meg a betűk értelmét: A négy betű négy szót helyettesít. Az év első napjától arra figyelmeztet naponkint, hogy a négy betű szellemében eljárva tesztek eleget hazámnak, pártomnak és az egész emberiséggel szemben vállalt kötelességemnek. Az írás értelme ez: Mindent valamivel jobban végezz! — Gyönyörű és egyedül célravezető program az Isten országában munkálkodó keresztény számára. Mindent jobban végezz valamivel, mint ahogy önmagadtól a kényelemre hajló természet

indít, mint ahogy a gyors siker vakmerő reménye serkent, vagy ellenkezőleg a múlt kudarcok után megcsappant kedved és erőd hajtánának; mert eredmény csak a többre irányuló szándék nyomában járhat. — Ezt a szempontot a katolikus akcióban igyekezzünk megvalósítani!

2. A legfőbb parancsolat: Az Isten szeretete

— Szóljak bár az emberek vagy az angyalok nyelvén, ha szeretetem nincsen, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy a pengő cimbalom. És legyen bár prófétáló tehetségem, és ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt, és legyen bár oly teljes hitem, hogy a hegyeket áthelyezzem: ha szeretetem nincsen, semmi sem vagyok. És osszam el bár egész vagyonomat a szegények táplálására, és adjam bár át testemet úgy, hogy elégjek: ha szeretetem nincsen, semmit sem használ nekem. (I Kor. 13, 1—3.) — Ki szakít el minket Krisztus szeretetétől? nyomorúság vagy szorongatás? éhség, meztelenség, veszedelem vagy üldözés, vagy kard? . . . De mindezeken győzedelmeskedünk azáltal, aki szeret minket. Biztos vagyok ugyanis abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Istennek szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban vagyon. (Róm. 8, 35—39.)

Soha emberi száj nem beszélt ékeesebben, soha toll nem rajzolta le szebben a szeretetet, mint ahogy Szent Pál e két idézetben teszi. Így csak az tud beszélni, akinek élete csupa szeretet. A szeretet himnuszának első strófájából azt tanuljuk, hogy a szeretet az, ami értéket ad erkölcsünknek: szeretet nélkül minden üres és értéktelen. A második strófából azt látjuk, hogy a szeretet köteléke mindennél erősebb a világban.

Mit tesz szeretni? Jót akarni. Hogyan akarhatunk jót Istennek? Magunknak és másoknak jót akarhatunk, jót tehetünk. De vajjon mit adhat a parányi ember a végtelen nagy Istennek, mikor Isten maga a jóság és tökéletesség

telje? Isten tökéletességét és boldogságát senki és semmi sem növelheti; Isten senkire rá nem szorul. Mégis van módunk szeretni Istent, vagyis jót akarhatunk Neki. Hogyan? Hát úgy, hogy örülünk az Ő nagyságának és megadjuk Neki a külső dicsőséget. Istennek külső dicsősége kisebb vagy nagyobb lehet. Ha minden angyal, minden ember meghódol Istennek, nagyobbodik a külső dicsősége. A hódolatnak egészben vagy részben való megtagadása az értelmes teremtmények részéről kisebbiti az Isten dicsőségét. Ha rajta vagyunk, hogy önmagunk és az egész világ Istennek meghódoljon: akkor jót akarunk Istennek, szeretjük Őt. Minél tökéletesebb a meghódolás, annál nagyobb a szeretetünk. A meghódolásnak bármely fontos dologban való tudatos megtagadása — a szeretet halála, szóval minden halálos bűn a szeretet sírja.

A szeretet tárgya Isten akarata, indítóoka ugyanaz. — Az Őr szava: — Aki parancsaimat ismeri és azokat megtartja, az szeret engem. (Ján. 14, 21.) — Ilyent nem lehet az érzelmek olcsó pénzével kifizetni. — Nem minden, aki mondja: Uram, Uram, megyen be mennyeknek országába, hanem aki Atyám akaratát cselekszi, ki a mennyekben van, az megy be mennyek országába. (Mt. 2, 21.) — Aki eszével felismeri Isten akaratát, s önként a maga akaratának törvényévé teszi, az szereti az Istent. Egy akaraton lenni Istennel — ez a barátság Isten és ember között. A szeretet törvénye a következő: Azt akarni, amit Isten akar, úgy akarni, mint Isten akarja, azért akarni, mert Isten akarja. Szóval Istent szeretni annyi, mint Istennel egyezni, Isten lelkületével bírni.

Az Isten iránt való szeretet határa erőink határa, vagyis annyira kell Istent szeretnünk, amennyire erőnkből telik. Míg más érénynek arany szabálya: *virtus in medio est*, az Isten szeretetének mértéke az, hogy nincs mértéke: Istent nem lehet annyira szeretni, hogy még nagyobb szeretetet ne érdemelne. Isten iránt való szeretetünknek mintegy határtalannak, nagylelkűnek kell lennie, mely többet ad a pusztá kötelességteljesítésnél. A szülők, a hitvestársak, a testvérek stb. szeretetében erősen érvényesül a vérség

kötélékéből fakadó érzéki szeretet; azért nem csoda, hogy az embert szüleinek vagy más rokonainak halála jobban indítja meg, mint az Úr Jézus halála. Isten szeretetében a nagyrabecsülés a fő, maga az Úr magyarázta így a szeretet törvényét: — Aki atyját vagy anyját inkább szereti, mint engem, nem méltó hozzám; és aki fiát vagy leányát inkább szereti, mint engem, nem méltó hozzám. (Mt. 10, 37.) — Vagyis még azok kedvéért sem szabad Isten törvényét lábbal taposni, akik előttünk legdrágábbak a földön.

Az Isten szeretetének titka abban áll, hogy Isten álláspontjára helyezkedünk, mindent Isten szemével nézünk és Isten szándékaihoz alkalmazkodunk. A legnagyobb dicsőséget Isten azzal az emberrel aratja, aki az Isten gondolata szerint való embert faragja ki magából és ezt a művészi remeket állítja a világ szeme elé; azért mondja az Úr: — Úgy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jócselekedeteiteket és dicsőítsék Atyátokat, ki a mennyekben van. (Mt. 5, 16.) — Krisztus élete Istennek legnagyobb dicsősége — utána a Krisztus-mások adják meg Istennek a legnagyobb dicsőséget.

— Mikor Noé galambot eresztett ki a bárkából, a galamb sehol se talált nyugvóhelyre, hol megpihenhetett volna; s azért visszarepült a bárkához. Noé pedig kinyújtotta kezét s visszavette magához. — Mikor azonban hollót bocsátott ki, ez mindjárt talált nyugvóhelyet: oda ült a dögtestekre, melyek a vizen úszkáltak. Rájuk ült és beleette magát a dögbé és soha többé vissza nem tért a bárkába ahhoz, aki kibocsátotta. — Te, keresztény lélek, mi akarsz lenni — galamb-e vagy holló? Lám te Isten kezéből kerülél ki, kiküldött téged a föld vízözönébe. Ha holló vagy, dögre fogsz ülni és ott jól érzed magadat és sohasem térsz vissza ahhoz, aki téged teremtett; ez esetben szívesen elengednéd neki a mennyországot, ha örökké a földön maradhatnál. Ha azonban galamb vagy, sehol a világon nem találsz igazi nyugalmat és békét, s lelked Isten felé tör, Istenét keresi, kitől kikerült. S lelked helyes irányt nyer, s nem engedi magát téves utakra, Istentől elvonni. Isten pedig kinyújtja kezét és magához veszi lelkedet s nála nagy,

örök nyugalomra s kimondhatatlan békességre talál. (Stolz Albán.) — (Szuszai: Kalauz.)

Pünkösöd után XVIII. vasárnap

1. A káromkodás

1. Aki káromolja az Úr nevét, halállal haljon meg. Kövezzék meg őt az egész sokaság. (Móz. III. 24.) — A káromkodás ördögi bűn, a pokol nyelve. Mert miként a Szentlélek beszél a jók által, úgy az ördög a káromkodók által. (Szent Bernát: Disc. 7. n. 2.)

2. Bizonyos suhanc szénarakodás közben iszonyú káromkodásban tört ki. A falu lelkésze figyelmeztette nagy bűnére: — Ne kísértsd az Istent, öcsém! A káromkodó embernek ördög ül a nyelvén és a pokol nyiladozik lába alatt. — A fiú egy időre elhallgatott, de mikor a pap elment onnan, ismét újból kezdte. Csakhamar elérte Isten büntetése. Nagyobb csomó szénából szarvat akart hajtani, megtántorodott, nyakát szegte. — Egy hírhedt káromkodó, mikor halálos beteg lett és a pap gyónás után meg akarta áldoztatni, nem tudta száját szétnyitni.

3. Az olasz Verona egyik terén 1924-ben egy fel-dühödött ember éktelenül káromkodott. A körülállók figyelmeztetésére még jobban ordította: Mit haza?! Mit Isten?! Ha volna Isten, angyalt küldene megbüntetésemre. — Erre a tömegből hirtelen egy fekete alak, egy kéményseprő ugrott elő és szempillantás alatt csattanós pofont adott a káromkodónak e szavak kíséretében: — Egy ilyen gyalázatos ember megbüntetésére nem kell angyal, elég egy kéményseprő is. — A káromkodó elhallgatott, a kormos legény pedig a közönség éljenzése mellett távozott.

4. Olaszországban így küzdenek a káromkodás ellen: — Istenem, szeretlek! Térítsd meg a szerencsétlen káromkodót! Jézus Szíve, szeretlek! Térítsd meg a káromkodót! (300 napi búcsú. Aki egy hónapig elmondja, teljes búcsút nyerhet a szokásos módon.) — Ha káromkodást hal-

lunk, mondjuk magunkban: — Dicsértessék a Jézus Krisztus! Ez az ember ostobaságában sérteget Téged, Istenem, én pedig e helyett dicsérlek Téged...

2. A bűnbánat boldogító volta

1. Megbocsáttatnak neked bűneid... Mondom nektek, hogy oly nagy öröm leszen mennyben egy megtérő bűnösön, mint 99 igazon, kiknek nincs szükségük bűnbánatra. (Lk. 15, 7.) — Együnk és vigadjunk; mert ez az én fiam megholt vala és föltámadott, elveszett vala és megtaláltatott. (Lk. 15, 23. 24.) — A fa gyökerei magukba véve keserűek, mégis a legkedvesebb gyümölcsöt termik nekünk. Épp így van az Istenért érzett szomorúság is, sok gyönyört okoz lelkünknek... Ha pénzveszteséged miatt szomorkodol, ezzel nem nyered azt vissza; ha betegség miatt bánkódol, ezzel nem enyhíted a fájdalmat, hanem csak súlyosbítod; ámde ha bűneid felett bánkódol, ezzel eltörlőd azokat és nagy örömet szeresz magadnak. (Aranysz. Szt. János.)

2. Folignói Szent Angela nem egyszer mondotta környezetének: — Nem győzők bámulni, midőn azt az édes gyönyört szívlelgetem, mellyel az igaz töredelem a lelket elárasztja. Hogyan is lehet, hogy az érzéki emberek csupa szomorúságot és bánatot látnak abban? Miként a viasz, mely a mézet körülveszi: úgy a bűnbánat is — dús forrását rejtí a mennyei édességnek. Isten láthatatlanul fölkeresi és megvigasztalja a szent fájdalomtól törődött szíveket.

3. Nagy Teodózius császár udvarában élt Konstantinápolyban egy szentéletű szerpap, Arzénius, a császári gyermekek nevelője, aki állandóan imával, elmélkedéssel és bűnbánati cselekedetekkel foglalkozott. Egyszer csak ezeket a szavakat hallotta: — Arzénius, fuss, hallgass, pihenj és mentsd meg lelkedet!... Azonnal elment a pusztába és ott 55 évig vezetelt. Bár jámbor életet élt, szemei mégis állandóan bánatkönnyekben úsztak: sírt a forró vágyódástól az égi haza után. Sírt az emberek hálátlansága miatt Isten iránt, sírt saját bűnei és gyarlóságai miatt, amelyektől e földön még az igazak sem mentesek teljesen. Mindíg a végső számadásra gondolt. Tanítványai nem egyszer hallot-

ták így sóhajtani: — Ne hagyj el, ó Uram! bár oly hűtlen voltam Hozzád! Add szent kegyelmedet, hogy már egyszer elkezdjek Neked szolgálni! — Midőn 95 éves korában utolsó óráját közeledni érezte, kérte környezetét, hogy imáikban róla, mint a legnagyobb bűnösről meg ne feledkezzenek. Még sírásra is fakadt és amikor ennek okát kérdezték, így felelt: — Félek a haláltól és elmondhatom, hogy ez a félelem soha el nem hagyott, mióta szerzetes lettem. — Végül szent nyugalom szállta meg és csendesen elszenderült az Urban. Teofil pátriárka így kiáltott fel, amikor megtudta halálát: — Boldog Arzénus, az utolsó pillanatot állandóan szemed előtt tartottad! — Poemen atya pedig könnyezve így szólt: — Boldog Arzénus, aki folyton sírtál magad fölött, amíg e földön voltál! Aki itt nem sír, az a túlvilágon fog örökké sírni maga fölött!

Pünkösdt után XIX. vasárnap

1. Tiszteljük őrangyalainkat!

1. Fülöp macedón király mikor fia, a későbbi Nagy Sándor megszületett, külön testőrséget szervezett országa legelőkelőbb fiaiból. A legdaliásabbakkal vétette körül fiát, hogy a szálás, ragyogó testőrök megpillantásakor azonnal az a gondolata támadjon: Ime, mennyire szeret engem atyám és milyen nagyra hivatott vagyok már most is, hogy ilyen kíséret vesz körül. — Mi mellénk mennyei Atyánk őrangyalokat rendelt, akik százszor fölülmúlják az összes nemes testőröket. Ki vagyok én, hogy így szeret engem az Isten?

2. Franciaország egyik falujában élt 300 évvel ezelőtt egy Nicolas Armella nevű földműves leány. A kis Armellának az volt a feladata, hogy bárányokat legeltessen. Sokat imádkozott a bárányok mellett. Ebben segítségére volt őrangyala. Mikor szentmisére ment, mikor imádkozott éjjel, mikor nyugovóra tért, őrangyala feltűnő módon segítette; úgy érezte, hogy állandóan mellette van és mindenben segíti. Minden tetténél gondolt arra, hogy őrangyala látja, azért a rosszat kerülte. Az őrangyal hű követője szentté lett.

3. B.-ben, egy bádeni városban van egy szűk utca. Néhány évvel ezelőtt egyik dűledező fala felé egy asszony 5 éves gyermekét vezette. A gyermek hirtelen megállt és semmiáron sem akart tovább menni. És íme, a fal nemsokára ledőlt és bizonyára eltemette volna az anyát és gyermekét, ha tovább mennek. Az anya kapta gyermekét és sietett a feszület előtt hálát adni Istennek a szerencsés megmenekülésért. Az anya kérdezte gyermekét: — Miért álltál meg hirtelen az utcán? — Hát nem láttad? — Kit? — Azt a szép fehér ifjút, aki hosszú világos ruhában volt. Hát te nem láttad? Ott állt előttem és feltartott, úgyhogy nem mehettem tovább. — Boldog gyermekem, őrangyalodat láttad, ne feledd el egész életedben!

2. A pokol

A pokol büntetése örök tűz, Isten látásától való megfosztás.

— Vessétek őt a külső sötétségre, ott lészen sírás és fogak csikorgatása . . . — A gonoszok örök kínra mennek, az igazak pedig örök életre. (Mt. 25, 46.) — Elviselhetetlen a pokol és rettenetes annak büntetése. (Aranyszájú Szent János: Homil. 24. in c. 7. Matth.) — Istentől elszakadva lenni oly nagy büntetés, mint amilyen nagy maga az Isten. (Szent Ágoston: De Civ. D. I. 19. c. 28.)

A puszták agg remetéjétől kérdezték egyszer tanítványai, kit tart legnagyobb bolondnak a világon? — Azt, aki tudja, hogy van örökkévalóság, ahol a jót örök jutalom, a gonoszt pedig büntetés várja, s mégis nem a jót, hanem a rosszat teszi.

Egy szentéletű szerzetesről, Nieremberg atyáról olvasuk, hogy kínzó fájdalmai közepette ezzel vigasztalta magát: — Ez távolról sem a pokol tüze!

Egy fiatal gróf viharos ifjúsága után megtért s a szigorú karthauzi rendbe lépett. Egy-két év múlva meglátogatta egyik régi barátja. Kérdi tőle, hogyan érzi magát a szigorú szerzetesi életben? — Bizony rosszul! Ez a sok bűjt, korai felkelés, sok imádság, sok önmegtagadás nehéz, nagyon nehéz. Oly sivár, oly kietlen az élet! . . . — Csodálkozva nézett rá barátja, mire a szerzetes békésen moso-

lyogva így szólt: — De mindez, barátom, oly könnyű, ha meggondolom, hogy az örök kárhozatot kerülöm ki velük.

3. Az evangéliumi példabeszéd értelme

1. Ha az Úr megadná nekem azt a kegyelmet, — mondja egyik középkori misztikus — hogy az örök boldogság részese legyek, három dolgon kellene csodálkoznom. Találnék ott olyanokat, akikről nem hittem volna, hogy odajutnak. Nem találnám ott valamennyit, akikről biztosra vettem, hogy odakerülnek. S legjobban csodálkoznám azon, hogy magam odajutottam. — Ez az alázatos lelkület az első követelménye annak, hogy valaki részesüljön a nagy vendégségben, mely a messiási ország lelki javait s elsősorban azok betetőzését, az örök boldogságot jelenti. A házigazda, az Úr a benne való részesedésre a zsidó népet már kiválasztásakor meghívta. Hogy a meghívás a gazdagoknak szól és csak az ő lemondásuk után kerül sor a szegényekre, ebben a farizeusi felfogás nyer kifejezést, hogy a messiási ország kizárólag a zsidóké, elsősorban a farizeusoké.

2. A próféták útján történő első meghívás után a vendégség elkészültekor más szolgák is gyűjtögették a hivataltosakat, akik azonban a hívást el nem fogadták, sőt a kiküldötteket megölték. Ellenben kész örömmel indultak a vendégségre a szegények: az apostolok, a tanítványok, a vámosok, a bűnösök. Mikor ezek összegyűjtögetése után is volt még hely, a város területén kívül elhangzó meghívás a pogányság utairól, a sötétség és halál árnyékában ténfergő hitetleneket is a vendégség felé irányította.

3. Az értelmezés egyik főnehézsége az, hogy a váratlan meghívásnak készségesen engedelmeskedő vendéget kegyetlen büntetés érte, mert ünnepi ruha nélkül telepedett le. Ma nagyon előkelő, sőt éppen királyi vendégségen csak előírt ruhában lehet megjelenni. A keleti gazda maga látta el vendégeit egyforma ruhával. Ez volt az előkelőség kifejezése, és a küldött ruhát fel nem venni a házigazda nagy megsértése volt. A példabeszéd házigazdája tehát azért rivallt rá az ünneplő ruha nélkül letelepedő vendégre, mert módjában lett volna méltóan megjelenni,

amint a mennyei lakomához is mindenkinek rendelkezésére áll a megszentelő kegyelem ünnepi ruhája és méltán bűnhődik, aki esetleg a váratlan meghívás esetében e ruha nélkül kénytelen megjelenni.

4. A befejező szavak pedig látszólag azért ellenkeznek a példabeszéd értelmével, mert ott éppen fordítva egy ki nem választott, a többi mind ott marad a lakomán. A mennyei lakomára tényleg olyan sokan hivatalosak, hogy Isten mindenkit meghívott rá. Ez magában véve még nem elég. Van eset, mikor az Úr akarata már a kiválasztottsággal egyenlő. — Így Elizeus idejében sok poklos volt Izraelben, — mondja az Úr Jézus — és közülük csak a szír Námán gyógyult meg. Illés idejében sok özvegy volt Izraelben, amikor mindenütt dühöngött az éhínség és Illés csak a szareptai özvegyhez küldetett.

5. Az üdvözülés azonban az emberi állásfoglalásnak, közreműködésnek is eredménye. Hogy ezt figyelembe véve hány meghívottból lesz kiválasztott, emberi értelem megmondani nem képes, de az Úr megváltói tevékenysége ellenkezik azzal a felfogással, hogy oly kevés a kiválasztott, mint aratás után a tarlón található kalász, vagy szüret után a tőkén hagyott fürt. — Vannak azonban korok, midőn csak kevés hívás érik kiválasztottságra. A vízözön alkalmával pl. csak Noé, a nagy romlottság idején csak Ábrahám vállalkozott az Úr terveinek megvalósítására. Hisz földjén egyedül Jób maradt igaz. Szodomában egyedül Lót találtatott kifogástalannak. — Vannak tovább rétegek, ahol a meghívás kevés visszhangot kelt, mert bennük az embereket évszázados előítéletek tartják fogva. Ide tartozik a zsidóság és ott elsősorban a farizeusság. Ide tartoznak a mai kor gazdagjai közül nagyon sokan, akik az élet örömei miatt tévesztik könnyen szem elől az üdvösségre való hivatottságot. Ide tartoznak sokan az ifjak közül, akik vallásgyakorlataikat elhanyagolva megfélemlenek róla, hogy mint megkeresztelték a hivatalosakkal együtt járnak, de ünneplő ruha nélkül; örömeik és szórakozásaik között a halál útján tévelyegnek és kegyetlen számadás fenyegeti őket, ha valaki idejekorán fel nem teszi nekik a kijózanító kérdést: Barátom, hogyan jöttél ide?

Pünkösöd után XX. vasárnap

1. Az olvasó mindenki imakönyve

1. Gyermek: Az értelmesebbek már szívesen és haszonnal imádkozzák. A kisgyermek szeretettel babrál vele. Hányszor történik, hogy a szülők síró gyermeküket ott-hon vagy a templomban a rózsafüzérrel csillapítják le.

2. Ifjú és hajadon: Nagy és méltó mintaképre van szükségük és sok kísértésnek vannak kitéve. Ott van nekik az Úr Jézus és Szűz Mária tiszta és gyönyörű élete! A szentolvasó hatalmas fegyver a kísértés ellen.

3. A szülők: Az olvasó imádkozása megvédi a gyermekeket a rossztól, Szűz Mária oltalmába veszi az így nevelt gyermekeket; ha szülő és gyermek együtt mondja a rózsafüzért, akkor a Szent Szűz védi a gyermekeket akkor is, amikor a szülő nincs velük.

4. A munkások: Láthatják a Szentcsalád példás életét, szegénységét, de megelégedettségét és annak hatatos oltalmát is érezhetik, ha a szentolvasót szorgalmasan forgatják.

5. A szegény emberek: A Szentcsalád minden tagja szegény volt. Jézus — Isten létére — sokszor nem tudta hová lehajtani fejét, barlangban született. Szűz Mária és Szent József királyi családból származtak, mégis úgy keresték meg kenyerüket két kezük munkájával. — Boldogok a lelki szegények... A boldogsághoz lelki békeség és megelégedettség szükséges, nem pedig gazdagság! Ezt legjobban kieszközli a jó szentolvasó-imádság.

6. A szenvedő emberek: Az Úr Jézusnak és Szűz Máriának semmi bűnük sem volt és mégis mennyit szenvedtek?! Mi mindnyájan bűnösök vagyunk. Ha a fájdalmas olvasót imádkozzuk és meggondoljuk a sok ártatlan szenvedést, akkor mi is szívesen szenvedünk és erőt kapunk nagyobb csapások türelmes elviselésére is.

7. A haldoklók: Legfontosabb percünk a halál bekövetkezése. Sok ilyenkor a kísértés. Milyen nyugodtak lehetünk, ha sokszor forgattuk a szentolvasót, ha megszereztük az Úr Jézus bocsánatát és Szűz Anyánk pártfogását.

Ha már nem tudjuk is elmondani a szentolvasót, ha csak kezünkben is tartjuk és bizalommal tekintünk is rá, megnyerhetjük a jó halál kegyelmét.

2. Ép testben — ép lélek

Ez a közmondás a mai világban nem igen érvényesül, mert az emberek jó része sokkal többet törődik testével, mint lelkével. — Féljed Istent és távozzál a gonosztól, mert ez lesz egészsége testednek és erősítése csontjaidnak. (Péld. 3, 7—8.) — Az evangéliumi pogány századostól a mai modern emberek is tanulhatnának egészségápolást. Ma mindenféle népfürdők, gondosan felszerelt szanatóriumok, nagyszerű sporttelepek stb. keletkeznek. Éppen itt van a baj, mert manapság az egészségápolás valami félségben megrekedt higiéné, mert csak a testre van figyelemmel. Alapelve az, hogy a boldogságnak háromnegyed része a test egészségén fordul meg. Igen sokszor a testi egészségért minden kötelességét fel tudja áldozni a modern ember. És viszont rendetlen étellel szinte tervszerűen rombolja egészségét. A szabad levegőtől, a mozgástól elvonja magát. Olvas és szórakozik, amikor aludni kellene. A munkaidőben alszik. Esztelenül táplálkozik. Mértéktelenül iszik. Fürdőre jár és nyaral, de ott is kávéházakban tölti idejét. Még nagyobb túlzást követnek el, akik atlétikai sikerekért óriási önmegtagadást végeznek, ami már árt az egészségnek, pl. akik naponként két órát gyalognak, helyben futást végeznek, nagy gonddal megválogatják ételeiket, hogy ne hizzanak, olyan rúgást elszenvednek, ami hosszú ideig ágyba dönti őket stb.

Egyik középiskolai tanár kimutatása szerint a híres sportoló diákoknak igen nagy percentje igen rossz tanuló, sőt erkölcsileg is igen sok züllött van köztük, mert versenyek alkalmával nem egyszer a bűn útját is megjárják, amit aztán is folytatnak. — Egyes országok is túl sok pénzt költenek a különféle sportokra, de ha templomról vagy iskoláról van szó, akkor arra már nincs pénzük.

A régi közmondás a maga valójában így hangzik: Imádkozni kell azért, hogy ép testben ép lélek legyen! —

Ezt a mai modern istentelen emberek elsikkasztották. Hála Isten, azért vannak még hívő sportolók, akik lelkükről sem feledkeznek meg. Ezek érdeme, hogy már itt-ott kápolna épül a kirándulók részére, s több helyen a vasúton is lehet szentmisét hallgatni vásár- és ünnepnapon korán reggel, mielőtt a nyaralók elszélednének a különféle kiránduló helyekre.

Az egészség a test és a lélek együttes jóléte: A test erősítése a józan sporttal és a lélek nevelése a kegyelmi életben. Ami a lelket erősíti, az a testnek is használ; ami a bűntől visszatart, az egészséget is ápol. Aki egy bűnről lemond, egy lépést tesz előre a testápolás és egészség-gondozás terén. Így megszentelődni és meggyógyulni kb. egy, amint a németben heilen: meggyógyulni és heilig: szent, egy többől származnak.

Ramon Novarro, híres filmszínész, Mexikóban sokáig mint templomi énekes szerepelt. Azonkívül minden évben lelkigyakorlatot tartott, mert szerinte az mindenkire ráfér, különösen a színészekre. Hollywoodban nagyon sajnálta, hogy édesanyja részére nem talált olyan helyet, ahol magánkápolna volna. Két nővére apáca. — Gigi Marchisiót, az olasz kerékpár-versenyek bajnokát egy alkalommal megkérdezték: Igaz-e, hogy minden vasárnap ministrál a szentmisén? A bajnok így felelt: — Nem szoktam ugyan ministrálni, de minden vasárnap résztveszek a szentmisén. Így tanítottak drága szüleim, akik jó katolikusok voltak. Én is hívő katolikus vagyok s azt hiszem, a misehallgatással nem teszek rosszat. — A híres gyermekszínész: Jackie Coogan (Zseki Kugen), aki annyi diadalt aratott a mozivásznon, buzgó tagja az amerikai katolikus hitleterjesztési egyesületnek. Mikor hírét vette, hogy olasz gyermektársai hitleterjesztési kongresszusra készülnek, egyik fényképét küldötte el ezzel a felirattal: — Kedves Devilla Atya! Hitleterjesztési Diákszövetség! Hogy a katolikus diákok keresztes-hadjárata minél nagyobb sikereket érjen el, kérem a gyermekeket, hogy mindennapi szentáldozásukat a hitleterjesztésért ajánlják fel. Alázatos tisztelettel J. C. — Julien Hourcade, francia repülőtsízt, aki 1916-ban egy légi harcban esett el, valahányszor útra kelt, felszállása helyéhez leg-

közelebb eső templom tornyát minden alkalommal először körülrepülte, hogy kifejezze hódolatát és imádatát a legfelségesebb Oltáriszentség iránt.

Pünkösöd után XXI. vasárnap

1. Kertöld a haragot!

1. Parázshoz szén és tűzhöz fa kell, a viszály szításához pedig izgága ember. (Péld. 26, 21.) — Állj el a haragtól és hagyd a bosszúságot... hogy bűnbe ne essél. (Zsolt 36, 8.) — Amilyen az erdő fája, olyan a tüze is, és amilyen az ember hatalma, olyan a haragja is, és vagyona szerint növekszik indulata. (Sir. 28, 12.) — Mind, aki atyafiára haragszik, méltó az ítéletre. (Mt. 5, 22.) — Minden keserűség és harag, dühösködés, szóváltás és szitkozódás minden gonoszsággal együtt legyen távol tőletek. (Ef. 4, 31.)

2. A harag a lélek ittassága, mely éppen úgy megfosztja józanságától, mint a bor. Tekints egy haragtól felindult embert! Olyan, mint a részeg. Nem bír magával, nem ismeri magát, nem ismeri a jelenlévőket, hanem, mint a sötétben hadakozó, mindent megkísért, mindent feldönt, meggondolás nélkül beszél, nem tudja magát tartóztatni, szitkozódik, káromkodik, üt, ver, fenyeget, esküszik, kiabál. (Szent Vazul: Homil. 1. de laud. ieun.) — Ugyancsak ő írja: (Homil. de ira.) — Ha erőt vett a harag az értelmén s uralomra jutott a lélekben, állattá teszi az embert; mert ami az állatoknál méreg, az a felbőszült emberek-nél a harag. Dühöngők, mint az ebek, támadásra készek, mint a skorpiók, marók, mint a kígyók. Miként a magasból alárohanó árvíz, mindent, ami útjába akad, magával ragad, úgy a haragvók mérges indulata mindent megtámad, különbség nélkül. Nem tisztelik az ősz fűrtöket, nem az erényes életet, nem a vérrokonságot, nem a vett jótéteményeket, semmit, ami szent. A harag ideigtartó örültség. A haragvók magukat sem ismerik többé és önként taszítják magukat a kárhozatba. — A harag megöli a szelídséget s megsemmisíti az egyetértést, kioltja az igazság vilá-

gosságát, mivel t. i. sötétséget és zűrzavart hoz a kedélyre, elrejtí előtte Isten ismeretének sugarát. (Nagy Szent Gerely: Moral. 5.)

3. Bizonyos beteges ifjúnak komoly intelmeket adott az orvosa a harag káros hatásáról az egészségre. Az ifjú nem akarta a dolgot elhinni, folytonosan ellentmondott orvosának, sőt lassankint egész méregbe jött; s midőn őt a doktor nyakasnak és javíthatatlannak mondotta, féktelen haragban tört ki. Ekkor az orvos egészen nyugodtan levette a falról a tükröt, az ifjú elé tartotta, aki egészen megborzadt önmagától. Ezentúl sohasem ellenkezett orvosával, aki így vonta le a végső konzekvenciát: Lásza ön! Több ilyen vihar kidönti a fát gyökerestől.

4. Galénusz, az ókor nagy orvosa írja egyik munkájában, hogy gyermekkorában látott egy embert, aki, mivel ajtaját hirtelen nem tudta kinyitni, úgy megharagudott, hogy dühös eb módjára harapta a kulcsot, rugdosta az ajtót, végre tüzes szemmel, tajtékozó szájjal, éktelen kiáltással az éghez fordulva az isteneket szidta. E jelenet úgy meggyűlöltette vele a haragot, hogy soha senki nem látta őt haragudni, mert nem akart örültté lenni.

5. Egy öreg, tapasztalt lelkipásztor a házasulandóknak nászajándékkul ezt tanácsolta: — Amint köztetek szóváltás vagy civódás fordulna elő, így szóljatok: A civakodást hagyjuk holnapra! — Akkor bizonyára látni fogjátok, hogy az illető dolog kicsinyes és nem érdemes miatta veszekedni; vagy talán már egészen el is felejtitek az egészet. — Egy ilyen házasulandó gyáros volt, aki elvül tűzte ki maga elé, hogy haragjában sohasem küld el egy munkást sem és nem fogadja el egy munkásának a felmondását sem, aki hevességében cselekszik. Az ilyennek azt szokta mondani: — Erről majd csak holnap fogunk beszélni! — Másnapra a munkás is meggondolta magát. Sok munkása később nagyon megköszönte neki, hogy időt engedett neki a nyugodt megfontolásra.

6. A harag — írja egy bölcs apát — a szívben, az arcon, a nyelven és a cselekedetekben nyilatkozik. Ha le akarod győzni, vigyázz, hogy szívedbe ne férközzék! Ha ide már belopódzott, vigyázz, hogy az arcra ki ne üljön!

Ha már ott is megjelent, fékezd nyelvedet, hogy szavakban is ki ne törjön! Ha már ez is megesett, vigyázz, hogy leg-alább tette ne váljék!

7. Isten egyik jámbor szolgája, aki már természeténél is haragos volt, valahányszor érezte, hogy harag gerjed szívében, mindannyiszor Jézushoz menekült és így imádkozott: — Oh, szelíd Jézus, taníts szelidségre engem! — Ha indulatosnak érezte magát, akkor pedig így szólt: — Boldogok a szelídek . . . Ha pedig mégis vétett az erény ellen, akkor rögtön bánatot indított fel szívében, két szegénynek alamizsnát adott és aznap különösen a szelidség gyakorlására fordította minden figyelmét.

2. Legyünk Krisztus hű katonái!

A mai szentleckében harcról beszél Szent Pál apostol, olyan harcról, katonáskodásról, amely nem kényelmes cserkész táborozás, hanem kemény küzdelem, az Úr harca. (II Kor. 20, 15.) — Kelléke a teljes elszántság és fegyelme a fönntartás nélküli engedelmesség. Amint a keresztesek „Isten akarja” felkiáltással és mindenüket áldozatul hozva mentek neki a törökkel kezdett küzdelemnek, a keresztyéneknek is így kell harcba szállni. A fővezér maga Krisztus. S ki az ellenség? Nem hozzánk hasonló árnyak, fáradékony hús- és vér-lények, hanem hatalmasságok. Egykor angyalok, most a sötétség urai. A lelki sötétség hálójával szerencsétlen áldozataikat elzárják a hit világosságától. Békóba verten távoltartják őket a kegyelmi élet forrásaitól. Ahol az emberek között hitélet nincs, ott találják magukat otthon. Hazugság, nagyravágás, irigység, tunyaság, fajtalanság mind az ő sugalmazásuk eredménye. De azért az apostol félelmet nem ismer velük szemben: ellenkezőleg jelszava: — Tetőtől talpig fegyverkezettetek!

Ha a római katona nagyon erős akart lenni, a fejére sisakot, a karjára pajzsot, a lábára sarut és védőt erősített és úgy ment a csatába. Az apostol kínálja nekünk az övét, a hős díszét és ruháinak átfogó kötelékét, kardjának fönntartóját: az őszinteséget és igazlelkűséget önmagával és mindenki vel szemben, akinek azzal tartozik.

A mantiveai csatában megsebesült Epaminondas ön-

tudatához jutva először azt kérdezte, hogy megvan-e a pajzsa? S mikor előhozták neki, megcsókolta. — Számunkra is főfegyver és nagyon megbecsülendő a páncél és a vas — vagyis a hit. Élettelen lesz, aki nem őrzi és vallásgyakorlataival nem erősíti. A sisak, a hit sisakja — az egy szükségesre való irányítottság, amely nem enged támolyogni és egyúttal a saruval, a lábvédővel együtt erős állást, szilárd járást biztosít. Mindezek koronája: az Isten ígéje, a kétélű kard, amely azonban csak abban válik hatalommá, aki jól megfigyeli és magáévá teszi.

IV. Henrik francia király egyízben csak ennyit mondott katonáinak: — Ti franciák vagytok, ott az ellenség! — Az apostol szavai után ma így inti az Egyház híveit: — Ti keresztények vagytok! Tudjátok ki és mi az ellenség! Ismeritek a fővezért, tudjátok parancsát!

De Sonis Gaston, francia tábornok, hű fia volt Egyházának és nemzetének is. Temetéséről maga intézkedett: — Szegényesen, minden pompa nélkül temessetek el! Hangzatos dícsérekkel telt emléket síromra ne állítsatok, hanem csak egyszerű követ e felírással: — Krisztus katonája! — Meghalt 1886 aug. 15.

3. Bocsássunk meg mindenkinek!

— Bocsássatok meg, és bocsánatot fogtok nyerni... mert amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek. (Lk. 6, 37. 38.) — Ha imádkozzátok a Miatyánkot, de nem bocsátotok meg és fenntartjátok a gyűlöletet megbántóitok ellen, akkor azt kéritek Istentől, hogy Ő se bocsásson meg nektek, hanem kárhozatra taszítson benneteket. Akkor nyíl és kard a ti imádságtok, amelyet magatok ellen fordítotok s amellyel, mint dühöngők, magatokat szurkáljátok keresztül és ölítek meg. (Aranyszájú Szent János: Homil. in Matth.)

Nagy Kanut dán királyt éppen akkor ölték meg, amikorra az oltár előtt ellenségeiért imádkozott — 1086-ban. — 1925 október 12-én Rómában egy szocialista érzelmű 20 éves katona meggyilkolta a francia származású Geny jezsuita atyát, a pápai Gergely-egyetem rajongásig szeretett bölcselő tanárát. A gyilkos a vizsgálobíró előtt ki-

jelentette, hogy áldozatát nem ismerte, csak gyűlölettel volt eltelve a papok iránt és elhatározta, hogy aznap az útjába kerülő első papot megöli. A katona vagy tíz percig követte őt és egy csendesebb utcában hirtelen kirántotta oldalfegyverét és teljes erővel beledöfte az ártatlan papba, aki azonnal összeesett. A járókelők autóba emelték, útközben még néhányszor ezt a szót mormolta: — Megbocsátok! — Mire a kórházba vitték, meghalt.

A mexikói katolikus üldözések vezére, Calles, kénytelen volt súlyos gyomorbaja miatt magát műtétnek alávetni. Elment tehát Los Angelesbe. Az Egyház egyik legnagyobb ellenségét a város Szent Vince-kórházában a „Szeretet testvérei” apácák úgy ápolták, olyan szeretettel és lelkiismeretességgel, mintha az Egyház leghűségesebb fia lett volna. Megvalósították isteni Mesterük parancsát: — Aldjátok azokat, akik titeket szidnak, és imádkozzatok üldözőitekért...

A francia protestánsok, az ú. n. hugenották elleni háborúnak dicső vezéréhez, Guise herceghez beosont egyik ellensége, hogy megölje. A gonosz embert idejében ártalmatlanná tették és a herceg elé vitték, aki megkérdezte: vétettem neked, hogy meg akartál ölni? — Nem! De meg akarlak ölni, mert mint hitemnek legnagyobb ellenségét, gyűlöllek és megátkozlak. — Ha a te hited azt parancsolja neked, hogy gyűlölj engem, akkor az enyém meg azt parancsolja nekem, hogy megbocsássak neked. — És visszaadta szabadságát és életét.

1924 július 1-én Javorek Károly, szociáldemokrata munkás merényletet követett el Seipel Ignác prelátus, akkori osztrák kancellár ellen: revolverlövéllyel súlyosan megsebesítette, úgyhogy napokig élet-halál között lebegett. Felgyógyulása alkalmával Hainisch szövetségi elnök részleges amnesztiát adott. Seipel azt a kívánságát fejezte ki, hogy az amnesztiában merénylője is részesüljön. A bíróság azonban lefolytatta ellene a hivatalos eljárást. A tárgyaláson maga Seipel is megjelent és merénylője védelmére elmondta, hogy betegsége azért tartott ilyen sokáig, mert cukorbeteg. A védő kérdést tett, hogy a kancellár haragszik-e a vádlottra? Az elnök azonban nem engedett vála-

szólni a kérdésre. Kimenetkor a kancellár tekintete hosszasan megpihent a vádlotton. Jóságos szeme megadta a választ az előbbi kérdésre.

Pünkösd után XXII. vasárnap

1. Fizessük meg pontosan adónkat!

Az Egyháznak és az államnak van joga alattvalóira adót róni. Az alattvalók kötelesek bűn terhe alatt megfizetni a rájuk kirótt adót.

— Adjátok meg a császárnak, ami a császáré... —
Úgy az Egyháznak, mint az államnak szüksége van kiadásainak fedezésére az adóra. Mostanában ez a kötelezettség még a katolikus emberek szemében is kezd erősen elhomályosodni. Sok ember nem tartja lelkiismeretbeli kötelességének ezeknek az adóknak megfizetését. Ez vastag tévedés. Adó nélkül az Egyház és az állam is bizonyos tekintetben nehéz helyzetbe kerül. Az adó bizonyos tartozás az Egyházzal és az állammal szemben. Adósságát tartozik mindenki megfizetni, mert különben vétkezik Isten VII. parancsolata ellen.

Dulac jezsuita atya, a híres francia szónok, egy ízben Párizsban előkelő hölgyeknek szónokolt. A többek között azt mondotta: — Csak egy dolgot kívánok meg önöktől, hogy fizessék meg pontosan a cipészüket, a szabónőjüket, a varrónőjüket és mindazok számláját, akik önöknek dolgoznak. Aki pontosan nem fizeti ki számláját, az a lopás bűnének egyik nemét követi el.

1891-ben a szász Drezdában történt, hogy egy gazdag földbirtokos leánya férjhez ment egy előkelő hivatalnokhoz. Ruhaszámláit azonban nem fizette ki, pedig varrónője szegény volt és a bérre nagyon is rászorult. Midőn később a varrónő elküldte pénzért idősebbik fiát, még gorombaságot kapott pénz helyett. Rövid idő múlva a férj feldúlt lelki állapotban került haza és így szólt feleségének: — Varrónőd idősebbik fia kenyeret lopott. A kihallgatáson rád hárította a felelősséget, mert éhező családjának

olyan régen tartozol a munkabérrel. — A számlát az aszszony azonnal kifizette és többé nem maradt adós.

Mikor 1922-ben a románok el akarták venni Lövete székely község katolikus iskoláját, az alig háromezer főnyi lakosság kijelentette, hogy még élete árán is megtartja. A szegény, kevés földű munkásnép néhány óra alatt negyvenezer lelt adott össze az iskola céljaira. — Katolikus iskoláinkat a mi áldozatkészségünknek kell fenntartania és megvédenie, azért szívesen fizessük meg egyházi adónkat.

2. Az igazmondás

Szent Isten, mily messze esett Krisztus tanításától és példájától a mostani világ! Eltávozott az igazság a világtól, eláradtak a hazugságok, amelyekkel egymást csalják az emberek.

1. Az igazság méltósága. — Nem ok nélkül nevezik a régi bölcsék az igazságot napnak, mikor azt parancsolták, hogy a nap ellen ne szóljunk. Lehet, hogy egy időre elnyomják az igazságot, mint a felhő a napot, de később annál nagyobb fényben ragyog. — Az athénbeliek, hogy megértessék, mily nagy becsülést érdemel az igazság, törvénybe iktatták, hogy akármilyen nagy vétékbe essék valaki, bocsánatot nyerjen, ha a bírák előtt igazán megvallja vétkét, mert a város fennmaradásának és a közjó oltalmára hasznosabbnak tartották az igazmondást, mint a véték akármilyen büntetését.

2. A hazugság rútsága. — Szent Tamás azt írja, hogy hazudik, aki vagy szóval vagy valamilyen jellel belső ítéletével ellenkező dolgot fejez ki. — a) A hazug ember mindenki előtt gyalázatos. — A hazug ember hitelét és becsületét veszti mindenki előtt. (Ecc. 20, 26. 28.) — A hírnév és becsület minden kincsnél drágább. Aki lop, másrt károsít meg, a hazug pedig saját magát. Krisztus szerint a hazugok a kárhozat atyjának undok fiai. Az ördög a hazugság atyja. — b) Isten szigorúan bünteti a hazugságot. — Gyűlöli a hazug száját. (Jak. 12, 22.) — Az a száj, amely hazudik, megöli a lelket, mert elszakítja Istentől és annak haragjába ejti, aki lelkünk üdvöztö élete.

(Bölcs. 1, 11.) — A hazugok a pokolra vettetnek... Szent Agoston szerint még akkor sem szabad hazudnunk, ha azáltal felebarátunk testi vagy lelki életét megmenthetnők is. — c) A hazugokat Isten megsejgyeníti. — Ananiás és Zafira története. — A jámbor Zsuzsanna esete.

Ó, hatalmas ereje az igazságnak, ó gyalázatos veszedelme a hamisságnak! Tanuljatok ebből mindnyájan! Jobb az igazságért és jámborságért gyalázatot és veszedelmet elszenvedni, mint a gonoszságért dicsőségben élni; hasznosabb a jó lelkiismeretet megtartani és halálra kárhoztatni, mint Isten haragjában élni. (Pázmány Péter.)

3. A hitterjesztés és a rózsafüzér

XIII. Leó pápa írta egyik körlevelében: — Az Egyházban szokásos imák közül nem egy címen épp a rózsafüzért ajánljuk. E címek elseje az, hogy a rózsafüzért Isten rendelte a Szent Szűz oltalmának kiesdésére a kereszténység ellenségei ellen s e részben mindenki tudja, hogy mennyit lendített a szentolvasó az Egyház keserves helyzetén. Azért nemcsak magánáhítat, hanem a gyászos közállapotok is azt kívánják, hogy a szentolvasó foglalja el ismét azt a helyet, amelyet akkor birt, mikor a keresztény családokban nem múlt el nap a nélkül, hogy el ne mondták volna. („Salutaris ille spiritus”: 1883 dec. 24.)

XI. Pius pápa 1926. évi körlevelében kifejezetten hangsúlyozza, hogy minden rózsafüzér-ájtatosság után a tagok külön imádságot végezzenek a missziókért, hogy az Úr minél több hitterjesztőt és papi hivatást gyujtson a lelkekben, hogy a Szentlélek ereje tegye gyümölcsözővé misszionáriusainak hősi munkáját és fogékonyra a pogányok lelkét az evangéliumi magvetés befogadására.

A rózsafüzér-társulatok sokat tehetnek a missziós egyesületekbe való toborzás terén is. Egy-egy csoport fizessen elő egy missziós ujságra. A lap előfizetési díja a begyűlt alamizsnából fedezhető. Jómódú gyermektelen házaspárok vállalhatják a külföldön tanuló missziós növendékek taníttatását. A rózsafüzér-társulatokat úgy tekintjük, mint a bensőséges hitéletnek nevelő iskoláját, azért ezekre fel-

tétlenül számítunk a hitterjesztés ügyében. Ne mondjuk, hogy szegények vagyunk: Akinek hite van, máris gazdag.

— Életünk folyamán nem gondolhatunk elég gyakran arra a nagy felelősségre, mely mindnyájunkat terhel azért, hogy egyetlen pogány lélek se kárhozzék el a mi mulasztásunk vagy nagylelkűségünk hiánya miatt, hogy egyetlen hittérítő se kényszerüljön munkáját abbahagyni az eszközök hiánya miatt, melyeket rendelkezésükre bocsáthatnánk. (XI. Pius pápa.)

Pünkösöd után XXIII. vasárnap

1. Hiszem a test feltámadását

Mindnyájan feltámadunk, és pedig ugyanazon testben, amelyben éltünk. Az igazak teste szép és dicsőséges lesz, a gonoszoké pedig útálatos.

— Tudom, hogy az én Megváltóm él és az utolsó napon a földből feltámadok és ismét körülvétetem bőrömmel és az én testemben látom meg Istenemet. (Jób 19, 25.) — Az égből vettem testem tagjait, de az Isten törvényeiért most megvetem, mert reménylem, hogy Tőle azokat visszanyerem. (I Tessz. 4, 13.) — Mi hihetlent találtak abban, hogy Isten a halottakat feltámasztja? (Ap. csel. 26, 8.)

— Nem nevezhetnők feltámadásnak, ha a lélek nem ugyanazzal a testtel egyesülne, mert a feltámadás nem egyéb, mint új életre kelése ugyanannak az embernek, aki meghalt. (Aquinói Szent Tamás: Summa, su. 79.) — Mindnyájan a saját testünkben fogunk feltámadni, amelyet most viselünk. (IV. lateráni zsinat.) — Aquinói Szent Tamás határozottan tanítja, hogy koraszülöttek is feltámadnak. — Szent Ágoston a csecsemőkről így vélekedik: — Nem olyan parányi testalakban fognak feltámadni, mint aminőben meghaltak, hanem azt a testet, amelyet idők mulva nyertek volna, Isten csodálatos és gyorsan működő ereje által kapják. — Ugyancsak Szent Ágostonnál olvassuk: — Mindenki visszanyeri saját nagyságát, melyet fiatalkorában bírt, habár öregkorában halt is meg, vagy amelyet bírt volna, ha idő előtt meg nem hal. Nekem úgy tetszik, hogy

helyesebben gondolkoznak azok, akik nem kételkednek, hogy mind a két nem feltámad. Mert nem lesz ott kéjvágy, amely a bűnbeesés következménye és a megsegyenülés oka. — Ime, titkot mondok nektek: Mindnyájan feltámadunk ugyan, de nem mindnyájan változunk el. (I Kor. 15, 54.)

A viszontlátás öröme elképzelhető a feltámadáskor a következő történetből: Dagobert királynak egyetlen fia vadászat alkalmával leesett lováról és azonnal meghalt. Nagy lett erre a szomorúság, mert ez a fiú lett volna a trónörökös. A vigasztalhatatlan szülők elhivatták Szent Arbogast strassburgi püspököt. A Szent egész éjjel a holt-tetem mellett imádkozott. Egyszerre csak a fiú, mintha mély álmából ébredt volna fel, megmozdult és lassankint életre kelt. A szent püspök hívatta a szolgákat és felöltöztette a fiút hercegi ruháiba. Nagy volt a szolgák öröme, de még nagyobb a meglepett szülőké, akik a nagy örömtől alig tudtak hova lenni.

2. Tiszteletük a szent erekiékelt

— Hacsak ruháit illetem is, meggyógyulok... — Aztán meghala ott, Moáb földjén, Mózes, az Úr szolgálja, az Úr parancsára, és ő eltemeté őt Moáb földjének völgyében, Fogorral szemben, de senki sem ismeri sírját mind a jelen napig. (V Móz. 34, 5. 6.) — Meghala Elizeus és eltemették. Ugyanabban az esztendőben portyázók jövének Moábból az országba. Bizonyos emberek pedig, kik éppen egy embert temettek, amikor meglátták a portyázókat, beveték a holttestet Elizeus sírjába. Mikor hozzáért Elizeus teteméhez, életre kele az ember s lábára álla. (IV Kir. 13, 20. 21.) — Megismervén Jézust az ottani lakosok, elküldének az egész környékre, és eléje hozának minden beteget, és kérék Őt, hogy csak ruhája szegélyét illethessék. És akik hozzáérték, meggyógyultak. (Mt. 14, 35. 36.) — Az Isten rendkívüli csodákat is művelt Pál keze által, úgyhogy a betegek is elvitték a keszkenőket és a kötényeket a tetről, mire a betegségek elhagyták őket és a rossz lelkek kimentek belőlük. (Ap. csel. 19, 11. 12.)

— Tisztelem a vértanúk testén a Krisztusért szen-

vedett sebeket; tisztelem a halhatatlan hőserő emlékét, tisztelem a hamvakat, melyeket Krisztus megvallása megszentelt; tisztelem a tetemet, mely engem arra tanít, miként kell az Urat szeretnem és hogy Krisztusért a haláltól sem kell félnem; tisztelem a testet, melyet Krisztus a kard által megtisztelt, mely Krisztussal a mennyben uralkodni fog. (Szent Ambrus: Serm. 24.)

Szent László király holttestét Nagyváradon igen nagy tiszteletben tartották a magyarok minden időben. Igen sok csoda történt általa. Többek között a bírák oda küldötték a vádlottakat, hogy a szent testre tegyék kezüket és úgy esküdjenek meg állításuk igazsága mellett, s nem egyszer megtörtént, hogy a hamis vagy hazug esküvő aléltan rogyott össze. — Győrött őrzik koponyáját. 1761 június 28-án nagy földrengés volt a városban. A nagy veszedelem addig nem múlt el, míg a szent ereklyét körmenetben körül nem hordozták a városon. Azóta minden évben megismétlik. — Szent István jobbkeze Budán van. — Minden oltárban van szent ereklye.

Szent Januárius a római keresztényüldözések idején szenvedett vértanúhalált. Szent vére évenként háromszor felújul és pezsegni kezd. A pap feltartja az ezüstbe foglalt légmentes üvegecskét, amelyben a szent vér van, majd felszólítja a híveket, hogy imádkozzanak a csodáért. A csoda csakhamar megtörténik. Ilyenkor a száraz vér elválík az üveg falától, felhigul és lassankint pezsegni kezd. A pap fennhangon jelenti: — A csoda megtörtént! — És utána a Te Deumot intonálja. A csodás tünemény rendszerint a kitétel oktávján szokott megszűnni, amikor a vér ismét felveszi szokott, szilárd halmazállapotát.

3. Bízunk Istenben!

— Hacsak ruházatát illetem is, meggyógyulok... Bízál leányom, a te hited meggyógyított téged... Uram, leányom most halt meg; de jer, tedd rá kezedet és élni fog... Jézus azt mondotta egyik alkalommal apostolainak: — Ha hitetek lesz és azt mondjátok a hegynek: Kelj fel és menj a tengerbe! — megtörténik. — Szent Péter egyenesen és veszély nélkül járt a tengeren, amíg nem kétel-

kedett. Jézus kíségette a veszedelemből, de meg is dorgálta: — Kicsinyhitű, minek kételkedtél?! ...

Mi is hányszor bizalmatlanok vagyunk a gondviselő Istennel szemben, aki pedig Atyánk nekünk és minden körülmények között megsegít bennünket ... Istennél semmi sem lehetetlen ...

Egy jószívű bajor plébánosról jegyezték fel, hogy igen jótékony volt és akármilyen szorult helyzetbe került, mindig feltétlenül bízott Istenben. Egy alkalommal egyik szegénynek nagy szüksége lett volna bizonyos pénzösszege, de a jótékony plébános nem tudott neki semmi pénzt sem adni. Utolsó 2 koronáját egy szegény utasnak adta oda. Töprengett szobájában, fel és alá járva, hogy most mitévő legyen. Ilyenformán beszélt magában: — Jóságos Istenem, én a napokban neked 2 koronát adtam kölcsön, de lásd, most nekem is nagy szükségem volna a pénzre. Kérlek szépen, légy szíves, fizess vissza minél előbb! — Alighogy befejezte imaszerű beszédét, megérkezett a póstás és ötszáz koronás pénzeslevelet hozott neki. Honnan kapta ezt a sok pénzt? Az az ember, akinek utolsó 2 koronáját odaadta útiköltségre, jó helyre került és elbeszélte gazdag urának a plébános jószívűségét. Ez annyira meghatotta a gazdag embert, hogy így gondolkozott magában: — Nekem sokkal többet adott Isten, mint amennyire szükségem van. Segítek néhány szegényen. De én nem ismerem úgy a helybeli szegényeket, mint az a derék plébános a maga szülőködő hiveit. Elküldöm tehát neki az ötszáz koronát, hogy fordítsa oda, ahol legnagyobb a szükség.

Aranyházájú Szent Jánost ellenségei sokat üldözték, sokat kellett neki szenvednie, de azért mindig bízott Istenben. Ezt szokta mondani: — Ugyan mitől félek? A haláltól? Nekem életem a Krisztus, és meghalnom nyereség. Vagy talán a számkivetéstől rettegek? Az Úr a föld és annak minden teljessége ... Aldott legyen az Úr neve mindörökké ... Ha jóban részesít az Úr, áldjad az Istent, hogy megtartsa javaidat; ha rosszban részesít, áldjad az Urat, és eltávolítja tőled a rosszat ...

Pünkösöd után XXIV. vasárnap

1. Hol a szentek is remegnek...

Biztosan lesz utolsó ítélet. Idejét csak Isten tudja. Ott minden jó és rossz nyilvánosságra jut.

— Az Úr napjának szava keserves, szorongani fog ott az erős is. Harag napja lesz az a nap, gyötrelem és szorongatás napja, nyomor és inség napja. (Szoj. 1, 14. 15.) — Isten határozott egy napot, amelyen ítélkezni fog a világon igazságban egy férfi által, akit arra rendelt és igazolt mindenki előtt, mikor feltámasztotta halottaiból. (Ap. csel. 17, 31.) — Ég és föld elmúlnak... Félek a naptól, mely vizsgálni fog s dúlni...

— Az fog eljönni az embereket ítélni, aki egyszer ítéletre adta magát érettünk. Az fog jönni életüket vizsgálni, aki halála által újra helyreállította életüket. S aki oly sokat adott érettük, tudni is fogja, mit követeljen tőlük vissza. (Szent Eusebius: Homil. 1. de Symb.)

— Az időről és az óráról azonban, testvérek, süketen írnom nektek. Hiszen magatok is tudjátok, hogy az Úrnak napja úgy jó el, mint éjjel a tolvaj. (I Tessz. 1, 2.) — Igen bölcsen tette Krisztus, hogy az ítélet napját tudtunkra nem adta: azt akarta ugyanis ezzel elérni, hogy folyton vigyázzunk és kerüljük a bünt. (Szent Ambrus: Lib. 5. de fide c. 17.)

— Mondom pedig nektek, hogy minden hiábavaló szóról, melyeket szólnak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján. (Mt. 12, 36.) — Félek ama bírót tekintetétől, mely magukat az angyalokat is remegésbe hozza, félek az összeomló világtestek recsegésétől, az elemek lángba borulásától, az irtózatos pusztulástól, az angyalok harsonájától és az ítélet kemény és rettenetes szavaitól. (Szent Bernát: Serm. 16. in Cantic. N. 7.)

Pelágia egykor híres énekes- és táncosnő volt, de igen kicsapongó életet folytatott. Egyik alkalommal betért a templomba és ott Szent Nonnus edesszai püspök éppen az utolsó ítéletről prédikált. A nagyszerű beszéd hatása alatt mindenki meg volt rendülve, de legjobban Pelágia. Sűrű

könnyek között térdelt a püspök lábaihoz és mivel még pogány volt, kérte a keresztséget. Bűnbánatát súlyos próbának vetette alá a szent püspök és mivel valódinak bizonyult, megkapta a keresztséget. Azután minden értékes holmiját átadta a szent püspöknek és Szentföldre zárandokolt. Ott az Olajfák hegyén kis kunyhót épített magának, melynek egyetlen kis ablaka a Jozafát völgyére nyílt, és így az utolsó ítélet emlékezetét állandóan lelke elé idézte. Itt hosszú és szigorú vezeklés után szent halállal múlt ki.

— Ha most még egy égdörgés megrettent bennünket, hogyan tudjuk majd elviselni a harsona hangját, mely a holtakat a sírokból felkelti? (Szent Efrém.) — Szent Jeromos mindig hallotta az utolsó ítélet harsonáját: — Valahányszor az ítéletre gondolok, mindig rettegek és borzadok. Bármit teszek: akár eszem, akár iszom, mindig azt hallom: Holtak, keljetek fel és jöjjetek ítéletre! — Klimakusz Szent János egyik kolostor lakóiról mondja: — Láttam olyanokat, akik az időjárás viszontagságának kitéve az egész éjet a szabadban állva töltötték; mások állandóan térdelve dolgoztak s valamennyin meglátszott, hogy a könnyek utat vájtak arcukon. Mindannyian az ítélet miatt sanyargatták magukat.

Ferreri Szent Vincét az „ítélet angyalának” nevezik, mert cellájából az utolsó ítélet gondolata hajtotta ki. Elgondolta a nagy nap rettenetes voltát és űzte hajtotta a vágy, hogy az embereket kiragadja aléltságukból és megismertesse velük a veszedelmet, amely felé rohannak. Beszédeinek egyetlen tárgya az utolsó ítélet volt. Mikor ezernyi hallgatósága előtt a nap rettenetes voltát vázolta, a jajgatástól nem tudta befejezni beszédét. A bűnbánók hajukat tépték és ruhájukat szaggatták össze. Fejükre hamut hintettek és napokig böjtöltek.

Szent Teréziának egy alkalommal az Úr Jézus megmutatta néhány kis bűnét, amint az utolsó ítéleten fel fogja mutatni. Erre a Szentet olyan szégyenérzet fogta el, hogy inkább szerette volna a pokol kínjait szenvedni, mint azt tovább érezni. És így sóhajtott fel: — Hát majd az ítélet

napján, mi lesz velünk, ha majd az egész világ előtt nyilvánosak lesznek bűneink?!

Szent Erzsébetnek, mikor a betegeket ápolta, udvarhölgyei sokszor szemrehányást tettek, hogy ez nem illik a fejedelmi méltóságához. Ő azonban így szólt hozzájuk: — Előkészület ez részemről az utolsó ítéletre. Hogy ha majd ítéletre szólít isteni Bírám, így szólhassak hozzá: Ime, Uram, ennyiszer meg ennyiszer adtam enned neked, éhezőnek, adtam innod neked, szomjazónak, takartam be ruhátlanságodat és ápoltalak mint beteget. Légy hozzám igalmas!

Mikor Rudolf császár és a cseh Ottokár seregei csatára készen álltak, a nagyobb ellenségtől félve, Ottokár arra szánta magát, hogy leteszi a hűségesküt a császár előtt. Csupán azt kérte, hogy a lealázó aktus ne nyilvánosan történjék, hanem a császár sátrában s az egész hadseregből csak a beavatott nagyok lehessenek jelen. Úgyis készült el minden. Amint azonban Ottokár a császár előtt hódolatra letérdelt, előre elkészített berendezés révén a sátor falai leomlottak és a sátor körül álló hadsereg fejedelmét a császár előtt lealázó helyzetben látta. A megdöbbenés morajlott végig rajta. — Az utolsó ítéleten ez lesz a mi sorsunk is... — Annyi lesz a bírád és az ellened tanúskodó, ahányan felülmúltak a jóban; annyi vádló lesz megszégyenítőd, amennyi jópélda ragyogott előtted. Minden nép előtt nyilvánosak lesznek gonoszságaink. Sok vétkünök előkerül majd akkor mintegy a rejtekből, melyeket most még magunk sem látunk. (Szent Bernát: Tract. de intent. dom. c. 22.)

Súlyos bűnökkel terhelten vittek egy katonát Cézár elé. A halálos ítélet már el is hangzott és akkor a vádlott alázatosan bírāja felé hajlott és így szólt hozzá: — Emlékszel-e rá, ó Cézár, hogy egy napon Spanyolországban járva a nagy hőségtől és szomjúságtól eltikkadva ültél egy fa árnyékában. Akkor neked egy egyszerű katona nyújtott friss vizet! — Emlékszem. Csak nem te voltál az a katona? Az nem volt félszemű! — Én voltam. Akkor még két szemem volt, de azóta az egyiket zászlód alatt elvesztettem. — A császár megkegyelmezett egykori jótévőjének. — Az

utolsó ítéletkor egyedül jócselekedeteink lesznek vigasztalásunkra . . .

2. Világosság és sötétség

A mai szentleckében Szent Pál apostol többek között azt mondja: — Örömmel adjatok hálát az Atya Istennek, aki méltókká tett minket arra, hogy részünk legyen a szentek sorsában, a világosságban, és kiragadott minket a sötétség hatalmából és áthelyezett szeretett Fiának országába. — A világosság a természetben nagy hatalom és jótétemény.

A fénytől kérdé egykor az erő:

„Mondd, nem unatkozol semmittevő?

Mit én építek, vagy ha kell, lerontok,

Te csak szemléled s nincsen semmi gondod, dolgod.”

S felelt a fény: Hol én hiányzom,

Erő hiába működik, káosz van.

(Reviczky: Fény.)

Igen, a természetben minden a világosság felé törekszik. — Még nagyobb jótétemény a lelki tavasz, sőt a nyár. A szellemi, erkölcsi világosság, mely a szavakban, üzletben, politikában, hivatalban és az egész erkölcsi életben megnyilvánul és a márciusi napsugár báját hozza magával. Ennek forrása a sötétség nélküli, teljes világosság, amelyhez képest a mi naprendszerünk napja csak árnyék. Ő választotta el a dolgok létezése kezdetén a világosságot a sötétségtől. Ő küldötte el egyszülött szent Fiát, hogy világító napja legyen egész erkölcsi életünknek. Erre figyelmet Egyházunk a keresztség szentségében, amikor égő gyertyát ad kezünkbe.

A Szentírás sokszor említi a világossággal szemben a másik nagy hatalmat, a sötétséget; sötétséget a szavakban, jellemben, gondolatban, tervekben. Ezt foglalja össze az Apostol e két szóban: — A sötétség munkái. (Róm. 13, 15.) — Hát még milyen hatalom a gonoszlélek! Mennyire ért hozzá, hogy a Napot elhomályosítsa az emberek előtt és sötét úton vezesse őket a kárhozat felé, ahol sötétség és jajgatás lesz örökké . . . Elhomályosítja az emberek tiszta látását. Egyiket a vagyonnal, a másikat a kitüntetésekkel, a harmadikat valami veszélyes élvezettel. Ne ülünk fel

neki! Forduljunk az igaz Világosságához, Istenhez, akkor a gonoszlélek mesterkedései mitsem ártanak nekünk!

Ha nagy jótétemény kisdéd korban a keresztség által a sötétségből a világosságba jutni, még nagyobb jótétemény felnőtt korban botlás után a penitenciatartás révén újra visszakerülni a világosságba és így haladni egyenesen a mennyei örök világosság felé. Gyakran végezzünk jó gyónást, akkor nyugodtan megjelenhetünk majd az utolsó ítéleten!...

Krisztus Király ünnepe

1. Krisztus királyi trónusa a legmagasabb égen és földön

1. Krisztus mint ember is királya, azaz legfőbb törvényhozója, bírója, kormányzója az egész emberi nemnek, — annak társadalmi vonatkozásaiban is — a családoknak, az államoknak, az összemberiségnek. — Nagy áron: drága vérével váltotta meg az Úr Jézus a királyi felségjogot. — Érettünk engedelmes lett egész a halálig, mégpedig kereszthaláláig. De épp ezért fel is magasztalta Őt az Isten és oly nevet (hatalmat) adott neki, mely minden név fölött van, úgyhogy a Jézus névre meghajol minden térd: az égieké, a földieké és az alvilágiaké. (Fil. 2, 8—9.) — Van-e halandó királynak nagyobb hatalma? Van-e ország, van-e kor, van-e jogkör, mely ki volna véve Krisztus királyi jogára alól? — Nekem adatott minden hatalom az égen és a földön. (Mt. 28, 18.) — Az Atya nem ítél senkit, hanem minden ítéletet átadott a Fiúnak. (Ján. 5, 22.) — De csak az utolsó ítéleten lesz csak igazán felséges, világtörténelmet lezáró szerepe az Emberfiának, amikor eljövend az ég felhőin...

2. Madridnak az a területe, ahol a spanyol király trónusa volt, a tenger színe felett 680 m magasságot mutatott, amiből az efféle tévedéses misztikára nagyon hajlamos spanyol nép azt a következtetést vonta le, hogy a földön az ő királyának trónja a legfontosabb és a legerősebb. A néhány éve lefolyt események ezt alaposan megcáfolták: a legerősebb trón teljesen összeomlott, királya pedig szám-

kivetett lett... — Az Űr Jézus királyi trónja méterekkel nem számítható magasságban van minden földi trónus felett és vele jelentőségben egyik király trónusa vagy hatalma sem mérhető össze. A hatalom nagysága az Atya örök akaratában gyökerezik, gyakorlására a jogot az értünk elszentvedett kereszthalál adta.

3. Gárdonyi Géza: Az Isten rabjai c. regényében olvashatjuk a következő szép jelenetet: Az öreg Sicardus barát Jancsi fráterrel Budáról a Margit-sziget felé halad és rámutat egy részeg emberre: — Nézd, ott egy részeg ember! Űrnak látszik, valójában pedig rab. — Nemsokára egy pénzváltó asztal mellett embereket pillant meg, akik űrnak látszanak, de kezüket lopva nyujtják a pénz után. — Nézd, ezek a pénz rabjai! — Jön három nemes: — Ezek a pompa rabjai! — A kis barát erre megdöbben és ijedten kérdezi: — Hát mindenki rab? Talán még a király is rab? — Igen, mindenki rab: a király is rab, rabja a nemzetnek! — Mi is rabok vagyunk? — Igen, mi is rabok vagyunk: mi az Isten rabjai vagyunk!...

4. Bismarck, az egykori német vaskancellár, hatalmának tetőpontján — 1872-ben — egymásután adta ki a vallásellenes rendeleteit és mikor eljárásának veszedelmes voltára figyelmeztették, kijelentette, hogy nem fog Kanosszába menni. De mikor Hödel bádogoslegény és Nobiling hírlapíró rálőtt, a szerencsés megmenekülés alkalmával gratuláló minisztereknek azt mondotta: — Legyünk rajta, hogy a nép ne veszítse el vallását! Ennek megakadályozása első feladatunk.

5. Mikor hosszú küzdelem után 1894-ben az egyházpolitikai törvényeket nálunk életbeléptették, egyik liberális lap úgy fejezte ki örömét a neki nagyon kedves eredmény fölött, hogy az első oldalon egy ravatalt hozott, alatta az írással: Itt fekszik az Egyház kiterítve. — De ugyanabban az esztendőben Lyon utcáján egy olasz anarchista merényletet követett el Sadi Carnot francia köztársasági elnök ellen, akinek kormánya legjobban küzdött Krisztus királyságának eszméje ellen. Mikor sebeibe behalt, egyik katolikus lap nagyon szellemesen úgy vágott

vissza a liberális lapoknak, hogy szintén ravatalt hozott, de ezzel a felírással: Itt fekszik az emberiség kiterítve.

2. Krisztus — a mi Királyunk

Krisztus a lelkek Királya. Királysága nagyobb, mint a földi királyságok. Mily felemelő az Ő szolgálata!

1. Mivel a Szentírás a Messiást igen sok helyen nevezi királynak, a zsidók azt állították, sőt még a mai napig is vakmerően vitatják, hogy a Messiás világi királyságban, nagy hatalommal jön közénk, földi királyságot alapít, minden királyságot elfoglal, a zsidóságot újra az ígért földjére telepíti és minden nemzetnél hatalmasabbá teszi. De Krisztus Urunk mind tanításával, mind cselekedeteivel megismertette, hogy az Ő királysága nem földi uraság, hanem annál fölségesebb, t. i. a lelkeken való uralkodás. Azért mondotta Pilátusnak, hogy az Ő országa nem erről a világról való. (Ján. 18, 38.) — Ha a Messiás azért jött, hogy a bűnt lerontsa és az embereket tökéletes szentségre vigye, úgy kellett jönnie, hogy a bűnöknek szinte a gyökerére tegye fejszéjét — (Mt. 3, 10) — és azt kívágja.

A magunk szeretetéből három veszedelmes folyam árad, t. i. a tisztsegek, a gazdagság és a testi gyönyörködés kívánsága. (I Ján. 2, 16.) — A Messiásnak mint orvosnak ezeket a betegségeket kellett gyógyítania, éspedig a kevélységet alázatossággal, a gazdagság kívánságát lelki szegénységgel, a testi gyönyöröket pedig sanyarúsággal. Krisztus minden tekintetben mint a lelkek királya mutatkozott, mert csak azokkal törődött és nem a földi dolgokkal.

2. A Messiás királysága annyira megelőzi a világi fejedelemségeket, amennyire felülmúlja az ég a földet, a lélek a testet, a valóság az árnyékot. A világi királyság kis területre szorítkozik, Krisztusénak a föld végei lesznek határai. (Zsolt. 2, 8.) — Annak alapja inog, ezé győzhetetlen. (Dán. 7, 14.) — Az csak a testen uralkodik, ez pedig lelkünkre hat, értelmünkön és akaratunkon uralkodik, ha testünket megöli, lelkünket is a pokolba vetheti, lelki ellenségeinktől: bűntől, ördögtől megoltalmaz és nem e világi csendességet, hanem a mennyei boldogságnak nyugalma szerzi híveinek. Ó mily hálaadással tartozunk Isten-

nek, hogy ilyen királyt adott, aki igaz ember lévén, példát adhat és amint Szent Pál mondja: minden nyavalyánkban részesülven, szánakozhatik gyarlóságainkon. (Zsid. 2, 17.)

3. A mi mennyei királyunk egyedül a jó király, (II Makk. 1, 24.) — Azért mindenható lévén — szolgálatainkra, javainkra nem szorult. (Zsolt. 15, 2.) — Krisztus azt mondja nekünk: Aki engem akar szolgálni, engem kövessen, és ott lesz ő is, ahol én vagyok. (Ján. 12, 26.) — Krisztus híveinek mennyei királyságot ígér: Ne féljete, én kisdedeim, mert kedve telt az én Atyámnak abban, hogy a mennyországot adja nektek. (Lk. 12, 32.) — Azért, akik elfáradtok és bűn terhével súlyosbítva vagytok, jöjjetek énhozzám és én könnyebbséget adok. (Mt. 11, 28.) — Ne féljete az ellenkező zászlótól, mert magam megyek elötetek és letaposom, legyőzöm ellenségeket (Iz. 45, 2.), — sőt immár le is győztem. (Ján. 16, 23.)

A világi királyok ígérekkel és reménységgel tartják szolgálataikat. Némi pénzt adnak nekik zsoldul, vagy sokszor csak ígérnek, és mégis mint a darazsak a mézre, úgy futnak az emberek a zsoldra, noha tudják, hogy számtalan munkára, sok minden veszedelemre hivatnak. Krisztus többet ígér és ad, mint a világi fejedelmek. Nagy szégyen az és nagy gyalázat, hogy Krisztusért és az ő országáért annyi munkát sem teszünk, mint amennyit egynéhány pénzdarabért...

Uram Jézus Krisztus, mennynek és földnek örökös királya, távol legyen, hogy ellened pártoljunk. Sőt Dáviddal azt kiáltjuk: Csak Te egyedül vagy a mi királyunk, csak Te egyedül uralkodjál rajtunk. (Zsolt. 43, 5.) — Ime, Uram, elhagyjuk hamis utainkat, az ördögöt, a világot, a testet, nincs ezeknek igazságuk hozzánk, nem keresik ezek a mi javainkat, hanem örök veszedelmünket. Csak Te egyedül vagy a mi igazi királyunk, természet szerint való fejedelmünk, ki csak vigasztalásunkat, örök üdvösségünket szomjazod. Azért illesd meg, Uram, a mi szívünket, hogy Téged királyunknak elismerjünk, soha Tőled el ne szakadjunk, hanem teljes életünkben Téged dicsérjünk, dicsőítsünk és végül az örök boldogságban Veled uralkodjunk!... (Pázmány Péter.)

3. Ha Krisztus mindenütt király lenne...

Ha Őt ismernék el mindenütt királynak, akkor igazság és jólét, szeretet és könyörületesség uralkodnék, a családban pedig megértés, áldás, béke, türelem, egyszóval boldogság lenne minden vonalon.

1. 1848-ban, amikor Párizs utcáin a forradalom harca dühöngött, halálos ágyán feküdt gróf Chateaubriand, a híres író. A pap elvitte hozzá az Oltáriszentséget, hogy föladjon neki az utolsó kenetet és részesítse a szent Útravalóban. Erre a beteg nagynehezen felemelkedett ágyában, miközben az ágyúk szóltak és a csöcselék ordítozott — és így imádkozott: — Uram és Istenem! A nép önmagát pusztítja el! A királyokat letaszítják a trónjukról! Te azonban, Uram és Istenem, megmaradsz mindig a lelkek királyának. Te vagy a világ Megváltója és Üdvözítője! Terád mindig szüksége lesz a szíveknek és Te előtted mindig meghódolnak...

2. Farnakesz, a pontuszi Mitridatesznek fia, követséget küldött Rómába a császárhoz és e követség hódolata jeléül drágakövekkel ékesített koronát adott át a római birodalom uralkodójának. A császár visszaadta a koronát a követeknek e szavakkal: — Mondjátok meg Farnakesznek, hogy előbb hódoljon meg előttem, hagyja abba lázadásait és aztán majd elfogadom a koronát kezéből és viselni fogom azt. — A követek megszegyenülve mentek haza. — Krisztus királyságát is világszerte hirdetik, de uralmát elismerni nem akarják, azért ezekhez mintegy így szól Krisztus: — Ha azt akarjátok, hogy királytok legyek, hagyjátok abba a lázadást törvényeim ellen. Legyetek becsületesek, imádjátok Istent, szeressétek egymást, teljesítsétek Egyházatok törvényeit és akkor aztán jöjjetek!

3. Az 1848-i forradalmi hangulatban I. Lajos bajor király elhatározta, hogy lemond trónjáról. E tervének híre hamarosan elterjedt Münchenben. Másnap, mikor kikocsizott, bosszankodva vette észre, hogy egy csoport egyetemi hallgató egyáltalán nem is köszön neki. Megállította kocsiját és rájuk szólt: — Még király vagyok, le a kalappal!

— A fiatalembereknek imponált ez a határozottság és illedelmesen kapták le kalapjukat. — Krisztus — mindig Király és Isten is! Tehát mindig és mindenki hódoljon Neki! . . .

II. A SZENTEK ÜNNEPEI

Szeplőtelen Fogantatás

1. Egészen szép vagy, én barátom...

A nagy kiváltságot, hogy a Szent Szűz egész életében — sőt már fogantatásában is — büntelen volt, Isten az Ő szent Fiára való tekintettel a Boldogságos Szűznek megadhatta; illett is, hogy megadja, és tényleg meg is adta.

A mindenható Isten mindent megtehet, Istennél semmi sem lehetetlen. — Illett, hogy megtegye, mert az anyák tisztessége a fiak dicsősége. — Mérhetetlen, aki méhében fogantatott; öröktől fogva készült szülni az örökkévalót, aki őt születése előtt olyanná tette, hogy tőle méltóképen születhessék. (Damiáni Szent Péter.) — Illett, hogy Isten után a legnagyobb tisztaságban tündököljön az a Szűz, akinek örök határozat szerint Isten úgy adta a világnak önmagához hasonlóan szeretett egyetlen Fiát, hogy ugyanazon gyermek természet szerint az Atyának és a Szűznek Fia legyen. (Szent Anzelm.)

Mikor V. Károly spanyol és I. Ferenc francia király háborúban állottak egymással, az utóbbinak seregéből egy katona megszökött és a Pireneusokon átkelve, az ellenséges fővezérnél jelentkezett és a király előtt hajlandónak mutatkozott serege titkainak elmondására. A király ilyen hitvány emberrel nem állott szóba, hanem egyik grófját bízta meg kihallgatásával és másnap azt a kastélyt, ahol a kihallgatás lefolyt, földig leromboltatta. — Földi ember ekkora undort érzett a bűn iránt, az égi Király meg szálást vett volna olyan testben, amely csak egy pillanatig is a sátán hatalmában lett volna?!

A Szent Szűz maga is készült szent Fia fogadására: — Előbb fogadta szent Fiát lélekkel, mint testtel. (Nagy Szent Leó.)

A régi tiroli Hall városka mellett egy duhaj legény megtámadott egy fiatal leányt. Először hízélgésekkel, majd fenyegetésekkel múló szerelemre akarta rávenni. Arra az esetre pedig, ha kívánságának nem engedne, kilátásba helyezte, hogy a helyszínen öli meg. — Akkor sem egyezem bele a bűnbe! — volt a határozott válasz. — A helyszínen épített kápolna a Tisztaságos Szűzanya követésében hőssé nevelődött leánynak emlékét hirdeti időtlen időig. (Walter: Üdvözlégy Mária.)

2. Az ünnep története

Keleten már a 8. században egyes helyeken megülték a szerzetesek és a jámbor hívek, azonban ott a mai napig is december 9-én ünneplik, mint Szent Anna fogantatását. Mánuel Komnenos császár 1166-ban parancsolt ünnepé tette. Keletről jött azután az ünnep Dél-Olaszországba, ahol legrégebb emlék gyanánt egy 9. századbéli márványba vésett kalendárium tanúskodik róla. Mások szerint már Krétai Szent András, aki meghalt 712-ben, írta az officiumot, Pesch szerint legalább is az eszmét ő adta. A kontinensen már a 12. században szilárd gyökeret vert az ünnep. Leginkább a ferencrendi szerzetesek buzgólkodtak az ünnep elterjesztésén. Az 1263. évi pízai rendkáptalanjuk az egész rendre kötelezővé tette, úgyhogy még maga az avignoni pápa is elfogadta.

A 14. századbéli zsinatok már sűrűn emlegetik ezt az ünnepet. Eleinte csak fogantatásról beszéltek, később pedig szeplőtelen fogantatásról. Ezt világosan legelőször Duns Scotus mondotta ki a 15. században és a bázeli zsinat 36. ülésén, 1439 szeptember 17-én az ünnepet kötelezően elrendelte. 1477-ben a ferencrendi IV. Sixtus pápa az ünnepet búcsúval látta el, misét és officiumot készíttetett és elrendelte, hogy mindenütt megüljék ezt a napot. 1479-ben pedig kápolnát építtetett Mária fogantatásának tiszteletére, végül 1483-ban megtiltotta, hogy az ellentétes nézetten levők egymást eretnekeknek nyilvánítsák. — Nyolcadát II. Incé-

től kapta, aki egyben az eddig duplex rangú ünnepet II. oszt. duplex ünnepévé tette 1693 május 15-én. XI. Kelemen 1708 december 6-án külön elírta az Egyházban parancsolt ünnep gyanánt. IX. Pius pápa a Szeplőtelen Fogantatás dogmáját 1854 december 8-án 54 bíboros, 133 pátriárka és püspök jelenlétében ünnepélyes formában kihirdette, az ünnepet I. osztályú duplexre emelte és új officiumot készíttetett.

Nálunk Magyarországon az első hivatalos említés az 1483-i esztergomi zsinaton történik: Mária Fogantatása, december 8. Ezután a zsinatok kivétel nélkül megemlékeznek az ünnepek között erről is.

3. Hatalmas szószólónk

Mivel arra méltatta az Úr Jézus Krisztus Szűz Máriát, hogy édesanyja legyen, ezzel együtt le is kötelezte magát arra, hogy neki mint Fia engedelmeskedjék. Azért van följegyezve az Írásban is Jézusról: — Engedelmes vala nekik, tudniillik a Boldogságos Szűz Máriának mint édesanyjának és Szent Józsefnek mint nevelőatyjának. Ennélfogva, ha nem parancsolhat is Mária Jézusnak mennyekben, de kérése mindenkor az édesanya kérelme Fiához és így eléggé hatalmas mindannak elnyerésére, amit csak kíván. (Szent Ambrus.) — Máriát azáltal tüntette ki szent Fia, hogy mindenkinél jobban, hogy úgyszólván mindenhatóvá tette annak elnyerésére, amit kíván. (Szent Bonaventúra.) — Máriának minden lehetséges az égben és a földön, és ez maga is elég reményre serkentheti a kétségbeesés szélén álló bűnösöket. A szentek ugyanis az Irgalmasság oltárának nevezik Szűz Máriát, amelyen kiengesztelődnek a bűnösök Istennel. Ha tehát Istennek szent Anyja kegyelemért könyörög Jézusnál a mi számunkra, a fiú oly nagy becsben tartja az Ő imáját, oly forró vágygal óhajt neki örömet szerezni, hogy inkább parancsolni látszik, mint kérni és azt hihetjük, hogy inkább úrasszonya, mint szolgálója Jézusnak az Ő Édesanyja. (Damiáni Szent Péter.)

— Tudod, kedves Anyám, — szól egy ízben az Úr Jézus Szűz Máriához — tudod, hogy mily forrón szeretlek; kérj tehát bármit, tárd fel előttem bátran szíved óhaját,

mert lehetetlen teljesíttelenül hagynom a Te kérésedet. (Szent Brigitta látomásából.) — Csak Te akard, Mária, és meglesz minden. (Szent Bernát.) — Amit Te, Szentséges Szűz kívánsz, az függőben nem maradhat: csak Te akard és bizonynal meglesz minden. (Szent Anzelm.) — Kánai mennyegző... Amit Fiam mond nektek, cselekedjétek... Megtörtént Szűz Mária kedvéért az első csoda...

Valériusz történetíró beszéli el, hogy midőn Koriolán körülvette Rómát, eléje járultak polgártársai és jóbarátai, és esdve kérték őt, hogy álljon el az ostromtól. De a vezér hajthatatlan maradt, nem indult meg szíve az ő könnyeik láttára. Megjelent azonban előtte végül az ő édesanyja és alig fejezte ki kérelmét: Hagyj fel, fiam, Róma megszállásával! — azonnal elvonult Róma falai alól.

Oh Mária, szeretett Szószólónk, szeretettel csordultig telt szíved miatt Te nem nézheted megindulás nélkül a mi nyomorúságunkat. Mivel Te olyan befolyásos vagy Isten színe előtt és védetteidet megmentheted a tönkrejutástól: kérlek, végy oltalmadba engem is, mert benned van Isten után összes reménységem. Ha nem indítana szánalomra az én kérésem, indítson arra tennen jó szíved, vagy legalább is nagy hatalmad, és segélj rajtam! Mert csakis azért tett oly hatalmassá Tégedet az Uristen, hogy annál hatalmasabban segélj rajtunk, hogy annál irgalmasabban segítségünkre siess.

Szent István első vértanú

1. Szeressük ellenségeinket!

1. Nem szabad gyűlölnünk ellenségeinket. — Ne álljatok bosszút magatokért! Ne átkozzatok üldözőiteket... Senkinek rosszal ne fizessetek! (Róm. 12.) — Ne fizessetek rosszal rosszért, se szidalommal szidalomért. (I Pét. 3, 9.) — A keresztények között nem az a nyomorult és megvetésre méltó, aki igazságtalanságot tűr, hanem az, aki igazságtalanságot cselekszik. (Szent Jeromos: Ep. ad Marcum presb.) — Szent Kristófot ellensége a nyílt utcán töb-

bek előtt arcul ütötte. A jelenlévők bosszúra ingerelték, de ő nyugodtan így szólt: — Megtenném, ha keresztény nem volnék.

2. Az ellenséggel nem tartozunk barátkozni. — Feledni kell a sértést, amint tette Krisztus Urunk.

3. Ellenségeinket éppen úgy kell szeretnünk, mint más felebarátainkat. — Szeressétek ellenségeiteket... Aldjátok a ti üldözőiteket... Ha éhezik ellenséged, tápláld őt; ha szomjazik, adj italt neki. (Róm. 12, 14—20.) — Szent István a kövezéskor térdeire esett és így imádkozott: Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt. (Ap. csel. 7, 59.) — Szalézi Szent Ferenc mondja: — Azokat szeretni, akik velünk jót tettek, nem nehéz dolog és semmi erény nem kell hozzá. Hanem azokat szeretni, akik bántalmaznak bennünket és Istenért szeretni őket, ez tesz igazán természetfeletti módon szeretni, és Istenben, semmi másban nem szeretni. — Ugyancsak ő mondja magáról: — Ha valaki mindkét szememet kivenné, s ha mindamellett még azután is látni tudnék, olyan szelídséggel és szeretettel néznék rája, mintha csak egy ujjával se érintett volna.

4. Hafiz pogány perzsa költő írja: — Tanulj a diófától! Ezt póznákkal ütik-verik, s a verést édes gyümölcs-csel viszonozza: kövesd a példáját! — Szapáry Péter, akin igavonó barom módjára szántott a török Hamza bég, s mikor ő került felül, nem kínozte ellenségét, hanem nagylelkűen megkegyelmezett neki. — VII. Pius pápa, — akit Napoleon megrabolt és éveken keresztül fogságban tartott, mikor Napoleon csillaga letűnt és Szent Ilona szigetére száműzték — volt az, aki az angoloknál közbenjárt, hogy enyhébben bánjanak vele. Ugyancsak a pápa Napoleon anyját és rokonait, a hontalanokat, államába fogadta és védelmezte. — Szent Erzsébetnek sok gúnyt és egyéb rosszat kellett szenvednie egész életében. De ő mindenkinek külön megbocsátott és mindennap imádkozott ellenségeiért és különös kegyelmet kért részükre. Egyszer ezt a szózatot hallotta: — Erzsébet, még soha életedben nem végeztél imát, mely Istennek tetszetősebb lett volna, mint ez az imádság — ellenségeidért és megbántóidért.

5. Egy szegény négyért rabszolgának adtak el. Nagyon sokat szenvedett, de mikor megismerte a keresztény valást, megtért és attólfogva nyugodtan tűrte sorsát. Rabszolgavásáron megvásároltatta urával azt az embert, aki őt eladta. Ettólfogva állandóan foglalkozott vele, jó ételt adott neki, mindenáron kitüntette. Őra megkérdezte ennek okát, mire így felelt: — Ez az ember nem is rokonom, hanem legnagyobb ellenségem. De mivel katolikus vagyok, azért szeretem őt, mint ellenségemet, mert isteni Mesterem azt parancsolja, hogy különösen szeressük ellenségeinket.

2. A szent vértanúk dicsérete

— Ime, én küldök hozzátok prófétákat, bölcseket és írástudókat, és azok közül megöltök és megfeszíttek. (Mt. 23, 34.)

Aranyszájú Szent János ilyen dicséretet zeng a szent vértanúkról: — A vértanúk serege versenyez az angyalok seregével. Az angyalok a mennyben laknak: ugyanott van a vértanúk lelke is. Az angyaloknak nincs testük, mondjátok. Nos, talán a vértanúknak hátrányukra szolgál, hogy van testük? Bizony, az csak előnyös nekik, mert a föltámadás napján majd halhatatlanságba öltözik a testök, melynek már a halhatatlanság előtt is nagy dicsőséget szerez Krisztusnak a halála, aki nem halhatott volna meg, ha nem vett volna magára emberi testet. A vértanúk sebekkel borított teste ékeesebb, mint a csillagok táborával tündöklő égboltozat. Éppen abban múlják felül a vértanúk az angyalokat, hogy ők meghalnak és szent haláluk dicsőséges koronáját már a halhatatlanság előtt elnyerték.

Kevéssel tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg őt (Zsolt. 8, 6.), — mondotta Dávid általában az ember természetéről; de azt a kevés különbséget helyreépítolta Krisztus, mikor emberré lett és halálával legyőzte a halált. A vértanúknak határozottan előnyös és hasznos volt, hogy halandók voltak, ha ugyanis nem lettek volna halandók, nem lehettek volna vértanúkká, haláluk nélkül nem nyerhettek volna koronát. Ha halandó nem lett volna, nem beszélhetett volna így Szent Pál: —

Naponta meghalok, atyámfiái, a ti dicsőségtekre, mely nekem a mi Urunk Jézus Krisztusban vagyon. (I Kor. 15, 31.) — Halál és szenvedésre képesség nélkül ezt sem mondhatta volna: — Örülök a tiértetek való szenvedésekben és betöltöm az én testemet a Krisztus szenvedéseinek mintegy elmaradt részét az ő testéért, az Anyaszentegyházért, melynek szolgálója lettem. (Kolossz. 1, 24.) — Valamint a gyémánt, ha ütik-verik, nem enged, nem puhul meg: sőt szétzúzza a vasat, mellyel ütéseket mérnek rá: úgy a szent vértanúk is, mikor oly sok kínzással gyötörték őket, az ő lelkük fel sem vette a kínzásokat, hanem hőiesen visszaverte zsarnokaik támadását, megtörte azoknak erejét és arra kényszerítette őket, hogy csúfos gyalázattal meghátráljanak.

Mikor a tüzes vaslétrát halljuk emlegetni, jusson eszünkbe az a létra, melyet Jákob pátriárka látott fölnyúlni a földről az égbe; azon a létrán angyalok szálltak le a földre, ezen meg a vértanúk emelkedtek fel a mennybe és mind a 2 létrára az Úr támaszkodott. (I Móz. 28, 13.) — Bizony, nem tudták volna elviselni a szent vértanúk a borzasztó kínokat, ha nem támaszkodtak volna az Úristenre. Az angyalok azoknak szolgálatára szálltak le a létrán, akik az örök üdvösséget elnyerik (Zsid. 1, 14.), — a vértanúk meg a harc győzelmes befejezése után a győzelem koronájának átvételére mentek fel a mennybe.

Mikor a szent vértanúk a mennyben a trón elé érnek és a Királyt imádják, akkor még sokkal kegyesebben fogadja őket, mint szolgatársait, nem úgy, mint szolgálait, hanem mint barátait. Így szólítja meg őket: — Ti az én barátaim vagytok! (Ján. 16, 14.) — Ez a legbiztosabb és legkönnyebb út az erényes életre, hogy necsak a fáradságon, hanem a vele járó jutalmon is járjon eszünk.

3. A serdültebb ifjúság mártírja

Mikor a rómaiak egy-egy hőüket az út mellett eltemették, emléket állítottak neki e felírással: — Megállj, utas! Hős felett jársz! — Az Isten országának is vannak hősei: azok az áldozatos lelkek, akik a közért áldozták fel életü-

ket, mikor az Úr tanítását vérükkel pecsételték meg. Az egyházi év tele van emlékükkal. Naponként megállhatunk valamennyinek sírjánál és tanulhatunk tőlük.

Most karácsony felé a hősök egész sorozatát tárja elénk az Egyház. Az első ilyen hős Szent István vértanú volt. Mindannyiok vezére: Krisztus, a mártírok Királya, aki előbb harcolt, előbb győzött, hogy a küzdőket saját példájával lelkesítse és hatalmával segítse és ígérete szerint megkoronázza — mondja Szent Agoston.

A fiatal szerep bírái előtt bátran hangoztatta: — Látom a megnyílt egeket is! — Az volt ott, akinek előbb mutatkozott. Ő vette először ajkára az Istenember után a nehéz szavakat: — Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek! Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet! — Saul sokat köszönhet Szent Istvánnak, mint maga bevallja leveleiben. Ha Szent István nem imádkozott volna ellen-segéiért, az Egyháznak nem lett volna Szent Pálja.

Szent István a serdültebb ifjúság mártírja. Legyen előtte szent a vértanú emléke! Főleg a szép példát kell követni! Legyen tanúja az ifjúság a kereszténységnek! Minden időtlen felfogással szemben legyen bátorsága meggyőződéssel látni az Urat! Mikor a libertinusok Szent Istvánt a tanács elé vitték, elnézték azt az angyali arcot, amelyből a meggyőződés ereje villogott ki és a bölcseségnek ellenállni nem tudtak. Tekintete nem volt megtört, vonása nem volt gyűrött, szavajárása nem volt durva. Ilyen vértanúk kellene mai nap is! A tiszta vértanúságban minden ifjú kövesse Szent Istvánt!

Szilveszter-estére

1. Az idő nagy értéke

1. Szent Bernardin szerint az idő annyit ér, mint maga az Isten; mivel ha az időt jól töltjük, akkor ezzel magát az Istent nyerjük meg. — Az ember munkára születik, mint a madár a repülésre. (Jób 5, 7.) — Aki nem akar dolgozni, ne is egyék. (II Tim. 3, 10.) — Még az éjjel számonkérhetik tőled lelkedet. (Lk. 12, 20.) — A jelen idő rövid

szenvedései nem méltók a jövő örök dicsőségére. (Róm. 8, 19.) — Míg időnk van, cselekedjünk jót. (Gal. 6, 10.) — Ha senki sem kérdi tőlem, mi az idő, tudom; de ha a kérdezőnek meg akarom mondani, nem tudom. (Szent Agoston: Confess. 1. II. c. 14.) — Hiúság csak a jelen étellel törődni és a jövőre nem ügyelni. Hiúság azt szeretni, ami gyorsan elmúlik és oda nem törekedni, ahol öröm vár ránk: örökké maradandó. (Kempis: I. 1.) — A bölcs Seneca annyira becsülte az időt, hogy sírt, amikor látta, hogy azt mások nem becsülik, hanem tétlenül, semmittevésben vagy gonosz cselekedve töltik. — Az angolok szerint: Az idő pénz!

2. Ha valaki naponként csak 20 percet tölt el haszontalansággal, akkor is, ha 60 évig él, 300 napot fecsér el hiába. De a legtöbb ember ennél még sokkal több időt fecsér el hiába, és így életének jórészét elveszti. Olyan halálakor a számadása, mint a kereskedőé, akinek rengeteg hiánya van. — Nagy emberek igen sokra becsülték az időt.

3. Suarez, jezsuita atya korának egyik leghíresebb tudósa volt, akinek nevét még most is emlegetik tudományos körökben. Például az államról fölállított meghatározásai és tanai a keresztény állambölcsületnek még most is elismert alaptételei. Ez a tudós még séta közben is folyton komoly dolgokkal foglalkozott. Hazajövet azután leírta gondolatait és nem egy könyvét ilyen séták alatt állította össze. — Wiseman bíboros, a híres angol egyházfejedelelem még utazásai alatt is kihasználta az időt. Sokat írt. Írásait rendszeren utazásai alatt készítette, otthon már csak át kellett simítania. — Szent Avellin Andrást kortársai az „idő zsarnokának” nevezték el, mert minden napra pontos tervet készített és óráról-órára beosztotta magának idejét. Rengeteget is tudott alkotni és bámulatosan üde maradt az idő ilyen kihasználása mellett az idegzete.

2. Valóban méltó és igazságos...

Egész évben mindennap mondja e szavakat a pap a szentmisében. Most mondjuk mindnyájan tiszta szívből és igaz meggyőződésből! Fogadjunk szót az Apostolnak: —

Teljetek be Szentlélekkel, zengedezvén és énekelvén szíveitekben az Úrnak, hálát adván mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében az Istennek és Atyának. (Ef. 5, 18—20.)

1. Mindenért hálát kell adnunk Istennek. — Hiero szicíliai királynak új hatalmas hajóját a munkások semmi erővel nem tudták a tengerre bocsátani. Végre Archimedes egy elmés képezet segítségével a hajót könnyedén a tengerre bocsátotta. E miatt a király törvénybe iktatta, hogy ezentúl mindenki bölcsnek és jónak tartsa mindazt, amit Archimedes mond, tesz vagy ígér. — Istennek ennél sokkal többet köszönhetünk. Milyennek kell tehát vele szemben hálánknak lenni!? Te Deum laudamus...

2. Adjunk hálát Istennek a haláleset miatt. — III. Ferdinánd, Kasztília királya, aki meghalt 1252-ben, egyik leg-szerencsésebb fejedelem volt. Népe szerette, sok csatát nyert, földi paradicsom volt élete. Mikor legszebb diadalát aratta a mórok felett, java férfi korában kopogtatott nála a halál. Nem ijedt meg tőle. Papot hivatott. Ajtatosan felvette a haldoklók szentségeit. Végül környezetét arra kérte, hogy énekelje el a Te Deumot.

3. Adjunk hálát Istennek a sikertelen munkáért. — Sebastiano del Cano a föld első körülhajózásából fönnmaradt egyetlen hajóval 1522 szeptember 7-én érkezett vissza a spanyol San Luer kikötőbe, ahonnan V. Károly megbízásából Magelhaes vezérlete alatt 1519 szeptember 20-án útrakelt. A császár bőségesen megjutalmazta a bátor hajósokat. De legnagyobb dicséretük az volt, hogy a lát-szólag sikertelen vállalatból megjövén, a meggyötört utasok egy ingben, mezítláb vonultak a sevillai székesegyházba, hogy összes szenvedéseik befejezéséül és mindenekért hálából elmondják a Te Deumot...

4. Adjunk hálát Istennek minden megaláztatásért. — 1711 szeptember 30-án a magyar sereget Károlyi Sándor a majtényi síkra vezényelte. Le kellett tenniök a fegyvert. A vérig sértett kuruc sereget 200 német dragonyos és 100 szerb katona vette körül. Adott jelre előléptek a zászló-tartók és könnyezve, — az akkori szokás szerint — kop-jájukkal lefelé 3 sorban 149 hadizászlót szűrtak a földbe. Utána a lekonyult zászlók tiszteletére 3-szoros sortűz volt

és mindennek végén az egész kuruc had ajkáról elhangzott a legszebb győzelmi dal: a Te Deum. — Hasonlóképen cselekedett II. Fülöp spanyol király is, amikor nagy hadseregét az angolok tönkre tették. Így imádkozott: — Hálát adok Istennek, hogy alkalmat ad a veszteséget elviselni. Lenyestek egy ágat, de megvan a törzs, mely újakat hajt.

3. Szomorú Szilveszter

Jean Paul, híres író, megrendítően írja le egy hitében hajótörött ember kétségbeejtő lelki állapotát: Szilveszter éjtszakáján magánosan mereng szobája ablakánál egy öreg férfiú, elszorult tekintettel néz a mozdulatlan, csillagos égre és a fehér hólepellet burkolt csendes földre. Nincs ezen a földön még olyan kietlen szív és álmatlan lélek, mint az övé. Sírja már-már felnyílik előtte, napról-napra közelebb jut hozzá s megrettenve veszi észre, hogy egész hosszú életéből semmi mást nem hozott magával, mint tévedések, bűnök s betegségek tömegét, élvezetekben megrokkant testet és megmérgezett lelket.

Mint ijesztő kísértések keringenek emlékében ifjúkora szép napjai, az a csodás májusi reggel, amelyen atyja először bocsátotta őt az ismeretlen élet útjára és az a végzetes pillanat, amelyben ő, a szépreményű ifjú, az erény, a kötelességteljesítés és a becsület nehéz, de felemelő és igazi boldogságot ígérő útjáról a bűnök gyönyört kínáló, de ravasz, pusztulásba rántó útjára lépett. Névtelen fájdalom mardos az ősz férfi szívében, mikor belezokogja fájdalmát a csendes téli éjtszakába: — Oh, csak mégegyszer visszajönnének a fiatal éveim! Oh Atyám, állíts mégegyszer a választra, hogy másképp tudjak választani!

A zokogó aggastyán panaszát válasz nélkül nyeli el a fagyos téli éjtszaka csendje. Neki már nincs többé alkalma a választásra! — Okuljunk...

Gyertyaszentelő Boldogasszony

1. Szűz Mária önkéntes áldozata

Szűz Máriának nem volt szüksége tisztulásra, mégis megtartotta a törvényt, és ezáltal Isten előtt igen kedves dolgot cselekedett.

— Ime, az Úrnak szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint. (Lk. 1, 38.) — Szabadakaratomból fogok áldozni neked és hálát adni a Te nevednek, Uram, mert jó az. (Zsolt. 53, 8.)

Szent Bernát (In Purific. S. 3.) azt mondja: — Mit gondolsz, nem háborodhatott volna fel méltán a Boldogságos Szűz Mária a tisztulás törvényén és nem mondhatta volna teljes joggal: Mi szükségem van nekem tisztulásra? Miért ne léphetnék én tisztító áldozat nélkül is a templomba, kinek szeplőtelen méhem a Szentlélek templomává lett? Már én csak bátran átléphetem a templom küszöbét, mikor a templom Urát szültem a világra?! Ugyan mi lehetne az, amit megtisztíthatna bennem az áldozat, mikor a legtisztábbá lettem éppen a szeplőtelen szülés által, amely Isten Anyjává tett?

Valóban, oh áldott Szűz, neked valóban semmi okod sincs a megtisztulásra! De azért csak állj oda a megtisztulásukért áldozatot bemutató közönséges édesanyák közé, mert ime, a te egyszülött szent Fiad is ott van a közönséges gyermekek között! Akarta, hogy körülméltessék: Vajjon nem akarja-e inkább, hogy mennyei Atyjának bemutassák? Ajánld föl Fiadat, Szentséges Szűz, és mutasd be az Úrnak a te méhed áldott gyümölcsét! Ajánld föl Őt szent és Istennek kedves áldozatul a mi váltságunkért! A mennyei Atya bizonyára igen kedvesen fogadja ezt az áldozatot, amelyről így nyilatkozott: Ime, az én szerelmes Fiam, akiben nekem kedvem telik. (Mt. 3, 17.)

Hanem ez az áldozat elég kényelmes, mikor egyszerűen csak bemutatják az Úrnak és megváltják egy pár gerlicével, és utána szépen hazaviszik. De eljön majd annak ideje, mikor már nem a templomban áldozza fel magát, nem Simeon karjaiban pihen, hanem a városon kívül a kereszt

karjain gyötrődik. Eljön az idő, mikor nem Őt váltják meg idegen jószággal, hanem Ő váltja meg az embereket a tulajdon vérével, mert a mi váltságunkra küldte Őt hozzánk a mennyei Atya. Az lesz majd neki az esti áldozata, míg ez a bemutatása a templomban, reggeli áldozata. Ez ugyan kellemesebb, de az még teljesebb. És mind a két áldozatról áll a próféta mondása: Föláldoztatott, mert Ő akarta. (Iz. 53, 7.) — Mert akkor is, mikor a templomban bemutatták, nem azért ajánlotta fel magát áldozatul a mennyei Atyának, mintha talán magában véve okvetlenül kellett volna, sem mintha a törvény arra kötelezte volna, hanem mert akarta; s éppen így a kereszten nem azért halt meg, mintha magában véve meg kellett volna hálnia vagy pedig mintha a zsidók okvetlenül megölhették volna, hanem mert meg akart halni a mi váltságunkért.

2. A jószándék

Csak annak van igazi értéke életünkben, amit Istenre való tekintettel teszünk, amit isteni szolgálatkép végzünk.

1. Midőn a kis Jézust Édesanyja bemutatta a templomban, ilyenformán szólott a mennyei Atyához: — Atyám! Ime, neked ajánlom Fiamat, akit nekem adtál. Tudom, hogy szenvedni fog; tudom, hogy az én lelkemet is átjárja a tűr — de legyen meg mindenben a Te akaratod! A Te kezedből vettem Fiamat, a Te kezembe ajánlom Őt. — E világra jövén, Jézus így szólt: — Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkottál nekem... Ime, jövök, hogy cselekedjem, Isten, a Te akaratodat. (Zsid. 10, 5. 7.) — Ime az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit... Nem tudtátok-e, hogy abban kell lennem, ami Atyámé?... Az én kenyerem, hogy mennyei Atyám akaratát teljesítsem. Múlják el ez a pohár, de mindazonáltal ne az én akaratom legyen, hanem a Tied...

2. Az ember lelkét és testét Istentől kapta, tehát teljesen az Ő tulajdona. — A régi római világban az emberek jórésze rabszolga volt, akikkel gazdájuk teljesen szabadon rendelkezett. Istennel szemben egyformán szolgák vagyunk mindnyájan. Isten az Úr, aki minket kihúzott a semmiből, aki minket fenntart, akinek kegyelme nélkül nem élhetünk.

Csak eszeveszett vagy gonosz ember restelli, hogy Istennek szolgálja. Ez nem szégyen, hanem a legnagyobb kitüntetés. Krisztus maga mondotta: — Ime, jövök, hogy cselekedjem, Isten, a Te akaratodat. — Kövessük Öt!

Micsoda a szolgál dolga? Azt tenni, amit Isten akar; úgy tenni, amint Ő akarja; azért tenni, mert Ő akarja. Minden pillanatban Istenre kell függesztetni szemünket, lesve, hogy mit akar tőlünk Isten, és mindenben Isten akarata szerint kell igazodnunk. — A jószándék vezérelje minden tettünket!

3. 1867-ben egy amerikai püspök látogatott el IX. Pius pápához. Botra támaszkodott, mert már nagyon öreg volt. Amikor a pápához be akart menni, figyelmeztették, hogy oda a botot nem szabad bevinni. — Öreg vagyok, nekem okvetlenül kell bot! — Majd támogatjuk. — De az öreg püspök nem engedett, bevitte a botot a pápához és így szólt hozzá: Szentséges Atya! Botot hoztam Szentségednek ajándékba! — Ilyen súlyos botot nem használhatok — felelte a pápa, mikor megemelte. Akkor a püspök lecsavarta a bot fejét és színarany botot húzott ki a fahüvelyből: — Ime, Szentséges Atya, ezt küldik híveim Szentségednek ajándéku! . . .

Akármit teszünk, ez magában véve nagyon szegényes dolog, de ha a jócselekedetekbe belehelyezzük a szeretet aranyát, a jószándékot: — A te dicsőségedre, éretted teszem, Istenem — akkor drága kincs lesz minden jócselekedet. A jószándék a szeretet varázsigéje, amely a valóságban mindent örökértékűvé változtat. Az összes szentek és igazi jámborok ezzel a varázsigével lettek lelkükben gazdagok, a túlvilágon pedig boldogok. — E jószándékot legjobban ismerte az Úr Jézus és Szűz Mária . . .

3. Jótanácsnak Anyja

Magyar közmondás: Többet ér a jótanács, mint a jó kalács. — A bölcs ember tanácsa, mint a frissítő forrás. (Eccl. 2, 16.) — Az ostoba ember szeme szerint indul, az okos tanácsot kér. (Péld. 12, 15.)

Mióta a Szent Szűz a kánai menyegzőn megkezdte

működését, azóta szerepét a jó tanácsok végtelen sorozatában folytatja. Ő a legjobb tanácsokat osztogató édesanya. Tiszteben való eljárás indítéka nem az előmenetel reménye vagy felemelt fizetés, hanem egyedül a gyermekei javát áhító anyai szeretet melege. Tanácsaival egyrészt érdekeinket képviseli szent Fia előtt, másrészt nekünk jó indítékokkal szolgálva, ellentéteket egyenlít ki és oszlat el, sőt sokszor tudtunkon kívül hiúsít meg az ellenség részéről tervezett cselvetésekkel. Ő mindig és mindenkinél kéznél van. Őhöz folyamodjék mindenki: a jegyes, aki legbensőbb ügyét senki előtt sem meri feltárni, pedig nagyon kellene neki a világosság. A gyermek, aki legfontosabb életkérdésével, a pályaválasztással vagy házassággal, családjában elhagyottan érzi magát, vagy az emberek annyit beszéltek már neki, hogy a végén nem tudja, mitévő legyen.

Svéd Szent Katalin minden ügyének megvizsgálását Üdvözléggyel kezdte. A tőle tanácsot kérőknek nem adott addig választ, míg az Ég Királynéjához nem folyamodott. — Egyházi szónokok a Szűzanya köszöntésével kezdik szónoklataikat. — Egyházi tanácskozások, teológiai előadások legjobb bevezetése egy-egy Üdvözléggy.

A jótanács Anyja az ezer erkölcsi nehézségben szenvedő modern kor fiának a bűn ellen való küzdelemben is akar segítséget nyújtani. A lelkiismeret a bűnt mindig érzi, de az akarat sokszor gyenge az ellene való gyökeres állásfoglalásra, az értelem meg nem mindig látja a kikerülés módját. Azért szükséges a Szent Szűz, aki a szerető anya érdeklődésével áll mindig gyermeke mellett. A rá való figyelés nélkül ijesztő és szegényes a bűnökbe keveredett ember élete. Ahol ezt a segítséget megvetik, ott a mértéktelen élvezetvágy vétkes örömei lépnek fel minden következményeikkel együtt. Nagyvárosok emeletes házaiból és fényes, kivilágított ablakaiból mennyi tanácsstalanság, bűn és lelki szegénység kandikál ki! És míg e miatt sokszor a leggazdagabb lelkét is a kétségbeesés lepi meg, a legutolsó munkát végző cseléd lelke a Szűzanyához való ragaszkodásban, intéseinek meghallgatásában békét és örömet élvez. (Walter: Üdvözléggy Mária.)

Szen József — Jézus nevelőatyja

1. Szent József méltósága

Isten maga tisztelte meg őt az atya nevével. (Orig.: Hom. 17. in c. 2. Lc.) — Nem találunk az égi karok közt senkit, aki az Úr Jézust Fiának merné nevezni. (Cypr.: Lib. de Bapt. Christi.) — Ha már az Úr szűz Anyját csak szűznek akarta ajánlani, hogy tűrhette volna meg a jegyest mellette, ha nem lett volna ez is szűz. (Thom.: in c. 1. Ep. ad Galat.) — A hű és okos szolga, kit az Úr Anyja vigasztalására és nagy határozatának egyedül legbizalmasabb védelmére rendelt e földön. (Bern.: Hom. 2. sup. Missius est.) — Mivel minden, ami az asszonyé, a férjé is, azt hiszem, hogy a Boldogságos Szűz Mária szíve minden kincsét, amennyire csak befogadhatta ezt József, a legbensőségesebben reá árasztotta. (Bern. Sen.: Serm. de s. Joseph.) — Mikor a Szentlélek a Szűz méhében az embert alkotta, férjének, t. i. Józsefnek szívébe az atyai szeretetet ültette ama Gyermekek iránt, Aki születni fog. (Rubertus abb.) — Engedelmes volt nekik. Miként ezen alárendeltség egyrészről kimutatja az Úr Jézus kimondhatatlan alázatosságát, másrészről feltünteti József és Mária kimondhatatlan méltóságát. (Gerson: Serm. de Nat. Mariae.) — Mi fenéségesebb, mint Annak parancsolni, Akinek homlokára van írva: — Királyok Királya és Uralkodók Ura. (Gerson.)

2. Szent József segít — különösen a halálos ágyon

— Minő nagy bizalommal kell lennünk Szent József iránt, minő nagy az ő közbenjárásának ereje! Hiszen ha a férj feleségét, az atya gyermekét kéri, kérelme parancsként hat. (Gerson.)

1. Amikor Avilai Szent Terézia — meghalt 1582-ben — a reform érdekében elhagyta a sarus kármeliták kolostorát és Avilában Szent József tiszteletére megalapította az első sarutlan kármelita kolostort, nagy nehézségekkel kellett megküzdenie. A város nem akart beleegyezni az új zárdaalapításba. A tárgyalások sokáig elhúzódtak a város-házán. Végre egy tanácsülés azt határozta, hogy az ügyet

a madridi királyi kúria elé kell terjesztetni. Ez annyit jelentett, hogy Terézia fogadjon ügyvédet, aki Madridban képviselje az ő ügyét. De miből? Hiszen neki semmije sincs. Így szólt azért az Istenhez: — Uram, ezt a házat nem az én, hanem a Te kedvedért alapítottuk. Most tehát, hogy nincs többé senki, aki annak érdekeit védje, tegye meg ezt szent Főlséged! — S azzal, mint akinek vállairól súlyos terhet vesznek le, visszavonult az egészszől. Most még inkább meg volt győződve, hogy minden jól fog végződni. Úgyis lett. A pör még folyt egyideig, de azután csakhamar elaludt az egész. Úgy látszik, a város megúnta a pörösködést, a püspökkel is szembe találta magát, a királyi kúriánál is kedvezőtlen ítéletre volt kilátása, azért abbahagyta a dolgot, belenyugodott a változtathatatlanba. A kis Szent József-kolostor pedig kiindulópontja lett a nagy kármelita reformnak.

2. P. Bauer missziós atya, Zanzibar apostoli helynöke jegyezte fel a következőket: — 1880-ban történt. Hiába kerestünk alkalmas helyet új missziótelep számára; mindenütt elutasítottak bennünket. Végre Szent Józsefhez fordultam, akinek pártfogása alá helyeztük már régebben is az ügyet. Teljes bizalommal megindultunk alkalmas telep keresésére. Útközben Ukami királyhoz értünk, aki igen meglepődött, mikor meglátott bennünket. Így szólt hozzánk: Hallgassátok meg szavaimat! Az éjjel tiszteletreméltó aggastyánt láttam. Megérintett és így szólt: Kingaru, két fehér fog hozzád jönni egy kis karavánnal, fogadd őket szívesen és adj nekik mindent, amit tőled kérnek. Titeket is láttalak vele ide jönni... Mindenem a tietek: a kunyhóm, szántóföldem, embereim, minden, minden a tietek. Válasszatok kedvetek szerint és maradjatok nálunk! — 8 napig maradtunk ott és a húsvétot is megünnepeltük az ismeretlen, idegen faluban, melyet Szent József jelölt meg számunkra.

3. Egy missziós pap beszélt el: — 12 évig voltam Dél-Amerikában. Egyszer, mikor bejártam területemet, éhen-szomjan egy udvarra tévedtem. A tulajdonos protestáns volt. Katolikus szolgája halálosan megbetegedett... Azon-

nal bementem hozzá, aki örömében így kiáltott fel: — Oh, Szent József, köszönöm, hogy meghallgattál! — Elbeszélte élete történetét. Édesanyja kérésére mindennap imádkozott Szent Józsefhez a jó halál kegyelméért. Meg is kapta. A végső szentségekkel ellátva másnap meghalt. Utolsó szavai voltak: — Szent József, könyörögj érettem boldog kimúlásért!

Gyümölcsoltó Boldogasszony

1. Szűz Mária Isten Anyja és a mi Anyánk

1. A Fiúisten megtestesülését nagyon találóan mondjuk magyarul Gyümölcsoltó Boldogasszonynak, mert miként a gyümölcsfa oltással nemesíthető, úgy: — itt is oltás történik; az oltóág az Isten Fia; beleoltotta magát a Szent Szűzbe s általa az emberiségbe. (Prohászka: Elmélkedések.) — Amik lehetetlenek az embereknel, lehetségesek Istennél. (Lk. 18, 27.) — Ne félj, Mária... Honnét vagyon, hogy az én Uramnak Anyja jöjjön hozzám? (Lk. 1, 43.) — Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia. (Mt. 16, 16.) — Ez az én szerelmes Fiam, akiben nekem kedvem telik. (Mt. 3, 17.) — Kicsoda ez, hogy még a szelek és a tenger is engedelmeskednek neki? ... Ez bizonyára az a próféta, aki a világra jövendő... — Istennek két legeslegnagyobb szerű műve, melyeknél nagyobb már maga az Isten sem tudna alkotni, hogy Istent tett asszony fiává és hogy asszonyt tett Isten Anyjává. (Szent Tamás.)

2. Ime, a te Anyád! (Lk. 19, 26.) — Növekedjünk abban, aki fő, Krisztusban. (Efez. 4, 15.) — Az ő testének tagjai vagyunk, az ő húsából és csontjából. (Efez. 5, 30.) — Hirdetni fogom nevedet atyámfiaiak, a gyülekezet közepette dicsérlek téged. (Zsolt. 21, 23.) — Anyja minden élőnek. (Gen. 3, 20.) — Szűz Máriának nemcsak Jézus Krisztus a fia, hanem minden igaz keresztény is, mert az igaz keresztény már nem maga él egyedül, hanem benne él Jézus Krisztus is; azért minden igaz keresztényt így ajánlhatunk Máriának: Ime, a te fiad! (Tertullian.)

3. Nekünk magyaroknak még külön címen is Anyánk Szűz Mária. Szent István a megtért magyarokat, halálos ágyán pedig koronáját, országát és népét a Boldogságos Szűzanyának ajánlotta fel. — Máriát ha áldva nem dicséred, korcsmagyar vagy, rontva ősi véred. (Garay.) — Koronánknak legszebb gyöngye, te vagy áldott Szűzanya, nem felejt el Árpád földje, amíg lesz egy hű fia... Égi Szűzanyánk! Tekints örökségedre, pártfogolj bennünket szent Fiadnál, hogy Szent István országa újra életre támadjon. Amen.

2. Az Úr hűséges szolgálóleánya

Szűz Mária az Úr hűséges szolgálója volt; szolgáljunk mi is híven feljebbvalóinknak!

— Ime az Úrnak szolgálóleánya, legyen nekem a Te igéd szerint. (Lk. 1, 38.) — Szűz Mária minden körülmények között teljesítette Isten akaratát. Elfogadta az istenanyai magas és dicsőséges méltóságot, de ugyanakkor ott volt szent Fia keresztjénél is mint Fájdalmas Anya. — Engedelmeskedett, amikor Egyiptomba kellett menekülnie is. — Szótfogadott az előljáróknak is. Már kicsi gyermekkorában felajánlotta szolgálatait a jeruzsálemi templomban és pontosan teljesítette a templom előljáróinak minden parancsát. — Utóbb férjhez ment Szent Józsefhez és eleget tett szűzi hitvese minden kívánságának. — Augustus császár rendeletére elment Betlehembe a beiratásokra. — 40 napos korában felvitte a kis Jézust a jeruzsálemi templomba bemutatásra és magát alávetette a tisztulásnak. — Szerette felebarátait. Meglátogatta Szent Erzsébetet; a kánai menyegzőn kisegítette zavarából a szegény lakodalmas népet.

Mi is engedelmeskedjünk elsősorban a felséges Istennek! Megtettük-e ezt eddig? Nincs-e most is halálos bűn lelkünkön? Elvégeztük-e már mi és a házbeliék a húsvéti gyónást? Megtartjuk-e a böjtöt? Tiszteljük-e az Egyház fejét, a püspököket, a papokat? Nem az ellenség táborába tartozunk-e, akik folytonosan szidják az egyházi előljárókat, minden rosszat rájuk fognak és szavukra nem hallgatnak? — Aki titeket vet meg, engem vet meg. (Lk. 10, 16.)

— Hogyan becsüljük a világi előjárókat? Megfizetjük-e adónkat? — Nincs hatalmasság, hanem csak az Istentől, és amelyek vannak, mind Istentől rendeltettek. Aki tehát ellenáll a hatalmasságnak, az Isten rendelkezésének áll ellen. (Róm. 13, 1. 2.)

3. A nagybőjt és a rózsafüzér

A nagybőjt idején különösen hat ránk a fájdalmas olvasó komoly elimádkozása. Érezzük, hogy ebben az olvasóban benne van egészen a mi lelkünk élete, bánata, de egyúttal az Egyház szelleme is, amely odaállítja eléink az Úr Jézust nehéz fájdalmában: Ime az ember! Ilyen a tökéletes ember! Mindenfelé csak keresztet látunk. De a szent kereszt alatt ott látjuk a Boldogságos Szűz Máriát is, mint a fájdalmas Anyját, keserű szenvedéseiben, fájdalmában. Szenved az Édesanya, mert egyetlen szent Fiának szenvedéseit látja és rajta nem segíthet. Menjünk mi is a kereszt alá: Nézzük az Úr Jézust és lássuk meg saját bűneinket! Miértünk szenved az ég és föld örök Istene! A mi bűneink szegeztek a keresztfára! Miértünk szenved a világ Ura mártírhálát! Ő meghalt, hogy nekünk életet adjon. Ad is böven, ha kérjük. Ránk hullatja szentséges vérét és mi megtisztulunk bűneinktől a bűnbánat könnyeiben, az ő szent szenvedéseinek érdemeiben.

Egyházunk a nagybőjtben végigjárhatja velünk a keresztutat, elmondhatja a fájdalmas olvasót, hogy elmerüljünk az Úr Jézus nagy szenvedéseinek szemléletében. De ne csak kísérjük, hanem szenvedjünk is vele együtt! Nekünk is kell eleget szenvednünk; de könnyebb lesz a mi szenvedésünk, ha az Úr Jézuséhoz mérjük. Mi megérmeljük a szenvedést bűneink miatt, ő meg ártatlanul szenved. Ő helyettünk szenved, mert nagyon szeret bennünket. Ekkora szeretet ismeretlen az emberek előtt! Azt hisszük sokszor, hogy nagyobb szenvedése senkinek sincs és íme, az Úr és a Fájdalmas Anya szenvedése mennyivel nagyobb, mint a miénk! A fájdalmas olvasó eszünkbe juttatja, hogy Jézus mennyit szenvedett. Ember ekkora szenvedést nem tudott volna elviselni, csak Isten Fia lehet az ember örök mintaképe a szenvedésben.

A természet élete megindul nagybőjtben. Gondoljunk rá, hogy a sok szenvedésnek egyszer vége lesz, amint nála is a megdicsőülés következett. Örül ő, örülnek a szentek, hogyha türelmesen szenvedünk; mert akkor mi is oda jutunk, ahová ők jutottak szenvedéseik után. — Mondja el az egész család a fájdalmas szentolvasót a nagybőjtben lehetőleg mindennap, akkor áldást nyerünk az Úr Jézustól életünkre, erőt a szenvedésre és örök életet a szenvedés után.

Május Királynője

1. A májusi ájtatosságok eredete

Régen hirdetik már a katolikus Egyház hittudósai: — A hitigazságokat az Isten adja, az ájtatosságokat pedig a nép alkotja. Ezt a mondást szépen illusztrálja a májusi ájtatosságok története. Április vége és május eleje a természet ébredésének legszebb ideje. Még a régi pogányok is különböző ünnepségeket tartottak ezeken a napokon. Különösen a germánok és a pogány rómaiak cselekedtek így. Rómában kivonultak a földekre és az erdőkbe, ahol Flórának, a természet istennőjének tiszteletére áldoztak. Hasonlóképp tettek a germánok is, akik Nerthes istennőt ünnepelték akkor. Amikor ezek a népek fölvették a keresztiséget, kihagyták ugyan a pogány vonatkozásokat, de a tavasz ébredésének világi ünnepét ezután is megtartották. Így keletkezett a májusfa és annak felállításához fűzött különféle népszokások. Ezek a májusfa felállításával kapcsolatos szokások nálunk magyaroknál is szokásban voltak még a mult század közepe táján is. Olaszországban és Rómában a májusfa-ünnepségek és kirándulások kicsapongásokkal voltak összekötve, amelyek különösen az ifjúságnak az erkölcsöket rontották.

Neri Szent Fülöp a XVI. században, hogy az ifjakat visszatartsa ezektől a bűnös alkalmaktól, május első napjaiban maga köré gyűjtötte őket. Ájtatossági gyakorlatokat tartott velük, prédikációval foglalta le őket, virágokat sze-

detett velük és a házioltárt feldíszította. Szent Fülöp e mozgalma megszentelte ugyan az ő ismerősei körében a május elejét, de nem volt még a mai értelemben vett májusi ájtatosság. Ő ajánlotta ugyanis lelki gyermekeinek, hogy május egész hónapját Szűz Mária tiszteletére szenteljék és mindennap valami kis ájtatosságot is végezzenek hozzá. Egy könyvet is írt erről, amely Kölnben jelent meg 1645-ben. Körülbelül vele egyidőben egy Schnüffis nevű jámbor kapucinus atya, azonkívül Donese Hannibál és Latome Ferenc jézustársasági atyák buzgólkodtak a májusi ájtatosság terjesztésében.

Ezen ájtatosságok tulajdonképeni elterjesztője azonban IX. Pius pápa volt. Ő ugyanis gyermekkorában eskóros betegségekben gyötrődött. Mária közbenjárására szabadult meg ezektől és ebbeli hálából a Szent Péter-templomban májusi ájtatosságokat rendezett, sőt azokon minden áldott nap maga is személyesen résztvett. Ekkor terjedt el az egész világra a májusi ájtatosság.

Nálunk Magyarországon csak az 1890-es években kezdődtek a májusi ájtatosságok, de rendkívül gyorsan elterjedtek az egész országban. Városi helyeken a legkedvesebb esti ájtatossággá lettek.

Az Egyház búcsút is engedélyez: 1. Aki a májusi ájtatosságokon résztvesz, minden alkalommal 300 napi búcsút nyerhet. 2. Aki május minden napján valami ájtatosságot végez a Boldogságos Szent Szűz tiszteletére, teljes búcsút nyerhet egy tetszésszerinti napon, ha gyónik, áldozik és a pápa szándékára valamit imádkozik. Mindkét búcsú a megholt hívekre is alkalmazható.

2. Mit jelent Május Királynője?

A május hó a legszebb az összesek között. Mert ilyenkor ébred teljesen újra a természet, amely télen holt volt. Ilyenkor színektől tarkázik a mező, virágillattól terhes a levegő; madárdaltól hangos az erdő. Még a nap is szebben ragyog; minden oly szép, oly viritó, szívet-lelket andalító a májusi természetben, hogy még az ember is szinte új életre születik, ha kimegy a szabad természetbe és szeretné

a madár csattogó dalával versenyt dicsérni az Űristent, aki ilyen szépnak alkotta a világot.

E világ szépsége a vallásos képzelet szerint valami-képen visszfénye a másvilágnak, amelynek napja az Isten, énekes madarai az angyalok, rózsaszálai, liliumai, gyöngyvirágai a szentek, amelynek virágillata az Istennek örökös dicsérete, az a szüntelen harsogó: Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene!

A mennyországban is sok szép lélek volt már, de akkor telt be a szépség teljessége, amikor Szűz Mária oda-költözött. Rá vonatkoztatja az Egyház az Énekek Énekének e szavait: — Egészen szép vagy te, én barátnóm, és szeplő nincs benned. — Szűz Mária szebb lélek a többiek között, mint május a többi hónapok között. Legszebb ő, mint lilium a többi virágok között, mint a nap az ég csillagai között. Ő a szép lelkek legszebbje, költőileg szólva: királynője. A királynő szót azért használjuk, mert a régiek képzelete szerint a koronás asszony a szépség netovábbja és a régiek el nem tudtak gondolni szebb látványt annál az asszony-nál, kinek fején királyi korona van. A királynői szó épp-úgy, mint a május a Szent Szűz szépségéről, szépségének elsőségéről beszél, értve persze különösen a lelki szépsé- get, amclyben oly magas fokra emelkedett, amennyire csak ember egyáltalán emelkedni képes lehetett; hogy még az ég angyalai is készségesen elismerték őt vezérüknek, királynő-jüknek, vagyis a legelsőnek önmaguk között, akivel szép-ségben senki sem versenyezhet.

Szalézi Szent Ferenc mondotta egyik alkalommal: — Ha tudnám, hogy az én ereimben csak egy is van, amely nem Istené, nyomban kitépném és tűzre dobnám. — Szűz Máriának igazán nem volt soha egyetlen gondolata, akara-tának egyetlen megvillanása, mely nem az Istenre vonat-kozott volna. Az ő lelke bezárt kert volt, ahová az emberi nem örök ellensége: a sátán soha be nem lopódzhatott és nem vethette el benne a bűnnek, a romlásnak gízgazos magvait. Ott csak virág termett, csupa erényvirág.

De necsak örüljünk, hanem kérjünk részt is az ő lelké-nek szépségéből: — Kérünk téged, Május Királynője, te

szépséges lelkű Szűzanya, segítsd győzelemre híveidet a lelkük szépségéért, épségéért folytatott vészes küzdelemben! És ha megsegítesz, jobbagyi hódolattal ígérjük: — Míg bennünk egy ér mozdul vagy csepp vér, — téged híven fogunk mi tisztelni s kegyes voltodat emlegetni. (Dr. Tóth Kálmán: A Mária-ünnepek fényözönében.)

3. Oh Mária — kinyílt virág...

A májusi friss természet összes virágai — liliummal az élükön — Szűz Mária tisztaságát ünneplik. Rózsája szeretetét juttatja eszünkbe. Százszorszép az ő utolérhetetlen szépségének prédikátora. Az ibolya minden szála azt hangoztatja: — Ime az Úr szolgálóleánya! — S a patak partján a nefelejcs hűségéről beszél. A búzavirág kékje az Immaculata ruhaszegélye. S aztán van egy egészen különleges Mária-virág, az ő hónapjának, a gyönyörű májusnak virága, amely egymaga is nagyon sokat mond a Szűzanyáról. Ez a májusi gyöngyvirág.

Jól ismerek egy harangos virágot.

Csillog vidékszerte. Úgy látszik, mintha

Ezüstből volna öntve, pedig földből nőtt.

A völgyek naptól elfordított oldalán él. Szereti a meleget, de a fák árnyékában, ahol a nap sugarai nem aszalják szárazra; levele mindig friss, illata sértetlen marad. A nedvességet is szereti, de viszont leveleit finom viaszhártya fedi, hogy a fölös víz leperegjen róla. Erős támaszték nélkül segít magán. Mikor bimbóival a levéltöredék közül a felszínre készül, pajzsot képező levelei nekifeszülnek a ráhullott nehezéknek, a nyílásra kész virág a bimbók legkisebb sérelme nélkül még a taposott földet is felemelve, a felszínre jut. Néhány óra múlva előttünk áll a szende, fehér színű, csillogó gyöngyökből álló harangos, fürtös, színezüst — virágzat. Szépsége és illata messziről csalogatja a rovarokat, de rejtett méze csak mélybe hatoló vendégeknek hozzáférhető, a felületesekek ellenben kielégítetlenül távoznak. Gyenge szárán a sok gyöngyharang tündéri csilingeléssel jelenti, hogy fehérségüknek a termé-

szet színpompájában s az emberek gondolkozásában milyen előkelő szerep jut.

Május hónapban a gyöngyvirág a megtiszteltetés legkeresettebb virága. A legelőkelőbb érületnek, a hálának és szeretetnek kifejezője. Ezzel tiszteli meg a gyermek édesanyját, ezt szánja a jegyes választottjának, ha valami nagyon szépet akar neki mondani. A felajánlott gyöngyvirág harangjai ezt mondják: — Én vagyok az a virág, amely a megtiszteltetés gyümölcse. (Eccl. 24, 23.) — Az egyes hívők a Szent Szűzre való gondolásukban szintén a gyöngyvirágra gondolnak. Vele ékesítik fel májusban az oltárokat...

— Magasra nőttem, mint a cédrus a Libanonban, mint a ciprusfa Sion hegyén. Felnőttem, mint a pálma Kádesben és mint a rózsaliget Jerikóban, mint a díszes olajfa a síkságban. Magasra nőttem, mint a platán a víz mellett a tereken. Illatozom, mint a fahéj és a fűszeres balzsam, mint a válogatott mirha, kellemes illatot árasztok... Én jó illatot fakasztok, mint a szőlőtő és virágaimból pompás dús gyümölcs terem. (Jéz., Sir. f. 23, 24. f.) — (Walter: Üdvözlég Mária.)

4. Májusi gondolatok

1. Egyben nincsen párja a Szentséges Szűznek: abban, hogy anya lett és szűz maradt. (Szent Bernárd.) — Mária kezében fekszik az egész világ üdve. (Szent Jordán.) — Szeressük Szűz Máriát teljes szívünköl, teljes elménköl és minden telhető erőnköl. (Szent Bernát.) — Hol az a nyelv, ha mindjárt angyali is az, mely képes volna méltóképen dicsőíteni a szüzet és anyát, éspedig az Isten szűz Anyját? (Bern. Assumpt. B. M. V.)

2. A régi Tirolban, Schwaz város közelében terül el Sakt-Goergenbergné névű helység. 1831. április 23-án történt, hogy egy jámbor cselédleány virágot keresett, hogy csokrot készíthessen a Szűzanya tiszteletére. Az idő még zord volt. Csak a kút közelében, a hegysziklákon pillantott meg néhány hegyi virágot. A szeretet vakmerővé tette a leányt. Megmászta a hegyet és sikerült is néhány virágszálat leszakítani; de megcsúszott és 140 m mély szakadékba

zuhant. Gazdája kétségbeesve ereszkedett le utána, halottnak hitte, de a Szent Szűz megmentette a haláltól, teljesen épen került ki a szakadékból.

3. Hajdanában, mikor földi királynőket koronáztak, a felavató püspök így szólt az ország leendő királynőjéhez: — Özvegyeket, árvákat, elhagyatottakat és szegényeket megvédelmezed-e minden elnyomástól? — Mire így felelt: — Fogadom és ígérem Isten és az Ő angyalai előtt! — Ki védi ezeket legjobban, ha nem a Mennysország Királynője, az elhagyatottak Gyámola?!

4. A tokiói egyetem pogány tanára a női ideálról tartott rádióelőadás kapcsán Szűz Máriát állította követendő példa gyanánt a japán nővilág elé: — Leányainkat úgy kell nevelnünk, hogy jó asszonyok, jó anyák legyenek belőlük. Hogy ezt elérjük, nem állíthatunk tökéletesebb példaképet eléjük, mint a keresztények Madonnáját.

5. Vidéki kis faluban élt egy házaspár vegyesházasságban. Sokszor volt közöttük a vallás miatt nézeteltérés. A katolikus édesanya azonban mélyen vallásosan nevelte gyermekeit. Kisleányát, aki még csak 5 éves volt, különösen rászoktatta Szűz Mária tiszteletére. — Szünidőben egy kis 17 éves evangélikus leány ment hozzájuk látogatóba, aki nem ismerte Szűz Máriát és nem imádkozta együtt a katolikus leánnyal az Üdvözlégyet, aki ezért szemrehányást tett neki. A protestáns leány azt felelte, hogy ők csak Istent imádják, Szűz Máriát nem, mint a katolikusok. — Én is csak az egy Istent imádom, — mondotta a kis hitvédő — Szűz Máriát mint Jézus édes Anyját csak szeretem és tisztetem, mert ő imádkozik érettünk Jézushoz, aki mindig meghallgatja édes Anyját. — A protestáns leány tovább sértegette a katolikusokat, de elismerte, hogy az édesanyját neki is tisztelni és szeretni kell. — Látod, így tisztetem és szeretem én is Szűz Máriát, mert ő Jézus Anyja és akkor a mi Anyánk is. Ugy-e ha atyád haragos, mert valamit nem jól tettél, édesanyádhoz fordulsz, hogy engesztelje ki? Mi is, ha Szűz Máriához imádkozunk, azért tesszük, hogy Ő kérje értünk Jézust és Jézus Őt mindig meghallgatja. Mit csinálnál, ha azt mondanák neked, hogy

nem szabad édesanyádat szeretned, nem szabad tőle semmit kérni, nem szabad az ölébe hajolni, mert az rossz és véték?! — A kedves és meggyőző hitvédelemnek az lett az eredménye, hogy a protestáns leányka hangos zokogásban tört ki.

Szent Péter és Pál apostolok

1. Imádkozunk jó papokért!

Jézus mondotta Szent Péternek: — Imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék hited... Pálnak: Nehéz neked az ösztöke ellen rúgdalódnod... Kiválasztott edényem ő nekem... A többi apostoloknak: Nem ti választottatok ki engem, hanem én titeket... Én őérettük könyörgök, nem a világért, hanem azokért, akiket mennyei Atyám, nekem adtál, mert ők tied... Szenteld meg őket igazságban... A világba küldöm őket... Én őérettük szentelem magamat, hogy ők is szentelve legyenek az igazságnak... Ima Jézus Szívéhez, az aratás Urához, hogy minél több jó papot küldjön aratásába...

Egyik német községben régebbi időben híres plébánost iktattak be. Ott volt többek között öreg plébánosa és tanítója is. Ebéd alkalmával elbeszélgettek a multról és fel-
emlégették, hogy az illető igen csintalan gyermek volt, és tanítója nem is akarta, hogy pap legyen, mert nem tartotta elég komolynak a papi pályára. A plébánosa is először gondolkozott, hogy pártfogolja-e? De később mégis biztatta, amint most elmondta — a következő okok alapján: — Ismertem szüleidet. Édesatyád vallásos ember volt, aki mindig elvégezte húsvéti gyónását és minden vasárnap, még rossz időben is ott volt a templomban. Édesanyád imádságos lélek volt, jó asszony, aki a házat rendben tartotta, a melletti vallási kötelességeit is mindig pontosan elvégezte. Ezért mertelek ajánlani, mert gondoltam, hogy ilyen jó fának csak jó gyümölcse lehet. A papnevelő előkészítő iskolája a család, ha ott jól nevelik a gyermeket, akkor van mire építeni.

Kérjük meg különösen a mai napon a legfőbb Főpapot, továbbá Szent Péter és Pál mintapapokat, hogy eszközöljenek ki minél több igazi hivatást; a Szentlelket pedig azért, hogy az előljárók felismerhessék az igazi hívásokat, de egyúttal a konkolyt minél előbb kivethessék a tiszta búza közül, nehogy azt is megrontsa.

2. A szeretet hősei

A két apostol szerette Istent, felebarátját, önmagát.

— Simon, Jónás fia, szeretsz-e engem jobban ezeknél? — Úgy van, Uram, Te tudod, hogy szeretlek Téged! ... Saul, Saul, miért üldözesz engem? — Mit akarsz, Uram, hogy cselekedjem? ... Istenért bejárta a két apostol az egész Zsidóországot, Kis-Ázsiát, Görögországot és a római birodalmat. Mindent szívesen eltűrtek Jézusért, örültek, ha érte szenvedhettek.

— Ne félj, a mai naptól kezdve embereket fogsz ... Menj Damaszkuszba és ott megmondják, mit cselekedjél! ... Erre mindketten otthagyták vagyonukat, mentek a lelkek után, nem törődtek tövissel, kinnal, gyalázattal, csak egyetlen vágy hevítette őket, a legjobb Pásztor példájára minél több bárányt gyűjteni az akolba, minél több eltévelyedett vagy sötétségben sínylődő lelket behozni az Egyház aklába ... Ezzel megmentették a maguk lelkét is, megszerezték a hervadhatatlan mennyei koszorút.

A szeretet hősi foka, ha valaki életét adja barátaikért. A két apostol ezt az áldozatot is meghozta, mindketten meghaltak Istenért és felebarátaikért.

Szent Ambrus beszéli el, hogy Néro császár izzó gyűlölettel viseltetett a keresztények iránt. Tűzzel-vassal pusztította őket. Szent Pétert, az Egyház fejét is ki akarta végeztetni. A hívek rábeszéltek Szent Pétert, hogy meneküljön el, mert rá még nagy szükség van. Szent Péter eleinte hallani sem akart róla, mert vágyott a vértanúság után, de végre egyik éjjel mégis elmenekült Rómából. A város kapujában találkozott Krisztussal és meglepetve kérdezte tőle: Hova mégy, Uram? — Rómába, hogy újra keresztre feszíttessem magam! — Szent Péter ebből mindent megértett

és sietett vissza nyájához. Nemsokára elfogták és 67-ben keresztre feszítették, saját kívánsága szerint fejfel lefelé. Ugyanakkor Szent Pált lefejezték.

3. Nagy hittérítők — könyörögjétek érettünk!

A római Mons Vaticanus csodáknak helye lett. Itt épült Caligula és Néró cirkusza, melyben Szent Pétert keresztre feszítették. De mellette építette Cletus pápa Szent Péter hamvai felett a kápolnát, a Confessiót. Az a cirkusz akkor omlott le, mint Chateaubriand elbeszéli „A vértanúk”-ban, mikor Galerius páholya előtt Eudort, a gall légiók keresztény vezérét és szépséges jegyesét halálra marta a tigris. Itt hallatszott először az a misztikus szó, ami legjobban kifejezi a missziók értelmét: Futnak az istennek az igaz Isten színe elől. — Az előtt a Confessio előtt pedig Nagy Konstantin vette át Augustus koronáját ott, azon a helyen, ahol a Szent Péter-templom előcsarnokában szobra ma áll.

És határtalan tisztelettel állok meg Rómában a Tre Fontane udvarán: ismét a vérző fej! Itt fejezték le Szent Pált. Azt mondja a hagyomány, hogy levágott feje hármat ugrott és nyomában fakadtak a csodatevő források, amelyekhez a hívek zarándokolnak.

És a vérző fej nem szűnt meg vérezni soha. Szent Pétertől Szent Melchiadesig, Konstantin kortársáig 32 pápa; kettőt kivéve, akiknek évei jobban siettek, mint bakóik, mind vértanúhalált haltak. Innen Nagy Károlyig 62 pápa — vértanúság, számkivetés, börtön.

Jöjjünk egészen közel! VI. Pius elhurcolják Rómából és mint fogoly hal meg. VII. Pius Fontainebleauban sir-dogál és foltozza reverendáit. IX. Pius Rómában halt meg, de előbb megjárta Gaetát. X. Pius a világháborúnak áldozata, akit az emberiségért viselt fájdalom ütött szíven.

Ez a pápának és atyafiságuknak — mely a vértanúságukból született — a története és első és legigazibb koronájuk a vértanúság koronája. A vérző fej nem szűnt meg vérezni 20 évszázadon át, de ez a vértanúság térítette meg Európát. Ez szentelte fel kereszténnyé Amerikát, ez jár

a Zambezi partjain, ez virraszt és kész élni és halni Azsia népei között a missziók szent művéért.

Emlékezzünk meg Szent Bonifácra, Adalbertra, Gel-
lértre stb., Európa nagynevű misszionárius vértanúiról, a
százakról és százakról, az ezrekről, akik név szerint vagy
név nélkül vértanúkká lettek a szent hitért. Lépünk be
Ázsiába és látnunk kell, hogy Hátsó-Indiának, Kínának,
Japánnak földje kővér a sok tízezer vértanú véréből. De
e vér lett a növekedő és hódító katolikus hitnek és nemze-
deknek a termő magja. — A vérző fej ott van a mai
misszionáriusok szenvedéseiben is. XI. Pius pápa igen sokat
tett a missziók érdekében.

Azért nekünk Szent Péternek és Szent Pálnak, a leg-
nagyobb misszionáriusok közül az elsőeknek a mai ünnepén
újra hitvallást kell tennünk a szent missziók mellett és ha
mi nem is adjuk vérünket Krisztus hitéért, legalább segít-
sük imáinkkal, adakozásainkkal azokat, akik nem szűnnek
meg hirdetni azt a pogányoknak önfeláldozással, szenved-
ések közt, ha kell, vérük árán is. Ezzel dicsőítjük igazán
az apostolfejedelmeket. Ezzel szolgáljuk legigazibban Urun-
kat, az első Misszionáriust és ezzel töltjük be az Ő missziós
parancsát. (Wolkenberg: Missziós szentbeszéd.)

4. A mennyország kulcsai a pápánál vannak

Mik ezek a kulcsok? Kinél vannak Szent Péter halála
óta ezek a kulcsok? Mi a kötelességünk nekünk a pápával
szemben?

1. Neked adom a mennyek országának kulcsait...
Krisztus mennybemenendő lévén, szeretetében irántunk a
saját helyettesül Pétert hagyta nekünk. (Szent Ambrus:
In Luc. 10. n. 175.) — Ez a mi városunk (Antiokia) egyik
nagy kiváltsága, hogy kezdetben az apostolok fejedelme
volt neki tanítója. És méltán nyerte az apostolok fejét pász-
torul az a város, mely a földkerekségen legelőször ékes-
kedett a keresztény névvel. Azonban, habár Pétert is nyer-
tük első tanítóul, nem tartottuk meg őt mindenkorra, hanem
átengedtük Róma királyi városának. (Aranyszájú Szent

János: In inscript. Act. II. n. 6.) — Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg...

2. Midőn Four. Szent Péter Rómából öt bullát kapott, nem engedte azokat egyszerűen az asztalra letenni, hanem először tiszta vászonterítőt tetetett alájuk és így szólt: — Ami a pápa kezéből jön, azt nem tisztelhetjük eléggé. Ha volna selyem vagy más drága szőnyegem, azt teríteném alája a pápai iratnak.

3. Néhány évvel ezelőtt egy protestáns ember a zárándokokkal elment Rómába. Midőn ott mindent jól megnézett, így szólt: — Nem tudtam eddig, hogy a katolikusok miért küldöznek a pápának Péter-fillért! Most már értem. — Pápák nélkül Európából a despoták zsákmánya, örökös civódás színtere, vagy éppen mongol pusztaság vált volna — mondja a protestáns Herder. — Fenséges elismeréssel adózott az Egyesült Államok presbiteriánus egyházának feje, dr. Dowell — nemrégiben a pápának. Levelet írt egy ottani katolikus lap szerkesztőségének, melyben így szól: — Meg kell vallanom, mindig megcsodáltam a pápának enciklikáit és ezekből hasznót merítettem. Szociális kérdésekben való felfogását mindig osztottam. Ezekben a tragikus időkben a pápa mindig megtette kötelességét. Önökkel együtt örülök annak a szolgálatnak, amelyet Isten országának és a világnak tett.

4. A legbüszkébb királyi házak is mintegy csak tegnapiak a római pápák sorozatához hasonlítva. Ezt a sorozatot soha meg nem szakadó folytonosságban követhetjük attól a pápától, aki Napoleont a 19. században, és addig, aki Pipint a 8. században megkoronázta. A fenséges dinasztia kiterjedt Pipinen túl és az idők homályában elvész. A velencei köztársaság következik utána régiségben, de a velencei köztársaság modern volt a pápasággal szemben. A velencei köztársaság azonban elmúlt, de a pápaság megmaradt. A pápaság fennmaradt, de nem hanyatlásban, hanem élettél és ifjú erővel. (Protestáns Macaulay kiváló történetíró.)

Fülöp Lajos francia király hatalmas minisztere volt Thiers. A protestáns vallást követte. Egyik alkalommal

megjelent Rómában és csak azt az egyet kérte, hogy ne kelljen megcsókolnia a pápa lábát. A pápai főudvarmester ezt a kívánságot közölte XVI. Gergely pápával, aki azt mondta: — Thiers jöjjön csak kihallgatásra és tegye azt, amit akar. — Alig ért Thiers a pápa elé, önkénytelenül lehajolt és megcsókolta a pápának nem a kezét, hanem a lábát. A pápa lehajolt és felemelte a miniszterelnököt. Közben barátságosan át akarta segíteni a jeleneten és így szólt: — Miniszter úr bizonyára megbotlott valamiben? — A szellemes miniszter igen ügyesen válaszolt: — Valóban megbotlottam, Szentatya. A pápaság nagyságában mi valamennyien megbotlunk...

5. O'Connel, Írország Mózes élete alkonyán mégyszer ki akarta fejezni tiszteletét a pápa iránt, s mikor utolérte a halál, testét szeretett testi hazájának, szívét pedig hasonlóan szeretett lelki hazájának szánta, Rómába küldte eltemetés végett.

Kármelhegyi Boldogasszony

1. A skapuláré megment a testi haláltól

1. A kutrei állomáson néhány éve egy nő került a vonat alá. Mindenki elveszettnek hitte. Mikor a vonat elment, a nő szépen felkelt és mint teljesen sértetlen került ki onnan. Maga beszélt el: — Skapulárém mentett meg a biztos haláltól. Dacára, hogy már nagyon elszakadt, mégis magammal hoztam. A Boldogságos Szűz adta bizonyára a gondolatot, hogy az utolsó pillanatban egészen lelapultam a földre és így a vonat elment felettem.

2. Egy hadviselt katona írta az egyik hitbuzgalmi lapnak e levelet: — Napokon át tartott az angolok pergőtüze ellenünk 1915-ben. Roham-roham után támadta meg árkainkat. Néhány megmaradt emberünk vitézül tartotta magát, de végül is az angolok maradtak felül. S amikor el kellett hagynunk helyünket s fogságba kerültünk, az előtünk heverő angol sebesültek fegyverükhöz nyúltak és közülünk még néhányat leterítették. Reám is rontott egy

hosszú angol, hogy belém vágja szuronyát. E pillanatban azonban eléje ugrott egy másik angol, kezéből kiütötte a puskát. Majd rám nézett, meglátta zubbonyom alatt skapuláremat és rám szólt: — Maga katolikus? — Igen — feleltem. — A gyűjtőhelyre vitt. Ütközben elmondta, hogy irországi katolikus, megismert skapuláremről és azért mentett meg. Ennek köszönhettem tehát életemet... Semmi kifogásom, ha szerkesztő úr közzéteszi nevemet, hiszen azért, amit elmondtam, tanúskodom bármikor, s nincs mit szégyelnem miatta. Hálátlanság volna ez részemről a Szent Szűz iránt.

3. Az olasz fronton a világháborúban (1914—1918) munkásszázadban szolgált egy élteesebb népfelkelő. Merekdeken parton fákat kellett kidönteniök — nagyon nehéz munka volt. Egyik este a tábori posta levelet hozott katonabajtársának. Benne skapláré-érme — ő is kapott belőle, mert érezte, hogy szüksége van rá. Másnap ugyanazon a helyen dolgozott tovább. Nagynehezen tarthatták vissza magukat a lezuhanástól. A vigyázatlanság életükbe került volna. Egyszerre csak elcsúszott a mi népfelkelőnk, a szakadék felé csúszott, nem tudott megkapaszkodni. Bajtársainak ereiben megfagyott a vér, mert látták, hogy néhány pillanat múlva a mélységbe zuhan. Erre valami váratlan dolog történt, melyre senki sem számított; néhány lépésnyire a sziklalfal szélétől lábával egy kiálló gyökérbe kapaszkodott s azon maradt függve. Így menekült meg. Vallomása szerint kizárólag a Szent Szűz oltalmának s a skapulárenak köszönhetette életét.

2. A skapuláré megment az örök kárhozattól

1. Abrahamsberg N. alezredes halálos ágyán hallani sem akart a gyónásról. Nagynehezen megengedte az apácának, hogy nyakába tehessen egy skapulárét. A hatás nem maradt el: alaposan meggyónt és e szavakat mondotta utoljára: Jézusom, Neked élek, Jézusom, Neked halok!

2. Hóvirágos éjjelen beteghez siet a pap. Nehéz esetel áll szemben. A halálosan beteg férfi elhagyta törvényes feleségét, bűnös módon másnak adta szívét, akivel — ok-

talan tévedésben — a Szent Antal-kép előtt, tanúk nélkül esküdött meg. A második asszony nem akar a beteg mellől tágitani. Végre kimegy — gyilkos tekintetet vetve a papra, aki a beteget tanáccsal, jó szóval, az örök büntetés fenyegetésével akarja bűnének megbánására és a házasság rendezésére bírni. De minden hiába. Erre előhúzza skapuláréját, a beteg nyakába akasztja, aki megígéri, hogy legalább hordani fogja ezentúl. A pap távozik és otthonában a bűnös megtéréséért ajánlja fel zsolozsmáját és szentolvasóját. Másnap eltiltották a betegtől. Az orvos szerint minden izgalom halált jelent. Két nap múlva azonban hívják a papot. Magával viszi a szent Útravalót. A haldokló ágya mellett ott áll törvényes felesége, akivel a beteg kibékült. Bűnbánóan felveszi a haldoklók szentségeit. A skapuláréval szívéen nyugodtan szenderül el.

3. Columbia tartomány néhai elnöke, Zaldna Ferenc, kiváló jogász, lelke mélyéből gyűlölte a katolikus Egyházat. Mindig a szabadelvűek vizein evezett. Egyik főagitátor volt, amikor kiűzték a jezsuitákat. Fia nagyszerű nevelést kapott Rómában. Kiválóan tisztelte Szűz Máriát, akit különösen edesatyja megtérítésére kért, amikor pappá lett.

Edesatyja súlyosan megbetegedett. A fiú a Bűnösök Menedékéhez, Máriához fordult. Mikor pedig a beteg állapota halálosra fordult, megkettőzte imádságát. Aztán haldokló atyjához ment és így szólt hozzá: — Atyám, minden emberi segítség hasztalan. Nem akarnál megkísérelni egy természetfeletti orvosságot? — Milyen az az orvosság? — Hogy elfogadod a skapulárét és viseled. — Elfogadta. Csak azt kérdezte, hogy mire kötelezi a viselése? — Hogy jó gyónást végezz, apám! — Erre a haldokló a félelemtől megremegett, de rövid idő múlva azt mondta: — Jól van, hívjatok papot! — Miután töredelmesen meggyónt, fennhangon kijelentette, hogy mint az Egyháznak igazi fia kíván meghalni...

Szűz Mária megtartja szavát: — Aki e ruhában hal meg, nem szenved majd a pokol tüztét.

A skapulárét a Szentföldről Európába átszármazott kármeliták főnöke, Stock Simon kapta először a Boldogsá-

gos Szűz Máriától, aki sok kegyelmet és nagy ígéretet kapcsolt ájtatos viseléséhez. A Szent Szűz látomásban mutatta meg Simonnak a skapulárét 1251 július 16-án. — Ennek emlékére engedélyezte V. Sixtus pápa 1587-ben először a kármelitáknak ezt az ünnepet, melyet azután 1726-ban XIII. Benedek kiterjesztett az egész világra.

Nagyboldogasszony

1. A boldog élet alapföltétele

Csak akkor lehet boldog e világon életünk, ha mindig a túlvilágra tekintünk. Erre legfőbb mintaképünk Szűz Mária.

— Egy a szükséges: Mária a legjobb részt választotta. (Lk. 10, 42.) — Keressétek először az Isten országát és az Ő igazságát... (Lk. 12, 31.) — Szűz Mária ezeket az ígéket életében megvalósította, azért boldog volt e földön, azért nevezzük őt boldogságosnak. — Boldogok vagyunk, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudván minden rosszat mondanak ellenetek Énérettem. (Mt. 5, 11.) Szűz Mária, mikor szíve alatt hordozta szent Fiát, akkor is szívesen elviselte Érte a gyanúsításokat; mikor a Kálvárián felfeszítették, akkor is eltűrte, hogy mint a legnagyobb gonosztevőnek anyját tekintsék őt. Életében sohasem panaszkodott. Mindíg ez volt a jelszava: Istenem, legyen meg a Te akaratod!

— Akiket szeret az Isten, azokat próbára teszi. (Zsid. 12, 6.) — Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék az Isten országa. (Mt. 5, 10.) — Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek. (Mt. 5, 6.) — Mária minden munkát szívesen elvégzett. Verejtékkel ette kenyerét. Mindíg vidám volt munka közben, mert tudta, hogy Isten megjutalmazza minden lépését.

Jules Lamaitre, francia író, szép kis legendát mond el Szűz Máriáról. Egy ízben az angyalok megjelentek a názáreti házban és a kis Jézusnak akartak segíteni a munkában. Szűz Mária azonban elküldte őket. Mikor ennek okát Szent

József megkérdezte, így szólt: — Nem lenne Megváltó az én Fiam, ha mindenben nem lenne hasonló az emberekhez: a munkában és szenvedésben is. Van elég szenvedés, elég veríték a földön, menjenek oda az angyalok, segítsenek ott az embereknek...

Szűz Mária örömében is folytonosan Istenre gondolt és mindenért hálát adott Neki. — Montesquieu, a híres francia szabadgondolkodó mondja: — Csodálatos dolog, hogy a keresztény vallás, melynek tárgya — úgylátszik — egyedül a jövő élet boldogsága, mégis a jelen életet is boldoggá teszi.

2. Szűz Mária vágyódik szent Fia után

A mai nap évfordulója annak, hogy vége szakadt a legszebb életnek, melyet valaha emberi lény a földön élhetett. Szűz Mária galamblelke szüzi testének aranykalitkájából kiszabadult, hogy mennyben lakozó szent Fiához röppenjen és az Ő áldott társaságában örökké boldogan élvezhesse a mennyei boldogságot, melyet szem nem látott... Hogy mennyire vágyódott Szűzanyánk ez után, mi el sem tudjuk képzelni. Vágyódott szent Fia után, akit jobban szeretett, mintsem teremtmény valaha Istent szeretette. Szerette mint Fiát, azzal a kimondhatatlan anyai szeretettel, mely egyedül az Ő tisztaságos szívéből telhetett ki. Szerette mint Istenét, mert tökéletességeit és szeretetreméltó jóságát nálánál jobban senki sem ismerte. Szerette mint jótevőjét, mert isteni Fia megváltói érdemeinek köszönhette minden emberi lények közt való magas kitüntetését és magasztos istenanyai méltóságát.

Ha már Szűz Mária mélyen szomorkodott, mikor a 12 éves Jézust 3 napig nem láthatta, mennyire elszomorodott, mikor néhány évig nem láthatta Őt mennybemenetele után. Hányszor felsóhajtott: — Ki ad nekem galambszárnyat, hogy felrepülhessek Hozzád, édes Istenem?! (Zsolt. 54, 7.) — Mondhatta a másvilágba távozó apostoloknak: — Ha megtaláljátok az én Szerelmesemet, mondjátok meg Neki, hogy az Ő szeretetétől ellankadok. (Ének. én. 5, 8.) — Milyen boldog pillanat lehetett számára, amikor meg-

láthatta a mennyországban szent Fiát és elmondhatta: — Megtaláltam azt, akit szeret az én lelkem; megfogtam Őt és el nem bocsátom. (Ének. én.)

Bizonyára felséges lehetett a Szent Szűz bevonulása a mennybe, ahol Jézus ilyen szavakkal fogadhatta: — Jer, édes jó Anyám, jer ide egészen közel Hozzám! Földi szenvedéseimben leghívebb társam voltál: légy hát társam a mennyei dicsőségben is!... Senki sem tett annyi szolgálatot, mint az Én áldott jó Anyám. Jer azért közelebb Enhozzám, ülj az én jobbomra, a te királynői trónusodra, melyet öröktől fogva neked készítettem... Készségesen megosztom veled trónusomat. Te légy ezentúl a kegyelmek osztogatója!...

Nekünk is hasznos ezt a mennybemenetelt szemlélni, mert mi is mindnyájan ugyanoda tartozunk. Mi is mindnyájan haza vágyunk Istenhez, akitől eredtünk. Nincs az egész világon semmi sem, amit össze lehetne hasonlítani a lélek szépségével. Az emberi lélek az Isten postagalambja. Isten az égből bocsátotta ki ebbe a világba azzal az üzenettel, hogy álljon be a testtel együtt az Ő szolgálatába. Előzetesen beléje oltotta az ösztönt, hogy küldetése után visszataláljon a mennyországba, Teremtőjéhez.

Szűz Mária a legszebb galamb, aki szerencsésen visszatalált égi hazájába. Hív és bátorít bennünket is repülésre. Fogadjunk neki szót és kérjük magas pártfogását, amelyet nem von meg tőlünk, mert hiszen azt akarja, hogy mi is oda jussunk. Szűzanyánk testestül-lelkestül felment a mennybe. Igyekezzünk mi is úgy élni, hogy majd egykor testünk is eljusson az örök hazába, Istenéhez, Végcéljához, ahol a Szent Szűz társaságában örökké boldog lehessen lelkünkkel együtt. (Dr. Tóth Kálmán: A Mária-ünnepek fényzőnében.)

3. Az ünnep jelentősége

Szűz Mária testestül-lelkestül felvitetett az égbe. Miért történt ez?

Az őskereszténység nem őriz ereklyéket a Szent Szűzről, szent sírjának helye nem lett zarándokhely, pedig a

régi kegyelet felásta a Kálváriát, óriási áldozatok árán kiváltotta a szent vértanúk testét.

Szent Fiával megjárta a szenvedés mélységeit, egyúttal megérdemelte a megdicsőülés magasságait is. — Szűz Mária hajléktalan volt Betlehemben, ezért méltó lett felemelkedni az égbe. A búcsúzó Krisztus mondotta: — Atyám országában sok lakóhely van, elmegyek helyet készíteni nektek. (Ján. 14, 2.) — Biztos, hogy ott szent Anyjának szánta az első helyet. — Üldöztetést szenvedett Szűzanyánk Heródestől és másoktól Krisztusért. Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért... Így legboldogabb, aki a legnagyobb Igazságért, magáért Krisztusért szenvedett, azért méltó, hogy övé legyen a mennyek országa és Ő legyen ott a Királynő. — Elvesztette a Szent Szűz szent Fiát 12 éves korában, 3 napig nélkülözte, ezzel a fájdalomával részolgált az örök, állandó birtoklás és együttmaradás boldogságára. — A Szent Szűz a Kálvária útján találkozott szent Fiával, ez méltóvá tette, hogy Krisztus megvallja az angyalok előtt és a szentek kíséretében.

Szűz Mária kitartott a kereszt mellett és szent ölébe vette Egyetlenét, azért megérdemelte, hogy állandóan a legnagyobb örömben legyen része az Isten trónusa mellett. Mert egykor Krisztust a keresztről levette, azért Ő felvette az égbe; és mert betekintett a legnagyobb mélységbe, a legsötétebb sírba, azért emeltetett fel egy oly országnak magasságába, amelynek nincsen a Szentírás szerint sem napja, sem holdja, mert szövétneke az Istennek Báránya. — Az a test, amely soha vétekben nem volt, nem láthatott rothadást. Azok az ajkak, amelyek a Végtelent csókolták, azok a kezek, amelyek az Istent ölelték, nem láthattak rothadást.

Ezt a legnagyobb Mária-ünnepet az Egyház először Keleten, majd Nyugaton is megünnepelte már a legrégebbi időben is. Ezt az ünnepet az 5. században elszakadt eretnekek is augusztus 15-én ünneplik, ami valószínűvé teszi annak ősi, talán apostoli eredetét. Neve: dormitio, azaz elalvás; vagy pausatio, azaz pihenés volt, de már a Sac. Gelasianum Assumptionnak nevezi. Hazánkban már Szent István király óta parancsolt ünnep, melyet a szabolcsi

zsinat is az évenként megünnepelendők közé sorol. Legrégibb magyar neve: Máriának mennybe felvétele — a 15. században fordul elő.

4. A megdicsőült Szűzanya

Másodszor érkezett Szűz Máriához az angyal, hogy a földi számkivetés vége elérkezett. Rögtön összehívta az apostolokat, hogy az utolsó intézkedéseket tudtul adja. A hagyomány szerint egész nyugodtnak és csendesnek látszott. Nála nyoma sem volt vergődésnek, rettegésnek, aggodalomnak, ami haldoklók ágyán oly nyomasztólag hat. Arca ragyogóbb volt, mint máskor. Szemei az ég derűjét tükrözték. Szelleme már az örök Sion gyönyörűségét élvezte. S lelke az isteni szeretetnek utolsó földi lüktetése alatt az örök hazába szállt...

— Pihenőt kerestem mindenképp, hogy az Úr örökrészeiben tartózkodjam. Akkor meghagyta nekem a mindenség Teremtője és mondotta, s aki teremtett engem, pihenőt adott sátramnak. És mondotta nekem, Jákobban lakjál, Izraelben legyen örökrészed és választottaim között verj gyökeret. Majd pedig Sionban kaptam állandó lakást, a szent városban találtam ekkép pihenőt és Jeruzsálem lett uralmam székhelye. A dicsőséges nép közt vertem gyökeret. Az én Istenem részében, az Ő örökrészeiben s a szentek gyülekezetében megtelepedtem (Jéz. Sir. f. 24, 11—13. és 15—16.)

Igy halt meg Szűz Mária. Az apostolok a holttestet a régi hagyomány szerint Jozafát völgyébe vitték, ahol Szent Joakimot és Szent Annát is eltemették. 3 nap és 3 éjjel mellette virrasztottak, imádság közben. Akkor érkezett meg Szent Tamás, India apostola, aki esdekelve kérte őket, hogy mutassák meg neki a holttestet. Azonban a felnyitott sírból hiányzott a drága tetem. A Szűzanya szent teste nem lett a férgek martaléka, hanem a lélekkel együtt az égbe jutott. A sírban nem volt más, mint rózsza és gyöngyvirág. Szeretetének és megdicsőülésének szimbolumai.

A mikroszkóp alatt — amely mindent szebbnek mutat, mint amilyenek szabadszemmel látszik — a figyelemre

nem méltatott virág és a megvetett rovar a Mindenható csodálatos alkotásának látszik. Hát még milyen elbájoló lehet a természetfeletti látásra képesített szem számára a kegyelem szépségeibe öltözött lélek?! S még inkább a Szent Szűz, akinek méltóságát itt a földön nagyon tökéletlenül csak a királyné szó fejezi ki! Szépségét a liturgia így sejteti: — Sion leányai... Lássátok királynétokat, akinek a csillagok hódolnak, szépségét a nap és hold csodálják és látásán Isten minden gyermeke ujjong. S akiről a patmoszi látnok mint olyan égi jelről beszél: akinek öltözete a nap, koronája 12 csillag. (Titk. Jel. 11, 19.)

Régi kedves legenda szerint egy jámbor lélek nagyon kívánta látni a megdicsőült Szent Szület. Megadatott neki; a belőle kiáradó fényesség azonban szemét nagyon megviselte. Nem törődött vele; mindenkorra hajlandó volt lemondani a földi dolgok látásáról, csak életében még egyszer szemlélhesse Őt. S íme, ez is csak megadatott neki, a helyett, hogy ez látását még jobban megviselte volna, utána mindent szebbnek és lelkibbnek látott...

Szent István király

1. Mit hagyott ránk örökségül?

Igaz hitet és biztos jövőjü hazát.

Fülöp, Macedónia királya, kezdettől fogva Görögország elfoglalására vágyódott. Mikor követe az ország szépségét lefestette előtte, annyira tűzbe jött a király, hogy így szólt: — Athént, Görögország fővárosát meg kell szereznem, bármibe kerüljön is! — És csakugyan nem nyugodott addig, amíg meg nem szerezte.

Szent István is látott egy még szebb várost, az Anyaszentegyházat és odaát a boldog Jeruzsálemet, és mikor közelebből megismerte ezeket, ő is így szólt: — Abba a dicsőséges városba vezetem népemet, bármibe kerüljön is; az Egyház polgáraivá, Krisztus gyermekeivé, igaz kereszténykékké teszem nemzetemet.

Nem kímélt ezért fáradságot, legyőzte a pogányság ellenállását, püspökségeket alapított, az Egyház törvényeit beiktatta a világi törvénykönyvbe, végül minden munkájára a pápa jóváhagyását kérte. A katolikus hitre való térítés után koronát kért a pápától, ezzel biztosította az ország függetlenségét, nem lett hűbérese világi hatalomnak. A népet állandó foglalkozáshoz szoktatta és így megszüntette a veszedelmet, hogy a szomszéd népek eltöröljék a föld színéről.

A mai ünnep már a 11. században nemzeti ünnep volt, éspedig hazánkban kezdet óta augusztus 20-án, annak emlékére, hogy Szent László uralkodása alatt, 1083-ban ezen a napon emelték ki sírjából a szent király tetemét. — Az Egyház egyébként szeptember 2-án ünnepli Szent Istvánt, amit XI. Ince pápa rendelt el hálából Budának a töröktől való visszavétele után.

2. Ah, hol vagy, magyarok tündöklő csillaga?

A magyar nép ma ünnepi védőszentjét, aki keresztvízre tartotta nemzetünket, aki a törzsszervezet lazaságát erős királysággal váltotta fel, aki hazánkat a nyugati kultúrába beilleszkedő állammá emelte és részesévé tette mindazoknak a kultúrértékeknek, melyeket a keresztény hit képvisel és amelyeknek letéteményese az Egyház.

Szent István hasonló az evangéliumi nagy királyhoz, aki elhagyta országát és idegen országba: a mennyországba ment, hogy évről-évre onnét visszatérjen és számonkérje országa polgáraitól a kincseket, amelyeket eltávozásakor itt hagyott: a hazafiságot és a vallásosságot. Ő mindkettőben első volt: hazafiság dolgában király, vallásosság dolgában pedig szent. Szent fején csodálatos módon egyesülnek a föld és az ég legnagyobb méltóságának jelvényei: a királyok koronája és a szentek aureolája.

A szentgalleni híres régi apátság templomában van egy oltár, amelyen egy szelíd tekintetű apáca szobra áll, kezében a vértanúság eszközeivel. Szent Wilborada a vértanú neve, akit a pogány magyarok a kalandozások alkalmával megöltek. Szent István érdeme, hogy ezek a kalan-

dozások megszűntek. A keresztény hit, melynek kultúr-erőit Szent István oltotta bele a magyarság fájába, többek között azért lett az egész világon kultúrtényező, mert az embereket belekapcsolta a közösségbe és az örökkévalóságba... A magyar népre nézve így lett a kereszténység, aminek Krisztus akarta: erjesztő kovász, mely édes, élvezhető kenyérré tette nemzetünk nyers tömegét a történelem repedezett asztalára.

A magyarságot két veszély fenyegette megsemmisüléssel: a törzsekre oszlásnak atomizált gondolata és a kalandozások céltalan erőpazarlása. Mind a kettőt a keresztény hit orvosolta: a közösség, az emberi egybetartozás hangsúlyozásával egységbe forrasztotta a törzseket, a pillanaton túli céloknak kiemelése által pedig a nép erejét kalandozások helyett komoly állami célok munkájára foglalta le. Ezért Szent István szerepe, a magyar nép megkeresztelkedése egyúttal állami életünk kezdete is.

A mai nehéz időkben, mikor sok értéktelenség értéknek látszik, hatásosan és gyakran kell szem elé állítani azokat az igaz, történelemben kipróbált erőket és értékeket, melyeket az első szent királyunknak: jobbja, kardja, palástja, törvényei és koronája képviselnek. (Dr. Gálos László: Szent az év.)

3. Szent István védi nemzetünket

Szent István Jobbja nemcsak ereklYE, hanem szimbólum, sőt védőkar is a nemzetre, ha küzd ellenséggel. Ránk nézve élő hatalom, éltető forrás, legyőzhetetlen erő, mely fölemel a csüggedésből, megerősít, ha ingadozunk, utat mutat, ha tévővázunk, szívünket hittel, lelkesedéssel, reménnyel tölti el.

Mi lehet a magyar nép számára kijelölt út, mely a nagyság örök magaslataira vezet? Melyek azok a tulajdonságok, amelyeket ennek a népnek sajátos talentum gyanánt adott az isteni Gondviselés, amelynek kamatoztatása által valóban nagy volt a múltban és naggyá lehet a jövőben? Hazánk természetes fekvésénél fogva védőbástyája Nyugatnak, erős támasza a keresztény kultúrának és civilizá-

ciónak a tatár és a török ellen. Erre a feladatra választotta ki és nevelte az isteni Gondviselés a multban a magyar népet. Szívébe oltotta ennek a földnek, melyet a magyar hazájává tett, — rajongó szeretetét. A madár a fészket, az anya gyermekét, a férfi hitvesét nem szeretheti jobban, mint a magyar szerette hazáját.

A föld a hazának csak teste, a lélek, mely élteti, a nemzet alkotmánya. Mivel a magyar oly rajongással szerette hazáját, vált második természetévé a hűség a királyhoz és alkotmányos szabadságának szeretete.

Úgy a király személyének, mint a nemzet alkotmányának és törvényeinek a kereszténység kölcsönzött magasabb erőt és tekintélyt. És ez az erő, ez a tekintély volt az, amely a magyar királyságot annyi századon át annyi veszély, küzdelem és ellenség között sértetlenül megővta és épségben fenntartotta. Akkor volt a magyar legnagyobb, mikor együtt ápolta a hazaszeretetet, a királyhűséget és a keresztény szellemet.

Nagy feladat vár ránk a jövőben is. Nem anyagi téren, nem nyers erőkkkel, hanem eszményi, ideális téren lehetünk kimagaslók a népek világversenyében és ezáltal biztosíthatjuk jövőnket a legnagyobb népkolosszusokkal szemben is. — Buzgólkodjatok a törvényért! Adjátok oda élteteket atyáitok szövetségéért! Gondoljatok az atyák ama tetteire, melyeket véghez vittek a maguk idejében, és nagy dicsőség meg halhatatlan név leszen osztályrészetek. (I Mak. 2, 50. 51.)

Kisasszony

1. Örömfűnknek oka

Szűz Mária születésének örül az ég és a föld.

1. Szűz Máriának örült az Atya, mert legtisztább és legtekélyesebb teremtményét látta benne. Örvendett a Fiú, mert születésében elérkezettnek látta az időt, midőn határtalan szeretetét az emberek iránt kiöntheti. Örvendett a Szentlélek, mert benne feltalálta leghívebb jegyesét.

Örültek az angyalok, mert Lucifer helyett Szűz Máriát nyerték fejükül, aki egyúttal a mennyország királynéja is lett. Örültek a pokoltornácában levő lelkek, mert Szabadítójuk Édesanyját üdvözölhették a Szent Szűzben. Örültek a bűnös emberek, mert már közel volt a megváltásuk, hiszen megszületett az Úr Jézus Édesanyja. — Amint Éva a bűnnek, úgy Szűz Mária az érdemnek lett szerzője. Éva megölve a lelkünket, ártalmunkra volt, Szűz Mária életre keltve bennünket, hasznunkat eszközölte. (Szent Agoston.) — Mindenki számára megnyitja irgalmasságának keblét, hogy annak a bőségéből mindenki részesüljön: a fogoly szabadulást, az igaz kegyelmet nyerjen. (Szent Bernárd.) — Ami üdvösségünkre létezik ránk nézve, azt Isten után Szűz Máriában és általa bírjuk. (Szent Bonaventura.) — Ki lenne képes kikutatni, oh áldott Szűz, a te irgalmasságnak hosszúságát, szélességét, magasságát és mélységét? A te irgalmasságod hosszúsága egész ítéletnapig elér mindazokhoz, akik hozzád bizalommal folyamodnak. Szélessége betölti a földkerekséget, úgyhogy a te irgalmasságoddal is telve van az egész föld. Magassága egész a mennyországig terjed, amelynek számára új lakosokat szerez. Mélysége lehat és üdvösséget szerez mindazoknak, akik a sötétségben és a halál árnyékában ülnek. (Szent Bernárd.)

2. Minden mulandó, csak az Úr dicsősége és a színelátásának örvendező szentek örök és szent Fiával örökké egyesült Szűzanya öröme nem múlik el soha. Ez a Szűzanya szent Fiával a legtisztább örömek létesítője... Ez az anya és gyermeke nem egy pillanatra örvendeztetnek csak meg bennünket, hanem a világ végéig köztünk maradnak. Akik őket észreveszik és szemlélik, lelkükből távozni érzik a tikkasztó és fárasztó élet nehézségeit. A Szent Szűz maga biztosít arról, hogy aki őt keresi és megleti, az ezen élet veszedelmei közepette örök életet talál és üdvösséget merít az Úrból. (Péld. 8, 35.) — Ez a legnagyobb öröm.

Valamikor — nagyon régen — a széles Campagna terein egy eltévedt vándor tartott az örök város felé. Még aznap el akarta érni, de est borult a tájakra, és az utas eltévedt. Semmi más nem irányította, mint itt-ott felvetődött

lidércfény mondotta neki: Jöjj felém! — Az utas nem követte a veszedelmes hívást, hanem egyre azon tűnődött, mi lesz most vele. Amint így gondolkodott, harangszót hallott. Mint mennyei zene érte füleit a kedves hang: új erő szállott tagjaiba, utána indult. Rövid idő múlva örömtől sugárzó arccal ott térdelt Róma legszebb templomának — a Santa Maria Maggiorének — főoltára, a Boldogságos Szűz és a Kisded Jézus előtt. Megmeneküléseért hálát adott és alapítványt is tett, hogy a kedves bazilika harangjai minden este 6 órakor szólaljanak meg és hívogassák az utasokat arra az igaz ösvényre, amely a Boldogságos Szűzhöz és Kisded Jézushoz vezet, akiknek meglelése a legállandóbb örömet biztosítja. Az Úr Jézus bevonul a legtikkadtabb lelkekbe, megközelíti a legfagyosabb szíveket s mint igaz király angyali kísérettel tartja diadalútját a tengertől a tengerig és a föld határáig minden szívbe.

Ennek az örökké tartó örömnak a biztatása a vezérgondolata minden Mária-ünnepnek és minden imádságnak, amelyekkel az Egyház a Szent Szűzhöz fordul és azt kéri: — a jelen élet szomorúságaitól megszabadulva, az örökké tartó örömben részesüljünk... közbenjárása által az örökké tartó örömek részesei lehessünk, akik itt védelmének örvendezünk.

— Isten, aki szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által megörvendeztetted a világot, add, kérünk, hogy az Ő Szűz Anyja által az örök élet örömeit vehessük.

3. Mária születésnapjának ünneplése a 7. századba nyúlik vissza, mégpedig Keleten és Nyugaton egyaránt. Nyolcada a 13. században keletkezett, amikor sokan még önkéntes vigiliával készültek elő e kedves ünnepre. Hogy miért választották a régiek épp szeptember 8-át ez ünnep időpontjának, azt ma már megállapítani nem tudjuk. — Hazánk legújabbkori történetében nevezetes Kisasszony napja, mert a szabadságharc után elásott szent koronát 1853-ban épp e napon találták meg ismét.

2. Szűz Mária szerepe megváltásunkban

Isten azt akarta, hogy Szűz Mária által szülessék a világ Megváltója, és most is minden kegyelmet ő általa kapunk.

— Olyan, mint a kereskedő hajója — messziről hozván kenyeret. (Péld. 31, 14.) — Szűz Mária az a hajó, aki messziről, az égből hozta le nekünk az édes Jézust, az élő Kenyeret, aki mennyből szállott alá, hogy nekünk örök életet szerezzen.

P. Suarez szerint Szűzanyánk háromféleképpen működött közre üdvösségünkre: 1. érdemei által, amelyeknél fogva méltó volt arra, hogy Isten reá tekintsen szolgálójának alázatosságára és tőle vegye fel az emberi testet. 2. Buzgó imái által, melyeket szünet nélkül, egész életén keresztül följárlott értünk. És az ő imája úgyszólván mindenható erővel bír, mert bár teremtménynek imája volt, de a legtokéletesebb teremtményé, kinek megalkotásában Isten bölcseségének és szeretetének teljessége működött. 3. Szűz Mária önként feláldozta érettünk szent Fiának életét. Ezért halt meg csak a keresztfeszítés után.

— Igenis megfelelő az, hogy amiként egy férfiúnak és egy nőnek, összüleinknek bűne volt oka a mi elesésünknek és kárhozatunknak: épp így ketten, egy második férfiú, a második Ádám — és egy második nő, a második Éva: Mária, — legyen kieszközölője a mi lábraállításunknak és üdvösségünknek. (Szent Bernát.) Nagy Szent Albert egyenesen azt állítja, hogy Jézussal az Ő Anyja, Mária is közreműködött megváltásunkban. — Teremteni semmiből is megteremthette az embert az Űristen; de miután az emberiség a maga bűne, hűtlensége miatt tönkre ment, már nem akarta őt Mária közreműködése nélkül megváltani. (Szent Anzelm.) — Mária kezeibe van letéve az egész világ üdve. (Szent Jordán.) — Mária kegyétől függ az egész világ üdve, s minden azon fordul meg, hogy vajjon Őkegyel-e bennünket vagy sem. Akit Mária oltalmaz, üdvözül, akinek Ő nem segít, az elkárhozik. (Szent Bernardin.) — Oh, én Királynőm! Tebeléd helyezem minden reményemet, Tőled várom nagy bizalommal az én üdvömet, amelyre elsegítesz szent

Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által. (Damaszkuszi Szent János.)

3. Mária — mindig segít

1. Reger Miksa híres zeneszerző (1873—1916) katolikus vallásban nevelkedett, de hamarosan elvesztette hitét. Mikor azonban halálát közeledni érezte, Amsterdamban találkozott Nowowiejski Rudolf bécsi pappal, akinek még aznap meggyónt. Másnap is meglátogatta a pap a nagy-beteget, aki így szólt hozzá: — Főtisztelendő uram, engedje meg, hogy ezentúl legjobb barátomnak nevezhessem önt, aki megmentett az örök haláltól. Most már nyugodtan nézek a halál elé. Tegnap említettem önnek, hogy a Miatyánkot szeretném megzenésíteni, de most megváltoztatom tervemet és inkább a Salve Reginát fogom megzenésíteni temetésemre a Szűzanya tiszteletére, aki önt hozzám küldte. Mert bár sohasem gyakoroltam hitemet, de néha-néha elimádkoztam egy Üdvözlégyet. — Nemsokára csakugyan meghalt, Istennel teljesen kibékülve.

2. Egy vallásos asszony mondotta el, hogy férje nem sokat tördött Istennel, de májusban sohasem mulasztott el néhány szál virággal kedveskedni a Szűzanyának. Férje azután nemsokára, hirtelen, szentségek nélkül meghalt. Nagy volt a szomorúsága, hogy férje talán el is kárhozott. Egyszer csak megjelent neki álmában és tudtára adta, hogy a Szűzanyának vitt virág mentette meg, még sokat kell szenvednie a tisztítóhelyen, de megmenekült a pokoltól. Hogy nem tévedés volt az asszony álmában, mutatja, hogy utána egészen megnyugodott és sok szentmisével és imádsággal igyekezett férjét minél előbb kimenteni a tisztító-tűzből.

3. Egy régebbi szociáldemokrata német ujságíró beszélte el: — Berlini lapunk, a Glühlichter elküldött Máriacellbe, hogy minél több gúnyos cikket közölhessek a katolikusok Mária iránti babonájáról. Végignéztem sok ajándékot, amelyeket a hívek hálából felajánlottak Szűz Máriának. Eleinte mulattam a dolgon, mint a babona bizonyítékain, de nemsokára komollyá váltam, mert minduntalan ezt a két szót olvastam az ajándéktárgyakon: — Mária meg-

segített! — Azért lettem szabadgondolkozó, mert a szegény népen segíteni akartam. De itt olyan ügyeket láttam, amelyeken ember nem tud segíteni. Most már belátom, hogy van más és hathatósabb segítség is, amelyben ifjúkoromban hittem, amikor még nem voltam olyan elkeseredett és boldogtalan. Most ismét visszatérek a jó útra. Azért legelőször is jó gyónást végeztem.

4. Budapesti emberrel történt 1929-ben: 1400 pengőért úri berendezést akart venni, de neki tetsző annyiért nem akadt. Amint bútorok után járt, egyik szombati napon bement a Szent Rókus-kápolnába és arra kérte a Szűzanyát, hogy ismertesse meg olyan szerény katolikus iparossal, aki megtalálja számítását meg öneki is tessék a bútor. Sok keresés után ráakadt egy derék iparosra, aki egész nap a gyárban dolgozik, de szabadidejében korcsma helyett 3 év alatt gyönyörű úriszoba berendezést készített. Hamarosan megegyeztek. Az asztalos felesége elmondotta, hogy azon a szombat délutánon kisfiával, aki szívgárdista, éppen a Krisztus Király kápolnájában imádkozott, főleg azért, hogy csak jönné olyan vevő, aki urának 3 évi fáradozását készpénzzel megváltaná. Ime, az isteni Gondviselés és Szűz Mária mindkettőn segített.

5. Szűz Mária nemcsak segélyükre van hű szolgálóinak haláluk óráján, hanem elibük is megy a mennybe vezető úton, hogy őket bátorítsa és az Isten ítélőszéke elé kísérje. (Szent Jeromos: Ad Eustach.) — Szent Júlián püspöknek súlyos betegségében megjelent sok szűz kíséretében a mennyek Királynője és pálmaágot nyújtott át neki e szavak kíséretében: Isten szolgálója, fogadd el ezt a pálmaágot mint tisztaságod jelét, amelyet mindig sértetlenül megőriztél. — Júlián hálát adott Istennek és a Szűzanyának az állhatatosság kegyelméért és csendesen elhunyt.

Szűz Mária nevenapja

1. Miben áll az Igazi Mária-tisztelet?

Adjuk Szűzanyánknak névnapi ajándékol a tisztaság liliumát, a szeretet rózsáját és az alázatosság ibolyáját!

Ami a lilium a kerti növények között, az a tisztaság az erények között. A tisztaság az erények koronája. Legkedvesebb erény Szűz Mária előtt. — Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent. (Mt. 5, 8.) — Isten maga a szeretet. (I Ján. 4, 8.) — Szűz Mária „a szép szeretet kegyes Anyja”... — A szeretet tűrő, elnéző, nem gondol rosszat... (I Kor. 13, 4.) — Istent Szűz Máriánál senki sem szerette jobban, mert Ő mindenben, még a legcsekélyebb dologban is teljesítette Isten szent akaratát... Szerette felebarátait is.

— Ime, az Úrnak szolgálóleánya... Szent Bernát szerint az alázatosság a lélek dísz és az erények szilárd alapja...

2. Ünnepi gondolatok

1. Szűz Mária nevenapjának első megülése 1513-ban volt a spanyol Cuenca nevű városban. V. Pius pápa ugyan eltörölte, de Sixtus újból engedélyezte, mégpedig szeptember 17-re. A következő lépést az ünnep történetében XV. Gergely pápa tette, aki egész Spanyolországra kiterjesztette annak megülését. Egy hazánkat is közelebről érdeklő nagy eseménnyel kapcsolatos azután Szűz Mária nevenapjának elterjedése, mert XI. Ince Bécsnek a törökök ostromától való felszabadítása emlékére rendelte el 1683 november 25-én, hogy a jövőben a Kisasszony napjára következő vasárnapon az egész Egyházban nagyobb duplex jelleggel ünnepeljék meg azt. X. Pius óta azután az ünnep szeptember 12-ére került, mert ekkor van az említett esemény évfordulója.

2. A szent iratok tudós értelmezői szerint e név: Mária, amint 5 betűből áll, úgy ötféle jelentősége van: keserű tenger, úrnő, királyné, ragyogó fény, mirha, tengeri csillag. — Oh, ki tudod, hogy a világ tengerén több vihar jár, mint a szárazföldön, ne fordítsd el szemeidet e ragyogó csillagtól, ha nem akarod, hogy a hullámok elnyeljenek. Midőn a kísértés viharai kitérnek vagy az inség sziklához vágódol, nézz e csillagra, kiálts Máriához! Midőn a kevélység, nagyravágás és féltékenységi hullámai ide-oda csapkodnak, nézz e csillagra, hívd segítségül Máriát! Midőn a

harag, bírvágy testileg ostromolja szíved hajóját, tekints Máriára! Midőn gonosz tettet tudata megzavar, rút lelkiismereted megszegyenít, az utolsó ítélet gondolata megráz, úgyhogy már-már a kétségbeesés örvényébe zuhannál, gondoldj Máriára! Veszély, aggodalom és inség idején csak rá gondoldj, hozzá folyamodjál! Ajkaidról és szívedből sohase tűnjék el e név! És hogy pártfogását megnyerhesd, sohase térj el az ő élete példájától! (Szent Bernát: Homil. 2. de B. V.)

3. Diomira nővér — meghalt 1786-ban — írja önéletrajzában: Heten voltunk testvérek: 3 fiú és 4 leány. Mind-egyikünknek a rendes keresztnéve mellett még Mária volt a mellékeve. Szüleinknek az volt ezzel a céljuk, hogy figyelmeztessenek a Mária-tiszteletre és egyúttal a Szent Szűznek különös oltalmába ajánlottak bennünket. Esténként, különösen májusban, ájtatosságot tartottak velünk a Szűzanya tiszteletére, hogy bennünket megőrizzen a bűntől.

4. Egy bretagne-i ősi legenda szerint az egyik pusztán ősz remete élt, aki minden emberi beszédet elfelejtett, s csak erre a két szóra tudott emlékezni: — Ave Maria! — Ez volt utolsó sóhaja is, amellyel a túlvilágra költözött.

Hasonló megtörtént dolgot mond el a ferencrendiek kínai missziójának története. 1906-ban egy gyenge tehetségű 13 éves lánykát kereszteltek meg Kínában Magda névre. A lányka csodálatos könnyen tanulta meg a keresztvetést és az Üdvözlégyet. De más imát nem tudott megtanulni. A gyöngye lányka 3 éven át súlyos beteg volt, az ápolónővérnek mindenre azt felelte: — Ave Maria! — Ezzel vette be a keserű orvosságot — mosolyogva, ezt mondotta kinjai közepette és ezzel a két szóval lehelte ki lelkét.

Olvasós Boldogasszony

1. Szűzanyánk, taníts meg a rózsafűzér helyes imádkozására!

Háromféle szentolvasó van: örvendetes, fájdalmas és dicsőséges. Talán azért lett a szentolvasó éppen az öröm, a fájdalom és dicsőség füzére, mert az Úr Jézus Krisztus azt mondotta magáról, hogy Ő: Út, Igazság és Élet.

Az örömdetes rózsafüzér a gyermek Jézus lábnyomát kíséri: ez az út. A fájdalmas az igazság szerepét, sorsát rajzolja előttünk: ez a szenvedés. A dicsőséges az igazságnak a halál és gonoszság fölötti győzelmét, végkifejletét mutatja, és ez az élet.

1. Hová vezet a gyermek Jézus útja az örömdetes olvasóban? Szűzi fogantatáshoz, Szentlélek erejéhez, Szűzanya öleléséhez, Szent Erzsébet tiszta otthonához, a Magnificat himnuszához; a betlehemi szegénység türelmes viseléséhez, karácsony dicsőséges békességéhez, békés dicsőséghez; a törvény figyelmes megtartásához, az agg Simeon öröméhez, a hét fájdalom töréhez, végül a templomnak, mint Atyánk házának szeretetéhez, engedelmességhez, rejtett, eldugott élethez.

2. A fájdalmas olvasó megmutatja az igazság földi sorsát, és ez a — szenvedés. A gondolati bűnökért, aljas tervekért az Igazságnak homloka verítkezik. A szemérmetlen testi izgalmakért, a törvénytelen szerelmekért az Igazságnak egész teste ostromoztatik. A kevélység pózoló koronájáért, a hazugság kormánypálcájáért töviskoronával, nádból való joggal szenved az Igazság. A nyilvános élet bűneiért, a botrányokért a keresztút 14 nyilvános állomásán szenved az Igazság. Az egész világ bűneiért pedig kereszt-halállal engesztel, hal meg az Igazság.

3. A dicsőséges olvasó pedig mutatja, hova bontakozik az öröm útja, mi a szenvedő Igazság jutalma. A feltámadott Krisztus a diadalmas élet. A mennybemenő Krisztus a triumfáló élet. A Szentlélek az éltető Lélek. Mária égbevitele a sírból kiszálló, örök szállásra találó élet. Megkoronázása pedig a földi élet minden nyomorúságát feledtető, minden örömet túllicitaló örök élet.

Csak az ártatlanság gyermeki útjain van öröm, hiába keresnők másutt. Csak az igazság birtokában lesz a szenvedés felemelő. Csak az örök dicsőség világa méltó e névre: élet. (Dr. Gálos László: Szent az év.)

2. A szentolvasó megment a testi és lelki haláltól

1. A középamerikai Costarica államban fekvő Cathago városát a földrengés majdnem teljesen elpusztította. E katasztrófa alkalmával Don Gutiérrez Ezekiel, az 1906. évi elnökjelölt éppen a szentolvasót imádkozta otthonában családjával együtt. Az első lökések után övéi közül egyesek azonnal menekülni akartak, de a családatya visszatartotta őket mindaddig, amíg a rózsafüzért végig nem imádkozták, mert azt nem akarta félbeszakítani. A családtagok engedelmeskedtek. S milyen nagy lett ámulatuk, amikor aztán kimentek az utcára és a várost romokban heverve találták! Egyetlenegy ház sem maradt épen, csupán az ő házukban nem támadt repedés sehol és a földrengésnek legkisebb nyomát sem lehetett rajta felfedezni. — Kétségtelen, hogy a szentolvasó Királynője oltalmazta meg házukat.

2. Beteg asszonyhoz hívták a papot X.-utca 28. szám alá. A pap tévedésből a 18. számú házba ment. Amint felért az I. emeletre, az ajtókat zárva találta. A II. emeleten egy kisfiú rámutatott egy ajtóra, ahol beteg asszony feküdt, aki mellett ott volt férje is. — Hogy van a felesége? — kérdezte a pap. — Ahhoz magának semmi köze! Mit akar itt? Ki hívta ide? — Valaki egy beteg asszonyhoz hívott. Valószínűleg eltévesztettem a házszámot, de úgy látom, hogy itt is szükség van rám. Kétségkívül Isten akarta, hogy ide tévedjek. — Igen, igen! — felelte a beteg. — Én szeretnék gyónni! — Szó sem lehet róla! — vágott közbe a férfi. — Tíz év óta nem tette be pap ide a lábát. Hagyjon minket békében, tisztelendő úr, és ne törődjék a mi ügyeinkkel! — Nézze, barátom, felesége lelke nem az ön tulajdona! Tehát én igenis meggyóntatom őt és megteszem kötelességemet, szíveskedjék egy kis időre magunkra hagyni bennünket. — Az ember morgott még valamit, de végre kiment a konyhába. Ekkor az asszony egy olvasót mutatott a papnak, mely mellette függött a falon. — Nézze, főtisztelendő úr, ez az olvasó mentett meg engem. Tíz év óta férjemtől való félelmemben elhagytam az Istent és vallásomat. De azért mindennap elmondtam egy tizedet az olvasóból. — Azután töredelmesen meggyónt és nemsokára Istennek kibékülve meghalt.

3. A rózsafüzér a társadalmi bajok orvossága

Az ókornak egyik nagy természettudósától származik ez a kijelentés: — Találjatok nekem egy helyet a világon kívül, ahol én csigasoraimat fölraakhassam és én azoknak a segítségével kiemelem a világot sarkaiból. — Manapság is sokan akarnak a nehéz helyzeten segíteni, de nem ott keresik az orvosságot, ahol biztosan megtalálható. Ez nem más, mint Krisztus és a szikla, amelyre Egyházát alapította. Egyik pápa mondta: — Adjatok nekem imádkozó tömeget és én megváltoztatom a világot. — XIII. Leo pápa maga is mindig elimádkozta a rózsafüzért. — A Rózsafüzér Társulatok nagyon alkalmasak, hogy kiemeljék a mai világot nyomorúságos helyzetéből.

1. A mai világ legnagyobb betegsége a családnak a megbomlása. Régente tűzhely volt a család, ahol a kölcsönös szeretet és az istenszeretet tüze égett. Manap már csak igen kevés családról mondhatjuk el ezt. A korszellem szétzúzta a családi élet szent kötelékét. És ezzel szemben mit tesz a rózsafüzér első 5 szent titkával? Szemünk elé állítja a legnemesebb családot, hogy tiszteletre gerjedjünk iránta és vágyódjunk követni a szép és nemes példát.

2. A mai társadalom második nagy baja, hogy nagyon önzők benne az emberek. A rózsafüzér második 5 titka arra tanít bennünket, hogy az Istenember érettünk vérrel veritékezett, tűrte az ostorozást és a tövissel való koronázást, türelmesen kivitte keresztjét a Kálváriára és ott nagy kínok közt meghalt értünk. Értsük meg: Érettünk szenvedett, hogy a poklot kikerülhessük. Megtanított bennünket szenvedni, hogy minél nagyobb legyen a jutalmunk a másvilágon.

3. A harmadik baja a mai világnak, hogy túlságosan ragaszkodik a földhöz. Annyira meg van elégedve a földi dolgokkal, hogy nem törődik az örökkévalósággal. A rózsafüzér harmadik 5 szent titka odairányítja figyelmünket az örökkévalóságra, ahová felment az Úr Jézus. Ha Ő lesz életünkben a Királyunk, a Szüzanya pedig Királynőnk, akkor biztosan elérjük célunkat, akkor nem sokat törődünk a földi dolgokkal, mert azok csalfák és mulan-

dók, míg a mennyei dolgok örökre boldogítanak bennünket és azokat senki el nem tudja tőlünk venni.

4. A szentolvasó nagy emberek kezében

A rózsafüzért a legnagyobb szentek, a legkiválóbb hadvezérek és tudósok igen nagyra becsülték, és igen gyakran, legtöbbször naponként elmondták.

Igy Szalézi Szent Ferenc, Borromei Szent Károly, Xavéri Szent Ferenc, V. Pius, IX. Pius, XIII. Leo és XI. Pius pápák és mások. — IX. Pius pápa így szólt, amikor egy püspök neki több szentolvasót adott át megáldásra: — Hirdesd ki a híveknek, hogy a pápa nem elégszik meg azzal, hogy a rózsafüzéreket csak megáldja, hanem mindennap el is imádkozza és gyermekeit is felhívja, hogy ugyanazt tegyék. — XIII. Leo 1888-ban mondotta aranymiséjét; a rengeteg fény, fogadás, beszédek nagyon kifárasztották, mégis éjjel féltizenegykor behívta kamarását és azt mondotta neki: — A mai napon tengersok kegyelemmel árasztott el a Mennysorság Királynéja, azért ma elmondjuk mind a 15 tizedet. — Egyik francia püspök írta meg az egyik ujságban látogatását XI. Pius pápánál. A pápa többek között azt mondotta neki: — Mondja meg papjainak, hogy sokat imádkozzanak. Mondja meg nekik, hogy amíg a pápa el nem mondta mindennap a rózsafüzért, addig nem fejezte be napi munkáját. — Elmondotta a Szentatya, hogy előző napon rengeteg munkája volt. A hivatalos tárgyalások, a kihallgatások annyira összezorolták, hogy este 11 órakor jutott csak a szobájába. Fáradt, kimerült volt. Még azonban nem mondta el a rózsafüzért. Vágyott az ágy után, de így biztatta magát: — Ha a pápa nem imádkozta el a rózsafüzérét, akkor még nem végezte be munkáját! — És aztán erőt vett magán, kezébe vette rózsafüzérét és elimádkozta. Csak azután tért nyugovóra.

Hunyadi János, II. Ferdinánd, Mária Terézia, Szobieszky János, Lotharingiai Károly, Savolyai Eugén, Don Juan, IV. Henrik, XVI. Lajos király, Radezsky — mind kiváló hadvezérek, nagyon megbecsülték a szentolvasót és kardjuk markolatán viselték. — Radezsky gróf — meghalt

1858-ban — gyakran elimádkozta a szentolvasót. Néhány perccel a Novaránál lezajlott ütközet előtt, 1849 március 23-án, amikor éppen lóra ülni készült, vette észre, hogy rózsafüzérét elvesztette. Elkezdte a földön keresni, egy vadász is segített neki és meg is találták a rózsafüzért. Radeczky azonnal zsebre tette, indult és meg is nyerte az ütközetet. — Radeczkynek szép díszkertje volt Milánóban. A közönség is bemehetett oda. Éppen katonák közeledtek feléje, amikor rózsafüzérét imádkozta. Hirtelen letette és más helyre távozott. A katonák nem tudták: kié az olvasó, azért először gúnyolódtak felette, de amikor meglátták, hogy a nagy hadvezér visszament érte és így szólt: — Ugyan mit nevettek? Adjátok ide azt a rózsafüzért, mert az enyém — mindjárt elment a kedvük a nevetéstől.

Michelangelo festő. Descartes bölcselelő, Gluck és Mozart zeneszerzők, Racine drámaíró, Fénelon és Bossuet püspökök szintén a legnagyobb mértékben lelkesedtek a rózsafüzérért. Haydn József zeneszerző halhatatlan remekműveit imádsággal kezdte és végezte. Maga mondotta: — Ha szobámban fel-alá járkálva, olvasómat mondom, akkor támadnak legszebb gondolataim, s hangok ébrednek lelkemben olyan özönnel, hogy alig győzöm azokat papírra vetni. — O'Connel Dániel, Írország felszabadítója és Mallinckrodt Henrik, a német katolikusok régi vezére, parlamenti beszédek előtt félrevonulva egyik oszlop mellé — buzgón imádkozták a szentolvasót.

Recamier József, híres párizsi orvos — meghalt 1852-ben — így dicsőíti a szentolvasót: — Olyan a rózsafüzér, mint a csengő a házon. Minden Üdvözlégység Mária által becsengetünk, hogy a kegyelem kapuját kinyissák számunkra. Minden Üdvözlégység egy-egy kérvény benyújtása a legkegyesebb Királynőhöz. — Dr. Egger Jakab, a keleti nyelvek kutatója a münsteri főiskolán, a következőket írja a rózsafüzéréről: — Ismerek egy imakönyvet; aki ebből imádkozik, minden szükségben meghallgatásra talál. Nincs imakönyv, amelyik az embert jobban emlékeztetné a halálra, mint ez. Ezt a könyvet tartsd kezvedben erősen a halál óráján! És ha kezed már megmerevedett, akkor is tartsd

erősen a ravatalon és a sírban! Lépj ezzel az örök Bírád elé!

Ampère, a villamosság feltalálója, még öreg korában is nem egyszer egyik párizsi templomban az oltár fölépcsőjén térdelve mondta el a szentolvasót. Egyik alkalommal Ozanam Frigyes is látta ezt a felemelő jelenetet és olyan hatással volt rá, hogy melléje térdelt és imádkozott. Lelkén végighaladt valami különös érzés, a hitnek diadala eddigi lagymatagsága felett. — Ampère szentolvasója nagyobb hatással volt rám, mint a könyvek és szentbeszédek tömege — szokta Ozanam mondani, amikor erről a tárgyról beszéltek. — Münchennek híres bíborosa, Faulhaber, több ezer ember előtt mondotta egyik gyűlésen: — Ha fejem szédül a sok munka után, ha elfáradtam az akkora egyházmegye rengeteg ügyeitől, a látogatásoktól, s ha este házi népemmel a kápolnában elmondom a szentolvasót, megpihelve megváltásunk régi és örökké új titkainál, akkor úgy érzem, agyam megpihen a napnak heve és terhe után, és mintha a Szent Szűz fáradt fejemre tenné kezét és lesimitaná róla a bágyadtságot. — Amikor Mataafa királyt, Samoa uralkodóját le akarták fényképezni, hogy a király a képpel megtisztelhesse egy idegen konzult, éppen olvasóját mondta, amikor a fényképész belépett. A király odaállt a gép elé, de az olvasót nem tette félre. — De talán jobb volna vallásos jellegű tárgy nélkül lenni a képen — az ősök szokásához híven — akik még nem voltak keresztények?! — Ők még nem voltak katolikusok, — felelé — de én már az vagyok!

Laënnec René — meghalt 1826-ban — szívspecialista, az auscultatio és percussio feltalálója, egy alkalommal feleségével Brestből Párizsba utazott. Útközben kocsijuk felborult. Szerencsére nem történt baj. Mikor mindent rendbehoztak és visszaültek a kocsiba, a világhírű orvos ezzel a kérdéssel fordult feleségéhez: — Hol is hagytuk abba a szentolvasót?

1880-ban II. Rákóczi Ferenc sírját Rodostóban felbontották és ott megtalálták a koporsóban használt olvasóját

is. Zircen, a ciszterci rendnek anyamonostorában, a régiséggyűjtemény tárgyai között nagy tisztelettel őrzik II. Rákóczi olvasójának egy szemét. Ez a nem éppen kicsi, fából készült olvasószem ezüstbe foglalva a legjobb vallásos és nemzeti ereklýe, amelyet Zircen látni lehet.

Magyarok Nagyasszonya

1. A Mária-tisztelet ősl magyar hagyomány

Hogyan tisztelték a mi buzgó eleink Nagyasszonyunkat? — Szent István egész életében tisztelte a Szűzanyát, de halálakor mégis legjobban. Amint halálos ágyán arról gondolkozott, hogy kire hagyja drága örökségét, megpillantotta a kereszt tövében a Szűzanyát, és egyszerre megkönnyebbült és öröme gerjedt. Odaborult a Szűzanya elé az ország nagyjai, főpapjai és főurai előtt és Neki ajánlotta a koronát és fölkerlte, hogy legyen Nagyasszonya árva országának. Azután a halálos ágyát körülvevő magyarokat kérte, hogy az Ég Királynéját mint Nagyasszonyunkat tiszteljék és szeressék! És ezzel nyugodtan meghalt.

Szent Imre herceg szűzi életével tisztelte a Szent Szűzet és mutatott példát — főleg az ifjúságnak. — Szent László király a nagyváradí székesegyházat Szűz Mária tiszteletére építtette. A pénzre az Ő képét verette és törvényeket hozott, amelyekben szigorúan meghagyta, hogy a Mária-ünnepeket mindenki pontosan megtartsa. — Nagy Lajos királyunk Szűz Mária képét állandóan keblén hordozta. Zászlájára a tatárok elleni küzdelemben Szűz Mária képét varratta. Nagy Mária-tiszteletét pedig leghangosabban a nagymáriacelli templom hirdeti.

Hunyadi János kardját Szűz Mária olvasója díszítette. — Mátyás király pajzsán e felirat volt olvasható: Szent-séges Szűz Mária, esedezzel Mátyás királyért! — I. Lipót király a török járom alól felszabadult országot felajánlotta Szűz Máriának. — Gróf Koháry István, Fülek várának hős kapitánya azt a 200 arany súlyú nyakláncot, amelyet

I. Lipót királytól kapott ajándékba, amikor vizsgáit sikeresen letette, a máriavölgyi híres kegyhelyen Szűz Máriának ajándékozta fiúi tiszteletének és szeretetének jeléül, s azt a másik aranyakláncot pedig, melyet Lipót király a saját képével díszítve adott át neki hősi vitézségének elismeréséül, a máriacelli kincstárnak ajándékozta hódolatul a Nagyasszony iránt. — II. Rákóczi Ferenc fejedelem már gyermekkorában nagy tisztelője volt a Szent Szűznek. Amikor mint szabadságvezér működött, zászlóira Szűz Mária képét varratta és ezekkel a szavakkal szokott táborba szállni: — Gyászba borult egek, háborgó tengerek csillaga, Mária! Hozzád fohászkodunk, Tefeléd sóhajtunk, seplőtlelen Szűzanya!

1857-ben b. e. Scitovszky János esztergomi hercegprímás húszezer főnyi zarándoklatot vezetett Nagy-Máriacellbe, ahol gyönyörű szép aranszobrot ajánlott fel ezüstoszlopon Isten Anyjának, mint a Magyarok Nagyasszonyának, e szavak kíséretében: — Isten Anyja! Hazánk Nagyasszonya! Fogadd el magyarországi híveid fiúi tiszteletét! Az esztergomi anyaegyházat Magyarország többi egyházaival együtt tartsd meg kegyes pártfogásodban! Add anyai áldásodat a római pápára és az apostoli királyra!

2. Magyarok Asszonya, Királynője...

Mit jelent az, hogy Szent István Magyarország Nagyasszonyának választotta a Szent Szűzet, és hogy utódai zászlóikra hímezték, pénzeikre verették képét, harcaik előtt segítségül hívták nevét, sőt mint Eszterházy Pál nádorról olvassuk, még a koporsójuk fedelére is odafestették szentséges képét, hogy amint életükben szemlélték, halálukban is örökre szemlélhessék felséges alakját az ő Nagyasszonyuknak? Azt jelenti Szent Istvánnak ez a választása, hogy az alacsonyság viszonzta a magasságok üdvözlését, hogy a törpeség meghódolt a felség előtt. A régi lovagias magyarok bensőséges Nagyasszony-tisztelete hódolat volt a Felség előtt, jele a mi őseink rendkívül finom, természetfeletti szépeirékének.

Azt akarta Szent István és a többi kiváló magyar Szűz Mária-tisztelő, hogy utódaik is szeressék a lelki szépséget,

fokozódjék bennük a lelki nemesség iránti vágy, hogy minden magyar buzduljon a fölséges keresésére és az iránta való hódolatra.

A Szent Szűz minden emberi teremtmény között a legremekebb. Csak őreá vonatkoznak e szavak: — A napban ütötte fel Isten sátorát. (Zsolt. 18, 6.) — Ő maga is nap, mert a kegyelem napjának, Isten kegyelmeinek sugárzatában fürdik és izzik a lelke. Aki neki hódol, igazában a Fölségesnek hódol és maga is fölséges lesz.

Addig volt nagy a magyar, amíg a Szent Szűzet igazán tisztelte és igyekezett erényeit követni. — Felpanaszoljuk talán, hogy most a Nagyasszony cserben hagyta népét, mert engedte, hogy palástja, a szép Magyarország rablók zsákmányává váljék és kezeik között darabokra szakadjon? Sohse vádaskodjunk! Mi magyarok voltunk az okai annak, hogy ilyen szomorú sorsra jutottunk, mert a modern magyarság egy részének lelkéből kivesszett a fölség iránt való érzék és hódolat, és vele együtt a tekintély tisztelete, a fegyelmezettség és engedelmesség erénye, melynek bírása legyőzhetetlen erőforrás, hiánya pedig kiszámíthatatlan sok gyengeség forrása és kútfeje. Ami által elvesztettük örömünket és boldogságunkat, annak megfordította — a Szeplőtelen büntelensége által nyerhetjük vissza. S ezt sürgeti, ezt munkálja bennünk a Szent Szűz tisztelete. Engedjük hát magunkat vonzatni a fölséges Nagyasszony felé és általa a még felségesebb Isten felé! Kövessük Berchmann Szent Jánost, aki azt mondta: — Nem nyugszom addig, amíg bensőséges átérzéssel nem tudom mondani a Szent Szűznek: Anyám! (Dr. Tóth Kálmán: A Mária-ünnepek fényözönében.)

3. Boldogasszony Anyánk...

1. Jézus földi életében nagy hitéért meggyógyította a 12 éve vérfolyásos asszonyt. Abban a végtelen méretű körmenetben, amit világtörténelemnek neveznek, sokféle nép és nemzet követi az időnek örök Vezérét, Királyát, Jézus Krisztust. E tömegben van egy nő, egy szegény gyászoló asszony, a mi anyánk: Hungária, aki már jónéhány éve vérfolyásban szenved. A föld értékei, tudománya nem

segítettek rajta, nincs hátra más, mint Krisztus ruhájának szegélye. Jézus megfordul és nekünk magyaroknak is azt mondja, amit mondott a vér folyásos asszonynak: — A te hited meggyógyíthat téged. Hited Istenben és Nagyasszonyodban!... Ama nemzetfeltámasztó gondolatok között, amelyek napjaink nehéz óráiban mégis erőforrások lehetnek, szerepel az a gondolat is, hogy a magyar nép — Szűz Mária népe. Ez a gondolat Szent István öröksége.

2. A kereszténység egyetlen óriási egységbe: az Anyaszentegyházba öleli egybe a különféle fajokat, nemzeteket, de ami bennük értékes egyéni, faji vonás, azt nem uniformizálja, hanem tárgyat, lelkületet, inspirációt adva hozzá, kifejleszti és megkoronázza. Sok nép tiszteli a Boldogságos Szűzanyát, de egészen mást keres az olasz kedély a Madonnában, más tetszik a francia áhítatnak a Notre Dameban és ismét más az, ami a magyar nép hazafias és penitenciás lelkét megfogja a Magyarok Nagyasszonyában. A lovagias magyar lelkület az Isten fenséges Anyját látta benne, a legdicsőbb asszonyt, akit szolgálni, akinek zászlaját tartani, akinek színeit viselni — felemelő, nemesítő, dicsőséges dolog. A szenvedő, penitenciás magyar lelkület pedig a történelem szomorú októberi napjaiban áhítattal térdelt vigasztalásért a vértanúk Királynéja elé.

3. Most megint penitenciás időket élünk, azért felújítjuk szövetségünket a mi Nagyasszonyunkkal! — 155-ben Szent Polikárp püspök 86 éves korában nem tagadta meg Krisztust, mert mindig jó volt hozzá. Mi magyarok már ezer éve szolgáljuk Nagyasszonyunkat, ezer éve védelmezzük és mindig jó volt hozzánk, most megtagadnók? Mi ezt nem tehetjük. Hanem a rózsafüzér erős, drága köteléke által odakötözzük magunkat az Erősség Tornyához és a nemzet koronája, fényes kardja csorbítatlan és címere megint egész lesz. (Dr. Gálos László: Szent az év.)

Mindenszentek

1. Hogyan segítenek rajtunk a szentek?

1. Már a földön megkérjük az embereket, hogy értünk imádkozzanak. Isten Noé kedvéért megígérte, hogy többé nem lesz vízözön. Tíz igazért Ábrahám kérésére az Úr megkegyelmezett volna Szodomának és Gomorának. Illés próféta imájára tűz szállott le az égből és 3 évi szárazság után termékeny eső hullott a földre. — Mennyivel hatásosabb a szentek imája a mennyországban, akik már minden földi tökéletlenségtől mentesek, többé bünt nem követhetnek el és mindenben Isten akaratát teljesítik.

— És midőn megnyitá a könyvet, a 4 élőlény és 24 vén leborula a Bárány előtt: mindegyiküknek hárfája és aranycsészéje vala, telve illatszerekkel, melyek a szentek imádságai. (Jel. 5, 8.) — És más angyal jöve és megállta az oltár előtt aranytömjénezővel és sok jó illatszert adatek neki, hogy mindenszentek imádságaiból tegyen az aranyoltárra, mely Isten trónja előtt van. (Jel. 8, 3.) — Ha az apostolok és vértanúk testben járván, imádkozhatnak másokért, midőn még magukról is kell aggódniuk, mennyivel inkább megtehetik ezt a győzelem után, midőn már a koronát elnyerték. (Szent Jeromos: Lib. adv. Vigil.)

2. Dechamps, Mecheln bíbornoka találkozott egyik alkalommal egy angol protestánssal. Beszéd közben vallásos tárgyra tértek át. A protestáns kivált az Isten Anyjának tisztelete ellen emelt kifogást és így szólt: — Szívesebben fordulok egyenesen Krisztushoz. — Én is. Csakhogy én nem egyedül megyek Hozzá, hanem legszívesebben Anyjának kíséretében. Lehet-e kétség az iránt, hogy a kettőnk közül melyik részesül kedvezőbb fogadtatásban? És melyikünk fog gyorsabban és biztosabban meghallgatásban részesülni? — Ezek a szavak gondolkozóba ejtették az illető protestánst, és rövid idő múlva visszatért a katolikus Egyházba.

2. A mennyország útja

Tagadjuk meg magunkat, vegyük fel a keresztet és kövessük Jézust!

— Alattad lesz a bűnnek kívánsága és te uralkodjál rajta. (I Móz. 4, 7.) — Sanyargatom testemet és szolgálat alá vetem, nehogy, mikor másokat tanítok, önmagamat elvettessem. (I Kor. 9, 27.)

Szent Jeromos éles szikladarabokkal marcangolta melét. Szent Bernát jeges tóba merítette magát, hogy a tisztátalan gerjedelmet testében lehűtse. Szalézi Szent Ferenc oly szelídlelkű volt, hogy a legnagyobb megbántás sem volt képes őt felindítani. Alamizsnás Szent János kifogyhatatlan volt az adakozásban, még az ágyat is, ahol meghalt, előre elajándékozta.

Manasszes király sok-sok gonoszt cselekedett: ártatlan vért ontott és egész népét bálványimádásra csábította. Isten sokszor intette őt bűnbánatra, de hiába; míg végre elérkezet az istenítélet: elvesztette koronáját, királyi pálcáját és bilincsekbe verve elcipelte az ellenség Babilonba, fogságba. Ekkor végre felnyíltak szemei, meglátta bűneit, jobbulást ígért. Szavát meg is tartotta, mert visszanyervén országát, kiirtott minden bálványimádást, visszaállította az igaz Isten tiszteletét és jámborul uralkodott haláláig.

Hittel és szeretettel ragaszkodjunk Jézushoz! ... Aki hisz a Fiúban, örök élete vagyon ... (Ján. 3, 36.) — Aki az én parancsolataimat megtartja, az az, aki szeret engem. (Ján. 14, 21.) — Szóljak bár emberek és angyalok nyelvén, ha szeretetem nincs, mit sem használ nekem. (I Kor. 13, 1.) — Bizonyos vagyok benne, hogy sem halál, sem élet ... el nem választhat minket Isten szeretetétől, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban van. (Róm. 8, 9.) — A szentek érettünk csak akkor esedeznek, ha erényeikből bennünk valamit észrevesznek. (Szent Caesarius.)

3. A szentolvasó a mennyországba segít

Folyton keressük az irányt, az utat, mely boldogabb életre vezetné az egyeseket, a családokat és a társadalmat. Ezen dolgozik irodalom, művészet, politika, technika. Mindegyik tud eredményt elérni, de maradandót egyik sem tud alkotni. Igazi boldogságot csak Isten tud adni az embereknek, aki örök Bölcsesség.

1. Isten a bűnbeesés után azt mondta Ádámnak: —

Arcod verejtékével eszed kenyeredet! — A munka mindenkinek nehezeére esik, de viszont mindenkire kötelező. Megszüntetni nem lehet, de lehet rajta könnyíteni. Hogyan? A szentolvasó buzgó imádkozásával, mert akkor látjuk az Úr Jézus és a Szűzanya fáradságos, dolgozó életét. Ha Ők érettünk annyit fáradtak és szenvedtek, akkor nekünk sem szabad zúgolódni, mert hiszen Ők teljesen büntelenek voltak, mi meg tele vagyunk vétkekkel. Követnünk kell példájukat és azt mondanunk: — Atyám, legyen meg a Te akaratod!

2. A rózsafüzért imádkozó ember — a szegénységnek bármilyen osztályába való — vigaszt és erőt talál abban, mert maga előtt látja az Üdvözítő szegénységét Betlehemben, ahol övéi nem fogadták be. Látja szegénységét későbbi életében: — A rókáknak barlangjaik, a madaraknak fészkeik vannak, az Emberfiának pedig nincs hová fejét lehajtsa. — Láthatjuk, hogy élete végén még ruháitól is megfosztották. A szegénység tehát erény, ha türelmesen viseljük, nagy érték az Isten előtt, gazdagságot jelent a lelkiekben az örökkévalóság szempontjából. A szegénységet megszüntetni nem lehet. — Szegények mindig lesznek veletek. — Könnyen elviselhető, ha rózsafüzér-szellemben gondolkozunk róla.

3. A boldogságnak egyik akadálya a fájdalom, a szenvedés. Értjük alatta nemcsak a betegséget, hanem minden nélkülözést, megpróbáltatást, amelyek szintén elkerülhetetlenek az életben. A szentolvasót imádkozó ember sokkal könnyebben tűr, mert tudja, hogy Jézus és Mária is sokat szenvedtek és ők segítik vinni keresztségét; tudja, hogy a földi szenvedések össze sem hasonlíthatók az értük járó mennyei dicsőséggel.

4. Michelangelónak Firenzében a többek között egyik képét mutogatják, amely a rózsafüzért ábrázolja. Az utolsó ítéletet megörökítő képen a festő két alakot ábrázolt, akiket a rózsafüzérnél fogva húznak fel az üdvözültek közé. — Mindenszentek közül bizonyára igen sokan a szentolvasó révén kerültek a mennyországba. Kapaszkodjunk mi is bele a szentolvasóba, mint a legbiztosabb mentőkötélbe, amely minket is bizonyára besegít az igazi boldogság honába!

4. Ünnepi gondolatok

1. A szentek tisztelete olyan régi, mint az Egyház. Az őskeresztények főleg a vértanúk emlékét tisztelték, mint-hogy az ősegyházban, főleg az első időkben, majdnem mindenki vértanú lett. Megemlékeztek róluk haláluk évfordulóján és szentmisét mutattak be sírjuk fölött. Mikor aztán már nagyon megnövekedett a vértanúk száma, feltámadt a gondolat, hogy ne egyenként ünnepeljék őket, hanem valamennyinek egyszerre szenteljenek emlénapot. Előbb a keleti vidékeken tették ezt meg, ahol még most is a pünkösöd utáni 1. vasárnapon ülik minden vértanú ünnepét.

Nyugaton egészen más körülmények között jött létre ez az ünnep. Phocas császár 609-ben odaajándékozta a régi pogány római Pantheont a pápának. Ez nagy, kerek épület volt. Falába vájt fülkébe helyezték el a pogány rómaiak császáraik, hadvezéreik és más híres embereik mellszobrát. A pápa templommá alakította át és átvívén a régi pogány gondolatot a kereszténységbe, ő is a kereszténység nagyjai: a vértanúk emlékére szentelte azt fel 609 május 13-án. Ettől kezdve minden szent vértanú emlékét ezen a napon ülték meg Rómában.

Később kibővítették ennek az ünnepnek tárgyát és nemcsak vértanú szentekről, hanem minden szentről megemlékeztek ilyenkor. Mi ugyanis csak azokról tudjuk biztosan, hogy a mennyországba jutottak, akiket az Egyház boldogoknak vagy szenteknek jelentett ki. Rajtuk kívül még igen sokan élvezik a mennyei boldogságot. — IV. Gergely pápa 840 körül május 13-áról november 1-re tette át Mindenszentek ünnepét. Az ünneplés Rómából az egész világra elterjedt.

2. A szentek életét olvasta valaki. Megütközött azon, hogy a szentek életében Isten úgy szerepel, mint aki holmi apró-cseprő dolgokkal is közvetlenül törődik. Hihetetlennek tartotta, hogy Isten sugallatokkal lássa el a szenteket, hogy néha jelentékteleneknek látszó nehézségeikben is csodával siet segítségükre. — Ebben pedig semmi nehézség nincs. Isten nem vetköztette ki a szenteket emberi mivoltukból. A következő példa mindent megmagyaráz: — Agesilaus spártai királyhoz valami ügyben elment egyik főembere.

A királyt gyermekei között találta. Az egyik kicsikét éppen fapálcikán lovagoltatta. A főember megütközött ezen és meg is mondta a királynak, hogy ez nem méltó hozzá. — Vannak gyermekeid? — kérdi tőle a király. — Nincsenek! — No hát akkor azért nem tudod megérteni a viselkedésemet. Hogy valaki meg tudja érteni az atyai jóságot, amellyel gyermekeiért gyermekké lesz maga is, arra csak atyai szív képes.

Ha Isten szeretetét és az emberekhez való jóságát nem a mi emberi mértékünkkel, hanem az Ő jóságának végtelenségével mérjük, nem találunk semmi megütközni valót abban, hogy Isten leereszkedik hozzánk, emberekhez. Sőt ez újabb ok arra, hogy még nagyobb hódolattal boruljunk le nagy jósága előtt.

3. Egy alkalommal egyik megyéspüspök egy szegény, eldugott falu lelkészét megkérdezte: — Mennyit jövedelmez állásod? — Kegyelmes uram, amennyit kegyelmességednek a püspökség! — Hogy-hogy? — A püspökség kegyelmességednek mennyországot vagy poklot jövedelmez, ugyanezt jövedelmezi nekem is szegény állásom.

4. Egy régi olasz könyvben olvasható a következő szellemes vasúti menetrend a mennyország felé: Vonat indulása: minden órában. Viteldíjak: I. osztály: ártatlanság és vértanúság. II. osztály: szeretet és hűség. III. osztály: bűnbánat. — Fontos figyelmeztetések: 1. Tértíjegyek nem adatnak ki. 2. Poggyászként mást, mint jócselekedetet nem lehet szállítani. 3. A végállomásra való beérkezés nélkülözhetetlen feltétele az állhatatos kitartás. 4. Gyermekek nem fizetnek semmit, mert ők édesanyjuknak, az Anyaszent-egyháznak az ölében utaznak. 5. Aki készakarva késlekedik a jegy és kocsiosztály kiválasztásában, annak a veszélynek teszi ki magát, hogy a mennyországba vivő vonatról lemarad.

Halottak napja

1. Az igazak nem félnek a haláltól

Jámbor emberek nyilatkozatai a halálról: Assisi Szent Ferenc: — Légy üdvözölve, Halál Testvér! — Xavéri Szent

Ferenc: — Benned bíztam, Uram, és örökre meg nem szégyenülök. — Szent Lajos francia király: — Sohasem hittem volna, hogy ilyen könnyű a halál. — Szent Bellarmin bíboros: — Ó Istenem, mily nem szívesen időzném még a földön! Mikor mehetek már Hozzád és jelenhetem meg szent színed előtt? Add nekem a galamb szárnyait, hogy Hozzád repülhessek és Benned megnyugodjam! — Szent Ágoston: — Aki fél a haláltól, az nem szereti igazán az Istent.

Mária Terézia: — A halál nem esik nehezemre, csak olyan, mintha az egyik szobából a másikba mennék... Nem engedem, hogy elnyomjon az álom, mert ébren akarok a halállal szembenézni. — Hofer András, a híres tirolai hős: — Isten veled, te hitvány világ! Oly könnyűnek találom a halált, hogy még könnybe se lábad a szemem. — Windhorst Lajos, a volt német Centrumpárt vezére: — Békés viszontlátásra, uraim!... Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet...

II. Rudolf császár: — Kedves uraim! Mikor fiatal koromban Spanyolországban időztem s atyám követet küldött, hogy menjek haza, örömben egész éjjel nem tudtam aludni; annál inkább kell örülnöm most, mert mennyei Atyám az örök hazába szólít, melyet szent Fia vásárolt meg számunkra. — Egy herceg kíséretével nagyon beteg embert talált az egyik kert mellett. A nagybeteg nyögés helyett jókedvűen énekelt. A herceg erre így szólt hozzá: — Csodálkozom, hogy ennyi lelki erővel rendelkezik, hogy a sír szélén ilyen jókedve van. — A beteg így felelt: — Miért ne örülnék? Hisz hitem arra tanít, hogy a halál által semmit sem veszítek, hanem csak nyerek. Nemsokára Istenhez, az örömök honába jutok, ahol többé nincs könny. Hogyan is lehetnék én szomorú? — S újra énekelni kezdett. Ezek után még jobban csodálkozott a herceg kíséretével, hogy a vallás az embernek ilyen bátorságot ad.

Matthias Claudius, híres német újságíró és költő: — Hosszú életemben minden novemberben írtam egy-két cikket a halálról. Akkor azt hittem, hogy értem a halál lényegét. Most, hogy olyan közel vagyok hozzá, nem tudom, hogy igazában milyen lesz. Azon mosolygok, hogy milyen

nagyra van az ember ismereteivel, és íme, még a halált sem ismeri eléggé.

2. Könyöröljetek rajtunk, legalább ti, barátaink!

Imádsággal, jócselekedetekkel, főleg szentmisével segítsünk a tisztítóhelyen szenvedő lelkeken!

1. Szent és üdvös gondolat a halottakért imádkozni, hogy bűneiktől feloldoztassanak. (Mk. 12, 46.) Az a szokás, hogy a halottakért imádkozunk, Jézus legelső tanítványaitól származik. (Nyssai Szent Gergely: In orat. pro mort.) — Ha kimegyünk a temetőbe, mindig imádkozzunk halottainkért! Kövessük azt a derék plébánost, Kranenbertert, aki a múlt század derekán élt a westfáli Wimpfenben, és aki mindennap alkonyatkor kiment a temetőbe és ott elimádkozta a rózsafüzért. Mikor okát megkérdezték, így felelt: — Már sok éve vagyok lelkipásztora ennek a községnek és ki tudja, vajjon hanyagsággal, a jó példaadás elmulasztásával s egyéb hibáimmal nem károsítottam-e meg azokat, akik itt a hús hantok alatt a béke álmát alusszák? Félek a halál után való számadástól, azért naponkint felajánlom a szentolvasót mindazokért, akik itt nyugosznak, hogy ekképen a szegény lelkekért való gondoskodás által esetleges mulasztásaimat jóvátegyem.

Ha az élőknek nem lehet tartalmasabb imádsága a rózsafüzérnél, még inkább áll ez a holtakra. Szűz Mária olvasója olyan értékes, mint az emberi lélek. A halottaknak Isten után nincs nagyobb jótévőjük, mint Szűz Mária. A szentolvasóban benne van a halottak reménye, fájdalma a leendő boldogság után; benne van a hit, remény, szeretet egyesítve. Isten után Szűzanyánk szereti legjobban a tisztító tűzben szenvedő lelkeket. Ő kívánja, hogy minél előbb szabaduljanak ki onnan. A szentolvasó által meg rövidítjük a szenvedő lelkek szenvedésének idejét, általa Szűzanyánk is minél több kegyelmet igyekszik kieszközölni szent Fiánál részükre. A szentolvasóra alkalmazott búcsúk még jobban hozzájárulnak ahhoz, hogy a szenvedő lelkek minél előbb megláthassák Isten szent színét.

Szent Erzsébet már kicsi korában sokat imádkozott a megholtakért. Játék közben behívta barátnőit a temetőbe

és így szólt hozzájuk: — Lássátok, akik itt nyugosznak, szintén élők voltak egykor, mint mi, s most halottak, mint mi is leszünk. Azért hát szeressük az Istent! Most pedig imádkozzunk a megholtakért: Oh Uram, a Te keserves kínhalálodra kérünk, szabadítsd meg az itt nyugvók lelkeit szenvedéseiktől! — Felnőtt korában is folytatta e szép szokást és nem egyszer megjelentek neki a szenvedő lelkek és imáját kérték. Többek között megjelent neki édesanyja, Gertrud királyné is és kérte imáját, aminek hamarosan meg is lett a kellő eredménye.

2. Bologna egyik utcájában lakott egy nemesnek egyetlen gyermeke özvegy édesanyjával. A gyermek egyszer az utcán játszadozott, amikor egy hirtelen haragú ember arra ment, aki a fiúval összeveszett és mérgében leszúrta. A nép halálra kereste a gyilkost, aki éppen a meggyilkolt fiú édesanyjának házában rejtőzött el. Mikor az édesanya megtudta a szörnyű hírt, leírhatatlan lett fájdalma. Mikor pedig azt is megtudta, hogy a gyilkos az ő házában rejtőzött el, a jó Isten annyira megerősítette, hogy megbocsátott neki. A törvény előtt is kérte a gyilkos számára a bocsánatot, és a bíróság fel is mentette a gyilkost. Isten megjutalmazta ezt a derék asszonyt hősiek ellenségszeretetéért azzal, hogy elhalt fia e miatt hamarosan kiszabadult a tisztítóhelyről. — Ajánljunk föl mi is főleg olyan erényes cselekedeteket, amelyek ellentétben vannak kedves halottaink elkövetett bűneivel!

3. A szentmise a leghathatósabb eszköz a szenvedő lelkek megsegítésére. Úgy viszonylik ez a többi eszközökhöz, mint az aranylánc az ezüsthöz. Azért buzdítja az Egyház híveit, hogy alapítványi miséket is tegyenek le a megholtakért, mert sokszor hosszú időre van szükség, míg a lélek egészen megtisztul.

Kövessük annak a derék szolgálóleánynak példáját, aki egy alkalommal utolsó pengőjét is a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért adta szentmisére, amiért Isten igen jó helyre segítette. Vagy annak a szegény házaspárnak a példáját, akik úgy koldulták össze a pénzt — medvetáncoltatással és mikor beállítottak az egyik plébániára, a plébános alamizsnát akart nekik adni, de azok tiltakoztak ellene, mert ők

azért mentek be a plébániára, hogy a tisztítótűzben szenvedő lelkekért szentmisét szolgáltassanak; nekik ugyanis nincsenek rokonaik, akik majd később megemlékezzenek róluk, de remélik, hogy a tisztítótűzből kiszabadult lelkek hálások lesznek nekik.

3. Megtért pogányok szép halála

1. Egy hithirdető írja Hendelából: A napokban őszinte csodálatot keltett bennem egy belpoklos néger ifjú mély-séges jámborsága és őszinte halála. Halála előtt való este beszéltem neki a közeli megváltásról. — Nagyon szenvedsz? — Oh, mily csekélyek az én szenvedéseim az Üdvözítő szenvedéseihöz képest! — Péter fiam, szenvedéseid hamarosan véget érnek. Örömet halsz meg? — Igen, mert meglátom a jó Istent. — Mit teszel majd, ha a mennyországba jutsz? — Mit? A páterért fogok imádkozni, mert annyira szereti a belpoklosokat. — Mélyen meghatva áldottam meg az ifjút, aki ilyen derűsen nézett a halál elé.

2. Bruches atya beszéli: Ekvádorban egy indián nőt részesítettem a haldoklók szentségeiben, aki mindenkor példás életet élt. A szentkenet feladása után megütközve láttam, hogy fülében gyönyörű fülbevalót visel. Megkérdeztem, hogy minek ez a cicoma, amikor Isten ítélőszéke elé készül? De megütközésem örvendező bámulatra változott, midőn kérésemre ilyen feleletet kaptam: — A jó Isten eljött hozzám, szívémbé szállt, hogy magával vigyen a paradicsomba. Életem utolsó napját élem; földi létem legszebb napját. Ezért ékesítettem fel magam: lelkemet a kegyelemmel, testemet az ékszerrel.

3. Egy gazdag kínai, Tsangnegnio, hosszú tétovázás után végre 6 éves fiával megkeresztelkedett. Négy hónap múlva Isten súlyos próbára tette hitét: Kisfia igen nagy beteg lett. Pogány rokonai erre rátámadtak: — Látod, büntet az ég, mert elhagytad őseid hitét az európaiak babonájáért! Fiadnak ezért meg kell halnia. — Ellenkezőleg: az Ég most jutalmaz meg engem, mert siet elhívni fiamat e bűnös világból, nehogy elveszítse később lelke mai ártatlanságát. Isten felveszi őt szentjei közé, hát nem nagy kitüntető kegye ez Istennek fiam számára és szeretetének

jele irántunk? — Aztán kijelentette, hogy ha fia meghal, 10 katekumént fog előkészíteni a keresztségre, ha pedig életben marad, akkor 20 keresztényért fog váltságdíjat fizetni. — A fiú meggyógyult, az apa beváltotta ígérését.

4. Üdvös gondolatok halottak napjára

1. I. Ferenc király egyizben Bádenben tartózkodott és hadsegéde kíséretében a regényes vidéken hosszabb sétát tett. Már hazatérőben voltak, mikor szegényes halottas menettel találkoztak. A király odaszólt hadsegédjének: — Ez a halott valami szegény és nagyon elhagyatott ember lehetett. Lám, senki sem imádkozik érte. Csatlakozzunk hát a koporsóhoz és imádkozzunk lelkiüdvéért! A király így is tett. Elővette szentolvasóját és hangosan kezdett imádkozni. Amikor felismerték a királyt, sokan csatlakoztak a menethez, és mire a temetőbe kiértek, egész sereg ember mondta a nemes királlyal a szentolvasót.

2. 1931. év elején történt, hogy váratlanul meghalt hazánkban Morvay Károly kúriai bíró. Dr. Buzáth Péter táblabíró az egyik tárgyalást bevégezvén, beszélgetni kezdett a jelenlévő ügyvédekkel és megkérdezte őket, hogy mit szólnak Morvay bíró váratlan halálához? Az ügyvédek még nem is felelhettek kérdésére, amikor a táblabíró el-sápadt, kiűtött rajta a veríték és azonnal meghalt.

3. Néhány éve egyik nagy német városban meghalt egy ügyvéd. Ez arról volt híres, hogy a szegényeknek, főleg az özvegyeknek és árváknak teljesen ingyen adott jogi tanácsot és elintézte a hatóság előtt ügyeiket. Azaz mégsem egészen ingyen tette. Minden szegénytől honorárium fejében egy virágszálat kért, amelyet nem tett vízbe, hanem megszáritott. Utána betette egy párnahuzatba; ilyenformán sok párnája gyűlt össze. Egyik ismerőse megkérdezte, miről jó ez? Az ügyvéd így magyarázta meg eljárását: — Ez lesz majd koporsómban a fejpárnám. Mindenegyik virágszál, mely ezt a párnát alkotja, egy-egy jócselekedetemnek emléke. Ha tisztán megőrzöm lelkemet és így megyek az Isten ítélőszéke elé, remélem, hogy boldog lesz az örökkévalóságban életem. A sirban pedig könnyű lesz majd nyugodni az ilyen fejbánkoston.

4. Néhány évvel ezelőtt a washingtoni News Service című lap írta: — A polymouthi kikötőbe rádiójelentés érkezett, amelyben a nyílt tengeren levő Republic amerikai hajó azt kérte, hogy a hajón haldokló beteghez katolikus papot küldjenek. A kikötő vezetősége azonnal értesítette a püspöki hatóságot, aki Myles Mac Sweeney nevű papot küldte a beteghez, akinek a kikötőben egy hajót bocsátottak rendelkezésére. Sikerült elérnie a hajót. A beteg Peter Fitzpatrik, a hajó gépésze volt.

5. Bremen mellett egy falusi templomban néhány különös kép látható még különösebb felírással. Az elsőn császár látható, fején korona, kezében kormánypálca, alatta e szavak: — Mindnyájatokat kormányozlak. — A másikon pápa, a hármaskoronaival és e szöveggel: — Mindnyájatokat tanítalak. — A harmadikon harcos ember látható, talpig vasban, aki bátran forgatja kardját. Alatta e sor: — Mindnyájatokat megvédlek. — A negyedik szántóvető embert ábrázol ekével és e szavakkal: — Mindnyájatokat táplálalak. — Végül az ötödik kép az ördögöt ábrázolja, amint taligátol és azt kiáltja mindenfelé: — Elviszlek titeket mind a halál óráján, ha nem teljesítitek kötelelességeiteket.

TARTALOM

Előszó	3
------------------	---

I. Az Úr ünnepei

Advent I. vasárnapja	5
Advent II. vasárnapja	9
Advent III. vasárnapja	13
Advent IV. vasárnapja	17
Karácsony	20
Karácsonyt követő vasárnap	26
Kiskarácsony	29
Vízkereszt	34
Vízkereszt után I. vasárnap	40
Vízkereszt után II. vasárnap	44
Vízkereszt után III. vasárnap	50
Vízkereszt után IV. vasárnap	55
Vízkereszt után V. vasárnap	59
Vízkereszt után VI. vasárnap	63
Hetvened vasárnap	67
Hatvanad vasárnap	70
Ötvened vasárnap	76
Bőjt I. vasárnapja	80
Bőjt II. vasárnapja	83
Bőjt III. vasárnapja	87
Bőjt IV. vasárnapja	95
Feketevasárnap	99
Virágvasárnap	103
Nagypéntek	108
Húsvétvasárnap	112
Húsvéthétfő	118
Fehérvasárnap	123

Húsvét után II. vasárnap	129
Húsvét után III. vasárnap	133
Húsvét után IV. vasárnap	137
Húsvét után V. vasárnap	141
Aldozócsütörtök	145
Húsvét után VI. vasárnap	149
Pünkösdszombat	152
Pünkösdpént	157
Szentháromság-vasárnap	161
Ürnap	164
Pünkösdszombat után II. vasárnap	168
Pünkösdszombat után III. vasárnap	173
Pünkösdszombat után IV. vasárnap	177
Pünkösdszombat után V. vasárnap	181
Pünkösdszombat után VI. vasárnap	186
Pünkösdszombat után VII. vasárnap	190
Pünkösdszombat után VIII. vasárnap	195
Pünkösdszombat után IX. vasárnap	199
Pünkösdszombat után X. vasárnap	203
Pünkösdszombat után XI. vasárnap	207
Pünkösdszombat után XII. vasárnap	211
Pünkösdszombat után XIII. vasárnap	217
Pünkösdszombat után XIV. vasárnap	221
Pünkösdszombat után XV. vasárnap	227
Pünkösdszombat után XVI. vasárnap	232
Pünkösdszombat után XVII. vasárnap	239
Pünkösdszombat után XVIII. vasárnap	244
Pünkösdszombat után XIX. vasárnap	246
Pünkösdszombat után XX. vasárnap	250
Pünkösdszombat után XXI. vasárnap	253
Pünkösdszombat után XXII. vasárnap	258
Pünkösdszombat után XXIII. vasárnap	261
Pünkösdszombat után XXIV. vasárnap	265
Krisztus Király ünnepe	269

II. A szentek ünnepei

Szeplőtelen fogantatás	275
Szent István első vértanú	278

Szilveszter-estére	282
Gyertyaszentelő Boldogasszony	286
Szent József — Jézus nevelőatyja	290
Gyümölcsoltó Boldogasszony	292
Május Királynője	295
Szent Péter és Pál apostolok	301
Kármelhegyi Boldogasszony	306
Nagyboldogasszony	309
Szent István király	314
Kisasszony	317
Szűz Mária nevenapja	322
Olvasós Boldogasszony	324
Magyarok Nagyasszonya	331
Mindenszentek	335
Halottak napja	339

